

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

„ИНСТИТУТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ“

Гр. СОФИЯ, Бул. „Цар Борис III“ 168, Бизнес център „Андромеда“, ет. 1, офис 13

ОБЩА СТРАТЕГИЯ ЗА ПО-ДОБРА КООРДИНАЦИЯ И ЕФЕКТИВНА РЕАКЦИЯ НА СЪВМЕСТНО ТРАНСГРАНИЧНО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ОБЩИНА ЦЕНОВО, КОМУНА ХОТАРЕЛЕ И КОМУНА ГРЯКА СРЕЩУ ПРИРОДНИТЕ РИСКОВЕ

гр. София

2020 г.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	8
2. ПРЕГЛЕД НА ПРОЦЕСА НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....	15
2.1. Дефиниции.....	15
2.2. Роли и отговорности.....	16
2.2.1. Извършване на операции при ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ.....	16
2.2.2. Извършване на операции при НАВОДНЕНИЯ.....	22
2.2.2.1. Цел.....	22
2.2.2.2. Приложимост.....	22
2.2.2.3. Специфични дейности, извършвани при непосредствена опасност от наводнение.....	22
2.2.2.4. Дейности по време на наводнение:.....	23
2.2.2.5. Дейности след наводнение.....	23
2.2.2.6. Описание на процедурата:.....	24
2.2.2.7. Отговорности:.....	24
2.2.3. Извършване на операции при големи и сложни по развитие ГОРСКИ ПОЖАРИ.....	25
2.2.3.1. Цел.....	25
2.2.3.2. Приложимост.....	25
2.2.3.3. Специфични дейности.....	25
2.2.3.4. Описание на процедурата:.....	27
2.2.3.5. Сили и средства за намеса /примерен състав/:.....	29
2.2.3.6. Отговорности:.....	30
2.2.4. Заключителни разпоредби.....	31
2.2.5. Общи мерки за безопасност:.....	31
2.2.6. Източници на информация:.....	32
3. ПРОЦЕС НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ЗА ПО-ДОБРА КООРДИНАЦИЯ И ЕФИКАСНА РЕАКЦИЯ НА СЪВМЕСТНО ТРАНСГРАНИЧНО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ОБЩИНА ЦЕНОВО, КОМУНА ХОТАРЕЛЕ И КОМУНА ГРЯКА:.....	32
3.1. Идентификация на възможните рискове, подробно описание, класификация.....	32
3.1.1. Общи положения.....	32

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.1.2. Правна и институционална рамка за сътрудничество при извънредни ситуации в трансграничния регион Гюргево – Русе	34
3.1.2.1. Подходящи институционални участници;	35
3.1.2.2. История и еволюция на регистрираните природните рискове в местностите Ценово, България – Хотареле – Гряка, Румъния	36
3.1.2.3. Примери за добри практики насърчаване преди, по време и след настъпването на природния риск на ниво община Ценово и комуни Гряка и Хотареле	41
3.1.3. Представяне на териториалните административни единици на окръг Гюргево Т.А.Е. Хотареле и Т.А.Е. Гряка, на област Русе и на община ЦЕНОВО в България	46
3.1.3.1. Представяне на окръг Гюргево:	46
3.1.3.2. Представяне на Комуна ХОТАРЕЛЕ	48
3.1.3.3. Представяне на Комуна ГРЯКА	49
3.1.3.4. Представяне на област Русе и община ЦЕНОВО	50
3.1.4. Потенциални рискове на ниво териториални административни единици Хотареле, Гряка, окръг Гюргево, Р. Румъния и област Русе, и община Ценово в Р. България	53
3.1.4.1. Потенциални рискове в Комуна ХОТАРЕЛЕ	53
3.1.4.2. Потенциални рискове в комуна Гряка (село Збою, село Пуцу Гречи);	56
3.2. Управление на потенциалните рискове	59
3.2.1. Специфични действия и мерки, които се изискват както при превенцията на риска, така и по време на самата интервенция в случай на риск от: НАВОДНЕНИЯ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ, ПОЖАРИ	59
3.2.2. Последователна и съгласувана рамка за управление на риска от НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ И ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ	86
3.2.3. Планиране и превенция с цел по-добро управление на риска в трансграничния регион	90
3.2.3.1. Технически капацитет за намеса в рискови ситуации на ниво местни общности;	90
3.2.3.2. Интегрирани инструменти и техники за анализ на естествените рискове, регистрирани в трансграничния регион	95
3.2.3.3. Планове за предупреждение и съвместна намеса в рискови ситуации	99

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.2.3.4. Информационни решения между съседните общини/комуни на България и Румъния относно общите опасности, прогнозиране и изработване на сценарии по отношение на съвместната интервенция при: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ	100
3.2.4. Задължения и отговорности на партньорите в областта на управлението на извънредните ситуации	101
3.2.4.1. Институции и органи, участващи в управлението на управлението на риска от: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ, в окръг Гюргево и в Р. Румъния, и тяхната роля в управлението на Извънредни ситуации.....	101
3.2.4.2. Институции и органи, участващи в управлението на управлението на риска от: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ в област Русе и в Р. България, с роля в управлението на Извънредни ситуации.....	111
3.2.5. Правната и институционална ситуация в Румъния и България в областта на реагирането при извънредни ситуации	114
3.2.6. Правила на поведение при рискови ситуации.....	115
3.2.6.1. Правила на поведение в рисковите ситуации при НАВОДНЕНИЯ.....	116
3.2.6.2. Правила на поведение в рисковите ситуации при ПОЖАР.....	123
3.2.6.3. Правила на поведение в рисковите ситуации при затрупване със сняг.....	127
3.3. Оценка на риска	133
3.3.1. Понятие за риск	133
3.3.2. Намаляване на риска	134
3.3.3. Структура и съдържание на процесът по оценка на риска	135
3.3.3.1. Първа фаза–идентификация на риска	135
3.3.3.2. Втора фаза - Анализ на риска	139
3.3.3.3. Трета фаза - преценяване на риска	141
3.4. Попълване регистъра на риска	142
3.5. Отговор на риска.....	145
3.5.1. Финансиране.....	146
3.5.2. Работа в мрежа.....	148
3.5.3. Лобизъм и застъпничество.....	150
3.5.4. Публично участие	153

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.5.5. Съвети и препоръки	154
3.5.6. Мониторинг и изпълнение	155
3.5.7. Оценка на процесите за намаляване на риска.....	157
3.6. Мерки за недопускане/предотвратяване на риска/	157
3.6.1. Разлики в процесите на планиране	159
3.6.1.1. Смекчаване на нови опасности	160
3.6.1.2. Смекчаване при териториално развитие	160
3.6.1.3. Смекчаване на съществуващи опасности	161
3.6.1.4. Смекчаване при реструктуриране	161
3.6.2. Начало на процеса по смекчаване	163
3.6.2.1. Оценка на риска	163
3.6.2.2. Определяне на целите.....	164
3.6.2.3. Оценка на възможностите	165
3.6.2.4. Анализ разходи-ползи	167
3.6.3. Възможно съдържание на плана за намаляване на рисковете от бедствия	168
3.7. Мерки за преодоляване на последиците при настъпване на природни и предизвикани от човека бедствия.....	170
3.7.1. Фази на преодоляване на последиците при настъпване на природно бедствие	170
3.7.2. Органи за управление, сили и средства за преодоляване на последиците.....	171
3.7.3. Компоненти в архитектурата на Системата за постоянна готовност.....	171
3.7.4. Оценка на създадената бедствена ситуация – основен момент в работата на СПГ.....	172
3.7.4.1. Степен на риска според развитието на ситуацията	172
3.7.4.2. Мерки и действия според развитието на ситуацията	172
3.7.4.3. Роля и отговорности на заинтересованите физически и юридически лица	173
3.7.5. Интегриране на данни и информация и свързването им със заинтересованите служби и лица в архитектурата на Системата за постоянна готовност	174

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.7.5.1. Архитектура на системата за постоянна готовност	174
3.7.5.2. Стратегии за преодоляване на последиците /Стратегии за възстановяване/	174
3.8. Мониторинг и докладване – правила, принципи и индикатори за мониторинг, оценка и докладване изпълнението на стратегията	175
3.8.1. Методически правила за мониторинг, оценка и докладване на изпълнението на стратегията, програмите и планове свързани с нея.....	175
3.8.1.1. Основни положения	175
3.8.1.2. Принципи на оценка на изпълнението на стратегията/програмите/планове	177
3.8.1.3. Характеристики на методическите правила.....	177
3.8.1.4. Обхват	178
3.8.2. Структура на методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми	178
3.8.2.2. Структура	179
3.8.2.3. Източници на информация.....	179
3.8.3. Елементи на методиката за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията и планове /програмите/	182
3.8.3.1. Типове въпроси и остойностяване на отговорите	182
3.8.3.2. Принципи, индикатори, оценъчни въпроси и скала	183
3.8.4. ОБЩА ОЦЕНКА	219
3.8.5. ПРОЦЕДУРА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ.....	219
3.8.5.1. Сформиране на местна оценяваща комисия:.....	219
3.8.5.2. Набавяне на необходимата за оценката информация:.....	220
3.8.5.3. Същинска оценка на стратегията/програмата:.....	220
3.8.5.4. Изготвяне на доклад за оценката:	221
3.8.6. ПРИЛОЖЕНИЯ:.....	222
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯТА ЗА РИСКА В ЦЕНОВО, КОМУНА ХОТАРЕЛЕ И КОМУНА ГРЯКА:	231
4.1. Решения / предложения за установяване / за прилагане и подобряване на правната и институционална рамка за изпълнение на съвместната румънско-българска интервенция в случай на извънредна ситуация.	231

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

4.1.1.Подобряване на правната и институционална рамка.....	231
4.1.1.1. Основни елементи на сътрудничество:	231
4.1.1.2.. В рамките на сътрудничеството ще се следват:	231
4.1.1.3. Процедурите за трансгранично и регионално сътрудничество целят:.....	232
4.1.1.4. Форми на регионално сътрудничество, предоставена помощ в случай на извънредни ситуации (наводнение, затрупване със сняг, пожар).	232
4.1.2. Пакет от предложения за осъществяване на управление при извънредни ситуации, причинени от природни бедствия (наводнение, пожар, снежна виелица)	236
4.2. Единна база-данни за управление на риска за по-добра координация и ефикасна реакция. Регистър на риска –	236
5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ	242
6. НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА.....	273
6.1. Мониторинг на дейностите по реализация на Стратегията.....	273
6.2. Постоянен мониторинг	274
6.2.1. Каталог с индикатори за постоянен мониторинг.....	279
6.2.2. Начини за събиране на информация	280
6.2.3. Организационна структура за наблюдение и оценка	282
7. Методология за актуализация на стратегията	288
8. Заключение	293
9. ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ:	293

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общата стратегия за по-добра координация и ефикасни реакции на съвместно трансгранично партньорство */Стратегията/* между партньорите по проекта, определя мисията, ключовите ценности, визията, целите, приоритетите и задачите за по-ефективното управление на риска от природните бедствия и защитата на населението, материалните и културни ценности на територията на трансграничните община Ценово и комуни Хотареле и Гряка. Тя представлява основополагащ документ, за съвместно и координирано предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии и очертава насоките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена **Система за постоянна готовност**, за превенция и реагиране при бедствия.

Структурно, най-общо може да бъде представена в следващата схемаи така:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

МИСИЯ: Да подобрява устойчивостта, качеството на живот и нивото на сигурност, като работи в интерес на всички граждани от община Ценово, комуни Хотареле и Гряка, чрез усъвършенстване организацията, взаимодействието и координацията на местните власти за управление на риска от природни бедствия.

КЛЮЧОВИ ЦЕННОСТИ:

Стратегията се основава на **следните ключови ЦЕННОСТИ:** позитивно мислене, перспективност, информираност, култура, равнопоставеност, отговорност, сътрудничество, приемственост и политическа воля.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Позитивно мислене

В съвременното общество е изградена негативна нагласа по отношение на бедствията. За него бедствията са активен процес, чиито предизвикателства могат да бъдат очаквани, но не и достатъчно управлявани. Тази гледна точка поставя на преден план прилагането на компенсаторния подход в усилията за намаляване на риска от бедствия, като го свежда основно до готовност за отговор на бедствията и/или облекчаване на съществуващата уязвимост на населението, стопанската дейност, културното наследство и околната среда. Компенсаторната политика е способна да намали съществуващия, но не и бъдещият риск, разглеждан в по-дългосрочна перспектива, което следва да се промени.

Позитивното мислене в това отношение, е един от основите подходи за увеличаване на способностите на експертния и ръководния състав на отговорните институции, които следва да прилагат стратегически, перспективен подход, основан на модерните принципи на доброто управление на риска от природните и предизвикани от човека бедствия.

Перспективност

Перспективната политика изгражда основата на стратегическото отношение към бедствията с цел успешно управление и преодоляване на риска от бедствия в средносрочен аспект. Перспективният подход преодолява недостатъците на чисто планиращия подход, който залага само на съществуващите тенденции и възможните прогнози, като допуска калкулиране на несигурността и многовариантността на прогнозите при организиране на управлението. По тази причина, перспективната политика трябва да бъде интегрирана в планирането на устойчивото развитие, в т.ч. и при природни и предизвикани от човека бедствия. В този смисъл приетите програми и проекти за развитие на общинско ниво, следва да бъдат преразгледани по отношение на потенциала им за намаляване на риска от бедствия.

Информираност

Основа за намаляването на риска от бедствия е събирането и разпространението на информация за добрите практики във връзка с успешното развитие на пълноценни политики в тази област. Информираността на отговорните институции гарантира лесно използване на добрите практики в планирането на превантивните мероприятия, а информираността на населението улеснява прилагането и изпълнението на планираните мерки и мероприятия.

Първата стъпка за преодоляване на пропуските в наличната информация за риска от бедствия е извършване на оценка на риска, включително вида на загубите и щетите от възможни бедствия. Следваща стъпка е повишаване на опита, чрез изучаване на добри практики в това отношение, които спомагат пряко както за намаляване на риска от бедствия, така и повишават отговорното отношение на ръководните институции и обществото към бедствията.

Култура

Политиката за преодоляване на предизвикателствата, които поставят бедствията пред обществото, е необходимо да се превърне в масова обществена култура, за да

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

придобие максимален обхват, последователност и мултипликационен ефект за цялата система на управление на публичната сфера.

Повишената култура за риска от бедствия влияе върху процесите на взимане на решения, развитието на нормативната база и организирането и разпределението на ресурси за намаляването на риска от бедствия и аварии. Високата обществена култура гарантира максимално ефективното и ефикасно прилагане на съответните политики.

Равнопоставеност

Много важен принцип в областта на намаляване на риска от бедствия е **равнопоставеността на гражданите**. Някои граждани в неравностойно положение и социални групи с по-нисък социален статус имат ограничен достъп до съответните организационни и материални ресурси, което е предпоставка за повишена уязвимост на тези социални групи при бедствия. По тази причина се налага създаването на условия за равнопоставеност в районите с риск от бедствие на всички социални групи, включително при защита и реагиране при бедствия.

Отговорност

Намаляването на риска от бедствия е висша степен на морална и обществена отговорност на всички ръководни равнища и на самите граждани. Както пряко, така и косвено отговорните ръководители трябва да вярват и да търсят реализация на хуманната кауза в борбата с бедствията. Сериозната обществена отговорност, която поемат с участието си в управлението на риска от бедствия, изисква стриктно публично определяне на отговорностите и ясна персонализация на тяхното изпълнение на всеки отговорен служител и гражданин.

Сътрудничество

Съвременните държави не са изправени сами пред предизвикателствата на различните бедствия. Намаляването на риска от тях се подпомага чрез обединените действия на страните в рамките на ООН, чрез обща нормативна рамка. Поради това хармонизацията на нормативната база е водеща линия на цялостно поведение на органите, управляващи този процес. Нормативната база на европейско ниво в сферата на управлението на риска от бедствия, както и Международната стратегия за намаляване на бедствията (ISDR), създадена през 2000 г. от Общото събрание на ООН, включително Стратегията за намаляване на риска от бедствия в Югоизточна Европа след 2009 г., са водещи документи в управлението на риска от бедствия на страните-членки.

Сътрудничеството в рамките на ЕС и ООН при интегрираното управление на бедствия е един от основните стълбове на тези стратегически документи.

Сътрудничеството е основа за подобряване на организацията на взаимодействието, координацията, съгласуване на съвместните действия и резултати при управление на риска от бедствия на международно ниво между съответните компетентни органи, което с още **по-голяма степен е валидно за общините от трансграничните региони**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Приемственост

Създаденият Общински съвет за намаляване на риска от бедствия при формиране на общинската политика в областта на защитата при бедствия изпълнява функциите на платформа за намаляване на риска от бедствия, която е в хармония както със Стратегията на областта за намаляване на риска от бедствия, така и с Приетата Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г и Националната програма за защита при бедствия 2014 – 2018 г.

Политическа воля

Сложността на общественото устройство и управление днес, изисква ясна политическа воля, която да наложи интегрирания подход при управлението на риска от бедствия. Наличието на политическа воля е една от основните предпоставки за интегриране на управлението на риска от бедствия в планиране развитието на всеки сектор от обществения живот, което е особено валидно на общинско ниво в трансграничните региони.

ВИЗИЯ: На основата на все по-доброто сътрудничеството между органите на местната изпълнителна власт и техните администрации, в община Ценово и комуни Хотареле и Гряка, да създадем **Система за постоянна готовност** от модерна комуникационно информационна среда и инфраструктура, съвременни специална техника и оборудване, технологии и съвместни оперативни процедури, за целите на по-добрата организация на взаимодействието и координацията при управлението на риска от природни бедствия на тяхна територия, повишавайки безопасността и качеството на живот на гражданите и устойчивото развитие на обществото.

За постигане на очакванията от изпълнението на Стратегията е необходимо да бъдат реализирани следните **стратегически цели**:

1. Постигане на трансгранична устойчивост на обществените отношения при бедствия.
2. Изграждане на капацитет за съвместно управление на риска от бедствия на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.
3. Постигане на съгласуваност при провеждане на политиките за устойчиво развитие, адаптиране към промените в климата и намаляване на риска от бедствия.
4. Постигане на устойчивост на организацията, координацията и взаимодействието на органите за управление, силите и средствата при бедствия в трансграничния регион.

Мерки за постигане целите на Стратегия:

1. Създаване на предпоставки за изготвяване и актуализиране на оценката на риска от наводнения, други природни бедствия, на карти на заплахата, и на карти на риска, за територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2. Повишаване капацитета на органите на местната изпълнителна власт и администрациите им да изготвят и привеждат в изпълнение, качествени програми и планове за намаляване на риска от бедствия, и аварийни планове */планове за защита при бедствия/*.
3. Идентифициране и реализиране на мерки за повишаване устойчивостта на обекти от критичната инфраструктура при бедствия на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.
4. Реализиране на съвместни мерки за намаляване на риска от бедствия в съответствие с програмите */планове/* за намаляване на риска от бедствия.
5. Повишаване на способностите на отговорните местни власти и подчинените им органи за управление, сили и средства за бързо реагиране, да организират и провеждат ефективна превантивна дейност и да реагират при бедствията в съответствие с планове за защита при бедствия */аварийните планове/*.
6. Създаване на условия и насоки за подготовка на съвместен план за организация на взаимодействието и координацията между партньорите при управлението на риска от природни бедствия.
7. Дефиниране на необходимостта и предпоставките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена **Система за постоянна готовност** за целите на превенцията и ефективното реагиране при бедствия.
8. Обмен на положителен опит и добри практики между партньорите по проекта за намаляване и предотвратяване на вредния ефект от промените в климата, повишения риск от наводнения и други природни бедствия върху човешкото здраве и сигурност, собствеността и ресурсите, както и върху околната среда, като заедно с европейския и световен опит, комплексно го прилагат и интерпретират върху цялата им територия.
9. Повишаване капацитета на администрациите за подготовка на качествени, съгласувани общински програми за превенция и намаляване на риска от наводнения и други природни бедствия, чрез взаимен обмен на добри практики и опит.
10. Повишаване подготовката на териториалните органи на изпълнителната власт и на силите за реагиране при бедствия за изпълнение на планове за намаляване на риска от бедствия, планове за защита при бедствия в условията на взаимно подпомагане и съвместно трансгранично партньорство между община Ценово, комуна Хотареле и комуна Гряка.
11. Проучване */преглед/* на терен */в общините, комуните и кметствата/*, за съществуващите, като се предложат условията и техническите решения за изграждане на нови, общи комуникационни, и информационни технически средства, системи, и процедури, за подобряване на комуникационно-информационната среда за устойчиво взаимодействие на органите на местната изпълнителна власт, и администрациите й ангажирани, с управлението на риска от природни бедствия, службите за бързо реагиране и доброволните формирования.
12. Изграждане на локални и/или интегриране на съществуващите системи за ранно предупреждение и оповестяване */СРПО/*, като част от Националните системи на двете

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

държави, за надеждно ранно предупреждение и оповестяване на населението, за опасностите регистрирани от мониторинговите станции на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични обекти, институции и организации.

Основен приоритет на Стратегията е извършване на анализ и оценка на рисковете от природни бедствия, тяхното картографиране, предварително планиране за по-доброто взаимодействие, координация и реакция в условията на съвместното трансгранично партньорство между община Ценово, комуна Хотареле и комуна Гряка.

Структурата и съдържанието на стратегията са в хармония с постигането на **целта и задачите** за устойчива превенция */предпазване/*, защита и намаляване на вредния ефект на наводненията и другите природни бедствия, като заедно с това са подчинени на следните **основни принципи и подходи**:

(а) По възможност, човешката намеса в природните процеси да бъде променена, компенсирана и избягвана в бъдеще. Необходимо е на местно трансгранично ниво да се подкрепя и поощрява хармонизирането на управлението на водите и практиките за земеползване, както и опазването на природата, с цел подобряване на защитата от наводнения в рамките на интегрираното управление на съответния речен басейн.

(б) Планирането трябва да включва цялата територия на речните басейни с оглед координирано развитие, управление и опазване на води, земя и свързаните с тях ресурси. Този подход се основава на **многостранно и международно сътрудничество**, вкл. и междусекторно планиране в целия басейн.

(в) Имайки предвид еволюцията на климата, подходът към природните бедствия трябва да претърпи промяна на модела – от **действия за защита** към **управление на риска и съвместно съществуване с наводненията**.

(г) Използването на заливните тераси за човешки нужди трябва да бъде съобразено със съществуващия риск. Трябва да бъдат разработени инструменти и мерки за намаляване на риска от щети свързани с наводненията.

(д) Намаляването на вредният ефект и неструктурните мерки са по-ефективни и устойчиви решения в дългосрочен план. Те трябва да бъдат насърчавани при решаването на проблеми свързани с водите, и в частност, за намаляване на уязвимостта на човешкото здраве и имущество.

(е) При всички случаи структурните мерки (**защитните съоръжения**) ще продължават да бъдат важен елемент и трябва приоритетно да се фокусират върху защитата на човешкото здраве, собственост и ресурси. Изискванията за защита на природата и управление на ландшафта също трябва да бъдат взети предвид с оглед и даденостите на територията на трите „дунавски общини“.

(ж) Основна част от населението и ресурсите са разположени в не големи урбанизирани зони, затова защитните съоръжения трябва да бъдат насочени към тези зони. В населените места наводненията не винаги са следствие от преливането на реките. Често причината са интензивни дъждове, съчетани с липсата или некачествена и с недостатъчен капацитет канализация. Специално внимание трябва да бъде обърнато на отводнителните системи.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

(з) Всеки който би могъл да пострада от наводненията следва да предприеме – ако е възможно – собствени предпазни мерки. Затова е необходимо наличието на надеждни системи за ранно предупреждение и оповестяване с възможности за прогнозиране, както и навременното разпространение /обмен/ на тази информация от компетентните органи.

(и) Принципът на солидарността е основен – действията за защита в една част на басейна /територията/ не трябва да влошават условията в друга. Правилната стратегия включва три стъпки: задържане, съхранение и отводняване (*преди всичко трябва да се направи всичко възможно за задържането на валежните маси на място, съхранението на наднормените количества и постепенното им разтоварване във водното течение*). Предпазването от наводнения се основава също и на принципа на предпазливостта.

(к) В заливаемите зони следва да се предприемат предпазни мерки за намаляване на вредният ефект от наводненията върху водни и сухоземни екосистеми, като замърсяването на води и почви.

За изпълнението на тези **принципи и подходи** е необходима съвместна работа на всички управленски нива и координиране на секторните политики /мерки/, засягащи опазване на околната среда, пространствено планиране, земеделие, транспорт и развитие на урбанизираните зони. При **трансграничните басейни са необходими съвместни действия на крайречните държави за хармонизиране на националните политики и стратегии и изработването на съгласувани планове за действие.**

Предпоставките за правилни действия са :

(а) **Познаване на потенциалните заплахи.** Превенцията НЕ трябва да се ограничава само до наводненията. Тя трябва да включва и други, по-редки природни явления, които също застрашават човешкият живот и сигурност.

(б) **Надеждна информация** за предприемането на необходимите предпазни мерки.

(в) Преди всичко е необходимо **интердисциплинарно сътрудничество относно фазите на управление на риска:** оценка, планиране на мерки и изпълнението им.

(г) Отговорът на въпроса **“какво ниво на защита от наводнения /природни бедствия/ можем да приемем”** предполага, че разполагаме с изследвания какво може да се случи, т.е. **рискът е правилно оценен.**

2. ПРЕГЛЕД НА ПРОЦЕСА НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

2.1. Дефиниции

Изясняването на същността и съдържанието на понятията **стратегия и стратегическо ръководство** е винаги съществено и актуално, тъй като те са важна част от непрекъснато развиващата се теория на социалното управление, в т.ч. и на управлението при бедствия.

Сега Стратегията СЛЕДВА да се разбира като: *конструиране на желано бъдеще на местните организации във вид на съвкупност от необходими функционални (оперативни) способности за постигане и поддържане на конкурентно предимство, превъзходство и в краен вариант – „господство“ над природните и предизвиканите от човека рискове.*

Настоящата Стратегия се разработва на базата на целесъобразно конструирана

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

съвкупност от знания, традиции и авангарден опит, натрупани при реализацията на множество *успешни добри практики*, довели до създаване на висококачествени продукти за мониторинг и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия.

В Теорията на социалното управление и социалните организации се отделя съществено внимание на **стратегията** и стратегическото ръководство. В същото време, опитите да се въведат общи дефиниции остават неуспешни. Тези опити са необходими и ще продължат в бъдеще, но засега се използват множество различни определения за **стратегия и стратегическо ръководство**, като не липсват нови предложения. Понякога това води до объркване и недоразумения, което налага да се поясни накратко разликата между традиционните дефиниции и резултата от тяхната еволюция.

Понятието **стратегия** е добре познато и широко използвано (*не винаги правилно*) в съвременния свят на обществените организации.

Въпросите които често възникват са:

- Дали думата **стратегия** се използва в правилния контекст?
- Какво е нейното съдържание?
- Как се формира и реализира успешна стратегия?

Въпреки очевидния смисъл на стратегията, изненадващо противоречиви са мненията за нейната същност. Факт е обаче, че зад всяко успешно начинание (*инициатива*) се крие една добра **стратегия**.

Традиционното определение асоциира стратегията с военното дело, докато съвременното виждане я представя като **наставление за вземане на решения и процес на дългосрочното планиране** в йерархично структурирана система от цели и задачи, а в конкретния случай **за по-добра координация и ефикасна реакция** на съвместно трансгранично партньорство между община Ценово, комуна Хотареле и комуна Гряка, при природни бедствия.

2.2. Роли и отговорности

Оперативните процедури за съместна работа на формирования от община Ценово, комуни Хотареле и Гряка по време на съвместни операции в случаи на природни бедствия на тяхна територия – ролите, отговорностите, механизмите за управление и координация, начините и средствата за комуникация, са както следва:

2.2.1. Извършване на операции при ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

2.2.1.1. Цел

а) Създаване на система от правила за организация и координация на съвместните действия на силите за бързо реагиране и доброволните формирования при операции по ликвидиране на последствията от земетресение на територията на община Ценово, Р. България и комуни Хотареле и Гряка, Република Румъния.

б) Определяне начините и способите за намеса в трансграничната зона на Р. България и Р. Румъния, с цел издирване и спасяване, осигуряването на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при земетресение.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2.2.1.2 Приложимост

Операции за ликвидиране на последствията от земетресения се извършват при поискване на помощ след силни земетресения с човешки жертви, пострадали и материални щети. Провеждат се с цел издирване и спасяване на пострадали под развалините, както и аварийно-възстановителни работи.

2.2.1.3. Специфични дейности

Операциите по ликвидиране на последствията от земетресение, извършвани от Доброволни формирования на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка са в следния ред:

а) Преди провеждането на Неотложни Аварийно Възстановителни Работи (НАВР) при земетресение се извършва разузнаване за определяне на:

- маршрутите за придвижване до зоната на поражение, състоянието на пътищата и пътните съоръжения;
- степента и характера на разрушенията;
- сградите, застрашени от разрушаване, които не подлежат на укрепване;
- местата за устройване на странични и магистрални проходи;
- участъците с активизирани свлачища и срутища;
- местата и обектите, в които незабавно трябва да започнат неотложни аварийно-възстановителни работи;
- степента на разрушение на елементите от мрежите и съоръженията от техническата инфраструктура и вторичните поражения, които са предизвикани от тях;
- възможността за използване на различните видове средства за комуникация;
- възможността за използване на механизирани средства;
- местата, удобни за развърщане на пунктове за управление;
- огнищата на пожари;
- наличието на замърсяване с радиоактивни източници, опасни химични вещества и причинители на биологично заразяване;
- наличието на концентрации на взривоопасни и запалими газове във въздуха над допустимите стойности;
- състоянието на хидротехнически съоръжения - язовири, диги, хвостохранилища и др.;
- състоянието на ЖП-мрежа, летища и пристанища;
- местата, удобни за развърщане на временни пунктове за съсредоточаване и сортиране на пострадали;
- подходящи места за развърщане на полеви болници;
- подходящи места за съхранение на загиналите;
- подходящи места за вертолетни площадки;
- подходящи места за устройване на палаткови лагери, раздаване на храна, вода, медикаменти и други;
- подходящи места за развърщане на пропускателни пунктове от и към зоната на поражение.

б) Началото на провеждането на Неотложни Аварийно Възстановителни Работи (НАВР) по данните от проведеното разузнаване се извършва оценка на

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

обстановката, поставят се задачи на екипите, определя се реда за провеждане на неотложните аварийно-възстановителни работи и се следи за спазването на безопасните условия на труд. При провеждането на дейностите се предприема следното:

- уведомява се електроразпределителното дружество за изключване на ел. захранването в района;
- уведомяват се операторите за прекъсване на водоподаването и продуктопроводите за течни или газообразни вещества;
- извършват се неотложни укрепителни работи в полуразрушени сгради и съоръжения;
- осигурява се достъп на механизирани средства и техника до засегнатите райони;
- извършва се издирване и изваждане на пострадали под развалините, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване на зоната за извършване на спасителни действия;
- извършват се гасителни действия на възникнали пожари;
- извършва се аварийно отводняване на застрашени участъци;
- извършва се евакуация на населението и животните, разсредоточаване на културни и материални ценности;
- организират се палаткови лагери за пострадалото население;
- извършва се разчистване на разрушенията.

2.2.1.4. Описание на процедурата

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
1	Получаване на известие за възникването на извънредна ситуация на територията на страната партньор.	Кмет на община	До 30 мин. след началото на оповестяването
2	Предварително оповестяване на силите и средствата, предвидени в плана за съвместна намеса.	Кмет на община	При получаване на оповестяването
3	Искане на допълнителна информация.	Кмет на община	При нужда
4	Искане за оказване на помощ.	Страната, на чиято територия е възникнало земетресение	При нужда

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
5	Анализ и оценка на възможностите (сили и средства) за оказване на помощ съобразно оперативната обстановка на територията на общината. Потвърждаване оказването на помощ придружено с данни за екипите, които могат да бъдат изпратени.	Кмет на община	До 120 минути от началото на оповестяването
6	Логистична подготовка на мисията.	Кмет на Община	След изпращане потвърждението за оказване на помощ
7	Оповестяване на компетентните органи във връзка с преминаването на държавната граница за действия за намеса (мисии) в страната партньор съгласно процедурата за преминаване на държавната граница при извънредни ситуации.	Кмет на община/ ГДПБЗН	След изпращане потвърждението за оказване на помощ
8	Придвижване на силите и средствата и преминаване на държавната граница	Командир на ДФ /Ръководител на екипа за намеса/	До 180 минути от оповестяването
9	Осъществяване на контакт с лицето за връзка.	Командир на ДФ/ Кмет на община	При пристигане в приемащата страна
10	Приемане на мисията и информиране за готовността за нейното изпълнение.	Ръководител на екипа за намеса	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база
11	Предоставяне на оказващите помощ екипи на необходимите технически средства, осигуряващи съвместимост с екипировката и съоръженията на страната домакин.	Ръководител на операциите	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база
12	Осигуряване на средства за комуникация при извънредни ситуации.	Ръководител на операциите	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
13	Изпълнение на задачите по мисията съгласно организационните правила на собствената страна.	Ръководител на екипа за намеса	Времетраене на мисията
14	Искане за допълнителни сили и средства за оказване на помощ.	Ръководител на екипа за намеса	При нужда
15	Приключване на дейностите по намесата и изготвяне на доклад.	Ръководител на екипа за намеса	След приключване на мисията
16	Придвижване на силите и средствата до база за операции.	Ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията/ заповед от ръководителя на операциите
17	Осигуряване на резерв от сили и средства с цел заместване на действащите такива в случай на продължителни действия за намеса.	Ръководител на екипа за намеса	При нужда
18	Предаване на доклад за мисията на ръководителя на място чрез лицето за връзка.	Лице за връзка/ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията или периодично(при продължителни мисии)
19	Предаване на доклади за мисията на Кмета на общината и Националния оперативен център.	Лице за връзка/ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията или периодично(при продължителни мисии)
20	Възстановяване на оперативната готовност на силите и средствата.	Ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията
21	Информирание за готовността на екипите за извършване на нова намеса.	Ръководител на екипа за намеса	незабавно

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
22	Приключване на мисията при решение на страната домакин или при получаване на заповед за прекратяване на мисията.	Ръководител на екипа за намеса	При решение на страната домакин или получаване на заповед за прекратяване на мисията

2.2.1.5. Сили и средства за намеса /примерен състав/

№	Вид на специализираната техника и оборудване	Количество	Личен състав
1	Транспортен автомобил – микробус	1	6
2	Транспортен автомобил – пикап	1	4
3	Спасителни лодки с колесар -- 4 местни	2	
4	Моторни помпи и оборудване към тях /смукатели, шлангове и струйници/	8	
5	Спасителни жилетки	20	
6	Неопреново специално облекло за работа в плитки води	20	
7	Моторни триони	6	
8	Генератор 10 kW	2	
9	Полугащеризони тип „рибарски“	20	

Допълнително се прилага подробен списък (*инвентаризационен опис*) – празна бланка, която се попълва преди тръгване и се предоставя на границата на лицето за свързка.

В зависимост от обстоятелствата в момента на задействане на процедурата:

2.2.1.6. Страните:

- всички дейности по оказване на помощ и намеса при възникване на извънредна ситуация се организират и изпълняват в съответствие с настоящата процедура;
- актуализирането на настоящата процедура се извършва в зависимост от промяната на нормативната база, оперативната обстановка или по предложение на съответната страна;
- за времето на намеса всички екипи са длъжни да спазват местното законодателство;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

г) по време на оперативните действия екипът за намеса взаимодейства и с другите местни структури, в изпълнение разпорежданията на Ръководителя на операциите.

2.2.1.7. Ръководителят на екипа за намеса:

- а) отговаря за безопасността на екипите за намеса по време на придвижването им;
- б) отговаря за безопасността на личния състав по време на намесата;
- в) отговаря за своевременното подаване на актуална информация по време на намесата;
- г) отговаря за спазването на собствените специфични организационни и нормативни изисквания при изпълнение на мисията;
- д) по време на извършване на дейностите, свързани с интервенцията, поддържа постоянна връзка с Ръководителя на операциите (на който е подчинен), чрез лицето за връзка;
- е) ръководителят на екипа за намеса поема и задълженията на лицето за връзка, в случай че не е изрично посочено друго лице.

2.2.1.8. Лице за връзка:

- а) предоставя на приемащата страна информацията за анализ и оценка на възможностите (сили и средства) за оказване на помощ и данните за тях;
- б) предава на Ръководителя на операциите докладите за намесата;
- в) осигурява постоянен обмен на информация между Ръководителя на операциите и Ръководителя на екипа за намеса;
- г) изпраща периодични доклади към Националния оперативен център.

2.2.2. Извършване на операции при НАВОДНЕНИЯ

2.2.2.1. Цел

- а) създаване на система от правила за организация и координация на съвместните действия на Доброволни формирания при операции по ликвидиране на последствията от наводнения на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка;
- б) определяне начините и способите за намеса в трансграничната зона на Р. Румъния и Р. България, с цел осигуряване защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при наводнение.

2.2.2.2. Приложимост

Съвместни операции при наводнения се извършват след поискване на помощ по време на следните основни фази:

- непосредствена опасност от наводнение;
- наводнение;
- след наводнение.

2.2.2.3. Специфични дейности, извършвани при непосредствена опасност от наводнение

- а) организиране наблюдение на водното ниво и на състоянието на хидротехническите съоръжения, дигите и хвостохранилищата, като информацията за вероятните заливни зони се събира и обменя между двете структури;
- б) аварийно понижаване на водното ниво;
- в) тампониране, прорязване и др.;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

г) отстраняване на подприщвания на водни течения;
д) аварийно укрепване, надграждане на съществуващи; и изграждане на временни диги чрез:

- използване на модулни елементи;
- нареждане на чували с инертни материали;
- натрупване на инертни материали.

е) устройване на лагери за временно настаняване на застрашеното население.

2.2.2.4. Дейности по време на наводнение:

а) разузнаване района на заливане и местата, където е възможно да се намират застрашени хора, животни и културни ценности, определяне параметрите на водата - височина на водния стълб, температура и скорост на движение;

б) извеждане на хора, животни и изнасяне на движими културни ценности от залетите зони;

в) събиране на информация за състоянието на техническата инфраструктура в района на наводнението;

г) определяне на местата, удобни за устройване на временни лагери, пунктове, и местата за развързване на полеви болници и вертолетни площадки;

д) при данни за наличие на опасни вещества в залятата зона, които могат да нанесат щети или да предизвикат екологично замърсяване, извършват оглед на местата за съхранение и при възможност прилагат мерки за ограничаване/ предотвратяване на щетата или замърсяването;

е) изпомпване.

2.2.2.5. Дейности след наводнение

След оттегляне на водите в нормалните им граници се извършват дейности по ликвидиране последиците от наводнението чрез:

а) издирване на изчезнали хора.

б) изваждане на загинали хора и животни.

в) отводняване на сгради, застрашени съоръжения и др.

г) подпомагане разчистването на засегнатите пътища, включително изземане на малки количества свлечени земни маси на участъци с активизирани свлачища и срутища със специализирана техника.

д) при необходимост изваждането на загинали хора и животни се извършва чрез използване на алпийски способности, водолазно оборудване и екипировка, високопроходима и/или плаваща техника.

е) при изнасяне на умрели животни, наводнени храни или други вещи, които биха се оказали потенциални източници на биологично заразяване или причина за възникване на епидемия или епизоотия, и при дезинфекционни дейности задължително се използват лични предпазни средства съгласно указания от компетентните органи.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

2.2.2.6. Описание на процедурата:

Сили и средства за намеса /примерен състав/

№	Вид на специализираната техника и оборудване	Количество	Личен състав
1	Транспортен автомобил – микробус	1	6
2	Транспортен автомобил – пикап	1	4
3	Спасителни лодки с колесар – 4 местни	2	
4	Моторни помпи и оборудване към тях /смукатели, шлангове и струйници/	8	
5	Спасителни жилетки	20	
6	Неопреново специално облекло за работа в плитки води	20	
7	Моторни триони	6	
8	Генератор 10 kW	2	
9	Полугащеризони тип „рибарски“	20	

Допълнително се прилага подробен списък (*инвентаризационен опис*) - празна бланка, която се попълва преди тръгване и се предоставя на границата на лицето за свързка.

В зависимост от обстоятелствата в момента на задействане на процедурата предоставените сили и средства могат да бъдат различни от посочените в таблиците.

2.2.2.7. Отговорности:

А) Страните:

а) всички дейности по оказване на помощ и намеса при възникване на извънредна ситуация се организират и изпълняват в съответствие с настоящата процедура;

б) актуализирането на настоящата процедура се извършва в зависимост от промяната на нормативната база, оперативната обстановка или по предложение на съответната страна;

в) за времето на намеса всички екипи са длъжни да спазват местното законодателство;

г) по време на оперативните действия екипът за намеса взаимодейства и с другите местни структури, в изпълнение разпорежданията на Ръководителя на операциите.

Б) Ръководителят на екипа за намеса:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- а) отговаря за безопасността на екипите за намеса по време на придвижването им;
- б) отговаря за безопасността на личния състав по време на намесата;
- в) отговаря за своевременното подаване на актуална информация по време на намесата;
- г) отговаря за спазването на собствените специфични организационни и нормативни изисквания при изпълнение на мисията;
- д) по време на извършване на дейностите, свързани с интервенцията, поддържа постоянна връзка с Ръководителя на операциите (на който е подчинен), чрез лицето за връзка;
- е) ръководителят на екипа за намеса поема и задълженията на лицето за връзка, в случай че не е изрично посочено друго лице.

В) Лице за връзка:

- а) предоставя на приемащата страна информацията за анализ и оценка на възможностите (*сили и средства*) за оказване на помощ и данните за тях;
- б) предава на Ръководителя на операциите докладите за намесата;
- в) осигурява постоянен обмен на информация между Ръководителя на операциите и Ръководителя на екипа за намеса;
- г) изпраща периодични доклади към Националния оперативен център.

2.2.3. Извършване на операции при големи и сложни по развитие ГОРСКИ ПОЖАРИ

2.2.3.1. Цел

- а) създаване на система от правила за организация и координация на съвместните действия при големи и сложни по развитие горски пожари, възникнали при продължително засушаване и високи температури и предизвикващи бедствени ситуации на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка;
- б) определяне начините и способите за намеса в трансграничната зона на Р. Румъния и Р. България, при възникване на големи и сложни горски пожари, при които са засегнати големи горски масиви, застрашени са населени места, хора, животни и инфраструктура.

2.2.3.2. Приложимост

Операциите по ликвидиране на горски пожари, извършвани от Доброволни формирования от *Община Ценово* и комуни Хотареле и Гряка са в **следния ред**:

- а) операции по разузнаване и наблюдение на разпространение на горенето, чрез обхождане на мястото на пожара;
- б) операции по евакуация на застрашени хора, животни и материални ценности;
- в) операции по гасене на горски пожари.

2.2.3.3. Специфични дейности

При продължително гасене на възникнал голям горски пожар се осигурява работа на смени съобразно атмосферните условия, спецификата на работата и наличните сили, като времетраенето на смяната се определя от ръководителя на място.

При смяна на спасителните екипи се организира предаване и приемане на района без прекъсване на работата както от ръководството, така и от работещите екипи на място.

За организиране на операцията ръководителят на операциите:

- а) извършва разузнаване, като използва лица, които добре познават местността;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- б) организира евакуиране на застрашени хора и животни;
- в) организира оказването на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения;
- г) определя вида, скоростта на разпространение и размерите на пожара, релефът на местността, очакваното развитие на пожара в периода на гасенето и възможността за разпространението му към населени места, сечища, насаждения и др.;
- д) проучва местата, където може да се увеличи скоростта на разпространение на горенето (участъци с хвойна, изсъхнала трева, иглолистна гора, временни складове за дървен материал и др.);
- е) проучва местата, които способстват за спиране на горенето без намеса на хора и местата за организиране на защитни линии (*пътища, просеки, потоци, поляни, падини, оголени места и др.*);
- ж) проучва пътищата и подстъпите за придвижване на механизирани средства за пожарогасене;
- з) проучва естествени водоизточници, които могат да бъдат използвани при пожарогасенето;
- и) определя местата за изграждане на опорните линии за ограничаване развитието на пожара;
- к) разпорежда разузнаване и наблюдение на разпространението на горенето чрез обхождане мястото на пожара, използване на топографска карта, дрон, вертолет, самолет и др.;
- л) съсредоточава и въвежда в действие основните сили в зависимост от обстановката;
- м) разпорежда гасенето на наземен пожар с немеханизирани ръчни инструменти (*ранцеви пожарогасители, лопати, тупалки, гребла и др.*), затрупване с инертни материали (пръст), обгаряне на растителността около защитната полоса и създаване на заградителни пояси чрез изораване;
- н) разпорежда ограничаването на върхов пожар чрез направа на просека перпендикулярно на разпространението на горенето и чрез запалване на насрещен огън, като се определи опорна полоса (*естествени и/или изкуствени прегради*) и подготвят групи с технически средства за извършване на запалването;
- о) при наличие на сили и средства, организира едновременно гасене по целия периметър на пожара или на най-опасните участъци;
- п) организира създаването на просеки;
- р) организира разделянето на обхванатата от пожара площ на участъци и последователното ликвидиране на горенето в тях;
- с) организира ликвидиране на горенето в дълбочина с последователно придвижване по участъците и фронта на пожара;
- т) организира гасене по фронта на пожара с последователно ликвидиране на горенето по фланговете и в дълбочина;
- у) разпорежда съсредоточаване на необходимите сили и средства на мястото на пожара, като използва групите за гасене към държавните горски стопанства и доброволни формирования;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- ф) разпределя работата по групи, като определя и резерв от сили и средства;
- х) следи за мерките за защита и безопасна работа на участниците в пожарогасенето;
- ц) организира прехрана, медицинска помощ, подмяна и почивка на участниците в пожарогасенето;
- ч) през нощта осигурява постове за наблюдение на рисковите участъци и извършва гасителни действия при необходимост за спасяване на хора или защита на сгради, застрашени от пожара;
- ш) организира наблюдение на пожара след ликвидирането му и при необходимост осигурява дежурството на личен състав и техника.

2.2.3.4. Описание на процедурата:

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
1	Получаване на известие за възникването на извънредна ситуация на територията на страната партньор.	Кмет на община	До 30 мин. след началото на оповестяването
2	Предварително оповестяване на силите и средствата, предвидени в плана за съвместна намеса.	Кмет на община	При получаване на оповестяването
3	Искане на допълнителна информация.	Кмет на община	При нужда
4	Искане за оказване на помощ	Страната, на чиято територия е възникнало земетресение	При нужда
5	Анализ и оценка на възможностите (сили и средства) за оказване на помощ съобразно оперативната обстановка на територията на общината. Потвърждаване оказването на помощ придружено с данни за екипите, които могат да бъдат изпратени.	Кмет на община	До 120 минути от началото на оповестяването
6	Логистична подготовка на мисията.	Кмет на Община	След изпращане потвърждението за оказване на помощ

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
7	Оповестяване на компетентните органи във връзка с преминаването на държавната граница за действия за намеса (мисии) в страната партньор съгласно процедурата за преминаване на държавната граница при извънредни ситуации.	Кмет на община/ ГДПБЗН	След изпращане потвърждението за оказване на помощ
8	Придвижване на силите и средствата и преминаване на държавната граница	Командир на ДФ/ Ръководител на екипа за намеса/	До 180 минути от оповестяването
9	Осъществяване на контакт с лицето за връзка.	Командир на ДФ/ Кмет на община	При пристигане в приемащата страна
10	Приемане на мисията и информиране за готовността за нейното изпълнение.	Ръководител на екипа за намеса	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база
11	Предоставяне на оказващите помощ екипи на необходимите технически средства, осигуряващи съвместимост с екипировката и съоръженията на страната домакин.	Ръководител на операциите	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база
12	Осигуряване на средства за комуникация при извънредни ситуации.	Ръководител на операциите	При пристигане на мястото за намеса/ Оперативната база
13	Изпълнение на задачите по мисията съгласно организационните правила на собствената страна.	Ръководител на екипа за намеса	Времетраене на мисията
14	Искане за допълнителни сили и средства за оказване на помощ.	Ръководител на екипа за намеса	При нужда
15	Приключване на дейностите по намесата и изготвяне на доклад.	Ръководител на екипа за намеса	След приключване на мисията

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Дейност	Отговорници	Време за изпълнение
16	Придвижване на силите и средствата до база за операции.	Ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията/ заповед от ръководителя на операциите
17	Осигуряване на резерв от сили и средства с цел заместване на действащите такива в случай на продължителни действия за намеса.	Ръководител на екипа за намеса	При нужда
18	Предаване на доклад за мисията на ръководителя на място чрез лицето за връзка.	Лице за връзка/ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията или периодично (при продължителни мисии)
19	Предаване на доклади за мисията на Кмета на общината и Националния оперативен център.	Лице за връзка/ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията или периодично (при продължителни мисии)
20	Възстановяване на оперативната готовност на силите и средствата.	Ръководител на екипа за намеса	При приключване на мисията
21	Информирание за готовността на екипите за извършване на нова намеса.	Ръководител на екипа за намеса	Незабавно
22	Приключване на мисията при решение на страната домакин или при получаване на заповед за прекратяване на мисията.	Ръководител на екипа за намеса	При решение на страната домакин или получаване на заповед за прекратяване на мисията

2.2.3.5. Сили и средства за намеса /примерен състав/:

№	Вид на специализираната техника и оборудване	Количество	Личен състав
1	Транспортен автомобил – микробус	1	6
2	Транспортен автомобил – пикап	1	4

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3	Моторни помпи и оборудване към тях/смукатели, шлангове и струйници/	6	
4	Тупалки	20	
5	Моторни триони	6	
6	Пожарникарска раница за гасене на пожари.	20	

Допълнително се прилага подробен списък (инвентаризационен опис) - празна бланка, която се попълва преди тръгване и се предоставя на границата на лицето за свързка.

В зависимост от обстоятелствата в момента на задействане на процедурата предоставените сили и средства могат да бъдат различни от посочените в таблиците.

2.2.3.6. *Отговорности:*

А) Страните:

а) всички дейности по оказване на помощ и намеса при възникване на извънредна ситуация се организират и изпълняват в съответствие с настоящата процедура;

б) актуализирането на настоящата процедура се извършва в зависимост от промяната на нормативната база, оперативната обстановка или по предложение на съответната страна;

в) за времето на намеса всички екипи са длъжни да спазват местното законодателство;

г) по време на оперативните действия екипът за намеса взаимодейства и с другите местни структури, в изпълнение разпорежданията на Ръководителя на операциите.

Б) Ръководителят на екипа за намеса:

а) отговаря за безопасността на екипите за намеса по време на придвижването им;

б) отговаря за безопасността на личния състав по време на намесата;

в) отговаря за своевременното подаване на актуална информация по време на намесата;

г) отговаря за спазването на собствените специфични организационни и нормативни изисквания при изпълнение на мисията;

д) по време на извършване на дейностите, свързани с интервенцията, поддържа постоянна връзка с Ръководителя на операциите (*на който е подчинен*), чрез лицето за връзка;

е) ръководителят на екипа за намеса поема и задълженията на лицето за връзка, в случай че не е изрично посочено друго лице.

В) Лице за връзка:

а) предоставя на приемащата страна информацията за анализ и оценка на възможностите (сили и средства) за оказване на помощ и данните за тях;

б) предава на Ръководителя на операциите докладите за намесата;

в) осигурява постоянен обмен на информация между Ръководителя на операциите и Ръководителя на екипа за намеса;

г) изпраща периодични доклади към Националния оперативен център.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2.2.4. Заключителни разпоредби

- а) процедурата ще бъде предоставена на партньорите по проекта, с изградени и функциониращи самостоятелно действащи Доброволни формирования, които могат да осъществят намеса в трансграничната зона;
- б) процедурата може да се актуализира независимо от преразглеждането;
- в) настоящата процедура може да се използва съвместно с другите процедури.

2.2.5. Общи мерки за безопасност:

- използвайте само питейна вода;
- ако екипът е изложен на криминална дейност, незабавно да се докладва на Полицията, която да осигури съответно присъствие в района за работа;
- ако сте извън лагера, се свържете с ръководителя при всякакъв проблем;
- бъдете сигурен, че имате винаги връзка с останалите членове на екипа;
- информирайте полицията за всяко подозрение, което забележите;
- осигурете пълно наблюдение на достъпа до района за работа;
- не позволявайте посетители да влизат в района на работа преди тяхната идентификация;
- всички посетители следва да бъдат придружавани в района на работа;
- планирайте път за евакуация и бъдете сигурни, че не е възпрепятстван;
- осигурете адекватна защита на работните места, физически средства и възможност за обаждане за помощ при извънредни ситуации. Вземете също предвид съветите на специалисти;
- не носете големи суми пари в себе си;
- ако напускате базовия лагер, уверете се, че някой знае къде сте, колко време ще отсъствате и приблизително време на завръщане;
- не пътувайте сам извън лагера;
- вземете заповед за вашата мисия;
- бъдете сигурен, че имате номера на Ръководителя, ако имате проблем – свържете се с него;
- пазете официалните си документи на сигурно място;
- паспорта, шофьорската книжка и други важни документи трябва да се държат в джоба (копия на документите също);
- всички членове на екипа да носят личните си документи и всички други важни документи;
- в случай на задържане да се поиска разрешение за обаждане до Ръководителя/Заместника на мисията;
- винаги бъдете готови за бързо преместване;
- „спешната“ чанта, трябва да е винаги подготвена в стаята/палатката;
- техническото оборудване в базовия лагер, трябва да е готово по всяко време;
- местата за събиране трябва да се знаят от всеки член на екипа;
- личните мобилни телефони трябва да са налични 24 часа на ден и да са у вас;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- в случай на преместване или евакуация през нощта, ръководителя на екипа извиква членовете по телефонна верига;
- в случай на необходимост от медицинско третиране, отидете в най-близката болница.

2.2.6. Източници на информация:

- Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението";
- Регистър на доброволните формирования за защита при бедствия на територията на Република България и брой доброволци по общини към 31.01.2019 година;
- Националният статистически институт (НСИ);
- Басейнова дирекция "Дунавски район";
- Международната асоциация на пожарните и спасителни служби (CTIF);
- Регионална Дирекция Пожарна Безопасност и Защита на Населението - град Русе;
- Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030;
- Стратегия за развитие на доброволните формирования за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации в Република България за периода 2012-2020 г.

3. ПРОЦЕС НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ЗА ПО-ДОБРА КООРДИНАЦИЯ И ЕФИКАСНА РЕАКЦИЯ НА СЪВМЕСТНО ТРАНСГРАНИЧНО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ОБЩИНА ЦЕНОВО, КОМУНА ХОТАРЕЛЕ И КОМУНА ГРЯКА:

3.1. Идентификация на възможните рискове, подробно описание, класификация

3.1.1. Общи положения

Съвременното общество се сблъсква постоянно с изключително разнообразие от рискове: природни рискове, професионални рискове, рискове, които влияят на здравето, рискове, които влошават околната среда и имат отрицателни последици за бъдещите поколения и др., чието въздействие е непрекъснато.

Едно от многото определения, дадени на риска, показва, че това е **заплаха, възможност за предизвикване на събитие, което ще причини щети**, характеризиращо се, от една страна, посредством **тежестта на последиците**, които произтичат от него, а от друга – чрез **вероятността за настъпването му**.

Трудно е да се определи степента на дадена заплаха, тъй като един и същ риск може да причини значително различни ефекти, в зависимост от условията, при които той възниква.

Анализът на риска предлага отговор на въпроса „**Какво може да се случи в определен контекст?**“. Рискът може да бъде оценен като функция на вероятността от причиняване на щети и вероятните последици, разбирани като мярка за размера от природната „заплаха“. Следователно анализът на риска представлява една опорна точка в процеса на вземане на решения, когато става дума за предприемането на конкретни мерки, които трябва да доведат до ограничаване и смекчаване на риска (управление на риска). Понятието риск се състои от три елемента. Те се отнасят до анализ на риска, оценка на риска и управление на риска.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Анализът на риска** представлява систематичен подход за характеризиране и, ако е възможно, количествено определяне на риска, от гледна точка на вероятността за настъпването му и размера на неговите последици.
- **Оценката на риска** представлява по-късен етап, при който се решава значимостта на приемливите рискове, като това се извършва от административните фактори въз основа на сравняването на предимствата и недостатъците, свързани с възможното събитие.
- **Управлението на риска** се отнася до прилагането на мерки и методи за достигане на предложеното ниво на безопасност и защита в контекста на адаптирането към промените в околната среда.

Следователно, основата на ръководенето на управлението на природните рискове – тук се включват всички области от превенцията до управлението на щетите и се състои в изготвянето на анализ на риска, който да е колкото се може по-ясен, всеобхватен и подробен по отношение на управлението на рисковете от **наводнения, затрупване със сняг, пожари**.

Наводненията, например са резултат от взаимодействието между екстремни хидрологични събития и екологични, социални и икономически процеси. Количествата излишна вода, които са характерни за естествените влажни зони, допринасят по своеобразен начин за подкрепата на околната среда и икономическите дейности, но за съжаление акцентът обикновено пада върху разрушителния им характер.

Поради тази причина интегрираният подход за управление на наводненията може да играе важна роля в устойчивото развитие.

Затрупванията със сняг представляват натрупване/струпване на голямо количество сняг, обикновено поради действието на вятъра по наземните пътища, върху полетата и по планинските склонове, в резултат на обилни снеговалежи или виелици.

Пожарите се отнасят до процеса на самостоятелно горене, протичащо без контрол върху обширно пространство, което води до загуба на човешки живот и/или материални щети и което изисква организирана намеса с цел прекъсване на процеса на горене.

Поради тази причина интегрираният подход за управление на рисковете може да играе важна роля в устойчивото развитие на местните общности.

Възможно е рисковете да бъдат намалени чрез практически комбинации от мерки, съгласувани с мащаба на бедствието и степента на излагане и уязвимост на териториалната общност.

Необходимо е ясно разбиране на съществуващите и потенциалните рискове от наводнения/затрупване със сняг/пожари, за да бъдат установени превантивни мерки за тяхното намаляване, отнасящи се до подхода за управление на извънредни ситуации.

Местните жители/доброволци могат да бъдат мобилизирани за превантивни мерки и да съставят капацитета за отговор на общността, ако рисковете, с които те биха се сблъскали, са напълно оценени.

Целта на специализираното проучване в областта на управлението на извънредните ситуации в българо-румънския трансграничен регион (БРТР) е да се даде възможност на властите и другите вземащи решения фактори да направят най-добрия възможен избор по отношение на:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- оценката и превенцията на риска;
- разполагането и големината на единиците за отговор при извънредни ситуации;
- създаването на концепция, изработката на планове за интервенция при извънредни ситуации, изработването на планове за сътрудничество за отговор при извънредни ситуации;
- разпределението на необходимите ресурси (*сили и средства за интервенция*).

Задачите на специализираното изследване са:

- създаване на единна рамка за действия по предотвратяването и управлението на рисковете, произтичащи от извънредните ситуации;
- разполагане и големина на единиците за отговор при извънредни ситуации;
- създаване на концепция, изработка на планове за интервенция и сътрудничество при извънредни ситуации;
- разпределение на необходимите ресурси (*сили и средства за интервенция*);
- психологическа помощ на хора/семеяства от общността.

Не съществуват универсални решения, които да улесняват участието на всички вземащи решения фактори и на гражданското общество, когато става дума за вземане на решения относно управлението на извънредни ситуации.

От решаващо значение е да бъдат възприети практики, подходящи за обстоятелствата в даден социално-икономически контекст.

През повечето време ние не се замисляме за наводненията, затрупванията със сняг, пожарите преди те да настъпят, защото това са събития със сериозни и нежелани последици. Днес ние живеем в свят, в който благополучието, безопасността и дори животът ни понякога са застрашени или поставени на изпитание от подобен вид събития, които невинаги можем да предвидим и които, въпреки еволюцията на науката и технологиите, можем само отчасти да контролираме.

Общото между тези събития и това, което знаем със сигурност, е, че независимо от това кога и къде се случват, те засягат, в различна продължителност и време, емоционалния баланс на всички засегнати.

Страх, гняв, срам, безсилие, болка, дълбока загриженост, ужас са само някои от възможните емоции, които хората, преживявали през подобни събития, изпитват, като често те не могат да се справят сами с тези чувства.

За да може възстановяването от такова травматично събитие да се случи при най-добрите условия, психологическата помощ, която хората получават, трябва да бъде научно обоснована, тоест такава, която да се позовава за методи, доказали своята валидност и ефективност в рамките на действията за ефективна подкрепа на пострадалите или оцелелите при бедствия.

3.1.2. Правна и институционална рамка за сътрудничество при извънредни ситуации в трансграничния регион Гюргево – Русе

Сътрудничеството на двете страни е формализирано през 2000 година с меморандум, подписан от местните публични администрации в Гюргево и Русе, а на 23 април 2001 година в Гюргево е подписана Конвенцията за създаване на Еврорегиона Русе – Гюргево.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Дейностите по сътрудничество областта на извънредните ситуации между Румъния и България понастоящем се осъществяват съгласно Споразумението между правителството на Румъния и правителството на България за сътрудничество в областта на гражданската защита в мирно време, подписано в Букурещ, на 18 януари 1996 година и ратифицирано със Закон №11/1998. Към момента на сключването на съответното споразумение двете структури за Гражданска защита са били към рамките на Министерствата на националната отбрана на двете държави.

Вземайки предвид необходимостта от създаване на подходяща нова правна рамка, приведена в съответствие с новите геополитически реалности и с новите действащи международни и европейски изисквания (*статутът на двете държави-членки на Европейския съюз и Организацията на Северноатлантическия договор*), както и с настоящите изисквания по отношение на сътрудничеството и взаимопомощта при извънредни ситуации, в съответствие с принципите на постепеност и пропорционалност, на експертно ниво бяха започнати редица предварителни консултации.

3.1.2.1. Подходящи институционални участници;

А) Р. РУМЪНИЯ:

- Правителството на Румъния;
- Министерството на националната отбрана;
- Министерството на вътрешните работи – чрез Инспектората за извънредни ситуации – на окръг Гюргево;
- Главната инспекция за извънредни ситуации;
- Министерството на околната среда и водите - MMGA;
- Националната администрация „Apele Române“- ANAR;
- Националният институт по хидрология и управление на водите - INHGA;
- Националната метеорологична администрация - ANM;
- Окръжните съвети, местните общински съвети, градовете и селата и местните съвети;
- Групата за техническа поддръжка в рамките на окръжния комитет;
- Оперативният център на Окръжния инспекторат за извънредни ситуации;
- Префектурата – окръг Гюргево;
- Окръжният инспекторат за извънредни ситуации – на окръг Гюргево;
- Инспекторатът за извънредни ситуации – на окръг Гюргево – чрез „Трансграничен център за координация и управление на интервенциите, Гюргево – Русе“;
- Системата за управление на водите – на окръг Гюргево.

Б) Р. БЪЛГАРИЯ:

- Правителството на България;
- Министерството на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“;
- Регионалните дирекции на Министерството на вътрешните работи;
- Червеният кръст в България ;
- Центровете за спешна медицинска помощ;
- Нестопанските организации;
- Доброволческите формирования.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.1.2.2. История и еволюция на регистрираните природните рискове в местностите Ценово, България – Хотареле – Гряка, Румъния

А) НАВОДНЕНИЯ:

Община ЦЕНОВО:

Съгласно Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015-2030, периодът, за който има данни за отчетени от общината минали бедствия, е: Декларацията за бедствие, обявена със заповед на кмета № РД-11-268 от 5 юли 2005 г., за наводнения във високите води на река Янтра; Декларацията за бедствие за обилен снеговалеж и отстраняване на снега със заповед на кмета № РД-11-004 от 03.01.2008, както и заповед на кмета № 18 от 17.01.2016 г., Планът на община Ценово за защита от природни бедствия е приложен на свой ред срещу обилните снеговалежи.

Докладите за доброволно обучение показват, че общината е засегната от екстремни метеорологични условия: горещина, суша, която води до полеви и горски пожари. На територията на община Ценово има предприятие с висок потенциал за рискове – „Депо за съхранение на минерални торове“ в село Долна Студена „Бореалис Л.А.Т България ЕООД“.

История и еволюция на регистрираните природни рискове:

А) Най-често срещаните природни бедствия на територията на общината са НАВОДНЕНИЯТА.

Най-често **наводненията** биват причинени от потока на течащата вода или от образуването на потоци, в резултат на продължителни и обилни дъждове, бързото топене на снежните слоеве, блокирането на водни течения от блокове лед или създаването на язовирни стени поради образуването на наноси и на запушването на речните дъна в района на мостове и мостчета, и водостоките или разрушаване на защитните диги, изградени по поречието на река Дунав.

Това явление се дължи на преливането на реките, покриващо обикновено суха повърхност, заради увеличаването на водния поток поради силните дъждове или внезапното топене на снега или освобождаването на голям дебит на вода от натрупващите се езерата, които посредством своя ефект или продължителност, деградират стоки или предотвратяват нормалната дейност, причинявайки вреди или загуба на човешкия живот.

Валежите представляват висока степен на неравномерност, както по отношение на количествата, така и по продължителност. Например, през лятото, при продължителни периоди на суша, в някои ограничени райони падат проливни дъждове и дори градушка, като количеството на водата достига до 141 л/кв.м за 24 часа.

Община ЦЕНОВО

Териториална административна единица	Засегнати цели
	7/5/2005
Община ЦЕНОВО - Долна Студена	мостът над река Янтра е разрушен
	7/1/2017
Община ЦЕНОВО - Караманово	наводнени 5000 декара земеделска земя, телекомплекс, свинеферма и предприятие за

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	биокомпост
	7/14/2017
Община ЦЕНОВО	с. Ценово - от ул. „Васил Левски“ до първото кръстовище на ул. „Янтра“, от ул. „Цар Освободител 57“ и цялата улица „Етьр“; улица Плика №1,4,6,8.

В следствие на **обилните валежи**, регистрирани в окръг Гюргево през периода **2005–2018 г.**, ситуацията с щетите е представена по следния начин:

Комуна ХОТАРЕЛЕ

Териториална административна единица	Засегнати цели
Април – 8 Октомври 2005:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	- 44 разрушени къщи, - 232 повредени къщи, - 10 унищожени пристройки на къщи, - 1 социално-икономическа цел (църква), - 900 хектара земеделска земя, - 1500 кладенци, - 3 хидротехнически конструкции.
01 – 17 април 2006:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	- над 14 тежки наводнения със значителни материални щети;
29 юни – 30 юли 2013:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	- 2 наводнени жилища заедно с пристройките
28 март 2018:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	- наводнение – ул. Буковина, над 9 пристройки на къщи и домакинства

Комуна ГРЯКА

Териториална административна единица	Засегнати цели
Април – 8 Октомври 2005:	
Комуна ГРЯКА	- 1 повредена къща;
01 – 17 април 2006:	
Комуна ГРЯКА	- 203 хектара жито; - 40 хектара ечемик; - 80 хектара рапица.
29 юни – 07 юли 2013:	
Комуна ГРЯКА	- 9 повредени домакински пристройки; - 478 хектара обработваема земя; - 388 хектара обработваем остров; - 747,87 хектара земеделска площ.
30 юли 2013:	
Комуна ГРЯКА	- 69,29 хектара обработваема земеделска площ; - 8,95 хектара лозова култура.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Б) СНЕГОВАЛЕЖИ/ ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ ГОРСКИ ПОЖАРИ:

Зимите, под въздействието на източно-континенталните и арктическите студени въздушни маси, са студени, с много мразовити дни, като стойностите на средните месечни температури са между +0,30°C и -3,20°C, а тези на средните месечни минимума между -11,50°C и -16,40°C. Валежите падат под формата на сняг, покривайки почвата с различен слой като дебелина и стабилност, а преобладаващият вятър, известен като „кривец“, има значителна интензивност и продължителност, силно нявавайки снежен слой.

Обилните **снеговалежи/затрупване със сняг** създават проблеми на жителите на селските райони. Повечето от домовете биват покрити със сняг.

През периода **февруари 2010–февруари 2016**, силният снеговалеж и вятър, който понякога на места надвишава 80 км/ч., доведоха до затрупване със сняг, което за определено време блокира националните, окръжните и общинските пътища в окръга, както и комуникационните и железопътните пътища в много местности.

Обилният снеговалеж през **януари 2012 година**, в нощта между 25 и 26 януари 2014 година, доведе до блокирането на повечето пътища в окръга, включително част от DN 5.

Поради силния вятър беше прекъснато захранването на няколко електрически стълба или проводници с високо напрежение, като 114 района останаха без електричество, като бяха засегнати 648 мрежи със средно напрежение, а села бяха изолирани.

Скоростта на вятъра бележи различни стойности във времето и дори по територия. Най-високите отчетени стойности произлизат от североизточните и източните ветрове; най-високите средни месечни стойности са регистрирани през март, април и май, като най-ниските са били през юли и септември, а средният брой дни със „силен вятър“ (11-16 м/с) е бил около 70, в сравнение с тези с „много силен“ вятър (над 16 м/сек), които са били 5-10.

В **Комуна Гряка** две села са били изолирани, като са се нуждаели от помощ тъй като комуникационни канали са били блокирани и е нямало електричество (Пуцу Гречи и Збою).

Също така са били блокирани окръжните комуникационни пътища Хотареле – Букурещ, Хотареле – Олтеница, Хотареле – Гюргево, Гюргево – Гряка, Гряка – Олтеница.

➤ обилни снеговалежи и ветрове

Териториална административна единица	Засегнати цели
1/3/2008	
Община ЦЕНОВО	непроходимата общинска пътна мрежа
1/17/2016	
Община ЦЕНОВО	непроходимата общинска пътна мрежа

Централизацията на синтезните доклади, разработени в периода между 2010–2018 година от Групата за техническа поддръжка за управление на аварийни ситуации, породени от наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и случайно замърсяване към Окръжния комитет за извънредни ситуации в Гюргево, беше представена както следва:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

➤ **обилни снеговалежи и виелици**

Териториална административна единица	Засегнати цели
февруари 2010:	
Комуна ГРЯКА	Блокирани са околните комуникационни пътища Хотареле – Букурещ, Хотареле – Олтеница, Хотареле – Гюргево, Гюргево – Гряка, Гряка – Олтеница; Две изолирани села (Пуцу Гречи и Збою).
януари – февруари 2012:	
Комуна ГРЯКА	Две изолирани села (Пуцу Гречи и Збою). Блокирани околните и общински пътища, непрактични улици, липса на хранителни продукти и др.
26 януари 2014:	
	Блокирани околните и общински пътища, непроходими улици.
януари – февруари 2012:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	Блокирани околните и общински пътища, непроходими улици, липса на хранителни продукти и др. - 4 повредени къщи.
26 януари 2014:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	Блокирани околните и общински пътища, непроходими улици.

➤ **валежи и градушки:**

Териториална административна единица	Засегнати цели
февруари 2010:	
Комуна ГРЯКА	353,32 хектара земеделска земя (лози, малини, ягоди, пшеница, царевича, ечемик, слънчоглед, грах). 524,35 хектара полски култури.
януари – февруари 2012:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	4 повредени къщи; 394,31 хектара земеделска земя (пшеница, ечемик, царевича, домати, салата, тиква, зеле, спанак, овес, ечемик, люцерна, черен пипер, карфиол).
януари 2015:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	2 повредени къщи
15 юни – 15 август 2015:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	589,08 хектара обработваема земя;
Комуна ГРЯКА	174,63 хектара обработваема земя;
17 юни – 10 август 2016:	
Комуна ХОТАРЕЛЕ	947,78 хектара обработваема земя (400,88

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	хектара слънчоглед, 408,67 хектара царевица, 5,96 хектара люцерна, 132,27 хектара соя);
Комуна ГРЯКА	- 473,85 хектара обработваема земя (37,33 хектара слънчоглед, 153,14 хектара царевица, 1,86 хектара люцерна, 267,43 хектара соя, 11,93 хектара лози, 2,16 хектара зеленчуци).

В) ГОРСКИ ПОЖАРИ:

Метеорологичните условия са основен фактор за горските пожари.

При високи температури поради значителен дългосрочен недостиг на вода, метеорологичните фактори могат да се превърнат в първопричина за горски пожари, особено в случай на екстремни метеорологични събития (напр. светкавици). Въпреки това, по-голямата част от пожарите в горския фонд са източник на задействане на човешкия фактор на фона на благоприятния климатичен контекст.

Количественото определяне на влиянието на метеорологичните фактори върху риска от горски пожари може да се извърши на две нива на анализ: едно в голяма времева и пространствена скала, съответно подробен анализ, специфичен за всяко отделно събитие.

Гористата зона, принадлежаща на Горската дирекция на Гюргево, се управлява от четири горски зони, а именно Гюргево, Комана, Болинтин Вале и Гимпаци.

Горите в рамките на горския район Гюргево се състоят от дървета от вида бяла акация, 33% процента върба и тополя, 77% процента дървета, храсти и разнообразна растителност.

Гористите площи се простират на 7971 хектара, особено по поречието на река Дунав, в пропорция 75%, като останалите проценти са представени от Остров Лунгу, Мокану, Камадину и горите в района Влашину и Плопшору. Тези горски територии се управляват от 5-те области, на които са подчинени 5 горски кантона.

Горите в този район не се пресичат от главни пътища за достъп или електропроводи. При лошо време, обикновено през есента и зимата, пътищата за достъп до тези горски територии са труднодостъпни или непроходими.

Горският фонд е разположен в лесно достъпни райони, в рамките на които са изградени пътища за достъп, които са достъпни по всяко време на годината.

От общата площ, заета от гори, 40% са гори от смолисти дървета, 39% бук, 12% дъб, 6% различни твърди дървета, 3% различни иглолистни дървета. Средната гъстота на горите е 0,6. Средната надморска височина на горския фонд е 150 м.

Зоните, които са най-трудни за достъп на техниката за гасене на пожари, са тези на хълма, Гората Голасей – Букшани, където, поради трудноподвижността на техника за интервенция, която тежи над 20 тона и в по-голямата си част се използва физически, това може да бъде много трудоемко.

Уязвимостта към пожари на горския фонд се увеличава през пролетта, преди появата на растителността и през есента, след изсушаването на растителността, в периоди на суша и в периоди на увеличен туристически поток.

Електрическите заряди, основен източник на горски пожари, са често срещани по целия горски фонд на окръг Гюргево.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

За да се намали рискът от масови пожари, гората е разделена на части, а между парцелите има защитни ленти с ширина 5 м, които постоянно се поддържат.

Статистически можем да кажем, че през последните 5 години метеорологични явления са били наблюдавани в комуни Хотареле и Гряка, като те са причинили големи материални щети и затруднили социалния живот на жителите, като най-често това се е изразявало в:

- **НАВОДНЕНИЯ:**

- **Т.А.Е. Хотареле:**

- над **14** силни наводнения със значителни материални щети;

- **Т.А.Е. Гряка:**

- серия от наводнения, които са засегнали големи площи от селскостопански култури;

- **СИЛЕН СНЕГОВАЛЕЖ:**

- **Т.А.Е. Гряка:**

- над **13** силни снеговалежа, които изолират селата (Пуцу Гречи и Збою) и блокират комуникационните пътища;

- **Т.А.Е. Хотареле:**

- серия от силни снеговалежи, блокирани комуникационни пътища и материални щети;

- **ПОЖАРИ:**

- **Т.А.Е. Гряка:**

- над 50 пожара, като най-често се наблюдава горенето на суха растителност, стърнища, къщи и пристройки на къщи;

- **Т.А.Е. Хотареле:**

- над 11 пожара на суха растителност, къщи, пристройки и др.;

3.1.2.3. *Примери за добри практики насърчаване преди, по време и след настъпването на природния риск на ниво община Ценово и комуни Гряка и Хотареле*

Съществена част от интервенцията в случай на риск от извънредни ситуации се състои в процеса на оценка на риска, на вземане на решения за управлението на риска, както и на съобщаването на риска, при ограничени времеви условия, липса на данни и/или недостатъчни знания.

Процесът на оперативно прилагане на концепцията за анализ на риска при извънредни ситуации все още не е напълно развит.

Някои държави обаче имат добре дефинирани процедури за оценка, управление и съобщаване на риска в контекста на извънредните ситуации, като това са процедури, от които могат да се черпят най-добри практики.

Преди възникването на някаква спешна ситуация е полезно да има критерии за определяне на това, което се счита за извънредно, както и стратегия за събиране на информацията, необходима за определянето на това дали инцидентът отговаря или не на тези критерии.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Извънредните ситуации могат да се развият от дребни проблеми или да изглеждат като непредвидими събития. При извънредни случаи възможностите за управление на риска могат да бъдат ограничени, а решенията трябва да се вземат бързо.

Определянето на наличните опции за управление на риска и избора на правилния отговор не са прости в моменти, когато времето е ограничено и информацията не е пълна.

Примерите за добри практики подчертават начина, по който кметовете изпълняват своята роля и правомощия, описани от законите и в актовете за извършване на децентрализирани обществени услуги на ниво административно-териториални единици.

На нивото на местни общини Хотареле и Гряка, кметовете обръщат специално внимание, дори дават приоритет на ръководството на извънредни ситуации, насърчавайки действия на добри практики при управлението на природните рискове, а именно:

ПРИ НАВОДНЕНИЯ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ, ПОЖАРИ:

а) организационни проблеми:

Със заповед на кмета:

- актуализира се съставът на Местния комитет за извънредни ситуации, групите за техническа поддръжка и постоянният технически секретариат;
- установява се потокът от информация, както и правомощията на структурите, които управляват информацията в областта на извънредните ситуации;
- създава се база данни за извънредни ситуации, специфични за местната общност, както в електронен вариант, така и на хартия, която е достъпна за служителите на кметството с задължения в тази област.

б) проблеми с разбирането:

- разработва се наръчник за Местния комитет за извънредни ситуации, който ще осигури правното основание относно правомощията за събиране, обработка, съхраняване, манипулиране, класифициране и предаване на данни и информация за извънредни ситуации;
- разработва се процедура за уведомяване на персонала като цяло и друга процедура за уведомяване и алармиране на персонала на кметството, която се осъществява посредством отдела за извънредни ситуации и обслужващия персонал в кметството;
- изработва се е документална карта, която ще бъде използвана от кмета, и която съдържа прогнозата на действията и моделите на наредби, които той трябва да издаде при извънредни и/или кризисни ситуации;
- в съответствие със законовите разпоредби е разработен План за превенция, защита и намеса в ситуации на гражданска защита – приложим за персонала, работещ в кметството, който интегрира всички оперативни планове за защита и намеса при извънредни ситуации на ниво кметство;
- в отдела за спешни случаи се пазят копия на други оперативни планове.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

в) извършени дейности:

- периодична (полугодишна) актуализация на плановите за действие според промените във вътрешната среда при извънредни ситуации;
- включване на всички служители на кметството в процеса на разработване, преразглеждане и обновяване на плановите за действие в съответствие с промените във вътрешната среда при извънредни ситуации чрез искане на идеи, предложения, организиране на работни срещи, дебати;
- разпространение на действия и ценности, в съответствие с промените, настъпили във вътрешната среда при извънредните ситуации, както и насърчаването на бенефициентите посредством: публикуване на уебсайта на кметството, изготвяне на рекламни документи, прессъобщения и др.;
- започване на постоянна практика за следене на изпълнението на планове за действие при извънредни ситуации с цел спазване на крайните срокове – установяване на отговорни лица за мониторинг на всяка предложена дейност, предприемане на коригиращи мерки, когато е необходимо;
- организиране на неформални срещи извън специфичната организационна рамка за работа с децентрализираните ръководители на обществени услуги с цел укрепване на връзката между тях и кметския персонал;
- насърчаване на доброволчеството на местно ниво; въпреки че доброволците не извършват дейности с повишена отговорност, те допринасят значително за освобождаването на служителите от отнемащи време задачи, които също могат да се повтарят, освен това понякога доброволците предлагат нови идеи/решения за борба с дадени проблеми, тяхното „външно“ мнение има голямо значение при анализа на теми, които засягат общността когато става дума за управление на извънредни ситуации.

г) предприемане на мерки за отстраняване на последиците от природни бедствия:

За да се пребори с последиците от природните бедствия, кметът да предприема следните инициативи с въздействие върху засегнатото население:

- предложи изработката на „Ръководство за управление на извънредни ситуации“ на ниво кметство;
- насочи вниманието към разкриването на солидарна сметка;
- поиска подкрепа от страна на някои фирми за предоставяне на спонсорство на местните власти с цел осигуряване на питейна вода, хляб, хранителни продукти от първа необходимост и строителни материали за реконструкция/ремонт на къщите, засегнати по време на извънредните ситуации;
- поиска подкрепа от страна на Префектурата и от Окръжния съвет във връзка с осигуряването на необходимите ресурси за намесата в извънредни ситуации (наводнения, затрупване със сняг, пожари);
- осигури участието на централните власти в извършването на работните действия по възстановяване на инфраструктурата, засегната от наводненията, осигурявайки необходимите средства;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- поиска от централните власти да осигурят необходимите средства за осъществяване на дезинфекция в районите, засегнати от наводнения.

д) сформирание на алармени екипи /екипи за спешна намеса/реакция/:

- проверка на алармените средства /средства за оповестяване/ и осигуряване на тяхното функциониране;
- постоянно следене на вероятността от наводнения и затрупване със сняг от страна на подготвени за тази задача персонал на кметството, както и от членове на местните комитети за извънредни ситуации;
- организиране на евакуацията на населението, животните и стоките, като се вземат предвид планове за действие при извънредни ситуации;
- обмяна на информация с лицата, вземащи решения на ниво окръг, както и със съседните местни общности;
- постоянно информирание на гражданите директно чрез местната кабелна телевизия за потенциалните рискове и правила на поведение при такива ситуации;
- изработване на списъци с хора, които се нуждаят от спешна евакуационна помощ;
- създаване на различни инструменти, като формуляри/шаблони за събиране на данни, доклади и дървета на решенията, както и ясни и кратки референтни материали, които да се използват при извънредни ситуации, като това може да ограничи броя на решенията, които ръководителите на риска ще трябва да вземат под натиска на времето. По този начин се дава възможност на екипа да се съсредоточи върху въпросната извънредна ситуация и да може да взема решения относно важните въпроси, които възникват по време на събитието. Използването на дървета на решенията и/или модели също може да бъде полезно когато се прилагат установени критерии, за да се определи дали дадено събитие може да се счита за извънредно и да се гарантира, че критичните процеси не се пренебрегват, ако се изисква активирането на плана за незабавна реакция.

е) записване на резултатите от дейностите по анализ на риска:

Важно е резултатите от тези начални етапи, както и целия процес на анализ на риска при извънредни ситуации, да бъдат записани.

Системата за регистрация също трябва да включва архивиране на имейли, изграждане на база данни и използване на географска информационна система за пространствен анализ на събитието/риска.

Тези записи могат да бъдат полезни при оценка на аварийните реакции след приключване на събитието и са от съществено значение за установяването на пропуски и потребности от подобрене.

ж) активиране на интервенцията при спешни случаи:

След като бъде установена извънредна ситуация, органът/кметството вече няма да работи по обичайния си начин. По правило стандартните процедури, използвани при малък проблем с управлението на риска, включват всички компоненти на анализа на риска. В извънредни ситуации процесът на анализ на риска обикновено следва същия ред, но може

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

да бъде по-динамичен и интензивен и могат да се предприемат мерки за управление на риска преди приключване на оценката на риска.

След като бъде установено, че събитието представлява извънредна ситуация, трябва да се активира **планът за реагиране при извънредни ситуации/бедствия** и да се създаде група за координация и управление на намеренията.

Планът определя ролите и отговорностите на лицата, участващи в управлението на извънредните ситуации достатъчно подробно, така че хората, които участват, ясно разбират своите роли и по този начин се избягва объркването и припокриването.

Групата за координация и управление на интервенцията/намеренията трябва да включва експерт по комуникация от самото начало на процеса, така че групата да може да разработва материали за съобщаване на риска, в зависимост от ситуацията.

В допълнение, мениджърът на риска трябва:

- да идентифицира целите на интервенцията в случай на съответната извънредна ситуация и данните, които ще се събират;
- да оцени какви други важни фактори трябва да бъдат взети предвид;
- да вземе под внимание необходимостта от включване на други агенти/специалисти в групата за координация и интервенция;
- да определи кои страни трябва да бъдат уведомени (например спешни служби, вземащи решения лица, префектура, окръжен съвет, други агенции, засегнати оператори от частния сектор и т.н.);
- да вземе предвид включването на дърво нарушенията в проектирането на първоначалните мерки и получените резултати;
- да организира бърз преглед на контекста и историята по време на извънредната ситуация бързо, за да могат те да бъдат използвани в последващи съобщения.

3) съобщаване на риска при извънредни ситуации:

- съобщаването на извънредни ситуации често е много различно от общуването при обикновени обстоятелства;
- съобщаването трябва да се извършва често по време на извънредна ситуация, тъй като в тези случаи заинтересованите страни спешно искат актуална информация/доклади;
- често такива известия за съобщаване трябва да бъдат разработвани в много кратък период от време и да включват консултации с повече органи, отколкото в нормални ситуации;
- съобщаването на риска по време на извънредна ситуация трябва да бъде координирано от един човек или структура, за да се гарантира последователността на съобщението и да се избегне объркване;
- когато спешността не е напълно разбрана, може да се наложи съобщаваните известия бързо да бъдат променени, тъй като непрекъснато се получава допълнителна информация или мерките за управление на риска бързо се променят.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Понякога се очаква съобщаването на риска да се осъществява под голямо напрежение и при внимателно наблюдение от страна на медиите.

При тези обстоятелства е важно да се гарантира, че подходящите съобщения достигат до целевата аудитория.

При извънредна ситуация ефективната комуникация е важна и изисква предварителна подготовка, за да може да се даде възможност за навременна, открита и точна обмяна на информация между всички участващи страни и всички партньори.

Този аспект осигурява общо разбиране на детайлите, свързани с извънредната ситуация и поддържа увереността в начина, по който екипите действат в тези случаи.

Поради това, по време на инцидент екипът за реагиране при извънредни ситуации трябва да включва и членове, които притежават адекватни познания относно ефективни методи за съобщаване на риска, за да могат те да съветват екипа за интервенция при необходимост и да действат както като говорители, така и като защитници по отношение на съобщенията до обществеността.

3.1.3. Представяне на териториалните административни единици на окръг Гюргево Т.А.Е. Хотареле и Т.А.Е. Гряка, на област Русе и на община ЦЕНОВО в България

3.1.3.1. Представяне на окръг Гюргево:

Окръг Гюргево е разположен в южната част на Румъния, на долното течение на Дунав. Местоположението на брега на река Дунав, по протежение на 72-рия км, дава възможност на окръга да поддържа речни връзки с речните държави, а също така и с Черно море. Седалището на окръга е гр. Гюргево, намиращ се на 64 км от столицата на държавата, по пътя Букурещ–София–Атина или Букурещ–Истанбул. Притежаваща документално удостоверение от XIV век, община Гюргево е била домакин на някои технически премиери: първата железопътна линия в Румъния (Букурещ–Гюргево), първата телеграфна линия и моста над река Дунав.

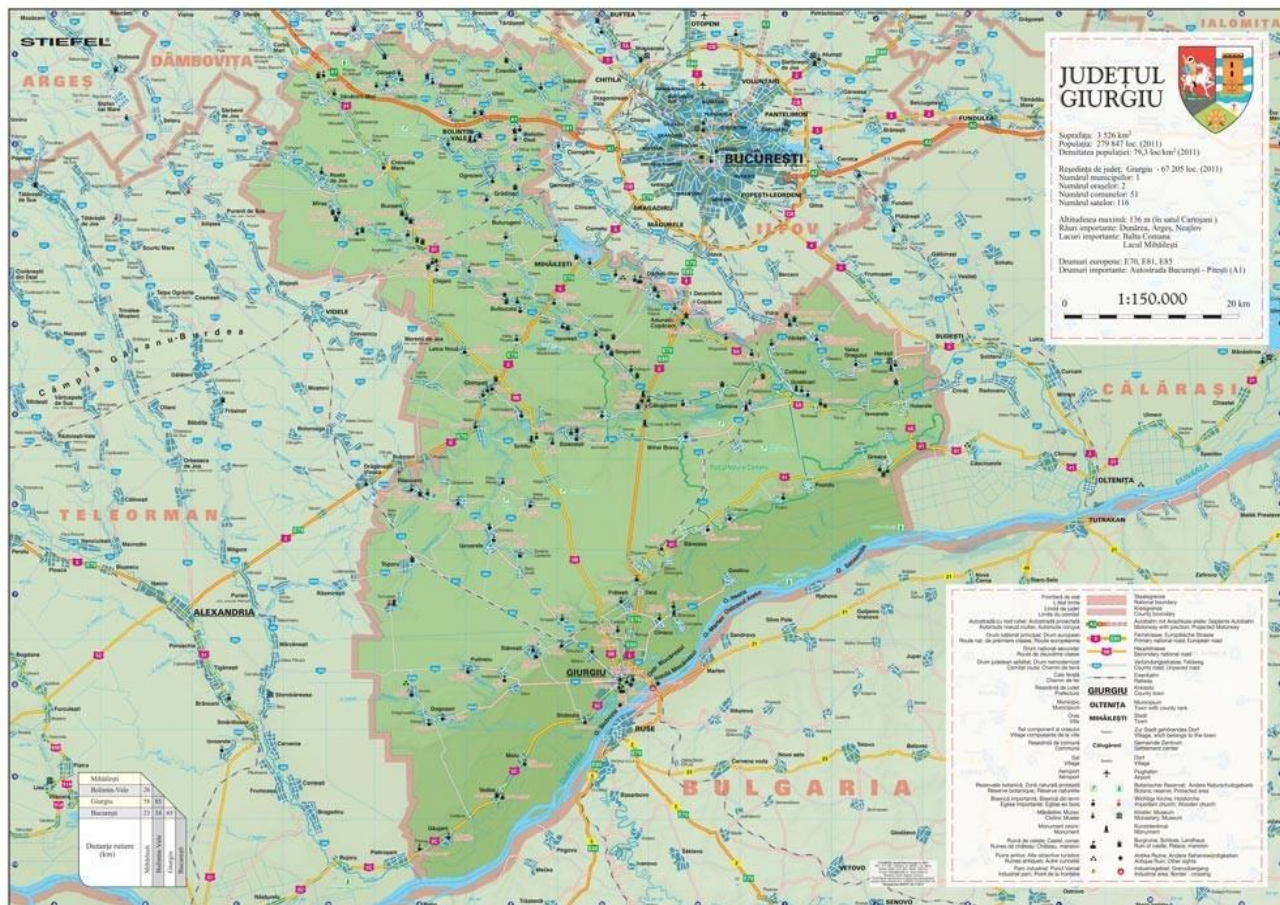
Гюргево е важен гранично-пропускателен пункт за движение на стоки и хора. Гюргево е едно от най-важните румънски пристанища на река Дунав. В северната част на окръга има нефтени находища в експлоатация, а от водите на Дунав и реките, които преминават през окръга, се извличат пясъци и чакъл.

Принадлежача към Румънската равнина, територията на окръга е съставена от гори и обработваема земя. В състава на окръг Гюргево влиза една община, два града, 51 комуни и 167 села. Населението на окръг Гюргево представлява 1,3% от населението на Румъния. В икономиката на окръг Гюргево се отличават дейности със значителен дял в селското стопанство, индустрията и търговията. В рамките на индустрията на окръга са представени: хранително-вкусовата промишленост и напитките, добивът на нефт и природен газ, текстилната индустрия и изработката на изделия от текстил.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

В окръга има два индустриални парка – Технологичен и индустриален парк Гюргево–Север и Индустриален парк Болинтил–Диъл, но окръжната икономика все още не предлага всички условия за привличане на голям брой инвестиции, въпреки това отварянето на окръга към главни пъти, железопътни и морски маршрути представлява ключов аргумент за развитието на този потенциал.

Пристанището на Гюргево и Свободната зона могат да осигурят лесен и разнообразен икономически транзит на стоките, които преминават през търговския коридор южно от Румъния. Повечето от предприятия са активни в областта на търговията, леката промишленост, строителството, транспорта.

Окръг Гюргево все още е преобладаващо селскостопански окръг, като почти 50% от населението е заето в този сектор. Тъй като повече от половината от населението продължава да работи в селското стопанство, се прилагат мерки, за да се направи селското стопанство по-ефективно.

Сухопътният транспорт е първостепенната връзка с община Букурещ и с останалата част от държавата, разполага със скоростен път и национални пътища, които в голяма степен предлагат приемливи пътни условия.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

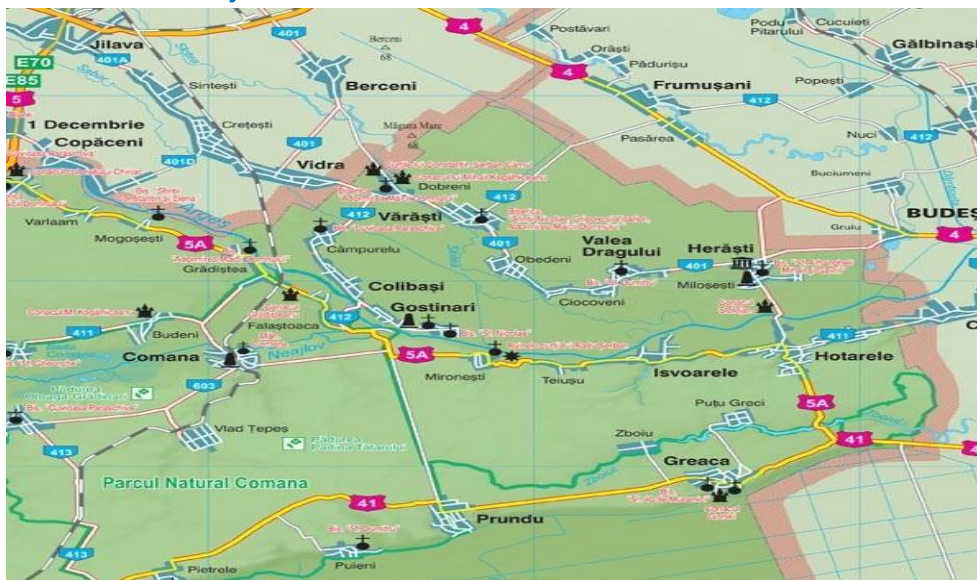
Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Пристанището Гюргево може да се превърне във вариант за транспорт на стоки от пристанище Констанца по възможния маршрут Констанца–Гюргево–Букурещ. Този излаз на река Дунав е важна геостратегическа точка за Румъния, тъй като чрез нея се осъществява една от основните връзки на Западна Европа с Близкия Изток и този аспект разкрива големия потенциал за развитие на окръг Гюргево.

Окръг Гюргево се възползва от наличието на множество туристически атракции на своята територия. По отношение на броя на пристигащите туристи, окръгът регистрира нисък брой, но това е компенсирано от факта, че повечето от тях са чуждестранни. Един важен туристически ресурс се състои в наличието на голям брой места за акостиране на моторни лодки.

Между Гюргево и Русе се намира един от двата моста над река Дунав между Румъния и България, мост, който е построен през периода 1952 и 1954 година и символично е наречен „Мостът на дружбата“.

3.1.3.2. Представяне на Комуна ХОТАРЕЛЕ

Описание/ карта на на териториалните административни единици Хотареле и Гряка:

Комуната се намира в югоизточната част на окръга, разположена е на десния бряг на река Арджеш, на границата с окръг Кълъраш. Пресича се от национален път DN5A, който свързва Гряка с Адунации Чопачени (където завършва в DN5). При Хотареле от този път се разклонява окръжния път DJ401, който води на север към Херащи, Валя Драгулуй, Варащи, а след това по-нататък към окръг Илфов де Видра и Берчени (където бива пресечен от околоръстния път Букурещ) и Букурещ. Също при Хотареле, DN5A започва съвместна част с окръжния път DJ411, път, който води на изток към окръг Кълъраш до Радовану и Кирнодж (където завършва в DN41), и на запад, след общия участък с DN5A, който завършва при Комана, в Калугерени (където се пресича с DN5), Сингурени, Йепурещи, където се пресича с DN6), Булбуката и Клежани (където завършва в DN61).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

По данни на проведеното през 2011 година преброяване, населението на комуна Хотареле е достигнало до 3 939 жители, което е по-малко от предишното преброяване от 2002 година, когато са били регистрирани 4497 жители. Повечето жители са румънци (91,37%), като малцинството са роми (4,16%). Етническата принадлежност на 4,47% населението не е известна. От гледна точка на изповядваната религия, повечето от жителите са православни християни (95,43%). Вярата на 4,47% от населението не е известна.

В края на XIX век комуната е част от мрежата Олтеница на окръг Илфов и е била образувана от селата Хотареле и Збою, като 3 720 жители са живеели в 508 къщи и 8 земянки. В комуната е имало две църкви и две смесени училища. Годишникът Soces от 1925 година я вписва към мрежата Будещи на същия окръг и посочва, че броя на жителите в село Хотарещи и махалата Скаришоара е 4098.

През 1950 година комуната е прехвърлена към област Олтеница в района на Букурещ. През 1968 година комуната се връща към окръг Илфов, възстановява се отново, като към нея се присъединяват и селата от комуните Извоареле и Херащи, които биват премахнати. През 1981 година регионална административна реорганизация води до прехвърлянето на комуната към окръг Гюргево. Комуните Херащи и Извоареле биват отново разделени през 2004 г., като комуната остава само със село Хотареле.

3.1.3.3. *Представяне на Комуна ГРЯКА*

Комуната е разположена в югоизточния край на окръга, на левия бряг на река Дунав, на границата с окръг Кълъраш и на границата с Русенска и Силистренска области от България. Пресича се от националния път DN41, който свързва Гюргево с Олтеница. В близост до Гряка от този път се разклонява националния път DN5A, който води на североизток до Адунации Чопачени (*където завършва в DN5*).

Съгласно проведеното през 2011 година преброяване, населението на комуна Гряка е достигнало до 2 543 жители, което е по-малко от предишното преброяване от 2002 година, когато са били регистрирани 2 843 жители. Повечето жители са румънци (98,03%). Етническата принадлежност на 1,53% населението не е известна. От гледна точка на изповядваната религия, повечето от жителите са православни (96,97%). Вярата на 1,53% от населението не е известна.

В края на XIX век комуната е част от мрежата Олтеница на окръг Илфов и е била образувана само от селото на пребиваване, като 1653 жители са живеели в 273 къщи и 5 земянки. В комуната е имало църква и смесено училище, с 43 ученика (от които 7 момичета). Годишникът Soces от 1925 година я вписва към същата мрежа, като посоченият брой на жителите в селата Гряка, Пуцу Гречи и Збою е бил 2353 жители.

През 1950 година комуната е прехвърлена към област Олтеница в района на Букурещ. През 1968 година комуната се връща към окръг Илфов, който е възстановен. През 1981 година регионална административна реорганизация води до прехвърлянето на комуната към окръг Гюргево.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.1.3.4. Представяне на област Русе и община ЦЕНОВО

Градовете Гюргево и Русе са се утвърдили във времето, като най-важната точка за свързване в дунавския сектор на румънско-българската граница. Значението на това биполарно градско ядро и неговото отлично местоположение в рамките на румънско-българските трансгранични оси произтичат, от една страна, от големината и значението на двата града в националните градски системи, а от друга – от връзката им посредством първия мост над река Дунав, изграден в румънско-българския трансграничен сектор (1954). По този начин се обяснява факта, че преди 1989 година търговските потоци между балканските страни и останалата част на континента са били насочени почти изцяло през връзката Гюргево – Русе (Batvarov, 1998).

Този потенциал се определя от разположението на двата града по оста на връзката между Букурещ и Балканския полуостров, компонент на коридора за движение, свързващ европейските страни от Мала Азия и Близкия изток, което, от румънска гледна точка, им придава първостепенно значение за румънско-българско трансгранично сътрудничество. В този геополитически, международен и регионален контекст създаването на Еврорегион Гюргево–Русе е иницирано на нивото на двата града.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Еврорегион Данубис - Област РУСЕ

1. Румънският граничен сектор, 2. Българският граничен сектор, 3. Поляризациялни ядра,
4. Административна граница, 5. Граница на Еврорегиона, 6. Държавна граница.

Област Русе (Заема площ от 2 803 km² и има население 235 252 души по експресни данни от преброяване 2011) разположена на десния бряг на Дунав.

Русе е петият по големина град (167 585 жители) в България, той се намира в североизточната част на страната, на десния бряг на Дунав, срещу румънския град Гюргево,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

на около 75 км (47 мили) южно от Букурещ, столицата на Румъния, на 200 км (124 мили) от българското Черноморие и на 300 км (186 мили) от столицата София. Това е най-значимото българско речно пристанище, което обслужва важна част от международната търговия на страната и един от основните ѝ индустриални центрове. Тук е построен един от първите индустриални паркове в България, доминиран от корабостроенето, химическите отрасли (бои и масла за двигатели), текстила и храните.

Град Русе е известен с необароковата и неорококо архитектурата от XIX и XX век, която привлича много туристи. Често я наричат Малката Виена. Мостът на дружбата, Русе-Гюргево бе до 14 юни 2013 г., единственият в общия българо-румънски участък на р. Дунав, който пресичаше реката именно тук.

Град Русе е разположена на десния бряг на Дунав, който е високият бряг, с две подводни тераси и три речни тераси от 15 до 22 м (49,21–72,18 ft), 30 до 66 м (98,43–216,54 ft) и 54 до 65 м (177,17–213,25 ft). Средната надморска височина е 45,5 м (149,28 ft) AMSL. Градската зона представлява една елипса с приблизително 11 км дължина, която е разположена по протежението на реката. Градът се простира и на остров Матей (Матей), свързан на запад по суша с устието на река Русенски Лом чак до възвишението Сръбчето (Сръбчето) на изток. През XX век западните покрайнини на града са значително променени поради преместването на устието на река Русенски Лом на запад, както и чрез преместването на банката заедно със нейния канал значително на север. Възвишението Саръбаир се намира южно от града и е висок 159 м (521,65 ft). Телевизионната кула в Русе и построена върху останките от Левенттабия, едно османско каменно укрепление (крепост).

Област Русе има континентален климат (климатична класификация на Köppen Dfb) с много горещо лято и сравнително студени зими.

Температурите през зимата често падат под 0°C (32°F), понякога дори до -20°C (-4°F). През лятото средната температура е 25°C (77°F). Температурите често достигат от 35 до 40°C (95 до 104°F) през средата на лятото в центъра на града и остават от 18 до 20°C (64 до 68°F) през нощта. През пролетта и есента, дневните температури варират между 17 и 22°C (63–72°F), а валежите през този период са повече отколкото през лятото, с по-чести, но по-леки периоди на дъжд. Най-високата регистрирана температура е била 44,0°C, а най-ниската е била -22,8°C.

След като става част от съвременна България на 20 февруари 1878 г., Русе се превръща в един от основните културни и икономически центрове на страната. Интензивното строителство променя архитектурния аспект на града в типичен за Централна Европа. Русе е известен с многото си важни за икономиката на България неща, включително: *изграждането на моста „Русе–Гюргево“ през 1954 г. и бързата индустриализация, дават нов тласък на развитие на града. Русе отново се превръща във важен икономически, транспортен, културен и образователен център. Химическата и леката промишленост биват разширени, построено е голямо пристанище, а градът се превръща в университетски център.*

Община ЦЕНОВО се намира в североизточната част на България, **принадлежаща към област Русе**. Разположена е по протежението на долното течение на река Янтра, в централната Дунавска равнина, на 32 километра от Свищов и на 45 километра от областния град Русе.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Модерното село е основано в края на XVI и началото на XVII век като ферма на администратора на парк Гюлхане в императорският дворец Топкапъ в Истанбул, наречен Кара Али. Селището постепенно се увеличава, тъй като много хора се заселват около хана. Селото първо е наречено Чаушан и Чаушкюй. След Освобождението на България, името е било българизирано, чрез добавяне на наставката -ево, превръщайки го в Чаушево. На 14 август 1934 г. е преименувано на Ценово в чест на влиятелния свищовски търговец Димитър Апостолов Ценов, дарил 40 милиона лева за изграждането на Свищовския икономически университет.

Община ЦЕНОВО се намира по протежението на долното течение на река Янтра, в Дунавската хълмиста равнина. Това е северозападната граница на област Русе. На север граничи с река Дунав, на запад с община Свищов, на юг с община Полски Тръмбеш и Бяла, а на изток с община Борово. Намира се на най-високото ниво на река Янтра и устието на река Дунав. Надморската височина при църквата в село Ценово е **30 м**.

Общината има **9** населени места с общо население от **5 923** жители (2011 г.) и заема площ от **249,7 км. кв.**

Сегашното седалище датира от края на XVI и началото на XVII век. През 1934 година, село Ценово премина към община/околия Бяла. Селото се превръща в център на община с две съставни села – Долна Студена и Белцов. През 1960 г., след затварянето на околностите, село Ценово се регистрира в област Русе. Съгласно новото административно деление от 1979 г. на 25 март Ценово се превръща в център на селищна система (сега община). Общината се състои от девет населени места Ценово, Долна Студена, Белцов, Караманово, Новград, Кривина, Пиперково, Джулуница и Беяново, заемащи обща площ от **249,7 км. кв.**

3.1.4. Потенциални рискове на ниво териториални административни единици Хотареле, Гряка, окръг Гюргево, Р. Румъния и област Русе, и община Ценово в Р. България

3.1.4.1. Потенциални рискове в Комуна ХОТАРЕЛЕ

А) НАВОДНЕНИЯ

Наводненията остават една от най-често срещаните и най-опустошителните природни опасности в света. Докато съществуващите системи за прогнози и предупреждения могат значително да допринесат за намаляване на загубите, потенциалът за по-нататъшно предотвратяване на загубите, които могат да бъдат избегнати посредством подобрения на системата чрез технологичния напредък, остава значителен.

Моделирането на наводненията може да помогне за установяването на причинителя им и да се идентифицират потенциалните райони, които биха могли да бъдат наводнени. По този начин се дава възможност за планиране на намаляването на щетите от наводнения чрез ранно предупреждение на населените места надолу по течението, особено в районите, които ще бъдат засегнати от наводнения. В същото време моделирането може да се използва за оценка на различни мерки за смекчаване на наводненията, за да се определи кои алтернативи ще бъдат икономически и екологично осъществими предвид преобладаващите условия.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Комуна Хотареле е разположена в югоизточната част на окръга, в рамките на голямата географска единица, наречена Румънска равнина, там, където повече реки – Арджеш, Нейловул, Сабарул – се събират едно място в една широка и ниска долина, която е очертана на юг от река Дунав, намираща се на територията на окръг Гюргево, като се простира между ($43^{\circ} 41' 40''$ и $44^{\circ} 32' 35''$) северна ширина и ($25^{\circ} 26' 10''$ и $26^{\circ} 25' 40''$) източна дължина.

Хидрографската мрежа на регион Южна Мунтения се състои от потоци и езера, разположени на териториите, управлявани от АВА (Речна администрация) Арджеш – Ведя и АВА Бузю – Яломица.

Територията на окръг Гюргево регистрира висока плътност на хидрографската мрежа, в естествен и изкуствен режим. Според генезиса и общите характеристики водите на окръга попадат в трите широки категории: **реки, езера и подземни води**.

Най-често срещаното бедствие в окръга е **наводнението**. Това явление се дължи на преливането на реките, покриващи обикновено суха повърхност, поради увеличаването на водния поток заради обилни дъждове или рязкото топене на снега или изхвърлянето на големи потоци от натрупващите се езера, които по своя ефект или продължителност деградират стоки или възпрепятстват нормалната дейност, причинявайки щети или загуби на човешки животи.

Изобилието от валежи през годините (1941, 1955, 1970, 1975, 1999, 2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2010, 2014) е причинило наводнения на големи площи, засягащи земеделска земя, жилища, пътища.

Река Арджеш събира по-голямата част от течащата вода в окръга, имайки, през всички 113 км, които преминават през територията на окръга, среден наклон на оттичане от 0,99% (0,99 м/км). Потоците регистрират доста различни стойности от един период до друг, максималните годишни потоци регистрират 1 910 м³/с при Малу Спарт и почти 3 000 м³/с на изхода на територията на окръга. Дейностите по изграждане на диги и тези за регулиране на горното течение, посредством създаването на задържащи басейни с хидроенергийна функция, значително ограничават наводненията.

Басейнът на река Арджеш се характеризира с дълга долина с много меандри, а надолу по течението на язовир Михайлещи дренажната част е подредена в трапецовидна форма, с ширина 60 м, за обичайните потоци от 250 м/с.

При хидрологичния режим река Арджеш представя модифициран режим на течението поради сложните хидротехнически условия, язовири и натрупващи се езера, разположени по горния участък, както и нейното регулиране надолу по течението посредством язовир Михайлещи. За територията на окръг Гюргево е важно регулирането на потоците по река Арджеш да се прави така, че средния дневен поток да не пада под 20-25 м³/с, дебит, необходим за доставка на сурова вода до изхода на „Crivina RGA“ за водоснабдяване на столицата.

Основните притоци на река Арджеш на територията на окръг Гюргево са: *Нейловул с Калнищя, Дамбовникул, Неяйлов*.

Валежите са с висока степен на неравномерност, както по отношение на количествата, така и по продължителност. Например, през лятото, при продължителни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

периоди на суша, силни валежи и дори градушка падат върху някои ограничени райони, като водата достига 141 л./м². за 24 часа.

Проливни дъждове – през лятото често се наблюдават бързи и обилни валежи, които на местно ниво причиняват наводнения с голяма сила на унищожение, но също така и свлачища от склоновете.

Наводненията, които възникват, внасят значителни количества наноси (пясък, баласт, речни камъни), които водят до запушване на важни сектори на речните корита и е необходимо често да се прави обезцветяване, регуларизация и ректификации на речните дъна за предотвратяване на наводнения.

От хидрометеорологичната характеристика се вижда, че валежите достигат максимум през май, юни, юли, август и септември, което води до надхвърляне на пределните квоти. 80% от регистрираните материални щети идват от наводненията на отделни домакинства, поради обилните валежи.

Езерата – представени от естествени или изкуствени езерни басейни с доста различни размери – са тясно свързани с хидрографската мрежа. Според генезиса си те попадат в три основни типа: *ливадни, долинни и изкуствени, като първите два са естествени.*

Ливадните езера, наричани обикновено мочурища, са се образували в ниските части на долните равнини, както и в изворите, произтичащи от подземните води. Най-голямото и в същото време най-типично ливадно езеро е *Балта Комана*. Намира се в долината Нейловул, на 7 км от мястото на вливане в Арджеш, Балта Комана има повърхност от 700 хектара, дължина от 7 км и максимална широчина от 2,5 км и се охранява от водите на Нейловул и от изворите. По местоположението си, при контакта между поляната и равнината Бурназ, в район с големи и масивни широколистни гори и с богат ловен произход, те притежават ценен туристически потенциал.

Така наречените **долинни езера**, намиращи се в долните части на речните корита, с намалени повърхности и дълбочини и с форми, обикновено издължени по протежението на долината, се охраняват от съответните реки, валежи и извори от подземните води.

Изкуствените езера са натрупвания на вода, известни като езера, с много различни размери, направени чрез блокиране на долините с временни или ниско поточни долини с цел регулиране и поддържане на обем вода, необходима за селското стопанство и рибовъдството. По долините на Збою, Парапанка, Измар, Порумбени, Милковъц, Главациок, Балера и др. има 86 такива натрупвания (язовири), управлявани от „SC Piscicola SA Giurgiu“ съответните местни кметства.

Водно течение	Наименование на натрупването	Местност	Заб.
Збою	Магура I, II, III, IV, V, VI	Хотареле	
	Бараж	Извоареле	
	Збою	Гряка	
	Пуцу Гречи	Пуцу Гречи	

Местност, засегната от природните опасности, посочени в Закон 575, причините за щетите, причинени от природните опасности – **наводнения:**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

№	Териториална административна единица	Видове наводнения		Плавателни реки/реки
		По водни течения	По потоци	
1	Хотареле	Не	Да	Арджеш, Сабар и водните басейни

Статистиката за последните **5 години потвърждава, Комуна Хотареле** се е сблъсквала с над **14 тежки наводнения**, причинени главно от водните потоци на река **Арджеш**.

Статистиката от последните години показва, че превишаването на квотите и нивата, значителните количествени валежи с проливен характер и **свлачищата по склоновете**, са причини следните негативни ефекти в тази териториалната административна област:

№	Причини за щетите	Местност	Засегнати цели	
			Физически	Стойност (хиляди леи)
1	Валежи и преливане на реките в местността	Комуна Хотареле	Брой къщи, от които:	
			разрушени = 44	1898,50
			пострадали = 232	1679,80
			брой на пристройки = 10	3,900
			брой социално-икономически цели = 1	40,000
			брой на мостове = 11	110,00
			хектара земеделска земя = 440	557,035
			брой фонтани = 1500	12100,00
			брой хидротехнически съоръжения = 3	25500,00
			kmDN = 0,7	10000,00
			kmDJ+DC = 7,5	210,00

От хидрометеорологичната характеристика се вижда, че 2005 година е била богата на валежи, около 1000 л/м², с пикове през май, юни, юли, август и септември, което е довело до превишаването на защитните квоти на повечето реки, пресичащи окръг Гюргево. Записаните материални щети, в съотношение 80%, са дошли от наводненията на отделните домакинства, поради обилните валежи, причинени на територията на окръг Гюргево, при липса на правилно оразмерена и добре поддържана система за събиране и управление на дъждовните води.

3.1.4.2. Потенциални рискове в комуна Гряка (село Збою, село Пуцу Гречи);

А) ПОЖАРИ:

Огънят е естествено явление, което по принцип се контролира от човека.

От самото начало на човешкото съществуване до сега огънят е бил сериозна заплаха за човека. Опитвайки се да го запази и пресъздаде според собствената си воля, човекът се е развил, като по този начин се бележи етап от развитието на човечеството. Тогава когато човек не е могъл да си обясни дадено физическо явление, той го е преписвал на божествата и го е почитал като божествен дар.

Стремейки се да защити живота и имуществото си, човекът е опознал феномена, наречен огън, в опит да намери последващата му еволюция във времето и пространството, в случай на проявление.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Огънят е термин, заимстван от латинския език през XVI век, който произлиза от „*incendium*“, което означава „пожар“ – като тази дума произлиза от своя страна от термина „*incendere*“, който означава „да се запали“. Терминът се отнася до насилствено изгаряне, което се измъква от човешкия контрол във времето и пространството.

Стандартите по отношение на терминологията в тази област разграничават понятията огън и пожар:

- **огънят** това е самостоятелно организирано изгаряне с полезни ефекти, чието разпространение във времето и пространството е ограничено (контролирано изгаряне);
- **пожарът** това е самоустойчиво, неорганизирано изгаряне, с вредни ефекти и чието разпространение във времето и пространството е неограничено, ако човек не се намеси (неконтролирано горене).

Пожарът, с юридическа конотация, е изгарянето извън контрол, породено от точно определена причина (воля или не), която причинява загуба на живот и/или материално имущество и изисква, за да се прекъсне, действия по загасяване.

Пожарът е сложно явление, основащо се на неговото възникване и еволюция върху горивни процеси (включително, където е подходящо, образуване на пламък), топлобмен и газ с прилежащата среда, както и на трансформациите в материали на строителните елементи.

Пожарите биват естествени или изкуствени, които водят до загуба на човешки и животински живот, както и материални щети.

Основните характеристики на пожара са:

- засегнатата повърхност от земята;
- количеството на отделената топлина;
- начина на разпространение на огъня (огнени бури, масивни или изолирани пожари и др.).

Причината за пожара (открит огън, нагreti или прегрети тела, искри от горими или заваръчни материали, електрически искри и дълго или късо съединение, мълния, механични искри, експлозия, самозапалване, химически реакции); отделяне на токсични газове и пари.

Основните ефекти на пожара се проявяват чрез:

- загуба на човешки и животински живот;
- повреда или унищожаване на петролни комплекси (рафинерии, центрове за съхранение, кладенци, помпени инсталации, тръбопроводи и др.);
- унищожаването на горския фонд, зърнените култури и лозята;
- повреди и унищожаване на сгради от всякакъв вид;
- евакуация на населението и материални и културни ценности;
- повреди по електрически и телекомуникационни мрежи.

В **окръг Гюргево статистиката за последните 5 години** потвърждава че годишно се случват над **392** пожара и наченки на пожари.

В **комуна Гряка през последните 5 години са се случили 50 пожара и наченки на пожари**.

Най-често пожарите възникват в комуна Гряка при:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- залесени площи, суха растителност, в площи, обработвани с тревни площи, по време на живота на културите или след прибиране на реколтата;
- граждански домакинства и техните пристройки;

Б) ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ:

Зимите, под въздействието на източно-континенталните и арктическите студени въздушни маси, са с много студени дни, като стойностите на средните месечни температури са между $+0,3^{\circ}\text{C}$ и $-3,2^{\circ}\text{C}$, а тези на средните месечни минимуми между $-11,5^{\circ}\text{C}$ и $-16,4^{\circ}\text{C}$. Валежите падат под формата на сняг, покривайки почвата с различен слой като дебелина и стабилност, а преобладаващият вятър, известен като „кривец“, има значителна интензивност и продължителност, силно разклащайки снежния слой.

Снеговалежите – снежните натрупвания върху пътната настилка в резултат на обилен сняг или виелици, които водят до големи количества сняг, където положението на пътя срещу вятъра и профила на напречното сечение благоприятстват образуването на снежни дебелини над 0,3 метра в непрекъснати или прекъснати сектори.

Валежите са до голяма степен нееднородни както по отношение на количествата, така и по продължителност.

Снеговалежът е характерен за по-студените периоди на годината. По принцип се регистрират около 50 дни със снежна покривка (покрита земя), като първият снеговалеж пада обикновено в края на ноември – началото на декември, а последният през втората половина на март.

През месец февруари 2012 година са паднали обилни снеговалежи с дебелина 30-60 см, а на някои места, поради силният вятър, който е надвишавал 80-90 км/ч, са се образували натрупвания, които са надвишавали 2-3 метра. Появата на тези явления доведе до смъртни случаи сред населението, причиняването на материални щети и се създаването на паника сред населението.

Снеговалежът се получава в резултат на обилните снеговалежи и виелиците, които могат да продължат от няколко часа до няколко дни. Те затрудняват особено придвижването по всички видове транспорт (въздушен, автомобилен, железопътен), дейностите в селскостопанските цели, доставката на суровини, електричество и газ, както и телекомуникациите и др.

За да се премахнат големи количества сняг от пътищата за достъп и за нормалното възобновяване на дейностите са необходими голям брой специализирани механични средства и хора.

По правило снежните натрупвания имат специален характер по отношение на защитните мерки, в смисъл, че този вид бедствия, с редки изключения, се формират за по-дълго време и съществува възможност за предприемане на някои мерки, така че повечето от техните ефектите да бъдат намалени.

В случай на силни снеговалежи и виелици някои от националните пътища, които минават през окръзите, окръжните или общинските пътища, могат да бъдат засегнати или блокирани поради тези явления.

Комуна Гряка е била подлагана на изпитание повече от **13 пъти** през последните 5 години от масивни снеговалежи, блокиращи окръжните пътища.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

СТАТИСТИКА

**Потенциални рискове на ниво териториални административни единици
Хотареле, Гряка, окръг Гюргево, Румъния и област Русе и община Ценово в
България, през последните 5 години**

Териториална административна единица	Идентифициран потенциален риск
2013 – 2018:	
Община ЦЕНОВО – Долна Студена	Наводнения, валежи и градушка – (годишна честота)
Община ЦЕНОВО – Караманово	Снеговалежи, снежни натрупвания и виелици – годишна честота
Община ЦЕНОВО	Полеви и горски пожари – годишна честота
Комуна ХОТАРЕЛЕ	Наводнения, валежи и градушка – над 14 наводнения; (валежи и градушка, годишна честота)
	Полеви пожари, суха растителност, домакинства – (над 11 пожара);
	Снеговалежи, снежни натрупвания и виелици – (годишна честота);
Комуна ГРЯКА	Наводнения, валежи и градушка – (годишна честота);
	Гори, полеви и сухи растителни пожари, домакинства и пристройки (над 50 пожара);
	Снеговалежи, снежни натрупвания и виелици (над 13 обилни снеговалежа);

3.2. Управление на потенциалните рискове

3.2.1. Специфични действия и мерки, които се изискват както при превенцията на риска, така и по време на самата интервенция в случай на риск от: НАВОДНЕНИЯ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ, ПОЖАРИ

А) НАВОДНЕНИЯ:

Вижда се, че по-голямата част от общините са изложени на риск от наводнение, като в голяма степен при тях могат да бъдат засегнати земеделски земи и дори градски райони.

Количеството на валежите варира от 300 до 600 мм, като те имат доста нередовен режим.

В северната зона водните течения са с по-голяма ширина, имат предимно гладки брегове, а дъното на реките е образувано най-вече от пясък, с леки склонове.

За да се предотврати опасността от наводнения, причинени от преливане на вода, когато реките прииждат, в определени места около някои водни потоци в **окръг Гюргево** са извършени регулаторни дейности в дадени зони, като посредством подсилването на брега и препрофилирането на речното дъно се цели също така и отстраняването на опасността от наводнения в съответните райони.

Въпреки всички предприети мерки на територията на окръг Гюргево все още съществува опасност някои местности да бъдат засегнати, както от разливи на водни потоци при наводнения, така и от отводняване на води по склонове или свлачища по време на силни валежи.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Хидрометеорологичният информационен поток, който предоставя предупреждението и сигнализирането за целите и местностите, се осъществява от **SGA** Гюргево, въз основа на измерванията, които се правят в хидрометеорологичните станции и валежите в основната мрежа.

Управлението на риска от наводнения означава прилагането на политики, процедури и практики, насочени към идентифицирането на рискове, техният анализ и оценка, борбата, мониторингът и преоценката на рисковете, за да бъдат те сведени до минимум, така че човешките общности и всички граждани, да могат да живеят, работят и задоволяват нуждите и стремежите си в устойчива физическа и социална среда.

Рискът от наводнения се характеризира чрез техният характер и вероятността за настъпване, степента на излагане на приемниците (*броят на населението и стоките*), податливостта към наводняване на приемниците и техният размер, което от своя страна води до действия по тези характеристики с цел предотвратяване на наводненията.

Основният проблем при управлението на риска от наводнения е заплахата, приета от населението и лицата, вземащи решения, които знаят, че няма пълна защита срещу наводнения (*нулев риск*), както и че не съществува консенсус относно степента на приемливия риск.

Следователно приемливият риск трябва бъде резултат от баланса между риска и ползите, приписвани на дадена дейност, която цели намаляването на риска от наводнения или държавната регулация.

Намаляването на щетите и загубите на човешки животи причинени от наводненията не зависи само от действията за реагиране, предприети по време на наводненията. Дейности, понякога адресирани поотделно под името „*управление на извънредни ситуации*“.

Намаляването на последствията от наводненията е резултат от комбинацията между мерките и действията преди появата на явлението, на управлението по време на наводнението, както и на предприетите след него действия (*реконструкция и научени уроци поради настъпването на това бедствие*). В резултат на това в световен мащаб се използва по-всеобхватното понятие за управление на наводненията, което включва както управление на риска от наводнения, така и ръководството на извънредните ситуации, причинени от наводнения.

За да бъдат координирани усилията на правителството, на компетентните органи, агенциите и на обществото, за да се получи ефектът на готовността да се справи с явлението наводнение, към управлението на наводненията трябва да се подходи интегрирано.

Видове рискове, генериращи извънредни ситуации:

- наводнения, поради естественото увеличаване на водата във водните басейни, заради покачването на водните потоци или запушвания, причинени от залежавания, поплавъци, наноси и снежни лавини, както и поради свлачища от склонове;
- наводнения, причинени от аварии или повреди на хидротехнически конструкции;
- опасни метеорологични явления: обилни дъждове, обилен снеговалеж, бури и виелици, натрупване на лед, скреж, поледици, ранни или късни залежавания, градушка и суша (*хидрологични*);

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- случайно замърсяване на повърхностни и подземни води и замърсяване на морето в крайбрежната зона, наричано по-долу „случайно замърсяване“.

Наводненията могат да генерират следните ефекти:

- **икономически:** съответно разрушаване или повреждане на: промишлени цели, пътища и железници, местности, нефтени, водопроводи или газопроводи, електрически и телекомуникационни линии, мостове и мостчета, както и на зоотехническият сектор;
- **социално негативни:** загуба на човешки животи, евакуация на населението, опасност от епидемии, прекъсване на образователния процес, унищожаване на културни блага, паника, намаляване на степента на развитие на засегнатите райони и намаляване на доходите на населението;
- **екологично негативни:** влошаване на околната среда, замърсяване на повърхностни и подземни води, замърсяване на почвата, излишна влажност, деградация на склоновете, унищожаване на флора и фауна.

В допълнение към преките ефекти, описани по-горе, могат да се проявят и редица косвени ефекти:

- прекъсване на производствените процеси;
- забавяне на доставката на продукти;
- разходи за защита по време на наводнения;
- разходи за нормализиране на живота след наводнения.

Пряко или косвено изложени на тези видове риск са:

- населението, както и неговото движимо и недвижимо имущество;
- социалните цели;
- производствените съоръжения (компаниите, индустриални платформи, електроцентрали, агрозоотехнически стопанства, риболовни съоръжения и др.);
- язовирите и други хидротехнически работи, които представляват източници на риск надолу по течението, в случай на аварии;
- пътните, железопътните и морските комуникационни канали, електроснабдителните мрежи, газовите, водните и канализационните източници и системи, пречиствателните станции, телекомуникационните мрежи и други;
- естествената среда (водни екосистеми, гори, земеделски земи, градски зони и други).

Защитата от наводнения никога не е абсолютна и нещата могат да вървят в нежелана посока.

Трябва да вземем предвид факта, че природата е непредсказуема.

Въпросът, който обикновено възниква, е какво ниво на сигурност е възможно и на каква цена, както и каква част от остатъчния риск трябва да бъде приета от обществото.

Има няколко основни принципа и ***подхода за устойчива превенция на наводненията***, чието прилагане изисква сътрудничество на всички нива на управление и

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

координация на секторните политики за опазване на околната среда, градоустройство, селско стопанство, транспорт и градско развитие.

Специфичните ПРЕВАНТИВНИ мерки да бъдат разделени в зависимост от различните фази на наводненията, както следва:

Преди наводнението:

1. Използването на долините, предразположени към наводнения, от хората трябва да бъде адаптирано към съществуващата опасност.
2. Очертаните инструменти и мерки, като анализ на риска и карти, трябва да бъдат разработени, за да се намали рискът от щети от наводнения.
3. Рисковите карти, чрез които е картографиран потенциалният риск, могат да съдържат например прогнозната честота на наводненията; местонахождението на химическите инсталации и други източници на опасност, на жилища, обществени сгради и транспортна система в риск.
4. По-голямата част от населението живее в градските райони и усилията за избягване на проблема с наводненията трябва да се съсредоточат върху тези райони.
5. Излизането на реките от коритата невинаги причинява наводнения в градските райони. Това може да бъде причинено и от висока интензивност на валежите в градовете, съчетана с наличието на неадекватна канализационна система.
6. Особено внимание трябва да се обърне на сегашната канализационна система за дъждовна вода, най-вече на капацитета на градските канализационни системи.
- Опитът също така показва, че местните мерки за защита от наводнения могат да имат неблагоприятно въздействие както надолу, така и нагоре по течението на реката.
7. Поради тази причина е необходим единен подход за разглеждане на целия речен басейн.
8. Подобен единен подход се основава на многостранно сътрудничество, включително интердисциплинарно планиране за целия район за събиране на водата.
9. Там, където е подходящо, трябва да се организират съвместни учения за реагиране в случай на наводнение или разрушаване на язовирни стени.
10. Властите трябва да гарантират, че информационните и защитни планове за предотвратяване на наводнения са прозрачни и лесно достъпни за обществеността.
11. Информацията трябва да се разпространява рано и активно, не само при поискване, като е необходимо да бъде придружена от процедурите, предвидени за участие на населението.
- В зоните на наводнения трябва да се предприемат превантивни мерки за намаляване на потенциалните неблагоприятни ефекти от наводнения върху водни и сухоземни екосистеми, като замърсяване на водата и почвата.
12. Солидарността е от съществено значение, за да не се прехвърлят проблемите с управлението на водата от един регион в друг.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

По време на наводнението:

1. Предупрежденията за наводнения, информацията и прогнозите трябва да се предават в реално време между засегнатите райони или крайречните страни, според предварително установена процедура.
2. Съответната информация също трябва да бъде предоставена на обществеността посредством медии, интернет или други подходящи методи. Тези издания също трябва да съдържат информация за това какво трябва да прави населението.
3. Населението трябва да бъде насърчавано да предприема собствени мерки за предотвратяване на наводнения и да бъде информирано за хода на действията по време на такова събитие.
4. Всеки, който може да пострада от подобно събитие, трябва, доколкото е възможно, да предприеме собствени предпазни мерки.

След наводнението:

1. Изчерпателните планове за непредвидени събития на национално и местно ниво за реагиране при наводнения трябва да бъдат актуализирани своевременно, ако е необходимо. В близко бъдеще властите също трябва да имат капацитет за реагиране на подобни събития във връзка със съответния план за действие при извънредни ситуации.
 2. Друг ефект от наводненията върху здравето на хората е възможното нарушаване на „нормалните“ здравни и социални услуги.
 3. Персоналът на социалните и здравните служби вероятно ще бъде твърде ангажиран в отговор на непосредственото и трайно въздействие на бедствието, като тази ангажираност се отдалечава от дейностите по грижите, които обикновено те извършват.
 4. Още веднъж е необходимо интердисциплинарно сътрудничество на всички фази от управлението на риска.
- Предотвратяване на наводнението или намаляване на неговото въздействие – елиминирането на разрушителните действия може да бъде осигурено от:

- **извършването на някои дейности, предназначени** да ограничат и забавят потока от води, идващи от склоновете, от по-малките притоци на водните басейни или потоците, които се образуват в резултат на обилни дъждове или от топенето на снеговете посредством:
 - *дейности по залесяване или повторно залесяване на склонове;*
 - *създаване на видове покрития, които благоприятстват инфилтрацията и намаляват водния поток по склоновете;*
 - *изграждане на задържащи язовири в дъното на долините.*
- **промяна на долното течение на реките чрез:**
 - *изграждане на диги и канали;*
 - *създаване на временни басейни в някои части на долината, за да се задържи в тях разлятата вода.*
- **зониране на равнините, които биват наводнени, с цел определяне на места, в зоната на които да бъде забранено всякакво строителство, установяване на ограничителни**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

области, в които ще бъдат разрешени само някои видове конструкции, и предупредителни зони, разположени извън нивото на наводнение;

- прилагане на проектни мерки, които позволяват на сгради и други граждански или промишлени конструкции да издържат на увеличаването на водното ниво и скоростта на нейното движение.

Също така е необходимо спешно да се предприемат всички необходими мерки, за да се осигури оттичането на голямото количество вода към постоянните и временните водни басейни в местностите, в района на мостове и мостчета, с цел създаване и поддържане на канавки и канализационни канали, както и отстраняване на дървен материал, т.е. дървени стърботини и битови отпадъци от бреговете на реките.

За да се гарантира стабилността и целостта на дигите, язовирните стени и други защитни работи срещу разрушителните действия на водата, Е ЗАБРАНЕНО:

- извличането на пръст или други материали от диги, язовирни стени или подобни отбранителни съоръжения, както и от техните защитени зони;
- засаждането на дървета от всякакъв вид върху диги, язовирни стени и други отбранителни работи;
- паша по диги и язовирни стени около брегове или в района на малки реки и техните защитени зони, където се извършват хидротехнически работи;
- извършването на баластни или изкопни дейности в речното корито в района на мостове и мостчета, на минимум 1 км нагоре по течението и на минимум 2 км надолу от моста или в района на водни течения, които имат по своето протежение инфраструктура, намираща се подуправлението на публични институции/национални дружества/национални компании/търговски дружества/автономни региони от сферата на транспорта, строителството и туризма, на по-малко разстояние от предвиденото в действащите нормативни актове, спрямо защитената зона, в зоните на водни електроцентрали, на каптиране с просмукване от брега, на преминаване на тръбопроводи и други дейности от този вид;
- движението на превозни средства върху короната на дигите и язовирните стени, които не са проектирани за тази цел;
- разяването на горския фонд за защита на дигите и натрупващите се езера;
- запущвания на изпускатели/блокирането на дъното за източване на язовирните стени.

Условия за образуване на наводнения:

- ***Хидрометеорологични причини:***
 - Продължителни валежи;
 - Валежи с голяма интензивност;
 - Внезапно топене на снеговете през пролетта;
 - Едновременна поява на два феномена.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Повреди:**

- Проблем с дигите за натрупване;
- Блокаж поради лед;
- Изкуствени препятствия в речните корита.

- **Фактори, които влияят на времето на изтичане:**

- Високото ниво на подпочвените води или пренасищане на земята поради валежи;
- Замръзналата почва;
- Условиата на наклона на хидрографския басейн и степента на покритие от растителност.
- Прохладното време (ниско изпаряване).

- **Наводненията, които се случват в страната, са следните:**

- През месеците януари – април са характерни зимните наводнения (топене на сняг през пролетта, дъжд, замръзнала почва, рядка растителност, фактор на изпаряване, прииждане на вода след топенето на снеговете);
- През месеците май – юни са характерни летните наводнения, пролетното прииждане на реките (топене на сняг в планините, големи валежи през летните месеци, разпространението на наводнителните вълни е много сложно, най-често срещаните характерни данни са следните:
 - ✓ Кота на водата (см); хидрометрична летва;
 - ✓ Воден поток (м³/с);
 - ✓ Скорост на водата (м/с);
 - ✓ Спадане на нивото на водата (см/км).

Наводнителната вълна е самостоятелна вълна, скоростта на нейното разпространение зависи от склоновете и водния поток. Нормално вълнаат нагоре по течението се изравнява, но водният поток значително се увеличава.

Приоритетни ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ:

- Актуализиране на картите на риска от наводнения;
- Създаване на ИТ платформа за наблюдение, координация и намеса при извънредни ситуации;
- Създаване на система за предупреждение на населението във всяка създадена ситуация, която ще бъде осигурена от:
 - поддържането в постоянно функциониращо състояние на всяко алармено средство;
 - използването на няколко вида алармени устройства, базирани на различни експлоатационни източници на енергия (електричество, сгъстен въздух, пара, горива и др.);
 - общи средства: свирки със сгъстен въздух, звънци, клаксони и др.;
 - осигуряването на непрекъснатост на връзките, необходими за работа на алармените средства;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- възстановяването на засегнатите средства и системи в кратък период от време;
- разумната употреба на алармените сили и средства в секторите и районите на намеса;
- осигуряването на високо ниво на обучение на персонала, който работи с алармените средства.
- Предоставяне на средства за намеса при извънредни ситуации по видове рискове (НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ);
- Създаване на екипи за предоставяне НА КРИЗИСНА ИНТЕРВЕНЦИЯ И ПЪРВА ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПОМОЩ.

Въпреки че областта на **психичното здраве** се появява и развива от **началото на XIX** век, техниките за намеса при психологическата криза, свързана с извънредни ситуации, бедствия или катастрофи, изглежда са привлекли вниманието на специалистите по психично здраве едва в началото на 90-те.

Този период съвпада с изтъкването на ролята на критични инциденти/събития с травматичен потенциал за генериране на непосредствени стресови реакции при здравата популация, изложена на екстремни житейски ситуации, като израз на защитни механизми, с променлива продължителност и интензивност, които понякога могат да се развият в симптоми на психични разстройства, в зависимост от определени съществуващи рискови фактори или неадекватно управление на стресовите реакции.

Развитието на тази област се дължи на съвкупност от фактори, като от една страна, признаването на последиците от подобни ситуации върху психичното здраве, но също така и увеличаването на честотата на терористичните действия на глобално ниво, а от друга страна, появата и разширяването на мрежите от организации, специализирани в подпомагането на жертвите, свързани с Международния Червен кръст.

Трябва да се помни, че първоначалната разработка на всяка област представлява несъвършен процес. Ето защо се очаква, че чрез продължаване на усилията за практическо утвърждаване на полето, с течение на времето по естествен начин ще настъпят значителни стратегически и тактически промени.

Много красноречив пример в това отношение е развитието на психологическия разбор (**психологически въпрос**), който до преди няколко години представляваше центъра на тежестта на непосредствената намеса при криза.

Понастоящем, според основните научно утвърдени източници относно използването на пакетите за психологическа интервенция, психологическият разбор е невалидна техника, която не само не помага на страдащите хора, но дори може да причини негативни ефекти поради намесата ѝ в естествените механизми на възстановяване след травматично събитие.

Според определението психологическата криза е ситуация, предизвикана от критичен инцидент/събитие с травматичен потенциал, при който механизмите за справяне на човека с нея са се провалили, като индивидът изпитва значително ниво на емоционален дистрес, психическо влошаване и неспособност да функционира правилно.

Повечето хора притежават способността да контролират емоциите си и да преодоляват трудните ситуации, пред които са изправени. Съществува обаче праг за

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

приемане на отрицателни житейски ситуации над който всяко човешко същество може да попадне в психологическа криза с различна продължителност и интензивност, в зависимост от индивидуалните психологически характеристики.

Кризисната интервенция започна да се откъсва от психотерапията и все повече автори разглеждат кризисната намеса **като вид психологическа първа помощ** на засегнатите хора, за да им се помогне да преодолеят временния период на неспособност при справянето със стресови обстоятелства. По този начин кризисната интервенция се превръща в първата линия на реакция при извънредни ситуации, което ѝ дава нейните основни характеристики, а именно скорост на реагиране и обхват при ограничено време.

Следователно поставянето на подходящи цели за психологическа намеса при кризи, породени от действието на събития с потенциални травматични обстоятелства при извънредни ситуации, бедствия или катастрофи, трябва да се основава на реалистичната формулировка на това какво означава намесата при криза.

Б) ПОЖАРИ:

Статистиката от последните години показва, че на национално ниво броят на пожарите в гористите райони и в домакинствата на гражданите се е увеличил. Много от тези събития биха могли да бъдат избегнати, ако се вземат подходящи мерки навреме. Явлението се дължи главно на неспазването на правилата и мерките за предотвратяване и гасене на пожари.

Понятието „пожар“ има в съответствие с чл. 1 ал. (2) буква „с“ от Закон № 307/2006 следното значение: „самоподдържащо се горене, което протича без контрол върху времето и пространството, което причинява загуба на човешки живот и/или материални щети и което поражда необходимостта от организирана намесата, за да се прекъсне процеса на горене“.

Пожарът е сложен процес на изгаряне, с неопределена еволюция, включващ и други явления от физическо и химическо естество (топлопредаване, образуване на пламък, обмен на газ с околната среда, структурни трансформации, произведени в строителни материали и елементи на устойчивост и др.).

Топлинните, химическите, електромагнитните или биологичните агенти, възникнали в резултат на пожара, действат върху конструкциите, инсталациите и потребителите като могат да предизвикат множество отрицателни ефекти (*деформации, намаляване на съпротивлението, нестабилност, срыв, съответно изгаряния, интоксикации, травми, паника и т.н.*).

Пожарът е сложно, разрушително явление, което понякога може да се превърне в катастрофа, носейки нещастие и страдание на хората. Всеки пожар има техническа причина или се появява най-често в резултат на човешка небрежност. Небрежността, проявена от хората поради невнимание или понякога от незнание, допринася значително за избухването на пожари.

Класификацията на пожарите по отношение на причините, които са ги породили, може да се извърши съгласно споменатите задължителни елементи.

В зависимост от източниците на запалване могат да бъдат разграничени **следните категории**:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

1. Източници на запалване с пламък:

- пожари на открито;
- пламък (кибрит, свещи);
- пламъци от термични уреди.

2. Източници на запалване от термичен характер:

- предмети с нажежаема жичка (цигари, метални отливки, електрически крушки и електрически прожектори, пепел, шлака от отоплителни устройства, нажежаеми частици от заваряване и др.);
- топлина от термични уреди (битови, промишлени);
- топлинния ефект на електрическия ток;
- дефектни и непочистени комини (пукнатини, искри и др.).

3. Електрически източници на запалване:

- електрически дъги и искри;
- късо съединение (оборудване, кабели и др.);
- статично електричество.

4. Източници на спонтанно запалване:

- спонтанно запалване от химическо естество (включително екзотермични химични реакции);
- спонтанно запалване от физико-химичен характер;
- спонтанно запалване от биологично естество.

5. Източници на запалване с механично естество:

- механична искра;
- триене.

6. Естествени източници на запалване:

- слънчева топлина;
- мълния.

7. Източници на запалване поради експлозиви и запалителни материали.

8. Непреки източници на запалване (радиация от огнище, пламък от експлозивна смес и т.н.).

Пожарите тип „палежи“, породени от умишлени или престъпни действия, са отделна категория, поради техните специфични характеристики, въпреки че източниците на запалване, използвани от правилото за палежи, се намират в предишните категории.

Специално за ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ:

Метеорологичните условия са основен фактор за **горските пожари**. В случай на високи температури поради значителен дългосрочен дефицит на вода, метеорологичните фактори могат да се превърнат в първопричина за горски пожари, особено при екстремни метеорологични събития (напр. светкавици).

Въпреки това причинителят на по-голямата част от пожарите в горския фонд е **човешкият фактор**. Особено на фона на благоприятния климатичен контекст.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

В зависимост от характеристиките на растителността и климатичните условия, мястото на огнище и според изгарящите елементи (главно силата и посоката на вятъра) се разграничават следните видове горски пожари:

- по почвата или изсъхналите листа;
- в дървесната корона;
- подземни;
- комбинирани (на слоя изсъхнали листа и короната);
- паднали дървета.

Пожари на почвата или изсъхналите листа, наричани още и „пожари бегачи“ – се характеризират с това, че изгарят живия и мъртвия горски слой на повърхността на почвата: мъх, жива трева, изсъхнали и паднали листа, борови иглички, остатъци от дървесен материал и др.

Пожари на дървесните корони – характеризират се с изгарянето на короната на дърветата (боровите иглички, клончетата), намиращи се на стъблото им. Скоростта на горене е между 8 и 25 км/ч.

Подземен пожар – така се нарича още земния огън, защото причинява изгарянето на материали непосредствено под повърхността на почвата, като: торф, въглища и плитките корени на дърветата. Този пожар се разпространява бавно, като прогресира само с 10-20 м/ч.

Комбиниран пожар (на слоя изсъхнали листа и короната) – среща се по-често в смолистите гори, където не са предприети мерки за почистване на растителността, клоните и други дървесни отломки, намиращи се в долните части на дърветата. Този вид пожар се ражда от пламък в постелята и се разпространява в короните на дърветата.

Пожарът от паднали дървета – възниква в частите на гората, където дърветата са били изкоренени поради силни бури или свлачища, или в райони, където те се експлоатират, и места където операцията по изсичане на дърветата не е последвана веднага от действия по почистване и отстраняване на дървесината от района.

Обикновено тези пожари отделят големи количества топлина, а скоростта им на разпространение е много висока.

Този тип пожари са по-трудни за гасене, тъй като вятърът е по-силен, а горивото по-сухо.

Горските пожари са едно от основните смущения, които засягат улавянето на въглерод в европейските гори и в много случаи водят до загубата на животи. Всъщност е общопризнато, че честотата на горските пожари в Европа се дължи главно на антропоения характер, като година след година рискът от пожари все по-често се свързва с метеорологичните и климатичните условия. Намаляването на летните валежи в Южна Европа и увеличаването на честотата на засушаване вероятно ще увеличи риска от горски пожари, което в крайна сметка ще доведе до силно въздействие върху природните ресурси и стабилността на екосистемите с преки и косвени последици за икономическите загуби. Активното управление и практиките в областта на пожарите и горите могат да известна степен да противодействат на влиянието на изменението на климата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Характеристика на пожарите на почвата или изсъхналите листа:

В случай на този вид пожари се разрушава чрез изгаряне слоя от изсъхнали листа, оформения и подреден на купове дървесен материал, отсечените дървета с цел оформяне и намаляване на короната на несъборените дървета, в тяхната долна част.

Разпространението на пожара се определя от следните фактори:

- сухотата на слоя от изсъхнали листа, намиращ се на почвата;
- количеството запалим материал, намиращо се на повърхността на почвата;
- наличието на постоянни въздушни течения, специфични за съответната зона;
- мястото на огнище на огъня (когато възникнат в райони с нарушен терен, пожарите, избухнали в подножието на склона, ще се разпространяват по-бързо към върха на височината в сравнение с избухналите по билото му).

Пожарите на слоя от изсъхнали листа се развиват неравномерно, разпространяват се в корените, в различни направления във връзка с промените в посоката на въздушните течения и състоянието на влажност на срещаните материали.

Пожарите на слоя от изсъхнали листа се разпознават отдалече поради следите от бяло-сивия дим.

По време на горенето се развиват температури от 800-1200°C в зависимост от същността на дървесината, степента на влажност и количеството материал, който гори.

В зоната на изгаряне се консумират големи количества кислород, което от своя страна води до феномена поглъщане на големи количества въздух от зоната на пожара и образуването на водовъртежи, които се издигат до височината на искрите, жарта или парчета дървесина, които са възпламенени и които се носят на големи разстояния, а тяхното падане на земята поражда нови огнища на огън.

Пожарите на слоя от изсъхнали листа те могат лесно да се трансформират в пожари в дървесната корона ако горящият слой растителност достигне до короната на дърветата – особено в горите от мека дървесина.

Характеристиките на пожарите в дървесната корона:

Тези пожари възникват най-вече в горите с мека дървесина, като развитието им се благоприятства значително от смолата, която се съдържа клоните и стволите на дърветата, както и терпентина и етеричните масла в състава на листата.

Пожарите в дървесната корона на смолисти дървета също се разпространяват интензивно посредством горящите шишарки, които се пукат и разпръскват от въздушните потоци, възпламенявайки короните на дървета, намиращи се на значителни разстояния. В много случаи огънят се предава на земята чрез горящия материал, който пада върху настилка.

В зависимост от степента на горене и нейната интензивност пожарите в дървесната корона се класифицират, както следва:

- бавна скорост на огъня: скорост на горене до 8 км/час;
- бързи пожари: скорост на изгаряне 8-25 км/час;
- жестоки пожари, изгарящи повече от 25 км/час.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Характеристика на подземните пожари:

Тези пожари се срещат най-вече във вековните гори, върху почвата, на която през годините се е отложило гъсто одеяло от сухи листа, клонки, дървесни остатъци, които са изгнили и са образували изгнил слой и торф.

Подземните пожари унищожават корените на дърветата и при благоприятни условия могат да се разпространят по отпадъци.

Подземните пожари имат индикация за външно проявление, по-специално дим, излизащ през различни пукнатини, места, където се извършва снабдяването с зона за изгаряне на кислород в атмосферата, имат неправилен контур на проявление, в зависимост от процепите, които съществуват в мъртвия слой и препятствията, които срещат по пътя си.

Характеристика на комбинираните пожари (на слоя изсъхнали листа и короната):

Такива пожари възникват в резултат на разпространението на искри от короните на дърветата в райони, където храстите и тревите представляват благоприятна среда за тяхното предаване.

В много случаи огънят се трансформира от постелята до короната на дърветата, поради предаването на топлина чрез конвекция и радиация и предизвиква дестилация на летливите продукти, съдържащи се в смолите, като по този начин се превръща в подходяща среда за разпространение на пламъци на височина, посредством запалване на летливите газове, излезли на свобода.

Този процес протича непрекъснато при големи пожари на дърва за огрев, които моментално запалват короните и оформят огнената вълна.

Характеристика на пожарите от паднали дървета:

Тези пожари се развиват бързо поради наличието на борови иглички, сухата кора на дърветата и голямото количество дървесен материал върху горската почва.

Скоростта на разпространяване зависи от количеството дървесен материал, неговия характер, степента на влажност и метеорологичните условия както и от топографските характеристики на земята.

Пожари на СУХА РАСТИТЕЛНОСТ /НА ПОЛЕТО/:

От двете страни на р. Дунав, в допустимата зона, се извършва интензивна селскостопанска дейност, която се фокусира главно върху едрата реколта (житни растения и царевица). Когато тези култури достигнат зрялост, те представляват реална опасност преди, по време и след прибиране на реколтата.

Най-често причините имат субективен характер, поради небрежност, невежество или намерения на хората.

Тези пожари на суха растителност, независимо от причината, която ги е причинила, се разпространяват бързо и могат да засегнат големи площи земя. Ако времето е благоприятно (*среден или силен вятър*), разпространението на пожара на суха растителност може да се случи на големи разстояния от мястото, където е започнал. Бързото разпространение се

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

благоприятства и от появата и развитието на подобни огнища на огън в изолирани райони, в случаите когато водните източници са разположени на големи разстояния.

Гората винаги е била приятел на румънците и на българите: убежище за борците за свобода, източник на вдъхновение за поетите, място за отдих на туристите.

За съжаление, в Румъния около 350 хектара */приблизително толкова и в България/* гори се губят годишно в резултат на пожарите, като щетите са още по-големи, ако вземем предвид последствията от всеки един от тях, които предполагат в краткосрочен план *(промяна на ландшафта, изчезване на фауна или флора, понякога принадлежаща към редки видове)* или в дългосрочен *(реконструкция на биотипи)*.

Заздравяването на горските „рани“ става чрез залесяване, но първоначалната горска среда се възстановява много трудно и отнема много години.

Сред най-честите причини за пожар се отличават природните фактори и факторите, свързани с човешки дейности.

Влиянието на природните фактори, метеорологичните условия и растителните характеристики допринасят за разпространението на пожари. Периодите на суша и силен вятър благоприятстват огнищата. Вятърът ускорява изсушаването на почвата и растителността и увеличава риска от разпространение на пожари на големи разстояния.

Топлината изсушава растителността чрез изпаряване и през най-топлите периоди предизвиква отделянето на летливите есенции, които стоят в основата на разпространението на пожари.

Също така, мълниите често са първоизточници на пожари, особено в планинските вериги и през най-горещите периоди на годината.

Влиянието на човешките фактори: хората стоят зад палежа на повечето горски пожари.

Причиняваните от човека пожари се дължат на неспазване на правилата за предотвратяване на горски пожари по време на дейности:

- свободното време *(пушене, детска игра с огън, пикник)*;
- селскостопанско и горско стопанство или в резултат на умишлени действия.

Причините за горските пожари се класифицират съгласно общата европейска методология: природни, аварии, небрежност, предумишлени и възобновяване.

Като природни причини се считат токови удари, вулканични явления и спонтанни газови емисии.

Авариите могат да бъдат причинени от електропроводи, железопътни линии, превозни средства, промишлени машини, огнестрелно оръжие, самозапалване на отпадъци или горивни отлагания, самозапалване, причинено от „ефекта на лупата“, енергия на триене, термична реакция на химикали и др.

Причините поради небрежност са представени от неправилното използване на открития огън за изгаряне *(„почистване“)* на сухи растителни отломки от земеделските земи или пасища, отлаганията на битови отпадъци, огньове, фойерверки, цигари, огън или гореща пепел в резултат на развлекателни дейности или други човешки дейности *(домакински работи, пчеларство, пушене или дезинфекция с дим)*.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Умишлените причини включват доброволното намерение да се унищожи посредством пожар горска зона чрез актове на вандализъм, екстремизъм, отмъщение, измама или безотговорност (пиромания, лица под законовата възраст и др.).

Необходимо е да се запомнят следните неща относно разпространението на горски пожари, казани В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

- развитието на пожара става в посоката на вятъра, понякога посредством искри, като скоростта на напредване варира в зависимост от няколко фактора;
- на наклонена земя и при слаб вятър огънят се разпространява бавно под формата на кръгова дъга;
- на неравен терен и при силен вятър огънят се развива прогресивно по сила като приема формата на буквата „V“;
- ако теренът е леко неравен, вятърът е слаб, а растителността суха и равномерна, разпространението на огъня е бавно, равномерно и напредва по линеен фронт.

Пожарната статистика показва, че годишно, средно 14% от пожарите, които се случват, са в залесени гори, на суха растителност или в домакинства.

Последиците от тези пожари са загуби на човешки животи, жертви, които остават с увреждания за цял живот, важни загуби на материални блага, понякога агония на хората за цял живот.

За мониторинга на горските пожари и техните отрицателни последици лицата, вземащи решения, имат следните основни задължения в дейностите по предотвратяване и гасене на пожари:

- чрез писмени разпоредби да установят отговорностите и организацията на противопожарната защита в зоната на дейност на инспектората, съответно на горското направление, което ръководят, да актуализира разпоредбите, когато настъпят промени, и да информират служителите, потребителите и всеки един, който се интересува;
- да осигурят идентифицирането и оценката на рисковете от пожар в обхвата на инспектората, съответно на горското направление, което водят, и да обосноват пред компетентните органи мерките за противопожарна защита, които са в съответствие с естеството и нивото на рисковете;
- да получат предвидените от закона становища и разрешения за предотвратяване и гасене на пожари;
- да съставят и актуализират непрекъснато списъка на опасните вещества, класифицирани съгласно закона, използвани в тяхната дейност под каквато и да е форма, със споменавания относно: физико-химични свойства, идентификационни кодове, рискове, които те представляват за здравето и околната среда, средства за защита, препоръчани методи за оказване на първа помощ, средства за гасене, неутрализиране или обеззаразяване;
- да разработват инструкции за противопожарна защита и да определят задачите за служителите за всяка дейност;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- да се уверят, че както служителите, така и лицата отвън, които извършват дейности в рамките на инспектората, съответно на горското направление, което ръководят, получават, знаят и спазват необходимите инструкции относно противопожарните мерки;
- да създадат редица от лица с отговорности по отношение на прилагането, контрола и надзора на мерките за противопожарна защита;
- да осигурят подходящите технически средства и персонал, необходими за намесата в случай на пожар, както и условията за подготовката им, в съответствие с естеството на рисковете от пожар, профила на дейността и размера на инспектората или управлението на горите;
- да гарантират изработването на планове за интервенция и условията за функционирането им по всяко време;
- да предоставят договорите, разбиранията, ангажиментите, конвенциите и планове, необходими за връзка в случай на пожар, за действия със собствените сили и средства, съвместно с инспектората за извънредни ситуации и с доброволческите обществени служби за извънредни ситуации, които могат да бъдат извикани на помощ; да разрешат достъпа им в обхвата на териториалните инспекции по горско и ловно стопанство или в горското направление в рамките на Националния регистър на горите – Romsilva, които те ръководят, с цел признаване, обучение или подготовка за участие в ученията и организираните приложения за тактическа намеса;
- да осигурят и предоставят безплатно на силите, призовани за техническа помощ, лични предпазни средства, пожарогасителни химикали, специфични за рисковете, произтичащи от съществуването и функционирането на териториалните инспекции в режима на лесовъдството и лова или на горското направление в рамките на Националния регистър на горите – Romsilva, които ръководят, както и лекарства и оказване на първа помощ, необходима противотрова;
- да осигурят необходимите средства за извършване на мерки за противопожарна защита и да осигурят при поискване заплащането на разходите, направени от други физически или юридически лица, които са взели участие в гасенето на пожарите в зоната на дейност на инспектората, съответно на горското направление, което ръководят;
- да установят и предават на икономическите оператори в обхвата на инспектората, съответно на направлението на горското стопанство, което те ръководят, както и на заинтересованите трети страни правилата и мерките за защита срещу пожари, специфични за тях, свързани с рисковете, предвидени за използване, обработка и транспортиране, съхранение и опазване на съответни продукти;
- да организират, ръководят и контролират дейността по отбрана срещу пожари в горите и на всички работни места в радиуса на дейност на обхода, който те извършват, както и да допълват и актуализират организацията на дейността по отбрана срещу пожари, в случай на промяна на обстановката при обхода;
- да организират и осигуряват обучението на целия подчинен персонал за познаване и спазване на правилата за предотвратяване и гасене на пожари и практическия начин на действие при пожар и систематично да проверяват как се провежда това обучение,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

като осигуряват закупуването на материалите и средствата, необходими за осъществяване на инструктивно-образователната дейност за превенция пожар;

- да организират систематичен контрол за спазване на нормите за предотвратяване и гасене на пожари и да организират оборудването с технически средства за предотвратяване и гасене на пожари в радиуса на обиколката, която провеждат, като осигуряват оперативното отстраняване на опасни състояния, които могат да причинят пожар и други нередности в дейността по защита срещу пожари;
- да осигуряват, съгласно нормите, обзавеждането на всички работни места с инсталации, машини, апарати, защитно оборудване и химически вещества, необходими за предотвратяване и гасене на пожари, както и с други системи и устройства за защита от пожари; да гарантират, че тези съоръжения са постоянно работещи и че своевременно се извършва поддръжка, основен ремонт, проверки и поправки, като се следят всички средства за защита и гасене на пожари в радиуса на отклонението, което провеждат;
- да изпълняват своевременно своите задължения и мерки от плана за противопожарна защита, организацията на намесата в горите, както и другите задачи по предотвратяване и гасене на пожари, установени от ръководството на териториалната инспекция по горски и ловен режим, съответно на посоката лесовъдство;
- да осигуряват постоянството в централата на горското стопанство, особено през критичните периоди, за обучения персонал относно необходимите мерки, които трябва да бъдат предприети в случай на пожар, и да докладват на ръководството на териториалния инспекторат по горския и ловния режим, съответно на горското направление, събитията, които се случват;
- да изготвят и постоянно да актуализират Плана за мобилизация-алармиране на горското стопанство;
- да оборудват с карти на горския байпас, необходими за действия в случай на противопожарни намеси в гората и за действията на контролно-превантивно патрулиране, в рамките на плана за противопожарна защита;
- да следят непрекъснато състоянието на собствените си строежи и сгради на други собственици, разположени в периметъра или в непосредствена близост до горския фонд, за поддържането им и спазването на мерките за предотвратяване и гасене на пожари, периодично да анализират изпълнението на задълженията си;
- да подготвят заедно с лицата, отговорни за ръководството, контрола и откриването на нарушения на закона в областта на противопожарната защита и гасенето на пожари плана за противопожарна защита, да контролират и осигуряват в срок спазването и изпълнението на предвидените в този план разпоредби и задачи;
- да установяват и наблюдават мерките за предотвратяване и гасене на пожари, които ще трябва да се спазват и прилагат от служителите на икономическите оператори, събирачите на плодове, пчеларите, пастирите и други хора, които извършват сезонни дейности в близост до гористите площи или в горския фонд;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- да провеждат обучение на лицата, които извършват дейности в и близо до гората (*експлоатация на дървесина, залесяване, санитария, овчарство, лов, събиране на плодове, гъби и др.*) за спазване на специфични правила за противопожарна защита;
- да осигурят на кантоните и горските райони средствата за първа намеса и поддържането им в състояние на употреба;
- да разположат предупредителни табла и банери относно правилата за предотвратяване и гасене на горски пожари;
- да планират и поставят маркировка на места за почивка и пространства за паркиране на превозни средства в често посещаваните от туристи области;
- да планират, организират и провеждат надзорните и патрулни дейности, извършвани от горския персонал, по най-посещаваните маршрути, които пресичат горите, особено в периоди на суша и при голям обществен приток;
- да поддържат правилното състояние на използване на главните горски пътища за достъп на интервенционните превозни средства;
- да се грижат за изправността на водоизточници за пожарогасителни машини чрез изграждане на язовири и рампи на достъпни места;
- да наложат забрана за изгарянето на зеленчукови остатъци, пушенето и открития огън на разстояние по-малко от 100 м от горския пояс (с изключение на специално подредени места), както и случайно хвърляне на запалени цигари и клечки кибрит;
- да забранят достъпа на частни превозни средства по горски пътища, както и поставянето на палатки и барбекюта на места, различни от обозначените за тази цел.

Уязвимостта към пожари от горския фонд се увеличава през пролетта, преди появата на растителността и през есента, след изсушаването на растителността, в периоди на суша и в периоди на увеличен поток от туристи.

Пожарите се дължат ГЛАВНО НА:

- безотговорното използване на открит огън;
- случайното хвърляне на остатъците от запалени цигари;
- детската игра с огън;
- изгарянето на експлоатационните остатъци;
- изгарянето на тревиста и храстовидна растителност в резултат на почистване на теренни площи;
- електрическите разряди са често срещани по цялата територия на горския фонд;
- самозапаляването на органичното одеяло на земята;
- слънчевите лъчи, които преминават през произволни парчета стъкло (ефектът на лупа);
- преднамереният палеж;
- искрите от машините и съоръженията, използвани в гората.

При противопожарните операции възникват конкретни проблеми, особено при организацията на намесата в труднодостъпните райони, където са необходими важни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

човешки и материални сили, концентрацията и транспортирането им се извършват с голяма трудност и продължително време, предвид ограничения достъп на превозните средства, машините и участващият персонал, който се придвижва в много случаи пеша до мястото на интервенция.

Поради ниската практичност на пътищата, които пресичат гористите площи, възможностите за водоснабдяване, в зависимост от мястото на избухване на пожари в горското стопанство, са изключително малки, тъй като техниката на борба може да бъде разположена само на рампи, специално проектирани за захранване с вода.

В случай на пожар връзките между лесничейските околии/стопанства, обществените служби за извънредни ситуации (*пожарникари*) от цели и местности и подразделенията на професионалните пожарникари се осигуряват чрез радиостанциите – фиксирана, мобилна и преносима приемна на звената, принадлежащи към горските инспекторати, и чрез мобилната мрежа.

Управлението на аварийните ситуации, породени от горските пожари, развитието на необходимите дейности и организацията на управлението, координацията и сътрудничеството се **осигуряват чрез**:

- оперативните центрове с постоянна дейност, създадени на ниво дирекция на горите, под прякото ръководство на генералния директор;
- групата за техническа помощ за управление на аварийните ситуации, породени от масовите пожари, ръководена от представителя на Окръжният инспекторат за извънредни ситуации.

Управлението на горските пожари се извършва според собственика на гората, в която е започнал пожарът, от дирекцията на горите (за горите, собственост на собственици, различни от държавата) и от Националната администрация по горите – АГ МЗГХ и „Romsilva“ (за горите в държавна собственост на държавата).

В районите, засегнати от горски пожари, при необходимост ще се извърши евакуацията на населението, животните или застрашените стоки. Евакуацията на населението, животните или застрашените стоки ще се извършва, когато горските пожари се разширят до местностите, фермите и др., граничещи с горския фонд.

Евакуацията ще се извършва от професионалните служби за спешни случаи/реакции, съвместно с местните органи на изпълнителната власт – кметовете на общини, техните администрации и териториалните звена на министерствата и ведомствата.

При интервенционните действия за гасене на пожар в горите командирите/началници на действия за управление са длъжни да използват методи и процедури, специфични за естеството и начина на проявяване на пожара, като по този начин:

- **пожар на синори** чрез насилствено обграждане на засегнатата повърхност, концентриране на основните стада в посоката на нейното размножаване. В зависимост от основните направления на развитие ще бъдат организирани отряди, които ще действат отпред, отстрани и евентуално отзад.

Пожарът на синори ще бъде потушен чрез бой с метли, плетени палети, лопати, а пръст или пясък ще бъдат хвърлени върху огъня, който напредва, ще се действа с водни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

пръскачки и водни пулверизатори, като на няколко метра от огъня ще се организира намеса, за да се образува преграда, която да минерализира почвата и да се създаде контра-огън.

Контра огънят е най-ефективният метод за ограничаване на разпространението на огъня чрез намаляване на силата на сияние на настъпващия огън, а „язовирът“, направен чрез отстраняване на горимия материал, спира напредването на основния пожар.

- **пожарът на дървесната корона** ще бъде загасен чрез процедури, предприети във връзка със скоростта му на развитие. Ограничаването му се постига чрез създаване на предпазни ленти, зад които ще бъде осигурено наблюдението на гората, за да се избегне предаването на огън чрез искри. Предпазните ленти ще се напояват с наличните средства.

Ако не е възможно да се създадат предпазните ленти, се препоръчва използването на експлозиви от специализирани звена.

Пожарът на дървесната корона включва използването на по-силни и по-големи сили и средства, тъй като се превръща в пожар в големи размери.

Погасяването на един пожар на дървесната корона се основава на интервенцията посредством специални методи:

- по линия, напречна на посоката на напредване на огъня, на такова разстояние, че пожарът да не изненада работниците в пълно действие, се събарят дърветата на разстояние от 2-4 дървесни височини, като короните им са паралелни на посоката на разпространение на огъня;
- с коне и трактори се отстраняват дърветата след тяхното събаряне, за да останат извън зоната на пожарна опасност като освен това се почиства сухата зона;
- с плуговете с коне или трактори се минализира лента с ширина 2-3 м в средата, образувана чрез отстраняване на дърветата и се прави опит да се приложи контра-пожар;
- екипи от работници с помощта на палети и лопати наблюдават и спират разпространението на листа и капаци, запалени и носени от въздушни течения, като по този начин унищожават всяко разширение на огъня.
- **при пожар на слоя изсъхнали листа** се действа чрез изкопаване на изолационни канавки около изгорялата повърхност (*където е възможно, канавките се пълнят с вода или стените се напръскват с химикали*). След като огънят бъде локализиран, ще бъдат проведени разкопки за откриване и премахване на скритите огнища;
- **пожарът в областта на падналите дървета** ще бъде погасен чрез създаване на защитни и изолационни пояси, покриване с почва или поливане на горящите дървета.

Гасенето на пожари при ЛИПСА НА ВОДА, ПРИ СИЛЕН ВЯТЪР, ПРЕЗ ЗИМАТА ИЛИ ПРЕЗ НОЩТА:

Провеждането на пожарогасителни действия, **при липса на вода** се предоставя посредством:

- организация на разпознаването за откриване на водоизточници;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- рационално използване на водата, работа с малки дюзи или кранове и спиране на изпускането на вода по време на маневри или промяна на положението;
- увеличаване на налягането в тръбите за водоснабдяване чрез пускане на допълнителни помпи и спиране на водата в определени сектори на локалната мрежа;
- използване на сняг за гасене на пожари през зимата;
- водоснабдяване от цистерни, автоматични цистерни, пожарни влакове или от напоителни системи;
- транспорт на вода в района, които гори, от населението с чували, бъчви и кофи;
- ограничаване разпространението на горене посредством събаряне на конструкции или премахване на горими предмети и елементи;
- концентрирането на машините за гасене с голям капацитет, организация на най-рационалната водоснабдителна система от местни източници, използване на ежекторни и потопяеми помпи в случай на източници, намиращи се на големи дълбочини;
- използване на лека пяна, гасящи прахове и химически подобрена вода.

При гасене на пожари, при които водата се осигурява посредством транспорт с автоматични помпи с цистерни, ще се използват тръби с дюзи и ниско налягане, за да се гарантира непрекъснатостта на изпускането.

При противопожарните действия по време на липсата на вода, основните усилия ще бъдат насочени към спасяване на хора и ценни материални блага.

Пожарогасенето **през нощта** се влияе от намалените възможности за осветление на целите, от трудностите, възникващи по време на реализацията на устройството, при управлението на поделенията и поддържането на сътрудничеството/взаимодействието и координацията.

За да изпълни мисията по гасене на пожарите **през нощта**, командирът/началникът на интервенцията е длъжен:

- да знае целите и местностите в зоната на отговорност или в района на интервенция;
- да извършва непрекъсната разузнавателна дейност на мястото на интервенция заедно със специалистите от целта;
- да организира осветяването на целта, използвайки оборудването на подразделенията и силите, с които те си сътрудничат, като основно осигурява осветяването на пътищата за евакуация на хората и материалните блага, както и на интервенционното устройство;
- да дава задачи, които не изискват изпълнение на сложни маневри;
- да организира смяната на персонала от интервенционните устройства и да предприема мерки за осигуряване на сигурността му и предотвратяване на злополуки;
- да изисква от специалистите от целта да възстановят функционирането на електрическите осветителни инсталации в районите, които се намират близо до пожара.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Рехабилитацията/възстановяването на горски територии, засегнати от пожари, ще бъде задача на лесничейските околии (*държавни или частни*), които са управлявали засегнатата горска зона.

Тази рехабилитация ще се извърши по-специално чрез залесяване с видове от основния естествен вид гора, само след отстраняването на изгорелите дървени трупи и прилагането на изменения.

По ВРЕМЕ НА ПЪТУВАНИЯ е необходимо да се спазват правилата, СПЕЦИФИЧНИ ЗА ЗОНИТЕ ЗА ОТДИХ, а именно:

- пушенето и паленето на открит огън ще се извършва в специално подредени за тази цел места където няма растителност;
- огнището трябва да бъде почистено от трева, съчки, листа и др.;
- добре е да изкопаете малка яма, в която ще бъде направен огънят, а около нея ще бъдат поставени камъни, покрити с бразди (камъните понякога могат да избухнат при високи температури);
- подготвената за огъня дървесина трябва да се намира на известно разстояние от огнището;
- огънят трябва да е колкото се може по-далеч от палатката;
- ако искате да запазите жарта за приготвяне на храна, покрийте я с бразди;
- ако трябва да държите огъня през нощта, правете го на смени за да го съхраните, но никога не го оставяйте без надзор;
- гасенето на огъня е първото нещо, което трябва да направите преди да си тръгнете;
- ще бъдат взети мерки за гасене на нажежаеми отпадъци с вода или чрез покриване с пръст;
- не разнасяйте жарта, когато искате да угасите огъня;
- дори да вали, проверете дали огънят е изгасен преди да си тръгнете;
- също така проверете около огнището дали няма жар!
- спазвайте минималните безопасни разстояния, на които може да се пали огън - 50 метра от горими материали или сгради и 100 метра спрямо от горския синор и складовете за фуражи;
- грижете се за децата и ги контролирайте, за да не предизвикат пожари около себе си. Не им позволявайте да си играят с кибрит или източник на огън;
- спазвайте правилата за пушене и не изхвърляйте случайно цигари и незагасени клечки кибрит;
- поддържайте гората чиста. Не оставяйте хартии, отпадъци от храна, бутилки или флакони, тъй като те също могат да допринесат за горските пожари.

ГОРСКИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ, които водят до опазване на гората от разрушителното действие на пожара:

- създаване на изолационни ленти на ръба на горите на 5-10 м, както и по пътищата, минаващи през гората;
- поставяне на показатели за сигурност в туристическите зони;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- разполагане на палатки и паркиране на автомобили само на места, подредени и маркирани за тази цел;
- правилното подреждане на мястото за пушене, респективно спазване на забраните за пушене, когато то не е разрешено;
- огньовете ще се палят на разстояние най-малко 100 м от горския синор;
- огньовете ще се палят само на места, отдалечени от растителност и в никакъв случай при прекомерна суша или при ветровито време;
- огньовете не се оставят без надзор, тъй като дори лек порив на вятъра може да промени посоката на огъня, насочвайки пламъците към растителност или пренасяйки искри на големи разстояния в гората;
- приготвянето на храна се извършва само в специално подредени места;
- децата се наблюдават постоянно;
- гасенето на огъня и жарта преди напускането на гората се прави с води или пръст;
- при продължителна суша горските огньове са забранени.

Какво да правите в случай на горски пожар?

- **Ако е възникнал пожар:**
 - Не се паникьосвайте!
 - Отдръпнете се от пожара!
 - Позвънете на **Спешният телефон 112**.
- **Ако димът е гъст и имате дихателни проблеми:**
 - Покрийте носа и устата си с чиста носна кърпа!
- **Ако дрехите ви се запалят:**
 - Не се паникьосвайте!
 - Отдръпнете се от огъня!
 - Защитете лицето си!
 - Търкаляйте се по земята докато огънят угасне!
- **Ако дрехите на ваш приятел се запалят:**
 - Покрийте го с одеяло!
 - Кажете му да се търкаля по земята докато огънят угасне!
- **Обявата за пожар трябва да включва:**
 - мястото на пожара;
 - вида на пожара (на слоя изсъхнали листа, дървесната корона и др.);
 - приблизителната площ, обхваната от пламъците;
 - естеството (вида) на гората;
 - условията за развитие (посоката).

Лицата, които виждат/наблюдават избухването на пожар, се приканват да се обаждат на телефона на **Единния европейски номер за спешни повиквания - 112**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

СЪВЕТИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ДОМАКИНСТВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ:

Избухването на пожари в домакинствата на гражданите може да бъде предотвратено, **ако се спазват правилата и мерките за предотвратяване на пожари.**

При ОТКРИТ ОГЪН:

- Всеки огън, независимо дали вътре, или извън дома, трябва да бъде контролиран.
- Забранява се използването на кибрит, свещи, маслени лампи в помещения с пожарна опасност (фуражни складове, конюшни, складове, други пристройки, мостове, мостчета и др.) и експлозивни (в близост до газови бутилки, инсталации за природен газ, помещения, където се съхраняват нефтопродукти), както и при извършване на селскостопански работи – (в зърнени култури, ливади и др.) в гори и в близост до тях.

При ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ИНСТАЛАЦИИ:

- Електрическите уреди, електрическите кабели, електрическите контакти и прекъсвачи са често срещани източници на пожар.
- В случай на късо съединение използването на предпазител с по-голям дебелина/диаметър от стандартния/правилния е **забранено** при подмяната на предпазителя: чрез използване на по-дебел предпазител, вериги, пирони, монети, в случай на претоварване на електрическата мрежа или късо съединение, тя вече не може да се стопи, което води до силно загряване на захранващия кабел или контакта, при тези условия да се предизвика пожар.

При КОМИН:

- Комините трябва да бъдат периодично проверявани, почиствани и ремонтирани от специализиран и оторизиран персонал.

Недопускане на ДЕТСКА ИГРА С ОГЪН:

- Съхранявайте кибрит, запалки и други източници на огън на места, където децата нямат достъп.
- Отстранете всяко любопитство на децата към огъня, като търпеливо обяснявате опасността, която той представлява за живота им.

При ОТОПЛИТЕЛНИ СРЕДСТВА:

- Забранява се използването на отоплителни инсталации с импровизации или неизправности, както и оставянето им без надзор.
- Спазвайте защитните разстояния между печките и горимите материали.

При ГАЗОВИ БУТИЛКИ С ВТЕЧЕН ГАЗ (ARAGAZ)

- Забранено е използването на втечен газов цилиндър без регулатори на налягането (уреди) с повредени уплътнения или с напукани или разширени гумени маркучи в краищата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Забранено е преминаването (*прехвърлянето*) на газ от бутилката във всякакви други контейнери или използването на импровизирани бутилки.

При ТАВАНСКИ ПОМЕЩЕНИЯ:

- Забранено е използването на импровизирани аспиратори в таванските помещения на сградите чрез премахване на тухли от комина или неиздигането на зидарията на комините извън покрива и оставането на вратата за почистване на комина отворена.

При АСПИРАТОРИ:

- Забранено е използването на импровизирани аспиратори или тяхното поставяне в складове, плевни, гаражи, под навеси или в близост до запалими материали: аспираторите, изработени от тухлена зидария и негорими материали ще бъдат разположени независимо от другите конструкции в домакинството.

В) ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ:

Затрупвания със сняг – снежни навяхвания върху пътната платформа в резултат на обилен снеговалеж или виелици, водещо до големи количества сняг, при което положението на пътя срещу вятъра и напречния профил благоприятства образуването на снежни дебелини над 0,3 метра в непрекъснати или прекъснати сектори.

Зимите, под влияние на източно-континенталните и арктическите студени въздушни маси са студени, с много студени дни, като стойностите на средните месечни температури са между +0,3°C и -3,2°C, и тези на средните месечни минимума между -11,5°C и -16,4°C. Валежите падат под формата на сняг, покривайки почвата с различен слой като дебелина и стабилност, а преобладаващият вятър, има значителна интензивност и продължителност, силно разнасяйки снежния слой.

За по-студените периоди на годината е характерен снеговалежът. Като цяло средно снежната покривка (*покрита земя*) трае около 50 дни, като първият снеговалеж пада най-често в края на ноември–началото на декември, и последният – през втората половина на март (*в Гюргево и Русе е средната дата на първия снеговалеж е 2 декември, последният снеговалеж 18 март, първият снежен слой 19 декември, последният снежен слой 28 февруари*).

Затрупванията със сняг, обикновено имат специален характер по отношение на мерките за защита, в смисъл, че този вид бедствия, се образуват за по-дълго време и има възможност за предприемане на някои мерки, така че повечето от ефектите им да бъдат намалени.

Затрупванията със сняг се появяват в резултат на обилни снеговалежи и виелици, които могат да продължат от няколко часа до няколко дни. Те възпрепятстват функционирането на транспорта и телекомуникациите, дейността на селскостопанските цели, доставката на суровини, електричество и газ за местните жители и икономическите цели.

Натовареността за нормалното възобновяване на икономическите и социалните дейности изисква голям брой специализирани механични средства и голям брой хора.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Следните критични прагове за снегочистване са установени на трансграничната територия.

- 25 см нов снежен слой върху стария слой.

Ежегодно на територията на трансграничния регион снегът трае около 30 дни. Честите снеговалежи се появяват под формата на непрекъснат слой сняг главно през декември и януари и продължават до февруари-март.

Интервенциите се извършват в съответствие с процедурите, установени в специализираните инструкции на пътните снегочистващи компании, въз основа на окръжния/областния план за снегочистване в пика на зимата, който се изготвя ежегодно.

Силите, предназначени за интервенцията, са представени на ниво област/окръг въз основа на сключените в това отношение договори/конвенции за интервенцията по националните, областните/окръжните и общинските пътища.

Предупреждаването на силите е задължение на Оперативните центрове, като те се позовават на метеорологичните предупреждения от съответните държавни метеорологични институции.

На ниво комуни/общини интервенцията се осъществява от силите и средствата, предвидени в плановете им за зимния пиков период, които се активират при получаване на метеорологичните предупреждения, изпратени от Оперативния център.

След получаване на метеорологичните предупреждения всички участващи структури въвеждат постоянната услуга в оперативните центрове, наблюдават развитието на метеорологичните явления, преминават към изпълнение на собствените си планове за интервенция и периодически отчитат напредъка на мерките в Оперативния център и горните ешелони.

Последиците от снежните затрупвания и обилните снеговалежи могат да бъдат:

- застрашаване на живота или здравето на хората;
- блокиране на икономическата дейност;
- прекъсвания в доставките на електроенергия, топлина, газ и питейна вода;
- изолиране на някои местности и невъзможност за доставка на храна и лекарства за населението и животните;
- блокиране на евакуацията на болни и бременни жени в болнични отделения;
- влошаване на някои конструкции поради теглото на снежния слой;
- влошаване на движението на пешеходците;
- повреда на електрическите мрежи, телефоните, кабелите, счупване или срутване на дървета поради теглото на снега и лавини, които могат да блокират определени пътища или железници.

Оценката на риска от обилните снеговалежи и свързаните с тях опасности, както и издаването на предупреждения/съобщения ще бъдат направени в съответствие с „Процедурата за кодиране на метеорологична информация, предупрежденията и известията, които се издават в случай на опасни метеорологични събития на национално или регионално ниво“.

Предупрежденията за времето и известията за силен/обилен снеговалеж ще бъдат придружени от цветен код, зададен както следва:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **зелен код** – използва се за райони, където не се прогнозира обилен снеговалеж;
- **жълт код** – свързан е с предупрежденията за времето – ако обилният снеговалеж е специфичен за определен период или район и ще бъде временно опасен за определени дейности;
- **оранжев код** – свързан е с метеорологичното предупреждение – прилага се при обилен снеговалеж и масивни снеговалежи, предвидени като опасни, с висока степен на интензивност;
- **червен код** – свързан е с предупреждението за времето – прилага се за обилни или масивни снеговалежи, предвидени като опасни, с висока интензивност и с катастрофални последици.

СПЕЦИФИЧНИ МЕРКИ при снеговалеж:

- установяване на признаците на оперативните структури, участващи в дейностите по предотвратяване и възстановяване на нормалното състояние в случай на масов снеговалеж и свързаните с това рискове в областта/окръга, общината;
- организиране съвместно със структурите, които осигуряват помощни дейности в случай на бедствие в зависимост от видовете риск, на начина на работа, за да се гарантира изпълнението на възложените задачи в областите на действие;
- обучение на персонала и лицата, участващи в управлението на риска, в съответствие с определенията, дадени по области на действие и видове риск;
- осигуряване на оптимален капацитет за действие и намеса за управление на аварийните ситуации, породени от обилния снеговалеж, както и тези, породени от свързаните с това рискове;
- установяване на начина на действие на структурите, участващи в управлението на вида на риска от обилни снеговалежи и свързаните с това опасности относно предотвратяването, подготовката, реагирането, разследването/оценката след събитието и възстановяването/реhabилитацията, следвани главно от:
 - защита на населението и запазване на неговата увереност в способността да се намесва и да управлява извънредни ситуации;
 - спасяване и защита на човешкия живот;
 - защита на собствеността и околната среда, доколкото е възможно;
 - осигуряване на непрекъснатост на дейностите по видовете транспорт (*училище, снабдяване, комунални услуги, път и др.*).
- идентифициране на бездомни хора и осигуряване на транспорт, подслон, храна и вода, както и медицинска помощ при нужда;
- идентифициране и евакуиране на лицата, нуждаещи се от спешна медицинска помощ (пациенти със сърдечно-съдови болести, диализирани лица, бременни жени), за да им се окаже спешна медицинска помощ и техният транспорт за осигуряване на медицинска помощ в здравните звена в окръга по местоживееене;
- проучване и оценяване на последиците от масовите снеговалежи по общинските и окръжните пътища и установяване на мерки за почистването им чрез средствата на операторите, с които са сключени договори за услуги, в сътрудничество с други сили (*структури на МАИ, МАрН, МТ*).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

По-важни СЪВЕТИ И ПРЕПОРЪКИ:

Преди да тръгнете за пътуване, попитайте за метеорологичните условия и положението на пътищата.

Ако сте извън къщата, при пътуванията, в транспортните средства и т.н. трябва да запазите спокойствие и да предприемете действия срещу измръзвания:

Ако се намирате в превозно средство:

- Карайте внимателно и използвайте само главните пътища.
- Ако пътните и метеорологичните условия се влошат, спрете и се подслонете (къща, пансион, хотел и т.н.).
- Ако автомобилът ви не е в движение или е закъсал:
 - не напускайте мястото, защото има опасност от измръзване;
 - останете в превозното средство и използвайте вътрешната вентилационна система;
 - използвайте двигателя възможно най-малко, за да спестите гориво;
 - уверете се, че снегът не блокира изпускателната система, за да избегнете риска от отравяне с въглероден диоксид;
 - включете само светлина на закрито и позиционна светлина;
 - движете ръцете и краката, ръцете и ходилата;
 - избягвайте да дремете;
 - проверете дали някой наблизо е ранен или е в затруднение и помогнете.

При ВСЯКАКВА СПЕШНА СИТУАЦИЯ СЪОБЩЕТЕ НА ТЕЛЕФОН: 112.

3.2.2. Последователна и съгласувана рамка за управление на риска от НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ И ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ

Управлението на извънредните ситуации, причинени от **наводнения, пожари и затрупване със сняг**, представлява **дейност от национален интерес**, като се вземе предвид честотата на настъпване и размера на ефектите от тези видове риск.

Принципите на управление при извънредни ситуации са:

- прогнозиране и превенция;
- приоритизиране на защитата и спасяването на човешки животи;
- зачитане на правата на човека и основните свободи;
- поемане на отговорност за управление на извънредни ситуации от органите на държавната администрация;
- прозрачност на дейностите за управление на извънредни ситуации, така че да не водят до влошаване на произведените ефекти;
- непрекъснатост и постепенност на дейностите по управление на извънредни ситуации, от нивото на местните органи на публичната администрация до нивото на централните органи на публичната администрация, в зависимост от техния размер и интензивност;
- оперативността, активното сътрудничество и йерархичното подчинение на компонентите на Националната система.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Управлението на извънредните ситуации се постига чрез:

- мерки за превенция и подготовка за интервенции;
- спешни оперативни мерки за намеса след предизвикване на опасни явления със сериозни последици;
- допълнителни интервенционни мерки за възстановяване и рехабилитация.

Под **управлението на извънредните ситуации**, породени от наводнения, пожари, снежни затрупвания, **се разбира идентифицирането и мониторинга, уведомяването на заинтересованите фактори, предупреждението на населението, евакуацията, ако е необходимо, оценката, ограничаването, премахването или противодействието на рисковите фактори.**

Мерките за ограничаване, премахване или противодействие на въздействието на видовете риск представляват **задължение за централните и местните органи на публичната администрация с правомощия в тази област** и за всички юридически и физически лица, с изключение на хората с увреждания, възрастните хора, децата и други категории в неравностойно положение.

Защитата на населението, материалните блага и културните ценности се постига чрез набор от дейности, включващи: уведомяване, предупреждение, предварително алармиране и алармиране, подслоняване, евакуиране и други специфични технически и организационни мерки.

Известяването се прави от Окръжния инспекторат за извънредни ситуации в Гюргево въз основа на информацията, получена от населението или от структурите, които наблюдават източниците на риск.

Предупреждаването на населението се реализира от органите на местната публична администрация чрез специфичните предупредителни средства въз основа на уведомлението, получено от упълномощените структури.

Предварителното алармиране се изпълнява се чрез изпращане на предупредителни съобщения/сигнали до властите относно вероятността от бедствия.

Алармирането населението се реализира от органите на местната публична администрация със специфични средства въз основа на уведомлението, получено от упълномощените структури.

Специфичните **предупредителни и алармени средства** са инсталирани на местата, определени от окръжната (общинска) инспекция за извънредни ситуации и професионални аварийни служби.

Предупредителните и алармени съобщения се изпращат с приоритет и безплатно през всички телекомуникационни системи, радио и телевизионни станции и мрежи, включително сателитни и кабелни, работещи на територията на Румъния, при изрично искане на кметовете/ръководителите на структури за извънредни ситуации.

Използването на средствата за известяване в случай на бедствия се извършва само с одобрението на кмета на населеното място, на лидера на публичната институция или на икономическия агент, участващ в зависимост от случая, или на техните правомощия.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Системата за уведомяване, предупреждение и аларма в местности, публични институции и икономически оператори периодично се проверява чрез обучение и учения.

По време на управлението на извънредни ситуации могат да се разграничат **три етапа**, които се различават един от друг по степента на представена опасност. Те се задействат при достигане на критични прагове (**критерии за предупреждение**), специфични за анализираният явление (**наводнения, опасни метеорологични и хидрологични явления, поведението във времето на хидротехническите конструкции**) и които са посочени в специални инструкции.

А) Ситуацията на внимание има значението на специална ситуация и не представлява непременно опасност.

Последствията от навлизането в ситуацията на внимание са:

- **зачестяване на наблюденията и измерванията, направени за проследяване на явленията и прогнозиране на неговото развитие;**
- **проверка на строежите с отбранителна роля и мониторинг за осигуряване на условията за оттичане на водните маси;**
- **информиране за възможността от случайно замърсяване.**

Б) Алармирането/оповестяването се характеризира от еволюция на явленията в посоката, в която те могат да доведат до определена опасност (**например: по-нататъшното увеличаване на нивата на водното течение, увеличаването на инфилтрираните потоци през хидротехническите конструкции за задържане на материали от тялото им, увеличаването на интензивността на валежите или скоростта на вятъра, потвърдено случайно замърсяване, което изисква интервенции и други**).

Задействането на състоянието на алармата води до навлизане в оперативната ситуация на щабове/комисиите за извънредни ситуации. Проведените дейности са както дейности, предназначени за контрол на явленията, така и подготвителни дейности за случайността на задействане на опасната ситуация.

В) Ситуацията на опасност – тя се задейства, когато опасността стане неизбежна и е необходимо да се предприемат изключителни мерки за ограничаване на ефекта от наводненията (**евакуация на населението, животни, някои материални блага, специални мерки при експлоатацията на хидротехническите конструкции с отбранителна роля срещу наводненията, ограниченията на движението по някои пътища, мостове и мостчета, както и по водните пътища**), както и за борба с случайното замърсяване със сериозно въздействие върху екосистемата (**промяна на параметрите на качеството на водата, унищожаване на фауната и ихтиофауната, околната среда и други или превишаване на територията на компетентност**).

Преходът от едно състояние в друго може да се извърши според развитието/еволюцията на явленията.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Характерните мащаби/размери на защитата срещу наводненията са:

- размери на зоната за предупреждение, установени на хидрометрични станции и на валежите, разположени над течението на застрашените цели, в зависимост от случая, за валежи, нива или потоци;
- местни нива за защита, поставени близо до целите, под формата на нива или дебита на водата.

Предупредителните станции са част от националната мрежа по хидрология и метеорология и трябва да бъдат разположени на достатъчно разстояние от предупреждаваната цел, за да може да предприеме необходимите мерки, предварително определени от плановите за отбрана.

Характерните мащаби/размери на защитата, определени в случай на наводнения, са:

А) За зоните **С диги** на водните течения:

- кота **фаза I** на защита – тогава когато нивото на водата достигне подножието на външния склон на язовира на една трета от дължината му;
- кота **фаза II** на защита – тогава когато нивото на водата достигне половината от височината между фаза I и защитна фаза III;
- кота **фаза III** на защита – тогава когато нивото на водата достигне 0,5-1,5 м под нивото на известните максимални водни нива или под максималното, за което съответният язовир е оразмерен или когато критичната точка е превишена.

Б) За зоните **БЕЗ диги** на водните течения:

- кота на **внимание** – нивото, при което опасността от наводнение е възможна след сравнително кратък период от време, в който може да се организират действия за отбрана или евакуация;
- кота на **наводнение** – нивото, на което започва първото обективно наводнение;
- кота на **опасност** – нивото, при което са необходими специални мерки за евакуация на хора и стоки, възникват ограничения за използването на мостове, мостчета и пътища, както и предприемане на специални мерки при експлоатацията на хидротехнически конструкции.

Рисковите фактори, които **засилват** или дори **генерират наводнения** в речните басейни, имат голямо разнообразие, по важните от които са:

- влошаване и унищожаване на отводнителни системи на големи площи земя, което, особено в периоди на хидрологично нарастване, определя събирането на вода след време, което компрометираща реколтата;
- неразумна или запушена канализационна мрежа, липса на дренажни системи за вътрешни и дъждовните води или липса на поддръжка и неизпълнение на дейностите по извеждане от експлоатация, технически грешки при проектиране и изпълнение;
- мостове и мостчета, пешеходни мостчета, неоразмерени по отношение на пропускателната способност, плитко основи, изпълнени без проекти, без одобрения за органа за управление на водите;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- наличие на богата растителност в участъците на долния бряг в непосредствена близост до мостовете и мостчетата, което значително намалява транзитния капацитет на максималния воден дебит. В допълнение към тази ситуация има случаи, при които мостовете са правилно оразмерени, но потоците, преминаващи над реката, са надвишени поради появата на местни дъждове с висока интензивност;
- явления на деградация на речните корита на местните реки и потоци поради тяхното неподдържане (*запушване, обилна растителност, сметища*), на въздействието на баласта и на специфичните морфологични явления, които се срещат в реките, особено в районите, засегнати от бързите наводнения и склонове;
- запушване на речни сектори с малки склонове, създаване на острови, блокиране на мостове и мостчета чрез включване на дървен материал и други препятствия в речното корито, предизвиква наводняване на земи чрез преливане, с чести валежи;
- неспазване на работата по консолидация на брега, долните прагове и като цяло неизпълнението на дейностите по поддръжка и ремонт на хидротехническите работи с ролята на отбрана срещу наводнения;
- намаляване на дълга чрез насип, регулаторизация, съчетана с невъзможността да се реализират някои езера за смекчаване на наводненията, предвидени в рамковите схеми за управление на водите;
- съществуването на някои стари защитни дейности/работи от около 30-35 години (*натрупващи се езера*), някои от които представляват реални опасности от добив с най-сериозни ефекти върху целите надолу по течението;
- разполагане на жилища, обори/приюти за животни и други цели в основното корито на реката в миналото и без споразумение за управление на водите в момента;
- изхвърляне на отпадъци, технологични отпадъци и други във вода, което запушва речните корита/езерата и блокира участъците на мостовете и мостчетата.

3.2.3. Планиране и превенция с цел по-добро управление на риска в трансграничния регион

3.2.3.1. Технически капацитет за намеса в рискови ситуации на ниво местни общности;

А) Община ЦЕНОВО – Р. България:

1. Екип, специализиран за реанимация № 1:

Време за реакция: 20 мин;

Състав на екипа:

- 1 лекар;
- 1 фелдшер;
- 1 шофьор.

Превозно средство: 1 линейка

Друго оборудване и специални технически устройства: уред за командно дишане

Описание/Възможности: спешна реанимация и транспортиране до специализирана болница; реанимационно оборудване; доставка на кислород, дефибрилация и спешна медицинска помощ.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2. Екип, специализиран за реанимация № 2:

Време за реакция: 20 мин;

Състав на екипа:

- 1 фелдшер;
- 1 шофьор.

Превозно средство: 1 линейка

Друго оборудване и специални технически устройства: уред за команно дишане

Описание/Възможности: спешна реанимация и транспортиране до специализирана болница; реанимационно оборудване; доставка на кислород, дефибрилация и спешна медицинска помощ.

3. Екип на Районно полицейско управление в община Бяла:

Време за реакция: 40 мин;

Състав на екипа: 2 служители

Превозно средство: 1 автомобил „Dacia“; - 2 автомобили „Opel“

Друго оборудване и специални технически устройства: лични предпазни средства; помощни средства за борба с бунтове; медия (мегафон, високоговорители); полицейска лента

Описание/Възможности: Осигуряване на обществения ред и отцепване на бедствени участъци и райони, съдействие при издирване и спасяване на пострадали и при необходимост, транспортиране до специализирана болница.

4. Екип на РС ПБЗН – Бяла:

Време за реакция: 35 мин;

Капацитет на екипа: 3 служители

Превозно средство: 2 пожарни камиона
2 камиона от среден клас

Друго оборудване и специални технически устройства: 1 брой шестместна спасителна лодка при наводнения; 3 броя електрически генератори; 8 броя дренажни помпи.

Описание/Възможности: осигуряване на безопасност и защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

5. Екипи на Областния съвет на БЧК - Русе (4 бр. Екипа №1- 4)

Време за реакция: 1 час;

Капацитет на екипа: 3-5 доброволци x 4 екипа = 20 доброволци

Превозно средство: 1 автомобил „Citroen Jumper“
1 микробус „Volkswagen transporter“
1 товарно ремарке

Друго оборудване и специални технически устройства: 2 шестместни спасителни лодки при наводнения; 3 броя електрически генератори; 8 броя дренажни помпи; собствена радиокомуникационна мрежа VHF и HF; спално оборудване за 100 човека.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Описание/Възможности: *транспортране на доброволци и специализирано оборудване и оказване на подкрепа на пострадали по настъпяване, изхранване, психологическа подкрепа и др.*

6. Доброволчески екип на община Ценово

Време за реакция: 30 мин;

Състав на екипа: 10 доброволци

Превозно средство: 1 аварийно спасително превозно средство; 1 специално превозно средство УАЗ-469.

Друго оборудване и специални технически устройства: 1 брой водоносен хоризонт 1200 л.; 1 брой преносима кухня; 2 броя дренажни помпи; депозит с пожарогасителна техника; извънреден депозит с материали в случай на наводнение.

Описание/Възможности: *транспортране на доброволци и специализирано оборудване; оказване на логистична подкрепа на пострадалото население; изхранване и настъпяване; доставка на питейна вода и пр.*

Източниците за финансиране по Националния, областните и общински планове за защита при бедствия са републиканския бюджет и общинските бюджети съгласно чл. 61 т.1 и т.2 от ЗЗБ, структурните фондове на Европейския съюз и от други международни организации.

Когато финансирането е за сметка на републиканския бюджет, финансовите средства за изпълнение на планове за защита при бедствия се осигуряват в рамките на одобрените средства за съответните министерства и ведомства и бюджетни взаимоотношения на общините с републиканския бюджет, утвърден със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. Допълнителни финансови средства за ликвидиране на последици от бедствия могат да се осигурят от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. Резервът се усвоява по решения на Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет. Средствата се предоставят от централния бюджет и се разходват по бюджетите на министерствата, ведомствата и общините чрез корекция на бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити.

Източници на финансиране за подобряване на капацитета за интервенция на община Ценово:

- собствени средства;
- финансови ресурси в рамките на европейските програми;
- финансова помощ от страна на фонда за солидарност на Европейския съюз;
- средства от междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане на Министерския съвет, отпуснати за превантивни действия.

Б) Комуна ХОТАРЕЛЕ – Р. Румъния:

1. Доброволческа служба за извънредни ситуации:

Време за реакция: 7 мин;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Състав на екипа: 4 доброволци; 1 водач на автомобила;
Превозно средство: 1 автомобил Dacia Logan;
Описание/Възможности: Патрул/ транспорт на хора.

2. Екипажи по логистика и интервенция:

Време за реакция: 7 мин;
Състав на екипа: 2 водачи на булдозери за изкоп;
Друго оборудване: 1 булдозер за изкопи;
Описание/Възможности: Транспортиране на баласт и почистване на дупки.

3. Полицейски патрулен екип:

Време за отговор: 7 мин;
Състав на екипа: 2 полицейски служители;
Превозно средство: 1 автомобил „Dacia Logan“;
Описание/Възможности: Патрул.

В) Комуна ГРЯКА – Р. Румъния:

1. Доброволчески екип при извънредни ситуации (екип за предотвратяване и гасене на пожари):

Време за реакция: 5 мин;
Състав на екипа: 4 доброволци; 1 водач на автомобила;
Превозно средство: 1 микробус, 18 места;
Описание/Възможности: Предоставяне на мерки за предотвратяване и гасене на пожари.

2. Доброволчески екип при извънредни ситуации (ЕКИП № 1):

Време за реакция: 5 мин;
Състав на екипа: 4 доброволци; 1 водач на автомобила;
Превозно средство: 1 микробус, 18 места;
Описание/Възможности: гасене на пожари.

3. Доброволчески екип при извънредни ситуации (ЕКИП № 2):

Време за реакция: 5 мин;
Състав на екипа: 3 доброволци; 1 водач на автомобила;
Превозно средство: 1 автомобил „Dacia Logan“;
Описание/Възможности: издирване и търсене на лица в случай на пожар.

4. Доброволчески екип при извънредни ситуации (ЕКИП № 3):

Време за реакция: 5 мин;
Състав на екипа: 3 доброволци; - 1 водач на автомобила;
Превозно средство: 1 автомобил „Dacia Logan“;
Описание/Възможности: освобождаване и спасяване на хора, намиращи се в „капан“.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

5. Доброволчески екип при извънредни ситуации (ЕКИП № 4):

Време за реакция: 5 мин;

Състав на екипа: 3 доброволци; 1 водач на автомобила;

Превозно средство: 1 автомобил Dacia Logan;

Описание/Възможности: логистично осигуряване.

6. Екип за интервенция, специализиран за снеговалеж:

Време за реакция: 5 мин;

Състав на екипа: 3 водачи на булдозери за изкоп;

Друго оборудване: 2 булдозер за изкопи; - 1 трактор с острие;

Описание/Възможности: разчистване на снежни пътища, лед.

7. Екип, специализиран в санитарната сфера:

Време за реакция: 4 мин;

Състав на екипа: 1 медицински асистент; 1 водач на автомобила;

Превозно средство: 1 автомобил „Dacia Logan“;

Описание/Възможности: оказване на първа помощ при спешни ситуации.

8. Екип на Професионални служби при Спешни ситуации в Гюргево, (ПОЖАРНА СЛУЖБА), работна точка Гряка, (Един екипаж, на дежурна смяна, 24/7/365, постоянно)

Време за реакция: 3 мин;

Капацитет на екипа: 3 пожарникаря;

Превозно средство: 1 специално превозно средство за пожарна намеса;

Описание/Възможности: гасене на пожари.

9. Полицейски патрулен екип:

Време за реакция: 3 мин;

Капацитет на екипа: 2 полицейски агента;

Превозно средство: 1 автомобил Dacia Logan;

Описание/Възможности: патрул.

Източници на финансиране за подобряване на капацитета за интервенция за комуни Хотареле и Гряка:

А) Комуна Хотареле:

- собствени средства от местния бюджет;
- средства от държавния бюджет;
- финансови ресурси в рамките на европейските програми;
- финансова помощ по фонда за солидарност на Европейския съюз;
- други фондове (дарения, спонсорство и др.).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Б) Комуна Гряка:

- собствени средства от местния бюджет;
- средства от държавния бюджет;
- финансови ресурси в рамките на европейските програми;
- финансова помощ по фонда за солидарност на Европейския съюз;
- други фондове (дарения, спонсорство и др.).

3.2.3.2. Интегрирани инструменти и техники за анализ на естествените рискове, регистрирани в трансграничния регион

Събитията, които настъпиха през последните години в Европа и у нас, ни помагат да разберем важността на рисковете и възможността да ги идентифицираме или поне да приближим до причините на тяхното възникване.

В много по-малка степен всички сме изложени на рискове в личния или професионалния живот.

Въздействието на природните рискове продължава да се увеличава всяка година и ако се желае да се противодейства на отрицателните ефекти, първата стъпка е да се създадат ефективни механизми за идентификация, инструменти и техники за анализ.

Естественият анализ на риска е основа за провеждане на проучвания за въздействие и оценка на риска, както и за планиране на земеползването и планиране на аварийни действия.

За да се разбере този проблем, е изключително уместно да се дефинират понятията за опасности и рискове.

Понякога рискът се счита за синоним на „опасност“, но рискът има и редица допълнителни последици.

Опасността се определя като „потенциална заплаха за хората и тяхното имущество“, а рискът като вероятност за настъпването на опасност.

Опасността, рискът и бедствията действат в променлив мащаб. По отношение на тежестта на опасността беше направена следната класификация:

- опасности с пряк ефект върху хората: смърт, болест, стрес, щети;
- опасности с пряко въздействие върху стоки: икономически загуби, унищожаване на различни стоки;
- опасности с пряко въздействие върху околната среда: загуби, отразени върху флората и фауната, замърсяване.

Идентифицирането на риска и оценката на риска се основават на проучвания, които анализират хронологични данни за настъпването на определено събитие и неговите последици.

След като бъде идентифицирано извънредното събитие, е възможно да се приемат стратегии за реагиране, които включват оценка и отговор, на няколко етапа.

Четирите етапа са:

1. **планиране преди бедствието:** това обхваща голям брой дейности, като серия от топографски анализи на устойчивостта на почвата, планове за евакуация и др.;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2. **подготовка:** незабавен сигнал на населението, когато се очаква бедствие, серия от конкретни програми за аварийно предупреждение за населението с максимална ефективност, така че хората да бъдат мобилизирани според плана за евакуация;

3. **отговор:** в времето този етап се намира непосредствено преди и след настъпването на съответното събитие, включително реакцията на различните предупреждения за населението и бързи евакуационни дейности;

4. **възстановяване и реконструкция:** дългосрочна дейност, която се стреми да се върне към нормално състояние след тежко опустошение, вземайки предвид факта, че могат да се появят опустошителни последици в следствие на бедствие в райони, които очевидно са добре подготвени за справяне с бедствия.

Тези проекти работят посредством местни уредби, които включват висока степен на приемливост и подкрепа от общността, като така наречените подобрени човешки дейности, и тези, базирани на някаква адаптация на хората, на условията, наложени от възникването на извънредното събитие.

Намаляването на уязвимостта на хората спрямо извънредното събитие включва създаване на промени в отношението и поведението на хората към бедствия. В този контекст помощите за бедствия имат компонент, представен от реакцията на хората в случай на очакване на бедствие.

Промяната на събитието е ограничена като отговор поради незначителна степен на контрол, която човекът може да упражнява над разрушителните сили на природата. Повечето географски опасности са извън способността на човека да ги контролира.

Промяната на събитието – предполага защитата на сравнително малки площи чрез прилагане на конкретни проекти за структурни мерки.

Промяната на уязвимостта – тя включва мерки за предупреждение на населението.

Модификацията на уязвимостта се състои от:

- подготовка на населението;
- програми за превенция;
- планове за евакуация;
- осигуряване на спешна медицинска помощ и храна;
- изградени приюти за евакуираните и т.н.

Каквито и формални договорености да бъдат направени в случай на аварийни планове, жизненоважните елементи са разбирането и сътрудничеството между хората. Важна роля има и международната подкрепа на правителствените агенции и неправителствените организации, благотворителни програми.

Системи за предотвратяване и предупреждение

Предсказанието се основава на статистическата теория и използва исторически данни от минали събития, за да се оцени бъдещата вероятност, повторение в подобни събития.

Прогнозата зависи от откриването и оценката на отделно събитие, което се развива чрез последователност от процеси на околната среда, които са добре разбрани. Прогнозата се основава на научно наблюдаеми факти и има тенденция да бъде краткосрочна.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Предупреждението е съобщение, което информира и алармира обществото за екстремно събитие и посочва стъпките, които трябва да се предприемат за минимизиране на загубата.

Всички предупредителни системи се състоят от три взаимозависими функционални модула:

1. **Оценка** – тя включва няколко подкатегории, като се започне с първо наблюдение на промяна в околната среда, която може да представлява заплаха, докато не се прецени естеството и големината на бедствието, и накрая се решат оптималните решения в този случай – приоритетът на този модул е да се увеличи точността на предотвратяване и увеличаване периодът между времето на издаване на предупреждението и реалното време на настъпване на събитието.

2. **Разпространението** се представя чрез предаване на предупредителното съобщение от специалистите, които предвиждат настъпването на екстремно събитие до обитателите на района, който се предполага, че бъде засегнат – включва се посредническа среда, която включва различни методи за комуникация.

3. **Отговорът**: двата предишни етапа имат за цел да активират този модул. Подсистемите на реакцията се влияят от прякото производство на съответното събитие и механизмите за обратна връзка, за да се подобрят системите за предупреждение; естеството на отговора се влияе от вида на предупредителното съобщение и от областта на определящите фактори.

Мотивацията за разработване на система за управление на бедствия и публично разпространение на информация има двойна подкрепа:

1 – Подпомагане на факторите за вземане на решения от публичната администрация на ръководителите на публичните институции, които вземат решения в случай на извънредни ситуации, чрез сложна система в областта на извънредните ситуации, която позволява да се вземат информирани решения, базирани на принципи, произтичащи от историята на природните бедствия, настъпили в района/административна територия;

2 – Наличие на система за обществено разпространение на информация сред населението и на система за ранно предупреждение на властите при природни бедствия (наводнения, снеговалежи, големи пожари, продължителна суша, свлачища, силно замърсяване на въздуха, водата и почвата и други природни бедствия).

Важен принос за реализирането на тази сложна система е *интегрирането на подсистемите* със запис на компонентните модули и взаимодействието между тях.

В тази връзка трябва да обърнем внимание и на разработването на стимулационна и контролна система за оценка на риска от пожари, възникване на природни бедствия (наводнения, снеговалеж, виелици и др.) и техните последици:

- разработване на система за ранно предупреждение при опасност от възникване на природни бедствия;
- разработване на система в интернет технологиите, насочена към управление на информацията за развитието на разрушителните фактори;
- разработване на експертна система за управление на риска;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- разработване на пилотни системи за управление и публично разпространение на информация за безопасността на населението.

Процесът **на управление на риска** включва три фази:

1. идентификация на риска;
2. анализ на риска;
3. реакция/отговор на риска.

ТЕХНИКИ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА:

- **Създаване и прилагане на мерки за контрол на риска** в рамките на публичните единици.
- **Мониторинг на изпълнението на мерките**, установени в планове за реагиране на риска.
- **Преглед на риска** (постоянно или когато ситуацията го изисква) и периодично **отчитане** на неговата ситуация.

За ефективното изпълнение на процеса на управление на риска на ниво публично образувание **е необходимо да съществува:**

- екип за управление на риска;
- отговорници за управлението на риска в публичната единица (ръководители на риска);
- системна процедура за управление на риска;
- планове за реагиране и процедури за противопожарна намеса;
- планове за реагиране и процедури за намеса в случай на наводнения;
- планове за реагиране и процедури за намеса при затрупване със сняг;
- планове за сътрудничество при рисковете, идентифицирани на съвместно ниво.
- схема на потока от информация за вземане на решения;
- места/пространства за аварийна евакуация и тяхното оборудване;
- планиране на упражнения/приложения в съответствие с конкретните технически разпоредби;
- месечни отчети за информация и анализ на префекта;
- протоколи за сътрудничество с подобни институции в страни с общи граници, в случай на извънредни ситуации;
- ситуацията с ресурсите, таблица със запасите от съществуващи средства и материали за отбрана, начини как да се покрие недостигът от местната наличност посредством помощта от страна на комитета на извънредни ситуации, които са йерархично по-висши и др.;
- правила за поведение в случай на извънредна ситуация.

Функционалният инструмент в управлението на риска представлява „РЕГИСТЪР НА РИСКА“

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ДОКУМЕНТИ, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ:

- **ФОРМУЛЯР ЗА ИЗВЕЩАВАНЕ НА РИСКА** – попълва се за всеки новоидентифициран риск.
- **РЕГИСТЪРЪТ НА РИСКОВЕТЕ**, изготвен на ниво административна общност – попълва се при настъпването на риска.
- **ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА** – включва мерките, предприети за управление на значителни / стратегически рискове.
- **ФИШ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ** – прави се за всеки риск, регистриран в одобрения план за действие.

Очаквани резултати:

- намаляване на броя на засегнатите хора и стоки при извънредни ситуации;
- насърчаване и прилагане на нови технологии, които гарантират намаляването на въздействието на извънредните ситуации;
- укрепване на капацитета за готовност за спешни ситуации на населението, органите, както и на частните институции и оператори, особено на тези, които управляват критичната инфраструктура;
- засилване на дейността на превантивната комуникация и информация;
- засилване на дейността на обучение на хора с отговорности по отношение на управлението на извънредни ситуации;
- утвърждаване на ролята на институцията, отговорна за обучението на персонала за доброволчески и частни услуги при извънредни ситуации, както и на институцията, която подкрепя сектора на компетентност и предоставянето на доброволчески и частни услуги;
- поемане на отговорностите за сигнализиране на населението чрез модернизиране и оптимизиране на системата за уведомяване-предупреждение и алармирането;
- повишаване на капацитета за интегрирано реагиране при извънредни медицински ситуации, пожари и гражданска защита;
- засилване на сътрудничеството на национално и международно ниво.

3.2.3.3. Планове за предупреждение и съвместна намеса в рискови ситуации

Комуна ХОТАРЕЛЕ:

- Съвместен план за интервенция в областите на компетентност на Генералния инспекторат за извънредни ситуации Румъния и Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (№1004/ОП/129/19.03.2013).

Комуна Гряка:

- Съвместен план за интервенция в областите на компетентност на Генералния инспекторат за извънредни ситуации Румъния и Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (№1004/ОП/129/19.03.2013).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Община Ценово:

- Съвместен план за интервенция в областите на компетентност на Генералния инспекторат за извънредни ситуации Румъния и Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (№1004/ОП/129/19.03.2013).

3.2.3.4. Информационни решения между съседните общини/комуни на България и Румъния относно общите опасности, прогнозиране и изработване на сценарии по отношение на съвместната интервенция при: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ

- Получаване на метеорологични предупреждения и информация от страна на Инспектората за извънредни ситуации „VLASCA“ на окръг Гюргево (I.S.U.J. „VLASCA“) и Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Министерство на вътрешните работи.
- Анализ на потенциалните еволюции и ефекти от прогнозираните явления на територията на област/окръг Русе и Гюргево.
- Взаимно информиране на партньорите от България (Румъния), посредством Областния/Окръжния център за координация и управление на интервенцията в Гюргево (С.Ј.С.С.І.), относно съдържанието на предупрежденията, информацията и възможните последици за него.
- Мониторинг на еволюцията на явленията във времето и пространството от страна на I.S.U.J. „VLASCA“ и Министерство на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ от България.
- Мониторинг на настъпването на състояния или събития, генериращи извънредни ситуации и съвместно информиране посредством С.Ј.С.С.І.
- Съвместно информиране посредством С.Ј.С.С.І., за еволюцията на наводненията по основните водни потоци, които пресичат територията на двете държави.
- Съвместно информиране посредством С.Ј.С.С.І., за развитието на факторите на околната среда на територията на окръг Гюргево и Министерство на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ от Р. България.
- Предаване на взаимни искания между Окръжния комитет за извънредни ситуации Гюргево (С.Ј.С.У. Гюргево) и Министерство на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ от България.
- По отношение на мисията за наблюдение, предотвратяване или ограничаване и отстраняване на последици от извънредни ситуации.
- Участие на представители на Министерство на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ от България в „Упражнения и приложения за обучение или симулация по линията на извънредните ситуации“, организирани на територията на окръг Гюргево.
- Участие на представители на Окръжния център за координация и управление на интервенцията в Гюргево (С.Ј.С.С.І.) в „Упражнения и приложения на подготовка или симулация по линията за спешни ситуации“, организирани на територията на България.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.2.4. Задължения и отговорности на партньорите в областта на управлението на извънредните ситуации

3.2.4.1. Институции и органи, участващи в управлението на управлението на риска от: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ, в окръг Гюргево и в Р. Румъния и тяхната роля в управлението на Извънредни ситуации

Правителството изпълнява следните основни задачи:

- а) одобрява конкретните нормативни актове, в съответствие с компетентността в областта;
- б) анализира периодично и винаги, когато ситуацията изисква дейността по защита и намеса при извънредни ситуации;
- в) одобрява националния застрахователен план с човешки, материални и финансови ресурси за управление на извънредни ситуации;
- г) предлага, съгласно закона, президентът на Румъния да установи и прекрати извънредното положение в засегнатите райони;
- д) сключва международни споразумения в областта на гражданската защита;
- е) приема решения за предоставяне на спешна помощ и обезщетение на засегнатите физически и юридически лица;
- ж) одобрява планирането и заявления за гражданска защита от международен характер;
- з) иска, ако е необходимо, международна подкрепа;
- и) одобрява отпускането на помощ вследствие на искания на държавите, засегнати от бедствия.

Министерствата, органите на местната/автономната публична администрация и другите специализирани органи на централната публична администрация изпълняват следните основни задачи:

- а) установяват правомощията, които принадлежат на техните собствени структури;
- б) разработват планове и програми за извънредни ситуации в своята област на компетентност;
- в) осигуряват необходимите ресурси за интервенцията;
- г) изграждат оперативен капацитет за намеса, който, в случай на необходимост, се предоставя на местните органи на публичната администрация;
- д) инициират изследователски програми или теми в областта;
- е) изграждат база данни, специфична за тяхната собствена област на дейност, необходима в извънредни ситуации;
- ж) осигуряват участието на представители, експерти и специалисти в дейностите на Националния комитет за извънредни ситуации;
- з) предоставят на разположение на Министерството на администрацията и вътрешните работи квалифициран персонал за създаване на екипи от експерти за оценка или персонал, необходим за интервенцията, в зависимост от случая;
- и) предоставят на разположение на Националния комитет за извънредни ситуации данните и информацията, необходими за изработването на националната стратегия за гражданска защита, на планове и програмите за защита и намеса при извънредни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ситуации, както и на Генералния инспекторат за извънредни ситуации за създаване на собствена база данни;

к) осигуряват управлението на видовете специфични рискове и изпълнението на функциите на подпомагане чрез структури, специфични за областите на компетентност, съгласно закона. Организирането и функционирането на тези структури се определят с решение на правителството.

Министерство на националната отбрана – МАРН:

Планира и изпълнява мерки за защита и намеса в съответствие с организацията на техните собствени конкретни планове и съвместни планове с други министерства.

Министерство на вътрешните работи – МАИ осигурява посредством Окръжните инспекторати за извънредни ситуации:

а) предаването на прогнози, предупреждения и информация относно възникването на наводнения, опасни метеорологични явления и случайно замърсяване до потенциално засегнати местности и важни социално-икономически цели, получени от Оперативните центрове на системите за управление на водите;

б) мониторинг и координиране на прилагането на предупредителни/алармени системи за населението в териториите и периодична проверка на тяхното функциониране, както и обясняване и разлепване на сигналите, използвани в извънредни ситуации на видими места;

в) разработване на програми за подготовка на населението, за защита и намеса в случай на наводнения, опасни метеорологични явления, аварии в хидротехнически конструкции и случайно замърсяване, провеждане на учения и приложения на подготовка на населението и икономически оператори в рисковите зони и проверка на приложимостта на мерките в плановите отбрана;

г) периодичното обучение на местната публична администрация (*префекти, под-префекти, председатели на окръжните съвети, кметове*) относно задачите, възложени им за управление на извънредните ситуации, породени от специфичните рискове;

д) оперативната намеса за отстраняване на последиците от наводнения, аварии на хидротехнически съоръжения и аварийно замърсяване, с техническа помощ на специалистите от звената за управление на водите;

е) изработването на оперативните отчети за въздействието на специфичните рискови фактори и предприетите мерки, чрез постоянно сътрудничество с оперативните центрове на системите за управление на водите, които те предават на Главна инспекция по извънредни ситуации и в Оперативния център на Министерството на околната среда и водите, посредством грижите на групата на техническа поддръжка;

ж) предаването от Оперативния център към Системата за управление на водите на информация относно въздействието на опасните метеорологични явления (*обилни снеговалежи, валежи, градушка, ефекти от суша и др.*), по негово искане;

з) участието в снабдяването с питейна вода на населението от засегнатите места), разработване и представяне пред Правителството за одобрение на проекта за национална стратегия за гражданска защита;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- й) разработването и одобряването на проекти за конкретни нормативни актове;
- к) координирането дейностите по евакуация в съответствие с изготвените планове;
- л) организирането и провежда дейността по разчистване на територията от неексплодиралите боеприпаси по време на военни конфликти;
- м) периодичното анализиране заедно с органите на централната публична администрация на етапите на провеждане на необходимите мерки, които трябва да бъдат предприети в ситуации на гражданска защита;
- н) разработването методически норми за съставяне на вътрешни и външни планове за действие при извънредни ситуации на икономическите оператори;
- о) организирането и провеждането на специализирани упражнения и приложения;
- п) координирането на действията за ограничаване и премахване на последиците от извънредните ситуации;
- р) сътрудничеството си с международни специализирани органи.

Полицейските участъци съдействат за предаването, в селските райони, на прогнозите, предупрежденията и информацията относно опасните хидрометеорологични явления през периодите, когато кметствата и пощите не са достъпни постоянно;

Главната инспекция за извънредни ситуации е регулаторен орган в областта на гражданската защита.

Министерство на околната среда и водите - ММГА:

- а) разработва националната стратегия за защита срещу наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и случайно замърсяване;
- б) ежегодно прави предложения за осигуряване от държавния бюджет финансовите средства, необходими за покриване на разходите за създаване и подновяване на запасите от отбранителни материали и средства, за защитните действия срещу наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и случайно замърсяване, в областта на управлението на водите, както и за извършване на нови работи с ролята на отбрана от наводнения и възстановяване на работи, засегнати от бедствия;
- в) координира и следи постиженията в единната концепция за хидротехнически работи с ролята относно защитата;
- г) координира на национално ниво активността на отбраната срещу наводненията, опасните метеорологични явления, аварии на хидротехническите съоръжения и обеззаразяването и борбата с аварийното замърсяване, следва начина на информиране с данни и хидрологичните и метеорологичните прогнози на заинтересованите фактори;
- д) инициира разработването или изменението на нормативни актове в областта на отбраната срещу наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически съоръжения и случайно замърсяване, както и наредби за тяхното прилагане. Контролира как се спазват правните разпоредби и наредби в тази област;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- е) сътрудничи си с международни организации въз основа на конвенциите, по които румънската държава е страна, по отношение на защитата срещу наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и случайно замърсяване;
- ж) ежегодно проверява техническото и функционалното състояние на хидротехническите съоръжения с ролята на защита срещу наводнения, независимо от собственика, заедно с единиците, които отговарят за тези съоръжения, като установява мерките и дейностите, необходими за повишаване на степента на безопасност при експлоатацията им;
- з) проверява установяването на запаси от материали и средства за оперативна защита срещу наводнения от собствениците на строежи и от местните комитети, както и начинът, по който средствата от държавния бюджет са били използвани за попълване и подновяване на запасите, съставени в териториалните звена на Националната администрация „Румънски води“;
- и) проверява изпълнението на дейностите по ремонт и поддържане на хидротехническите конструкции с роля при защитата от наводненията, на дейностите по поддръжка на водните потоци за осигуряване на капацитета за отводняването им, на мостовете, мостчетата и други работи, които могат да повлияят на изтичането, като има задължителни мерки за звената, които имат тези цели в администрацията;
- к) осигурява условията на работа на Министерския комитет и Оперативния център с постоянна дейност при извънредни ситуации;
- л) съгласува съвместно с Министерството на транспорта, строителството и туризма и Министерството на администрацията и вътрешните работи изпълнението на Решение 2850/2000/ЕЕС на национално ниво;
- н) осигурява функционирането на „националната фокусна/контактна точка“ в регионалната дейност на басейна на Черно море срещу замърсяване;
- о) получава чрез Оперативния център всички оперативни доклади, свързани с замърсяването на морето и участва в действията на Оперативното командване за почистване на морето.

Национална администрация „Apele Române“ - ANAR:

- а) прилага разпоредбите на стратегията и технически координира, чрез териториалните единици, дейностите по защита срещу наводненията, опасните метеорологични явления, аварии на хидротехническите съоръжения и тези за борба с аварийното замърсяване, за целите и дейностите по защитата на водните потоци;
- б) изготвя планове за защита от наводнения и студове, за предотвратяване и борба с случайно замърсяване и за ограничаване и използване на водата през дефицитни периоди на речните басейни;
- в) осигурява чрез системите за управление на водите изработването на окръжни планове за защита от наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и случайно замърсяване;
- г) предоставя чрез Системите за управление на водите техническа помощ при подготовката на общински, градски и комунални планове за защита срещу наводнения, заледряване и случайно замърсяване;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- д) изготвя планове за предупреждение и алармиране на населените места, надолу по течението на реките и на езерата за акумулиране на водни количества в случай на инциденти с управлението на язовирите;
- е) осигурява поддръжката на работата по защита от наводнения от администрацията;
- ж) осигурява инсталирането и правилното функциониране на оборудването, */хидрометричните и валежните датчици/* в речните басейни и хидротехническите работи в администрацията;
- з) предоставя необходимите данни за подготовката на проучванията за възстановяване на високите вълни на придошлите реки и централизира елементите отнасящи се до наведението по време на водните потоци на хидротехническите работи в администрацията;
- и) осигурява създаването и подновяването на запасите от защитни материали и средства в съответствие с Рамковия регламент за осигуряване на материали и средства за защита срещу наводнения, замръзванията и борбата с инцидентното замърсяване, от средствата от държавния бюджет и от собствени източници, както и съхраняването им в добри условия, за целите и работата в администрацията;
- к) предлага нови защитни дейности/работи, както и конструктивна и функционална оптимизация на съществуващите, в резултат на заключенията, получени след преминаването на водните потоци;
- л) предлага на Министерския комитет, заедно с окръжните комитети, мерки за насочено отводняване на земите, предварително установени в защитните планове или въвеждане на специални мерки във функционирането на системите за евакуация на водните потоци;
- м) осигурява управлението на групите за техническа поддръжка за управление на специфичните видове риск, създадени в рамките на окръжните комитети;
- н) организира ежегодно, заедно със собствениците, проверки на участъците за отводняване на мостове и мостчета, на дейностите по защита и укрепване на бреговете и речните дъна, на районите за акумулиране на водни количества, установяване на мерки и задължителни работи за собствениците, за да се осигури капацитет за преминаване на потоците от придошлите реки;
- о) осигурява свързаната експлоатация на хидрографския басейн, на езерата за акумулиране за смекчаване на наводненията и следи наредбите за експлоатация на язовирите и акумулиращите езера, независимо от собственика, да съдържат разпоредби, как да ги експлоатират преди, по време и след преминаването на голямата вода, както и в случай на аварии на хидротехнически конструкции и хидрологична суша;
- п) разполага, по време на водните потоци, със задължителни оперативни мерки, свързани с употребата на езерата и язовирите, на системите за дренаж, независимо от притежателите им, така че посредством експлоатацията, свързана на ниво басейн, да се постигне максимална ефективност в действията на защитата срещу наводнения;
- р) осигурява посредством Оперативните центрове на Системите за управление на водите разпространението на информация, прогнози и предупреждения, получени от водните дирекции, хидротехническите цели на администрацията и оперативните центрове на окръжните инспекторати за извънредни ситуации;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- с) участва посредством Оперативните центрове на Системите за управление на водите, в предупреждаването на местните комитети при опасни хидрометеорологични явления, аварии в хидротехнически конструкции и аварийно замърсяване, както и в подготовката на населението за отбрана от наводнения чрез периодични стимулационни учения;
- т) участва, в съответствие с разпоредбите на международните конвенции, в организирането на защитата на река Дунав и други реки, които образуват или преминават държавната граница на Румъния, като за целта те също си сътрудничат с звената, които управляват пристанищата и водните пътища, и със съседните окръжни комитети;
- у) осигурява изработването на информация, прогнози и предупреждения относно наводнения, заледявания, суша и случайно замърсяване на речните басейни;
- ф) предприема постоянни мерки за повишаване на точността на хидрологичните прогнози и тяхното разпространение в оперативните центрове на системите за управление на водите и в блоковете, които работят в експлоатация на хидротехнически дейности, и съпоставя получените от мрежата данни с тези, идващи от тези единици;
- х) идентифицира, оценява, проверява и изяснява въпроси, свързани с замърсяването на морето и организира оперативна намеса;
- ц) осигурява предаването на информация на Министерския комитет и Оперативния център при извънредни ситуации;
- ч) осигурява безопасното функциониране на националната мрежа за собствени хидрологични измервания;
- ш) осигурява чрез своите лаборатории от физико-химични, биологични и бактериологични анализи определянето на естеството на замърсителя и еволюцията на замърсяващата вълна.

Национален институт по хидрология и управление на водите - INHGA:

- а) осигурява изработването на информация, прогнози и предупреждения относно наводнения, заледяване и хидрологична суша и предаването им до Оперативния център за извънредни ситуации към Министерството на околната среда и водите, до Оперативния център на Националната администрация „Румънски води“ и до Оперативните центрове към Дирекцията на водите;
- б) осигурява безопасното функциониране на националната мрежа от собствени хидрологични измервания;
- в) изготвя инструкции за разработване и предаване на предупреждения и прогнози по отношение на появата на опасни хидрологични явления, одобрени от Министерския комитет;
- г) осигурява методическо ръководство и координация на националната мрежа от хидрологични измервания.

Национална метеорологична администрация - ANM:

- а) осигурява изработването на прогнози и предупреждения относно опасни метеорологични явления и предаването им в Оперативния център за извънредни ситуации към Министерството на околната среда и водите, в Националния оперативен център в рамките на Главна инспекция за извънредни ситуации, в Оперативния център на

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Националната администрация „Румънски води“ и до Оперативните центрове към Дирекцията на водите, както и други заинтересовани страни;

- б) осигурява безопасна работа на националната мрежа от метеорологични измервания;
- в) разработва инструкции за определяне на критични прагове за опасни метеорологични явления и за изработване и предаване на предупреждения и прогнози за появата на тези явления, одобрени от Министерския комитет.

Окръжните съвети, Генералният съвет на община Букурещ, местните съвети на общините, градовете и комуните и местните съвети на секторите на община Букурещ имат следните основни правомощия:

- а) одобрява организацията на инспектората и на формиранията за защита и намеса при извънредни ситуации на ниво административно-териториално звено, анализира ежегодно и винаги, когато е необходима дейността, и предприема мерки за подобряването ѝ;
- б) одобрява годишните и перспективни планове за осигуряване на човешки, материални и финансови ресурси за предотвратяване и управление на извънредни ситуации;
- в) участва, съгласно закона, в осигуряването на финансиране на мерки и действия за гражданска защита, както и на спешни служби и структури, които имат законови правомощия в тази област;
- г) установяват в съответствие със закона специални данъци по линията на гражданска защита;
- д) създава, в съответствие със закона и със становището на Главния инспекторат по извънредни ситуации, центрове за обучение и оценка на персонала от доброволческите аварийни служби;
- е) управлява, съхранява, поддържа и осигурява запазването на оборудване и защитни и интервенционни материали посредством специализирани подчинени служби;
- ж) осигурява необходимите пространства за функционирането на инспектората за извънредни ситуации, тяхната сигурност, както и тази на оперативните центрове, както и пространствата за съхранение на интервенционните материали.

Група за техническа поддръжка в рамките на Окръжния комитет има следните специфични правомощия:

- а) осигурява, посредством грижите на Системата за управление на водите в сътрудничество с окръжния инспекторат за извънредни ситуации, разработването на окръжния план за защита от наводнения, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехнически конструкции и аварийно замърсяване чрез съпоставяне на планове за отбрана, изготвени от общинските, градските и комуналните комитети за извънредни ситуации и планове за предотвратяване и контрол на инцидентно замърсяване при потенциално замърсяващи водоползвания и планове за ограничения и използване на водата през дефицитни периоди;
- б) предоставя техническа помощ на общинските, градските и комуналните комитети за изготвяне на конкретни планове за защита;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

в) одобрява планове за защита срещу наводнения, заледрявания и общински, градски и комунални аварийни замърсявания, с цел да бъде той одобрен от председателя на окръжния комитет за извънредни ситуации;

г) технически координира действията за управление на извънредните ситуации, породени от наводненията, опасни метеорологични явления, аварии на хидротехническите съоръжения и случайно замърсяване на територията, като прилага разпоредбите на защитните планове срещу наводненията, планове за предотвратяване и контрол на аварийното замърсяване, както и планове за ограничения в дефицитни периоди, осигуряващи връзките с Министерския комитет и Оперативния център за извънредни ситуации към Министерството на околната среда и водите, с Дирекция води и с Окръжните комитети, разположени нагоре и надолу по течението, в съответствие с оперативната информационна система;

д) осигурява специализираното консултиране в рамките на Окръжния комитет за извънредни ситуации, за включване в местните бюджети на разходите, необходими за създаването и попълването на запасите от материали и средства за защита при извънредни ситуации, породени от наводнения, заледрявания и замърсяване, за поддържане и ремонт на хидротехническите конструкции със собствена отбранителна роля, както и за поддържане речните дъна във водоемите в района на местностите;

е) осигурява чрез Оперативния център на системата за управление на водите постоянно сътрудничество с Оперативния център на окръжния инспекторат за извънредни ситуации, изготвяне на ежедневни оперативни доклади, по време на извънредни ситуации, синтезни доклади след тяхното прекратяване, както и предаването им към Оперативния център към Министерството на околната среда и водите и Оперативния център на Дирекцията за водите, която предава в Оперативния център на Националната администрация „Apele Române“;

ж) осигурява, в сътрудничество с Окръжния инспекторат за извънредни ситуации, организирането и разполагането на окръжно ниво на симулационните учения за проверка на функционирането на хидрометеорологичния информационен поток на предупредително-алармиращото съобщение на населението, на основния поток на информация при случайно замърсяване, както и за обучението на местната публична администрация за управление на специфичните видове риск;

з) осигурява ежегодната организация на дейността за проверка на техническото и функционалното състояние на хидротехническите конструкции с отбранителна роля срещу наводненията, както и проследяването на мерките и дейностите, установени по този повод;

и) участва в комисията, създадена от Окръжния комитет за извънредни ситуации, в оценката и определянето на щетите, причинени от наводнения от разливи на водни пътища, течове на склонове, аварии на хидротехнически съоръжения, хидрологична суша и случайно замърсяване.

Оперативният център на Окръжния инспекторат за извънредни ситуации има следните основни характеристики:

а) извършва дейности по анализ, оценка и синтез, свързани с извънредни ситуации отнасящите се до компетентността;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

б) следи развитието на извънредните ситуации и информира, когато е подходящо, председателя на комитета за извънредни ситуации и други органи, упълномощени да предприемат превантивни или интервенционни мерки, предлагайки, съгласно закона, установяването на статуса на предупреждение;

в) разработва специфичната концепция относно планирането, подготовката, организацията и разгръщането на действия за реагиране, както и концепцията за действие при извънредни ситуации, съгласно вътрешните разпоредби, издадени въз основа на отговорностите относно видовете управляван риск и изпълняваните функции за подпомагане;

г) отправя предложения до комитета за извънредни ситуации, съответно до Националния комитет, посредством Генералния инспекторат, относно превантивната и интервенционната дейност при извънредни ситуации;

д) следва прилагането на разпоредбите на регламента относно управлението на извънредни ситуации и на планове за намеса/сътрудничество, специфични за видовете рискове;

е) осигурява оперативното предаване на решения, разпоредби и заповеди и цели поддържане на комуникационни връзки с Националния оперативен център, оперативните центрове с постоянно функциониране, с други органи, участващи в управлението на извънредни ситуации, както и със собствените сили при изпълнение на мисиите;

ж) централизира заявките относно ресурсите, необходими за изпълнение на функциите за поддръжка, преди и по време на извънредни ситуации, и ги изпраща на органите, упълномощени да ги разрешават;

з) осигурява предаването на получените за известяване съобщения до подчинените структури, тези, с които те си сътрудничат, и до местните власти;

и) оценява вероятните последици от източници на риск;

к) управлява базата данни относно аварийните ситуации, дадени в компетентността;

л) осъществява дейности в областта на получаване и предоставяне на международна помощ, на лекарски грижи при спешни случаи, на психологическа и религиозна помощ;

м) изпълнява и други задължения, съгласно вътрешните разпоредби, издадени въз основа на законовите разпоредби.

ИНСТИТУЦИЯТА НА ПРЕФЕКТУРАТА – окръг Гюргево:

- организира и ръководи Окръжния комитет за извънредни ситуации;
- регламентира организацията, разпределението и функционирането на Окръжния комитет за извънредни ситуации;
- координира и проверява дейността на децентрализираните услуги, които са в съответствие със специалистите Окръжния комитет за извънредни ситуации.

ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ ЗА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ – на окръг Гюргево:

- е консултативен орган, организиран и управляван от префекта на окръга;
- в неговия състав участват ръководители на децентрализираните услуги, мениджъри и директори на икономически институции и оператори, които притежават или управляват източници на риск и инфраструктурни области;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- информира Националния комитет чрез Генералния инспекторат за потенциалните ситуации, пораждащи извънредни ситуации, и за опасността, произтичаща от тяхната заплаха;
- оценява аварийните ситуации, настъпващи в административно-териториалните единици, установява конкретни мерки и действия за тяхното управление и следи за тяхното изпълнение;
- декларира, с одобрението на министъра на администрацията и вътрешните работи, състоянието на предупреждение на ниво окръг или в няколко населени места на окръга и предлага установяване на извънредно положение;
- анализира и одобрява плановете на окръга за осигуряване на човешките, материалните и финансовите ресурси, необходими за управление на извънредните ситуации;
- информира Националния комитет и окръжния съвет относно извършената дейност;
- изпълнява всички други задължения и задачи, установени със закон или от Националния комитет.

ИНСПЕКТОРАТ ЗА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ НА ОКРЪГ ГЮРГЕВО:

- е децентрализирана обществена услуга, подчинена на Главния инспекторат за извънредни ситуации (I.G.S.U.) към Министерството на вътрешните работи (M.A.I.), специализирано в управлението на извънредни ситуации;
- изпълнява мисии за предотвратяване, наблюдение и управление на извънредни ситуации;
- на ниво окръг дейността се координира от префекта на окръга;
- извършва профилактично обучение и защита на населението;
- реализира условията, необходими за оцеляване при спешни случаи;
- участва в опазването на културното, архивното, наследството, материалните ценности и околната среда;
- организира и извършва оперативната намеса за ограничаване и премахване на последиците от извънредните ситуации.

СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ (S.G.A.) НА ОКРЪГ ГЮРГЕВО :

- институция, специализирана в управлението на подземни и повърхностни води, вътрешни или трансгранични, в зависимост от случая, в рамките на Министерството на околната среда и водите (M.M.G.A.);
- предотвратява, контролира и намалява замърсяването на водата, което може да определи териториални ефекти;
- проверява безопасното и рационално използване на водоемите;
- осигурява опазването и възстановяването на екосистемите;
- разработва и предава хидрологични прогнози;
- организира и осъществява събирането на проби от окръжните водоеми.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.2.4.2. Институции и органи, участващи в управлението на управлението на риска от: НАВОДНЕНИЯ, ПОЖАРИ, ЗАТРУПВАНЕ СЪС СНЯГ в област Русе и в Р. България, с роля в управлението на Извънредни ситуации

Законодателство:

- Закон за защита от бедствия;
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия;
- Настоящата методология е „Насоки за разработване и подготовка за прилагане на планове за защита от бедствия“, тези указания се дават от Съвета за намаляване на риска от бедствия пред Министерския съвет на Република България, съгласно чл. 9 параграф 15 от Закона за защита от бедствия;
- Наредба за реда за създаване и организиране на дейностите на доброволни формирования за предотвратяване или управление на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на техните последици;
- Стратегия за бедствия, пожари и други аварийни звена за защита в Република България.

Ролята на органите на изпълнителната власт в управлението на извънредни ситуации:

Централните изпълнителни органи разработват планове за защита от бедствия, за да изпълнят задълженията, определени в Националния план за защита от бедствия.

Обучението на населението за поведението и действията при извънредни ситуации и прилагането на тези необходими мерки за защита от бедствия се организират от кметствата на общините.

Координирането на компонентите и уникалната спасителна система се осъществява чрез оперативни центрове за комуникация и информация на Министерството на вътрешните работи.

Комуникационните и оперативни информационни центрове:

- Получават и оценяват информация за извънредни ситуации;
- Уведомяват компетентните компоненти на единната спасителна система и координират последвалите дейности въз основа на стандартни оперативни процедури;
- Уведомяват органите на изпълнителната власт относно всяко бедствие;
- Включват допълнителни сили и средства на основните елементи и други компоненти на единната спасителна система в съответствие с аварийния спасителен и възстановителен план;
- Работи по искане на кмета на населеното място, кмета на общината или областния управител.

Доброволческите единици:

Създават се от кмета на общината чрез решение на общинския съвет.

Задълженията на кмета на общината:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Да сключи договори за доброволчество;
- Да осигури необходимото за доброволеца обучение и оборудване;
- Да осигури доброволци за всички застраховани социални рискове;
- Да подпише договор за обучение на доброволческите екипи.

Директорът на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ има следните задължения:

- Поддържа регистър на доброволческите звена;
- Определя уникален код на доброволческите звена;
- Дава персонален идентификационен номер на всеки доброволец;
- Поддържа регистър на обучаващите доброволци.

Към Министерския съвет се създават Национални щабове за намаляване на риска от бедствия и за изпълнение на Националния план за защита при бедствия, както и Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане, наричана по-долу „Комисията“. Комисията се оглавява от Министъра на вътрешните работи.

Представителите на Националната асоциация на общините на Република България и областните управители участват с консултативни права в работата на комисията.

Комисията се подпомага технически от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Министерство на вътрешните работи.

Ако е необходимо, Комисията може също да включва експерти от министерства и агенции от други организации.

Помощта и възстановяването при бедствия включва предоставянето на спешни услуги, помощ за рехабилитация на обектите и възстановяване при бедствия.

Спешната помощ се организира и предоставя от кметовете на общините и включва:

- Временно хранене и подслоняване на жертви, домашни любимци и ферми;
- Разпространяване на дрехи и стоки за бита на пострадали лица;
- Вземане на други необходими мерки.

Аварийните дейности по възстановяване се организират от органите на изпълнителната власт в съответствие с функциите им, определени чрез Закона за защита при бедствия (ЗЗБ), специалните закони и други разпоредби.

Министерският съвет моделира политиката на държавата в областта на защитата от бедствия.

Министерският съвет, чл. 62 от ЗЗБ :

- Извършва общото управление за защита от бедствия;
- Приема Националната програма за защита от бедствия и годишните планове за нейното изпълнение;
- Приема Националния план за защита при бедствия и Националния план за спасяване и възстановяване в случай на бедствие;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Представя национална система за ранно предупреждение и предупреждава органите на изпълнителната власт и населението в случай на бедствие и установява с наредба условията и реда за действие по време на бедствие съгласно предложение на министъра на вътрешните работи;
- Осигурява финансови ресурси за защита от бедствия.

Областният управител, чл. 64 от ЗЗБ:

- Организира и управлява защитата от бедствия в областта;
- Организира разработването и одобрява регионалния план за защита при бедствия;
- Одобрява регионалния план за извършване на спасяването и възстановяването в случай на извънредна ситуация в случай на бедствие на работното място;
- Организира и отговаря за подготовката на регионалната администрация по отношение на поведението и реагирането при бедствия и прилагането на необходимите мерки за защита;
- Координира и контролира готовността за бедствия, подготвена от регионалната администрация; териториални звена на министерства и агенции, юридически и физически лица от областта;
- Организира и контролира прилагането на превантивни мерки за предотвратяване или намаляване на последствията от бедствия;
- Предоставя данни за подготовката на Националния план за защита при бедствия;
- Областният управител има за задача да създаде организация за предупреждение при бедствия;
- Представя на Министерството на вътрешните работи годишен доклад за дейността по защита при бедствия.

В случай на настъпването на бедствие на територията на областта, управителят:

- Може да изпълнява регионалния план за защита от бедствия;
- Може да обяви извънредно положение на територията на областта или част от него;
- Обменя информация с комуникационния и информационен център на Министерството на вътрешните работи може да привлече допълнителни сили и ресурси чрез него;
- Организира, координира и контролира процеса на спасяване и възстановяване при бедствия.

Кметът на общината, чл. 65 от ЗЗБ:

- Организира и управлява защитата от бедствия на територията на общината;
- Организира разработването и внася за одобрение в общинския съвет на общински план за защита при бедствия, предоставя информация за подготовката на областния план и одобрява външните планове за действие при извънредни ситуации;
- Организира, координира и прилага превантивни мерки за предотвратяване или намаляване на последствията от бедствия;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Предоставя своевременно информация на населението в случай на заплаха или бедствие;
- Планира средства в проекта на общинския бюджет за осигуряване на дейностите по плана за защита от бедствия в общината, както и резерв за спешни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението;
- Представя на областния управител годишен доклад за дейностите по защита при бедствия.

В случай на бедствие на територията на общината, кметът има следните правомощия, чл. 65 от ЗЗБ:

- Координира аварийните спасителни и възстановителни операции;
- Създаване на щаб за координация на спасяването и възстановяването в случай на извънредна ситуация;
- Може да обяви извънредно положение на територията на общината;
- Извършва обмен на информация с оперативния център – Център за комуникация и информация на Министерството на вътрешните работи в областта;
- Той може да включва юридически и физически лица за предоставяне на лична или материална помощ по отношение на техните възможности;
- Може да включва дейности по защита и създаване на доброволчески части;
- Може да изисква координация от областния управител;
- Организира и координира временно евакуиране и предлага незабавна помощ на пострадалите лица;
- Организира и координира предоставянето на помощ при настъпване на бедствия за населението;
- Организира и контролира изпълнението на дейностите по възстановяване при извънредни ситуации.

3.2.5. Правната и институционална ситуация в Румъния и България в областта на реагирането при извънредни ситуации

Управление при бедствия може да се определи като „*всички знания относно управленския процес, ориентирани към постигане на максимални резултати с минимални усилия, в случай на някакви природни или причинени от човека събития, при извършване на икономико-социални дейности*“.

Управлението при бедствия **е наука**, защото отговаря на всички критерии за установяване и количествено определяне на теоретичните елементи при възникването на бедствия, използва постоянно феномено-логически обяснения, придружени от изчислителни връзки от математически апарат в постоянно и непрекъснато развитие.

Това **е изкуство**, представляващо начин за водене на общност, съставена от различни социални категории, епохи, културни подготовки, в рамките на някаква повече или по-малко строгост, както и оптималното и ефективно използване на всички видове ресурси за постигане на предложената цел.

Това е и изкуство, защото при управлението на мерките преди бедствието, и особено на действията след бедствието, се отчитат ефектите на определени явления, като: *паника*,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

настроение и психика на хората пред суровите реалности, борбата за оцеляване и преодоляване на трудните моменти в социално-икономически план и търсене на подходящи решения в екстремни ситуации.

Пространственото /териториално-устройственото/ планиране за участие е важно, като се работи с политици за забрана на строителството в зоните на наводнения. Ако строителството е абсолютно необходимо, трябва да се разрешават само сгради, пригодени за наводнения. Зоните с риск от наводнения също трябва да бъдат определени, за да се даде тема за анализ на онези, които планират работата по подобряване на земята.

Много е важно да *планирате предварително евакуацията по ясен и лесно разбираем начин, както и съобщения, които вдъхват увереност, във времето и един точен поток от информация*, която трябва да бъде разпространена сред широката общественост. Социалната уязвимост, ниските доходи и възрастните хора винаги трябва да бъдат взети предвид.

Рехабилитацията и всички действия след наводнение трябва да се разглеждат като възможност, тъй като хората са готови да учат и по-лесно да приемат мерките за минимизиране веднага след наводнението. През този период също трябва да бъдат представени добре планирани планове за управление на наводненията и нови мерки за минимизиране на рисковете от наводнения и дори би било възможно преместването на редица хора. Рехабилитацията трябва да има по-малко влияние върху икономическия растеж, ако разходите на населението са основно намалени чрез използване на икономии.

Застрахователните полици трябва да насърчават хората да не се строят на водоеми. Също така, купувачите на жилища трябва да са нащрек, особено ако купуват имоти в зона на наводнения.

3.2.6. Правила на поведение при рискови ситуации

Извънредните ситуации се представят като изключителни събития от невоенен характер, които по своя мащаб и интензивност застрашават живота и здравето на населението, околната среда, важните материални и културни ценности, като възстановяването на нормалното състояние изисква приемането на спешни мерки и действия, разпределянето на допълнителни ресурси и единно управление на участващите сили и средства.

Големият брой на видовете рискове, както и тяхната честота на проявление, което застрашава живота и здравето на населението, околната среда, публичното и частното наследство, определят факторите, отговорни за извършването на съгласувани действия за актуализиране на нормативните актове, които регулират дейността по превенция на извънредни ситуации, като специално внимание се обръща на информирането и образованието на населението, за да се повиши информираността на гражданите за рисковете в района, в който живеят, и да ги запознаят с превантивните мерки и поведението, което ще имат при различни извънредни ситуации.

Много от ефектите на извънредни ситуации могат да бъдат ограничени или дори елиминирани, ако се действа навреме и правилно. Въпреки това, за да можем да действаме навреме и да се намесваме правилно, е необходимо да се позоваваме на опита, натрупан по време на интервенциите, като в случай на бедствие е препоръчително населението да бъде предварително информирано за опасностите, пред които може да бъде изправено, за

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

да предприеме мерки и правила за предотвратяване на възможни извънредни ситуации и да участва в учения и симулации, организирани от местните публични власти или професионални интервенционни сили.

Настоящият документ съдържа подходяща информация за опасностите, които могат да възникнат в областта на приложимост на проекта, както и мерки за контрол на опасностите, за да се смекчат техните последици, включително свързани мерки, предвидени от националното законодателство, транспонираното законодателство на Общността или националните програми. Той съдържа елементи от особено значение и полезност за субектите и гражданите, които трябва да действат чрез подходящи практики, отговарящи на вида на риска, за да намалят или отстранят негативните ефекти, причинени от извънредната ситуация, която може да възникне в съседния район и може да повлияе на безопасността, здравето и дори живота на хората, околната среда, материалните и културните ценности и т.н. Той е адресиран както към населението, така и към структурите, участващи в управлението на извънредни ситуации, като в същото време познаването и спазването на неговите разпоредби също гарантира намаляване на разходите за връщане в нормално състояние, след като е станало бедствие.

Представените най-добри практики и правила на поведение са комбинация от изследванията, представени в специализираната литература, и от опита, натрупан по време на действията на интервенционните сили. борът от правила за добра практика обхваща **три вида риск** = *горски пожари, наводнения, падане на масивни снеговалежи* = проявяващи се главно в района на Гюргево-Русе, срещу които трябва да се действа ефективно, с адекватни сили и средства, за да се предотврати или намали ефектът от тях.

3.2.6.1. Правила на поведение в рисковите ситуации при НАВОДНЕНИЯ

1. Какво представлява извънредната ситуация?

Изключително събитие, с невоенен характер, което по своя мащаб и интензивност застрашава живота и здравето на населението, околната среда, важните материални и културни ценности, а за да се възстанови нормалното състояние, е необходимо да се приемат спешни мерки и действия, разпределяне на допълнителни ресурси и унитарно управление на въвлечени сили и средства.

2. Как става наводнението?

Наводнението настъпва, когато речното корито не може да поеме цялата паднала вода от небето. Водите на големите реки се издигат и падат по-бавно от тези на малките реки. По този начин в малък речен басейн водите на река могат да се издигнат или да паднат за няколко минути или часове. В случай на големи реки, издигането и падането на водата може да отнеме много време. Следователно, при големите реки наводнението може да продължи няколко дни, тъй като е необходимо време да се оттече цялата вода, която е изтекла.

Наводняването се дължи на естествените преливания на водни потоци, причинени от увеличения поток поради валежите и/или внезапното топене на снежния слой или блокиранията, причинени от недостатъчните размери на участъците за отводняване на мостовете и мостчетата, запушвания, причинени от лед или плаващи замърсявания

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

(отпадъци и дървесен материал), свлачища, речни отлагания и снежни лавини, както и наводнения по склоновете.

3. Защо наводненията стават по-чести?

Наводненията и свлачищата се дължат до голяма степен на унищожаването на горите в речните басейни. Горите играят важна роля за защита на склоновете от ерозия. При тяхно отсъствие склоновете се сриват, появяват се потоци, които разрушават бреговете, запушват речните корита и водят до катастрофални разливи на вода. Единственото дългосрочно решение е развитието на горския фонд.

4. Кои неща са пряко или косвено изложени на риск от наводнения?

- животът на хората и техните блага, както и животът на животните;
- социални, културни, административни и наследствени цели;
- производствени мощности (фирми, индустриални платформи, електроцентрали, агро-зоотехнически стопанства, риболовни съоръжения, пристанища и други);
- язовири и други хидротехнически работи, които представляват източници на риск надолу по течението, в случай на аварии;
- пътни, железопътни и морски комуникационни пътища, електроснабдителни мрежи, газове, източници и системи за водоснабдяване и канализация, пречиствателни станции, телекомуникационни мрежи и други;
- естествена среда (водни и сухоземни екосистеми, гори, земеделски земи, градски зони и други).

5. Кой ръководи действия за реагиране при наводнения?

Кметът. Той изпълнява плана за защита от наводнения и пристъпва към осигуряване на техническите средства и материали, специфични за тази ситуация.

6. Какви са задълженията на кмета за управление на извънредните ситуации, причинени от наводнения:

- осигурява персонала и необходимите условия за установяване на постоянната служба и проверява изпълнението на тази услуга;
- осигурява необходимите средства и установява отговорностите за предупреждение и алармиране на населението в зоните на риск от наводнения;
- разпорежда агенциите по наводненията да организират периодични действия за осведомяване на населението за риска, причинен от наводненията, и за мерките, които трябва да бъдат предприети от всеки гражданин за намаляване на щетите;
- осигурява, посредством агенциите по наводненията, подготовката на местни планове за защита от наводнения, показване на откъси от тези планове, от които е изключена поверителна информация на уебсайта на институцията и от кметската служба;
- осигурява, посредством агенциите по наводненията, централизиране на данни относно последиците от опасни хидрометеорологични явления;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- осигурява, посредством местните съвети, необходимите средства за създаване и попълване на запасите от материали и средства за отбрана срещу наводнения на ниво кметства, за поддръжката и ремонта на хидротехническите конструкции от собствената им администрация и поддържането на речните корита в района на местностите;
- осигурява направата и правилната поддръжка на канавки и канализационни канали, отстраняване на дървен материал и отпадъци от потоци, дренажни участъци от мостове и мостчета;
- нарежда на агенциите по наводненията да разлепят на обществени места значението на цветните кодове на метеорологичните и хидрологичните предупреждения, както и значението на звуковите алармени сигнали на населението;
- осигурява посредством доброволческите служби за извънредни ситуации постоянен надзор по време на водните потоци на участъците от мостове и мостчета с по-малък размер в района на местността с цел предотвратяване на наводнения;
- организира ежегодно и при необходимост обучение на членовете на Местния комитет по възложените им задачи за предупреждение/ алармиране на населението в селата, принадлежащи към общините;
- осигурява необходимите средства за оборудване на Доброволческите служби за извънредни ситуации с конкретни материали и средства за интервенция при наводнения.

7. С какви мерки разполагат местните комитети за извънредни ситуации в случаи на наводнения?

- осигурява постоянство в централата на кметството с обучен персонал за получаване на уведомления, прогнози и хидрометеорологични предупреждения, на решенията на окръжния комитет за извънредни ситуации;
- подготвя и представя оперативни отчети;
- използва всички налични средства за осигуряване на приоритетно предупреждение и/или сигнализиране на населението и цели в рисковите райони от наводнения поради преливане на реки, течовете по склонове и аварии до хидротехнически конструкции;
- задейства оперативните действия на отбраната в застрашените райони, в съответствие с разпоредбите на одобрените планове за отбрана, състоящи се главно от постоянното наблюдение на рисковите зони; насочване на силите и средствата за намеса, издигане и укрепване на дигите и бреговете, съгласно максималните прогнозираните коти; организира евакуацията на населението, животните и стоките, съгласно Плана за спешна евакуация;
- взема мерки за избягване или премахване на блокажи от плаващи боклуци и лед, особено в районите на мостове и мостчета, водните гнезда, дренажни води от застроенията площ на населените места;
- осигурява участието на Доброволческите служби в оперативните действия, провеждани от специалистите на звената, изпълняващи действия с отбранителна роля срещу наводненията;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- локализира разлетите води, както и тези, идващи от инфилтрация и изтичания по склоновете и ги насочва към речните дъна, гравитационно или чрез изпомпване;
- осигурява допълнителни източници за водоснабдяване на населението през периоди, когато водата не е годна за пиене.

8. Какви са мерките, могат да се предприемат от местните комитети за извънредни ситуации след като преминат наводненията?

- повторното пускане на водоснабдителните съоръжения, евакуацията на засегнатите промишлени и битови отпадъчни води, както и евакуацията на наводнения и отводнителни води от земеделските земи, посредством изкопаване на отводнителни канали и инсталиране на мобилни помпени агрегати;
- прилагане на необходимите санитарно-епидемични мерки;
- установяване на физическите и материалните щети, причинени от наводненията, и на мерките, необходими за възстановяване на засегнатите цели;
- преустройство на комуникационни пътеки мостове и мостчета, възстановяване на водни помпени инсталации;
- възстановяване на линиите на далекосъобщенията и електропренасянето;
- ремонт и въвеждане в експлоатация на вода, пара, газ, петрол, повредени или разрушени тръби;
- пускане в действие на засегнатите социално-икономически цели;
- подпомагане на населението за възстановяване или ремонт на личното имущество, което е повредено или унищожено;
- разрушаване на временните отбранителни хидротехнически работи, което пречи на нормалното развитие на дейностите и възстановяване на материалите, които могат да бъдат използвани, възстановяване на деградиралите земни работи, отстраняване на щетите по хидротехническите работи.

9. В случай на разпореждане от страна на кмета за организиране/създаване на лагер за пострадалите в резултат на евакуацията в случай на наводнение, ще се гарантира:

- настаняване на пострадалите лица, снабдяване с вода, храна, стоки от първа необходимост, медицинска помощ и установява нови възможности за временно настаняване на пострадалите;
- подслон, хранене и предоставяне на ветеринарна помощ на евакуираните животни;
- реализацията на устройството за сигурност на материалните блага посредством командира на органите на реда.

10. Какви са мерките за рехабилитация, предприети от кмета след наводненията?

- оценка на щетите, причинени от наводнения на територията на административно-териториалната единица чрез създаването на местна комисия за оценка на щетите, причинени от наводнения;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- прилагането на мерките, приети с решението на Местния комитет за извънредни ситуации, след прекратяване на опасните хидрологични явления чрез:
- информирание на населението за мерките, които трябва да бъдат приложени;
- координиране на интервенционните действия за премахване на последиците от наводненията;
- организиране на мерки за източване на вода от разливи, изтичане и валежи;
- приемане на мерките за обезпаразитяване на източниците и инсталациите за водоснабдяване, както и на земите, които са били засегнати;
- приемане на мерки за възстановяване на засегнатата инфраструктура (комуникационни пътища мостове и мостчета, възстановяване на линии за далекосъобщения и електропроводи, щети по водопроводи и газопроводи);
- идентифициране на материалните и финансовите ресурси, необходими за възстановяване на повредени или разрушени домове.

11. Как се предотвратяват болестите в наводнените район?

Чрез ваксинация срещу коремен тиф и хепатит А, дезинфекция с хлорна вар на кладенци, къщи и мазета, в които тече водата. Консумацията на вода ще се извършва 30 минути след кипене. Поддържане на хигиената на тялото, избягване на продължителното излагане на студ, на спешния телефон 112 ще се съобщава за симптоми на треска, болки в корема, повръщане.

12. Коя е най-сериозната болест след наводнението?

Лептоспироза, заболяване, причинено от група микроорганизми, което се развива във влажна почва и гореща вода, но издържа на ниски температури до една година в лед. Във водата на откритите басейни може да издържа до 10–20 дни, в урината – до няколко седмици, в хранителните продукти – до няколко дни. Лептоспирозните микроорганизми не издържат на суша и високи температури и са чувствителни към действието на слънчевата светлина. Дезинфектантите (хлорамин, варови хлориди, фенол) лесно унищожават лептоспирозните микроорганизми, които също така са чувствителни към антибиотици. Естествените огнища са предимно райони с нисък релеф (речни корита, езера). Основният животински източник са говеда и свине, но циркулацията на лептоспирозните микроорганизми се поддържа от плъховете. Предаването на болестта от животни към хора се осъществява лесно, по различни начини: при грижи за животните, при контакт с урината на болни животни или в храна със заразени от гризачи продукти. Симптоми: втрисане, висока температура, обща слабост, безсъние, гадене, повръщане, болки в долната част на гърба. Всички пациенти с лептоспироза трябва да бъдат хоспитализирани.

13. Какви са основните правила за поведение и действие в случаи на наводнения?

- научаването на алармените сигнали, предавани през системата за гражданска защита;
- слушането на официална информация и метеорологични доклади;
- информирането на местните власти за наводнения, свлачища, големи аварии;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- държането под ръка на запаси за няколко дни;
- взимането на храна със себе си в случай на евакуация, която да се използва по пътя.

14. Когато наводнението ви изненада у дома и ако имате време, вземете следните мерки, за да защитите имуществото във вашия имот:

- внесете някои неща в къщата или ги сложете на безопасно място (мебели от двора, градински инструменти или други движещи се предмети, които могат да бъдат издухани или взети от вода);
- защитете прозорците, така че да не бъдат счупени от силни ветрове, вода, плаващи предмети или наводнения;
- евакуирайте животни и ценности си до предварително определени места за убежище;
- заключете вратите на къщата и прозорците след изключване на вода, газ и електрически инсталации;
- не съхранявайте торбички с пясък от външната страна на стените на къщата; по-добре оставете водата от наводнението да тече свободно през основата, или ако сте сигурни, че ще бъдете наводнена, пристъпете сами към наводняване на основата.

15. Когато потопът ви изненада у дома и ако наводнението е неизбежно, постъпете по следния начин:

- преместете предметите, които могат да бъдат преместени в горната част на къщата, изключете електрическите уреди и с цялото семейство напуснете къщата и се преместете на предварително установеното място за убежище (горни етажи, покриви, височини или други високи места), които не могат да бъдат достигнати от максималните нива на вода;
- в случай, че бъдете изненадани извън къщата (на улицата, в училище, в парка, в театъра, на гарата, в автобуса, в магазина и други места) е необходимо стриктно да спазите получените комуникации и до местата за убежище, които се намират най-близо.

16. Ако евакуацията е наредена / поръчана, следвайте следните правила:

- спазвайте установения ред за евакуация: деца, възрастни хора, болни и на първо място най-заstraшените райони;
- преди да излезете от къщата, изключете водата, газа, електричеството и затворете прозорците;
- извадете животните от фермата (конюшни, приюти) и ги насочете към места, които осигуряват защита;
- когато излизате от къщата, вземете лични документи, запасете се с храна, вода, санитарен комплект, осветление, радио, а в студено време и с по-плътни дрехи;
- след като пристигнете на мястото за убежище се дръжте спокойно, заемете установените места, защитете и контролирайте децата, следвайте установените мерки.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

17. Когато се връщате у дома, спазвайте следното:

- не влизайте в къщата, ако е била повредена или е станала нехигиенична;
- не докосвайте електрическите проводници;
- не консумирайте вода директно от източника, а само след като е сварена;
- консумирайте храни само след като са почистени, сварени и, в зависимост от случая, контролирани от санитарните органи;
- не използвайте вода, газ, електричество, освен ако това не е одобрено от специализирани органи;
- оказвайте помощ на жертви, пострадали от наводнения;
- извършете работата по отстраняване на последствията от наводнението, почистване на брега, почистване на къщата и мебелите, дезинфекция на стаите, поправяне на щетите;
- морално и материално подпомагайте хората, засегнати от наводнения чрез гостоприемство, даряване на материални блага, храна, лекарства.

18. Правила и мерки, които трябва да се спазват ПРЕВАНТИВНО, за да се намалят ефектите, причинени от наводненията:

- почистване, разширяване или изграждане на канали за събиране на дъждовна вода, там където няма;
- отводняване и осигуряване на притока на вода към канализацията, така че да не спира в домакинствата и да не се заблъттава;
- регулирането на потоците, тяхното почистване, както и на каналите и колекторните тръби, на долчинките, за да се гарантира командването на образуването на евентуални потоци;
- създаване на резервни басейни за улавяне на придошлите реки;
- на собствениците на конструкции, разположени в посока на наводненията по склоновете, се препоръчва да се направят канали за улавяне и управление на водата;
- почистване на стълбовете, които държат мостовете и мостчетата от материалите, донесени от наводненията, за да се избегне образуването на истински заграждения, които могат да засегнат околната среда или дори тяхната устойчивост;
- закупуване на торби, които да бъдат напълнени с пясък, с цел предпазване от проникване на вода или за укрепване на бреговете и язовирите;
- извършване на отводнителни работи в резултат на валежи в районите, засегнати от свлачища, за да се предотврати проникването ѝ през пукнатини, образувани с цел предотвратяване на тяхното повторно активиране;
- извършване на благоустройствени работи, защита на брега и дигите;
- закупуване на нивото на всяка местност на помпи, тъй като те са необходими за евакуация на водата от сградите на институциите и населението от съответните райони, защото в случаите на големи форсмажорни ситуации силите на Инспектората за извънредни ситуации не са достатъчни.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.2.6.2. Правила на поведение в рисковите ситуации при ПОЖАР

1. Какво е пожарът?

Самостоятелното изгаряне, което се осъществява без контрол върху времето и пространството, причинява загуба на човешки живот и/или материални щети и изисква организирана намеса за прекъсване на процеса на горене.

2. Как възниква пожарът?

Пожарът винаги възниква, когато има три елемента заедно: наличието на гориво, наличието на вещества, които поддържат изгарянето и наличието на източник на огън. Може да настъпи в жилища, както в градски, така и в селски райони, в промишлени цели, в селскостопански райони (равнини) или гори. Теоретично, където има гориво (горивно вещество) и окислител (кислород във въздуха), винаги когато може да възникне източник на запалване, който може да генерира пожар. Там, където има пожар, се появява явлението на неговото разпространение. Разпространението на огъня се извършва чрез изгаряне в повърхностна единица от горимо вещество и чрез действието на фактори, които благоприятстват или инхибират разпространението. Целта е разпространението на огъня да се ограничи:

- избягване на мащабни пожари и техните последици, например загуба на жизненоважни услуги като комунални диспансери, комуникационни съоръжения, загуба на ресурси и мащабно унищожаване на жилищни и битови домакинства.
- поддържане на стабилността на носещите елементи на конструкцията, така че потребителите да могат да напуснат конструкцията или да бъдат спасени по друг начин;
- възможност за интервенция от страна на S.V.S.U. / професионални служби при извънредни ситуации и противопожарен контрол (топлинното излъчване от големите пожари може да предотврати приближаването на пожарни / спасителни екипи).

3. Защо се увеличава все повече и повече броят на пожарите?

Пожарите до голяма степен се дължат на:

- използването на открит огън;
- използването на дефектни или импровизирани електрически инсталации;
- пушенето на места, където има опасност от възникване на пожар;
- дефектни или непочистени комини;
- детска игра с огън;
- дефектни, импровизирани или непочистени средства за отопление;
- неправилна употребата на втечен газ/газови бутилки.

4. Как се предотвратяват пожарите?

Посредством:

- забрана на тютюнопушенето на места с опасност от експлозия и пожар;
- забрана за използване на кибрит, свещи, маслени лампи в помещения с пожарна опасност (фуражни складове, конюшни, мази, други пристройки, мостове и мостчета) и

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

експлозивни (в близост до газови бутилки, инсталации за природен газ, помещения, където се съхраняват нефтопродукти), както и извършването на селскостопански работи – (в зърнени вериги, ливади ...), в гори и в близост до тях;

- използване на електрически инсталации, електрически уреди, електрически кабели, контакти, ключове без импровизации / неизправности. С цел отстраняване на дефектните електрически уреди и инсталации се обърнете към сертифицирани в това отношение физически и юридически лица.
- комините се проверяват, почистват и ремонтират периодично от специализиран и оторизиран персонал в съответствие с действащите законови разпоредби;
- бутилките за втечен газ се използват с регулатори на налягането (часовници), с уплътнения и гумени маркучи и съгласно законовите разпоредби;
- забрана за съхранение на дървесина, фураж или други лесно горими или запалими материали (цилиндри, барабани с петролни продукти, ...) в основите на сградите;
- надзор на всеки огън, независимо дали е вътре в къщата или извън нея;

5. Кои са основните правила/задължения в случай на пожар?

- лицето, което забележи пожар, има задължението да обяви по всякакъв начин спешните служби (Уникалната национална система за спешни повиквания 112), кмета или полицията и да предприеме, доколкото е възможно, мерки за ограничаване и гасене на пожара;
- всяко лице трябва да предоставя помощ, когато и възможно най-рационално, на хората в опасност или в затруднение, по собствена инициатива или по искане на жертвата, на представителите на органите на публичната администрация, както и на персонала на спешните служби;
- за гасенето на пожарите ще се използват пожарогасители, вода, пясък, пръст, покрития и др.;
- физическите и юридическите лица са задължени да спазват техническите регламенти и разпоредбите за защита срещу пожари и да не застрашават чрез своите решения и факти живота, стоките и околната среда;
- в случай на пожари, породени в гори, насаждения, селскостопански култури, стъбла, пасища и ливади, хората в околността са длъжни незабавно да се намесят със средствата, с които разполагат, за да ги ограничават и погасят;
- в случай на форсмажорни обстоятелства, причинени от пожар, природни и юридически лица, които притежават, които притежават под каквато и да е форма, земя, сгради, технически инсталации или превозни средства имат следните задължения:
 - да се даде възможност за безусловен достъп до спешни служби и лица, предоставящи помощ;
 - да позволи безусловна употреба на вода, собствени материали и средства за спасяване, гасене и ограничаване на последиците от пожари, настъпили в собствена или чужда собственост;
 - да приемат установените от командира на интервенцията мерки за разчистване на земята, събаряне на строеж или част от строежа, рязане / демонтаж на

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

транспортните средства, временно спиране на дейностите или евакуация от застрашената зона и осигуряване на подкрепа със собствените сили и средства за осъществяването от тези мерки.

6. Какво правим в случай на пожар?

- Незабавно съобщаваме за пожара – на Уникалната национална система за спешни повиквания 112, независимо от степента на пожара към момента на наблюдение;
- Алармиране на персонала на S.V.S.U. от съответното населено място;
- Прекъсване на електрическото захранване;
- Спешна евакуация на потребители от съседни райони, засегнати от пожара;
- Евакуация на материали, които могат да допринесат за развитието на пожар и други ценни стоки, съществуващи в зоната, засегната от пожара, за максимално ограничаване на материалните загуби на места, които не засягат намесата;
- Локализиране и загасяване на пожара с първите налични средства и осигуряване на защита на персонала, участващ в евакуацията на потребителите, материалните блага и гасенето на пожара;
- Отблокиране на пътищата за достъп (там, където се налага) и осигуряване на достъп на интервенционните сили до мястото на пожара.

Обаждането на спешен номер **112** е безплатно и може да се извършва от всяка фиксирана или мобилна телефонна мрежа. Колкото по-точна е информацията, толкова намесата на пожарникарите ще бъде по-бърза, по-ефективна и по-сигурна.

Лицето, което се обаждат на телефон **112**, трябва да предостави всички данни, поискани от оператора, и обаждането ще бъде завършено по негово решение.

7. Какво правите, ако огънят ви изненада у дома?

- алармирайте всички лица в къщата и съседите, излезте в двора и се обадете на спешен номер 112;
- ако спите, събудете всички в къщата, не изпадайте в паника и помагайте за евакуацията на всички лица;
- затворете вратите, това помага да се спре разпространението на огъня;
- движението през помещенията, които се задимени, се прави на колене или чрез влачене по корем, защото близо до пода има по-малко дим;
- НЕ се връщайте, в никакъв случай, за да вземете документи, ценности, пари, дрехи или други ценни неща;
- изчакайте пристигането на пожарникари (S.V.S.U., *военни пожарникари*) в близост до къщата, където е пожарът.

При пристигането им ги информирайте за ситуацията в къщата и възможното наличие на други хора, хванати вътре в нея. Огнеборците могат да намерят хората, оставени вътре по-бързо, отколкото вие.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

8. Как да действате след настъпването на пожар?

- Ще бъдат взети мерки за опазване на всички доказателства, които могат да помогнат за установяване на причините за пожара;
- Ще се извършат изследователски дейности и анализ на обстоятелствата от избухването на пожар от персонала на местната публична администрация и упълномощените институции;
- Отрицателните ефекти от пожара ще бъдат отстранени от служителите на местната публична администрация или от специализирани компании, в зависимост от случая;
- Ще се спазват насоките и разпоредбите на местните органи на публичната администрация;
- Роднините ще бъдат уведомени, че сте в безопасност, в противен случай властите могат да изгубят време да ви търсят;
- Влизането вътре в сградата/сградите, пострадали от пожара, ще става много внимателно.

9. Кой провежда противопожарните действия?

Кметът координира постоянната организация на интервенцията при пожар на ниво административно-териториална единица, осигурява участието в интервенцията на доброволческата аварийна служба със средства за оборудване и провеждане на интервенцията, до гасенето на пожара или до пристигането на силите на Инспектората по извънредните ситуации „Влашка“ на окръг Гюргево.

10. Кое е най-лошото последствие от пожара?

Най-сериозната последица от пожара е загубата на човешки живот и като цяло съществува мнението, че смъртта, причинена от пожарни обстоятелства, е причинена от излагането на високи температури, което води до изгаряния. Статистиката обаче показва друга смъртоносна първопричина, а именно вдишването на токсични изпарения и газове като:

- въглероден оксид (CO) – е на първо място по брой на жертвите при пожари; в земната атмосфера се открива в концентрация 1от 0 ppm (части на милион); става опасен при концентрации над 200 ppm (части на милион), а на 12000 ppm (части на милион) човек умира след 1-3 минути;
- циановодород (HCN) е друг изключително опасен продукт от горенето, застрашаващ живота дори при концентрации от 100 ppm (части на милион);
- въглероден диоксид (CO₂) – задушаващ газ, който предизвиква ускоряване на дихателната честота;
- сероводород (H₂S) – предизвиква усещане за замаяност и повръщане;
- азотен оксид (NO) – атакува централната нервна система;
- амоняк (NH₃) - идва от изгарянето на съдържащи азот вещества (вълна, акрилен текстил, феноли, смоли и др.) и причинява смърт при концентрации над 0,65%;
- солна киселина (HCl) – се получава при изгарянето на пластмаси и е смъртоносен при концентрации над 1500 ppm (части на милион).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.2.6.3. Правила на поведение в рисковите ситуации при затрупване със сняг

1. Кога настъпва снежната виелица?

Чрез отлагания на сняг върху пътната настилка, причинени от обилни снеговалежи или виелици, включващи големи количества сняг, където положението на пътя срещу вятъра и напречният профил благоприятстват образуването на снежни натрупвания от над 0,3 м в прекъснати или непрекъснати сектори.

Затрупванията със сняг по правило имат специален характер по отношение на мерките за защита, в смисъл, че този вид бедствия, с редки изключения, се образуват за продължителен период от време и съществуват възможности за предприемане на някои мерки, така че повечето от техните ефекти да се намалят.

2. Защо снеговалежите са все по-чести?

Снеговалежът се получава в резултат на обилен снеговалеж и виелици, които могат да продължат от няколко часа до няколко дни. Те затрудняват по-специално придвижването на транспортни средства от всякакъв тип, въздушен, автомобилен, железопътен, дейностите в селскостопански цели, доставка на суровини, електричество и газ, телекомуникации и др. За да се отстранят големи количества сняг от пътищата за достъп и да се възобновят икономическите и социалните дейности, са необходими голям брой механизирани средства и хора.

3. Предупреждения за сняг и метеорологични предупреждения

Метеорологичните съобщения и предупреждения относно затрупване със сняг поради падането на обилен сняг/снеговалежи/виелици ще бъдат придружени от цветен код, зададен по следния начин:

а) Предупреждение с жълт код означава:

- в краткосрочен план условията на движение по видовете транспорт (автомобилен, морски, железопътен) могат да станат трудни и да настъпят прекъсвания;
- в краткосрочен план и в ограничени райони могат да възникнат прекъсвания на електричеството;
- могат да бъдат причинени щети на домакинствата.

б) Предупреждение с оранжев код означава:

- условията на движение по видовете транспорт (автомобилен, морски, железопътен) могат да станат много трудни и да настъпят смущения, водещи до изолация на някои общности;
- прекъсване на навигацията и на движението по вътрешни водни пътища, пристанища и реки, поради намалена видимост;
- могат да възникнат прекъсвания на електрическото захранване;
- могат да бъдат причинени щети на домакинствата;
- в горския сектор могат да възникнат значителни щети;
- някои повреди могат да засегнат водните, газовите и комуникационните мрежи.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

с) Предупреждение с червен код означава:

- рисковете за трафика в дългосрочен план ще бъдат непрактични за всички видове транспорт: железопътен, морски и автомобилен, сериозно засягащи човешките дейности и икономическия живот;
- много местности могат да бъдат изолирани, застрашавайки живота на жителите;
- комуналните и телекомуникационните мрежи могат да претърпят големи щети за няколко дни;
- могат да настъпят много важни материални щети;
- могат да възникнат големи щети в горското стопанство;
- прекъсване на навигацията и на движението по вътрешни водни пътища, пристанища и реки, поради намалена видимост.

4. Какви са последствията от затрупванията със сняг?

- застрашаване на живота или здравето на хората;
- блокиране на икономическата дейност;
- прекъсвания в доставката на електричество, топлина, газ и питейна вода;
- изолиране на някои местности и невъзможност за снабдяване с храна и лекарства с населението и животните;
- блокиране на евакуацията на болни и бременни жени към болничните звена;
- влошаването на някои сгради (седалища на институции, фирми, къщи, пристройки на къщи и др.) поради теглото на снежната покривка;
- влошаване на движението на хора;
- повреда на електрически и телефони мрежи, свързани посредством кабели, счупване или срутване на дървета поради снежното тегло и лавини, които могат да блокират определени пътища или железници.

5. Какви са организационните мерки и подготвителните и превантивните действия за управление на извънредните ситуации, причинени от снеговалеж, установени от местните публични администрации?

Местните органи на публичната администрация установяват организационни мерки и подготвителни и превантивни действия за управление на извънредни ситуации, причинени от снеговалеж, като например:

- създаване на оперативни групи на ниво местни институции и публична администрация;
- изработване на планове за запасяване с материали, необходими за студения сезон;
- осигуряване на специфична техника;
- финализиране на плановете за ремонт на специфичната техника за зимната интервенция;
- съставяне на оперативни планове за действие през зимата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

6. Кой ръководи интервенционните действия по време на затрупване със сняг?

Кметът установява, в съответствие с разпоредбите на Индикативна наредбата за предотвратяване и борба със снеговалежите по обществени пътища AND 525-2013, режимът на интервенция за предотвратяване и борба със снеговалежите и заледяването за обществените пътища, които принадлежат към администрацията му.

7. Какви са специфичните дейности на извънредно ниво, свързани с метеорологичните кодове и предупредителните кодове на местните публични власти (до кметствата) в случай на снежна виелица?

а) Жълт код:

Властите на местната публична администрация в рисковия район проверяват жизнеспособността на своите зимни планове за действие, предупреждават структурите, с които имат сключени договори за предоставяне на услуги за отстраняване на сняг или за обучението на персонала, проверяват техническите средства и запасите за интервенция, алармират населението относно развитието на времето и необходимостта от допълнителни запаси.

б) Оранжев код:

Властите на местната публична администрация в района, изложен на риск, се намесват заедно със структурите за предоставяне на услуги по отстраняване на сняг в разчистването на окръжните и комуналните пътища, за предотвратяване на изолацията на местността и за осигуряване на нормалните условия за снабдяване на населението и за икономическите дейности.

в) Червен код:

Властите на местната публична администрация в района, изложен на риск, се намесват заедно със структурите за предоставяне на услуги по отстраняване на сняг в разчистването на окръжните и комуналните пътища, за предотвратяване на изолацията на местността и за осигуряване на нормалните условия за снабдяване на населението и за икономическите дейности.

8. Какво представлява оценката / разследването след снежна виелица?

Местните органи на публичната администрация назначават комисии, които оценяват/разследват последиците от затрупванията със сняг, причинени от падането на масивни снегове, обилни снеговалежи, виелици и блокирането на железопътни и сухопътни пътища за движение в следствие на което са били засегнати окръжни и комунални пътища, работите по протежението на железопътните линии или пътищата за движение, ако те се намират в администрацията на публичното пространство, както и в местната икономическа дейност.

Окръжните и комуналните пътища могат да претърпят увреждане на пътя и в резултат на намесата могат да бъдат засегнати площи, кръгови кръстовища, парапети, както и пътна маркировка и пътни знаци. Каналите и мостове могат да се променят поради теглото на натрупания сняг. Също така могат да бъдат засегнати електрическите и стационарните

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

телефонни мрежи и кабелите на телевизионния сигнал. Комисията изготвя доклади за оценените щети и предлага мерки за нормализиране.

9. Кои са дейностите по възстановяване/рехабилитация след затрупване със сняг?

Местните органи на публичната администрация (кметствата):

- продължават снегочистващата дейност за да отблокират всички населени места и да осигурят при нормални условия снабдяването им с провизии;
- установява мерки за социална защита на бездомните, на възрастните хора, оставени сами, на хората със сериозни здравословни състояния без болногледачи и др.;
- прилага мерки за ремонт и повторно поставяне на засегнатите пътни знаци по окръжните и общинските пътища, за ремонтни дейности по железопътни или пътни маршрути, принадлежащи към засегнатото обществено пространство;
- други мерки.

10. Кой се счита за интервенционен персонал - органите на местната публична администрация и икономическите оператори.

11. Какво се взема предвид при подготовката на интервенционния персонал?

- ранно определяне на индивидуалните компетенции в екипите и екипажите в структурата, ролята и целите, определени за управление на вида риск;
- познаване на средствата за оказване на първа помощ при спешни ситуации;
- обучение чрез упражнения на персонала и разпределените екипи;
- участие в национални / международни учения в областта;
- усвояване на разпоредбите на плана за интервенция, в съответствие с компетенциите;
- усвояване на нормите на техниката на трудова безопасност по време на интервенцията;
- осигуряване и използване на подходящо за ситуацията защитно оборудване.

12. Как се осъществява оперативната координация на местно ниво по време на извънредни ситуации с висока степен на интензивност / бедствия?

На ниво органи на местната публична администрация, дейността се осъществява от структурите с правомощия в нормален работен режим.

При издаването на жълт код:

- икономическите оператори имащи договор и интервенционните екипи се уведомяват за издаването на жълтия код;
- средствата за намеса се стартират и проверяват;
- установени са силите и средствата, които ще действат при първата интервенция.

При издаването на оранжев код:

- установява се постоянство на ниво кметства, намиращи се зоните на предупреждение;
- окръжните или местните комитети се призовават за спешни случаи;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- интервенционните екипи са организирани в кръгове, осигуряващи постоянно присъствие и постепенна интервенция;
- предприемат се мерки за идентифициране на болни, бременни и изолирани лица за транспортиране до болнични или безопасни райони;
- средствата за интервенция работят в съответствие с графиката и действат върху разпределените части.

При издаването на червен код:

- постоянството се осигурява от лице с ръководна длъжност (кмет / заместник-кмет);
- интервенционните екипи действат изцяло в съответствие с графика на ротационен принцип за почивка и интервенция, в сътрудничество със структурите, които осигуряват помощни мисии;
- средствата за интервенция работят в съответствие с графиката и действат върху разпределените схеми и сектори.

Ситуации, в които се изисква евакуация?

- блокиране на пътуващите във влакове и превозни средства, блокирани в снега, при условия, при които престоят им в средствата за пътуване може да застраши живота им;
- блокиране в подобни ситуации на животните, като тяхното подслоняване е необходимо по същите причини, както и за да се избегнат материални щети в случай на смъртта им.

Евакуацията в тези случаи може да се извърши с железопътни средства (от най-близките гари, от които не е засегнат железопътният трафик) или превозни средства от други структури (МАІ, МАрN) или икономически оператори.

- изолация на местностите поради снежни виелици, причинени от падането на обилен сняг, масивни снеговалежи и виелици, което застрашава живота на гражданите със спешни медицински нужди.

В този случай е необходимо да се концентрират усилията на всички интервенционни сили на съответното място, за да се осигури необходимата първа помощ и да се евакуират пострадалите до болничните звена.

13. Какви са основните правила в случай на затрупване със сняг?

- Абсолютно всеки вид пътуване ще бъде избегнат, ако не е необходим;
- Ако обаче е необходимо да пътувате, ще се вземе подходящо облекло;
- Постоянно информиране за метеорологичните условия по радиото и телевизията;
- За да се справите у дома, се подгответе със запаси от храна, вода и гориво и осигурете различни средства за отопление и приготвяне на храна;
- Подгответе осветителни средства, независими от електрическата мрежа;
- Съхранявайте под ръка средствата за почистване на снега;
- В случай на пътуване с кола, тя трябва да бъде снабдена с вериги за сняг, лопати, скрепери, теглещ кабел, резервно гориво и да се съобщи на някое място на пътуване;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Ако транспортното средство се развали, не се паникьосвайте, запазете спокойствие, включете аварийните светлини, пуснете светлините и изчакайте помощ;
- Не напускайте транспортните средства за да търсите помощ, тъй като съществува риск от измръзване;
- Пътувайте само през деня и използвайте главните пътища;
- Избягвайте претоварването.

14. Как да постъпите ако се окажете блокиран/затрупан?

- Автомобилът ще бъде изтеглен в дясната страна на пътя;
- Аварийните светлини ще бъдат включени и за радио антената или прозореца ще се захване алена кърпа;
- През нощта светлината вътре в превозното средство ще бъде включена, така че спасителният екип да може да намери по-лесно превозното средство;
- Събитието се съобщава на телефон 112, указва се мястото, където превозното средство е било блокирано и то няма да бъде напуснато, докато не пристигнат интервенционните / спасителните екипи;
- Превозното средство не се напуска, освен ако не видите сграда, която може да осигури подслон;
- Стартирайте двигателя и отоплителната система за около 10 минути на всеки час, за да запазите топлината вътре. Когато двигателят работи, леко се отваря прозореца за да става вентилация;
- Снегът от изпускателната тръба трябва да се почиства периодично;
- Тялото се раздвижва, за да се поддържа топло, като се избягва умората;
- Следи се за признаци на замръзване или хипотермия. Ще се правят лесни упражнения за поддържане на доброто кръвообращение.
- Ако в колата има повече хора, те ще спят подред. За изолация на автомобила ще се използват стари вестници, хартии или покривалата от седалките.
- Физическата умора ще се избягва. Студеното време товари сърцето.
- Усилията като изчистване на сняг или бутане на автомобила могат да доведат до инфаркт или да изострят съществуващите проблеми със сърцето.
- Пийте достатъчно вода, за да избегнете дехидратацията. Не излизайте навън на вятър.

15. Кои са специфичните за периода заболявания?

Най-честите заболявания са: грип, пневмония, ларингит, инфекция на пикочните пътища, ротавирус и настинки.

- Грипът е заразна респираторна инфекция, а симптомите се появяват три дни след излагане на вируса. Симптомите на грипа включват: висока температура, втрисане, болки в гърлото, кашлица, хрема и болки в гърба и краката.
- Пневмонията се проявява чрез възпаление на белодробните пътища и може да бъде разпозната по висока температура, втрисане, кашлица, лош дъх и болки в гърдите. За да се предотврати появата на болестта, трябва да се избягва контакт с хора, които вече имат това състояние, но също и спазването хигиенни правила.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Ларингитът е вирусна инфекция на ларинкса.
- Измръзванията са причинени от студа поради ниските температури. Измръзналата кожа е белезникава и твърда. Рисковите фактори са: дехидратация, неподходящо облекло.

16. Как се предотвратяват специфичните за периода заболявания?

Противогрипната ваксина е решение и може да ни предпази от грип и настинки през зимата. Антибиотиците не са ефективни срещу болестите, с изключение на бактериална инфекция.

В случай на измръзване е необходимо подходящо облекло.

В случай на ларингит трябва да се избягват студени напитки от хладилника и да се носи облекло, подходящо за периода.

Поддържане на строга хигиена на тялото, с често миене на ръцете, когато е необходимо, но особено след издухване на носа, кашлица, кихане и контакт с болни хора; избягване, доколкото е възможно, на човешки агломерации и контакт с болен или подозиран грип; използването на носни кърпички за лична хигиена, при кашлица или кихане, както и проветряване на помещенията или офисите, поддържане на температура от 20-21 градуса по Целзий.

Препоръчва се избягване на самолечение и посещение на семейния лекар в случай на симптоми на грип, настинка или респираторни инфекции.

3.3. Оценка на риска

3.3.1. Понятие за риск

На практика участващите в проекта партньори използват различни дефиниции за риск, извлечени от международната литература. Сравненията показват, че различните дефиниции в крайна сметка имат един и същ смисъл. Те само добавят елементи към понятието риск.

Двете основни дефиниции са:

Риск = вероятност X въздействие

Риск = опасност X уязвимост

Важно е да се прави разлика между английските термини за **риск (risk)** и **опасност (hazard)**, които в някои езици се превеждат с една и съща дума.

Ако се вземе предвид **второто определение**, разликата между **риск** и **опасност** е в уязвимостта на потърпевшите: потенциалната опасност включва само (**вероятния**) негативен ефект от даден инцидент (**бедствие или криза**). Степента на уязвимост на хората и околната среда при такъв ефект определя дали рискът е значителен.

Нека илюстрираме това: наводнението само по себе си може да бъде разгледано като **опасност**. Ако обаче възникне в ненаселен район, без икономическа и екологична стойност, то тогава казваме, че **няма**, или **има малък риск**.

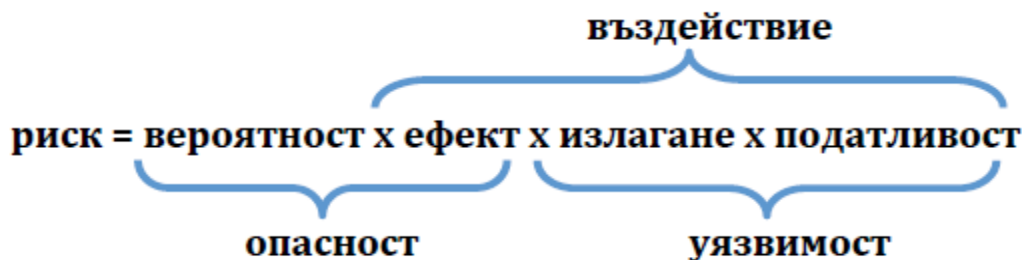

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Уязвимостта е съставно понятие, което включва *излагане и податливост*. Нека илюстрираме това: степента, на която сградите са уязвими към наводнения, зависи както от степента на излагане (*каква е височината на водата?*), така и от степента, в която сградите наистина са засегнати от вода (*от какъв материал и колко здраво са построени?*).

Разликата в двете дефиниции е в групирането на понятията. Комбинирането на тези понятия създава следната сложна дефиниция:

Формулите са предназначени да се посочи, че рискът е **съставно понятие**, състоящо се от различни компоненти, но резултатите **НЕ трябва** просто да се умножават. Това би накарало политически или административни ръководители да стигнат до необосновани заключения, че вероятността и въздействието по дефиниция трябва да се вземат еднакво под внимание. Важно е, че в оценката на рисковете, както **вероятността**, така и **въздействието** се анализират и се преценяват отделно.

Всяка част от концепцията за риска е необходима за идентифициране на мерки за намаляване на риска

Допълнителна причина за **отделното** анализиране на различните компоненти на понятието за риск е, че **всяка** от тях може да доведе до **различни** видове **мерки за защита**. Даден риск може да бъде намален чрез преодоляване на **елементите на възникване**, основния **ефект**, **излагане** и **податливост**. За всеки вид бедствие или криза е подходящо да се отчитат кои са най-определящите елементи на риска и съответно **къде се намират** най-големите **възможности за намаляването му**.

3.3.2. Намаляване на риска

В рамките на проекта какво следва да се разбира под „намаляване на риска (mitigation) чрез **понижаване вероятността и/или въздействието на бедствие и/или уязвимостта на обществото**“. С други думи намаляването на риска включва всички форми за намаляване на риска за различните елементи на понятието риск. Разликата между управление на риска и управление на кризи не е абсолютна за опита на партньорите. Подготвителните мерки за специфични рискове (**очакване**), като например териториалното планиране за осигуряване на достъп до услуги за спешна помощ или възможности за евакуация, могат да бъдат интерпретирани като мерки с превантивен характер или намаляване на уязвимостта. Проектът се фокусира върху мерките в териториалното устройство и планиране. Идентифицирани бяха обаче от практическия опит и много други

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

възможности за намаляване на риска. Важен е изводът, че ранното включване на рисковете в териториалното устройство и планиране, често има най-основните възможности за смекчаване на последиците. От друга страна, успешната стратегия за намаляване на последиците често включва група мерки (не само териториални/пространствени).

Общото между **мерките** за управление на **риска** и управление на **кризи** е, че понякога ги наричаме „**многослойна безопасност**“, термин, който произлиза от обработващата промишленост. Това понятие се основава на принципа, че има няколко **слоя** безопасност **около всеки риск**. Точното определяне на слоевете варира според страната и сектора.

Във всички случаи, първичните, **вътрешни слоеве** се отнасят до управление на риска - структурното внимание за физическата (без)опасност и превенцията, намаляването на опасни ситуации, както и минимизиране на въздействието при действително нарушаване на физическата безопасност. **Външните слоеве** се отнасят до реалните последващи спасителни и възстановителни действия.

Обсъждането на структурата на рисковете за безопасността и възможностите за смекчаване на последиците чрез териториалното планиране изисква системен подход. Рисковете трябва да бъдат идентифицирани по-рано и ефектите на мерките за безопасност трябва да бъдат оценени възможно най-скоро. Трябва да се проследят новите изследвания и да се използват възможностите за подобряване на безопасността, когато има такива. Процесът на смекчаване на рисковете започва с тяхното осъзнаване.

3.3.3. Структура и съдържание на процесът по оценка на риска

В процеса на обмен на опит, партньорите по проекта стигнаха до извода, че стъпките, които следват всички при оценка на риска, се основават на едни и същи **основни принципи**. Логично е, терминологията и дефинициите да се различават във всеки език, но партньорите постигнаха съгласие, че съществуват **3 фази** при **оценката на риска**, както е и в международната литература:

- *Идентифициране на риска (Risk identification)*
- *Анализ на риска (Risk analysis)*
- *Преценяване на риска (Risk evaluation)*

3.3.3.1. Първа фаза – идентификация на риска

Като се вземе предвид дефиницията за риск, терминът **идентифициране на риска** е за предпочитане пред по-популярния **идентифициране на опасност**. Идентифицирането на риска изисква едновременно идентифициране на причините (източниците на риска) и потърпевшите (**уязвимите**). Комбинацията и на двете дава възможността да се вникне в пространственото разпределение на риска или с други думи да се установят високорискови места и ситуации. Ето защо идентифицирането на риска се определя като „процесът по откриване, идентифициране и описване на съществуващи или **потенциални рискови ситуации**.“

Очевидно първият възникнал въпрос е - кои рискове **СА** и кои **НЕ СА** включени? Отговорът може да бъде различен за различните страни и общини, а също така и да зависи

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

от действителната цел на оценката на риска. В много страни-членки на ЕС националното законодателство дефинира **за кои видове риск местните власти, носят отговорност**. Понякога това е уточнено в подробни указания за видовете рискови обекти и уязвимости, към които **местните власти** трябва да отнесат даден риск, например с оценка на въздействието върху околната среда. В други случаи националните правителства разпореждат на местните власти да направят оценка на определена група рискове, които могат да бъдат различни всяка година.

Чрез сравнения между партньорите беше изведен следния РЕГИСТЪР /списък/ с рискове за безопасността, които обикновено се включват в оценката:

- Природни бедствия
 - Наводнения
 - Земетресения
 - Свлачища
 - Горски пожари
 - Вулканични изригвания
 - Екстремни метеорологични условия (студ, жега, суша)
- Технологични рискове
 - Инциденти с производството, използването, съхранението и транспортирането на опасни материали (запалими, взривоопасни и токсични);
 - Ядрени / радиологични инциденти;
 - Нарушаване на комуналните услуги (газ, електричество, питейна вода, пречистване на отпадъчни води);
 - Прекъсване на телекомуникационните и информационните технологии;
 - Транспортни рискове
 - Самолетни катастрофи;
 - Корабни произшествия;
 - Железопътни произшествия;
 - Пътно-транспортни произшествия.

Важно е да се вземат предвид и умишлените инциденти, като **тероризъм и саботаж**. Подобни злонамерени деяния на хора или групи се приемат като специфични, причинени от човека събития, които могат да се отнесат към споменатите по-горе бедствия и кризи (*често пъти са съпътстващи, заради ефекта на доминото*). Те са особен проблем, който трябва да се преценява отделно при оценката на всички видове риск. Вероятността за умишлени инциденти изисква друг вид оценка в сравнение с вероятността за природни феномени или технологични рискове. Още повече, че въздействието от умишлен инцидент често пъти е различно, тъй като е насочено към причиняване на възможно най-големи щети.

Идентифицирането на риска е **продължителен процес**, насочен не само към съществуващите в момента високо-рискови ситуации. Рисковете се изменят непрекъснато. Икономическото развитие може да доведе до нови високорискови човешки дейности. Периодичните промени в земеползването /*териториално-устройствените и градоустройствени мерки, и решение*/, може да приближи уязвимите обекти до източниците на рискове, но също така може да предложи възможности за намаляване на риска. Честотата и силата на природните бедствия се развиват с времето. Ето защо в бъдещите

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

планове за развитие трябва да се отчита идентифицирането на риска. Това може да включва както териториалното развитие на нови жилищни и индустриални зони, така и технологичното развитие, и промените в обществото, които могат да поставят нови предизвикателства. За пример можем да дадем въздействието на промените в климата върху рискове, като наводнения и екстремни климатични условия, въздействието на новите социални и медийни технологии върху скоростта, с която общественото недоволство може да се разпространи или въздействието на водородните автомобили върху рисковите зони около бензиностанциите например.

В допълнение към казаното, важно е също така да се отчитат в регистъра и минали рискове. Инциденти, които са се случили, или са били избегнати, могат да допринесат за анализиране на историческата повтораемост на някои видове бедствия и кризи и за реалната сила от ефекта им. Историческите изследвания могат да ни помогнат да направим оценка на риска в настоящето и да ни разкрият пропуски при идентифицирането на риск.

Съществена част от идентифицирането на риска и регистъра на риска, е представянето му с неговата **географска компонента на т.н. карта с рисковете**.

Въз основа на практическия опит на партньорите могат да бъдат дадени различни съвети.

Когато се създава картата с рисковете, следва да се помисли внимателно за потенциала ѝ за многократно използване. Търсенето определя предлагането: карта на риска, която е проектирана за определено приложение, на практика може да представя допълнителни нужди. Те може да не бъдат удовлетворени винаги лесно, ако не са взети предварително под внимание.

Широко разпространени **примери за използване картографирането на риска са:**

- като средство за планиране и определяне на политиката по намаляване на риска;
- като средство за комуникация с гражданите за риска;
- като средство за лицензиране на високо-рискови дейности;
- като оперативно средство за кризисните комисии при определяне на мястото и (възможните) ефекти от инциденти;
- като оперативно средство за автомобили на „Бърза помощ“.

Различните видове приложения създават различни търсения за качеството и достъпността на картата с рисковете.

Многократното използване ще доведе най-вече до по-добро качество на картата, но това не винаги е желателно и възможно да се постигне. Ето защо следва да се помисли внимателно при поставянето на целите на дадена карта с рискове.

Изискванията за многократна употреба трябва да се вземат предвид както и обхвата на включените рискове: какви видове бедствия или кризи (**първоначално**) са взети или не са взети под внимание. Шансът за успешен проект е най-голям, когато целите са реалистични. Добре е да се започне само с няколко риска и няколко слоя на картата и да не се разширява, докато не изпълнят първоначалните стъпки.

Необходимо е тези, които разполагат с информацията, да актуализират динамично данните. За всички видове употреба на картите трябва да се гарантира актуализиране на основната информация. Една карта на рисковете трябва винаги да е актуална. Набавянето на информация директно от първоизточника е най-добрата гаранция за достоверността ѝ.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Необходима е договорка с „притежателите“ на информация за актуализиране на данните и непосредствено проектиране на новата информация върху картата с рисковете. Една карта с рисковете обикновено включва информация от различни източници. Ето защо управлението на информацията не е задача само на една институция, а изисква сътрудничеството на цялата мрежа партньори, които често са и публични, и частни организации. Добре е, ако всички страни осъзнават значението на картата с рисковете за своята организация.

- **Само една карта на риска не гарантира общественото осъзнаване на риска**

Публичният достъп до карта на риска е **само първата стъпка** към осъзнаване на рисковете **от гражданите, организациите и предприятията**. Само с ефективна комуникационна стратегия е възможно да се постигне добро използване и разбиране на дадена карта на риска. Дори и тогава не е сигурно, че хората в действителност ще предприемат мерки, за да са подготвени за бедствия. Важен урок е, че в крайна сметка риск-картата е най-ефективна, ако тя предлага конкретни стъпки за действие в случай на възникване на различни видове инциденти. Без такава информация, познаването на рисковете във вашата среда може да бъде преди всичко "бреме" за гражданите - защо да обръщате внимание на рисковете във вашия квартал, ако не можете да предприемете нещо сами? За да разберете какви са реалните нужди от информация на жителите в квартала, е нужно да обмислите внимателно публичното участие в процеса на разработване на карта на риска.

- **Гарантиране по правилата сигурността на класифицираната информация;**

С определена информация за риск може да бъде злоупотребено при планиране на терористични атаки или саботаж. Затова въпросът дали да се публикува или не дадена риск карта винаги трябва да се разглежда по време на процеса на проектиране. Значението на прозрачната комуникация при поемане на риск трябва да се сравни с шансовете за всякакви злоупотреби. Друго съображение е, че обикновено повечето информация от картата на риска вече е свободно достъпна чрез други средства. В този смисъл картата на риска често не представлява допълнителна заплаха за сигурността. За информация, която наистина е класифицирана или строго поверителна, е необходима стратегия за сигурност.

Необходимо е **да се въведат различни нива на достъп** до системата за картографиране на риска. Това може да се окаже необходимост дори и при риск карти, които се използват само от професионалисти, тъй като на стотици или дори на хиляди професионалисти се налага да имат достъп.

- **Рисковете не признават изкуствени граници;**

Всяка карта на риска има граници. Рискът обаче не спазва създадените от човека административни граници, а често дори и естествените граници. Бедствие в един район може често да повлияе директно на друг. Последните вулканични изригвания показаха, че в някои случаи ефектът може да бъде почувстван на хиляди километри. Една публична администрация, независимо дали е местна, общинска, областна или национална, трябва винаги да взема под внимание предоставянето на информация за потенциални рискове, които излизат извън границите ѝ. Специално за рисковете, които могат да преминат

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

границите между страни членки на ЕС, **договорът от Хелзинки определя, че правителствата трябва да се информират взаимно за опасности, възникващи на 15 км от границите на държавата.**

3.3.3.2. Втора фаза - Анализ на риска

Анализът на риска е втората стъпка при оценката на риска. Тази стъпка може да се дефинира като „процес за определяне естеството и относителната сила на риска“. Целта е да се приоритизират рисковете, които най-вече се нуждаят от политическо внимание. Подходът към тази стъпка се определя от понятието за риск, което стои в основата ѝ.

Според ООН например, оценката на риска е насочена към определяне на опасностите и уязвимостите. Европейският съюз използва тази дефиниция, но се фокусира върху оценяването на вероятността и въздействието. Както вече беше казано и **двете дефиниции** за риск в действителност **отразяват едни и същи фактори**. Изборът на дефиниция обаче има своите последствия при представянето на анализа на риска. В някои случаи рисковете са класифицирани според опасността и уязвимостта, в други – според вероятността и въздействието. В проекта бяха представени **примери и за двата подхода**. Единият подход не е непременно по-добър от другия, но когато се избира метод, е важно да се знае разликата помежду им. По принцип подходът **с опасността и уязвимостта** е особено полезен за отделен анализ на природните бедствия (**еднорисков подход**), тъй като човек не може да окаже въздействие върху опасности като земетресения, вулкани и екстремни климатични условия. За тези рискове е особено важно да се фокусира върху подходящия анализ на уязвимостите (**хора, икономика, екология**), тъй като те са единствените възможности за намаляване на риска.

От друга страна, подходът с **вероятността и въздействието** е подходящ за едновременно анализиране на различни видове риск, защото той дава възможност да се представят резултатите чрез диаграма, улесняваща лидерите на мнение при прозрачно сравняване относителната сила на даден риск. Този подход се нарича още **„многорисков подход“**.

- **Еднорисков подход:**

При еднорисковия подход **фокусът е върху анализа на риск (бедствие или криза)** от определен вид, обикновено в даден географски район и за определен период от време. На практика съществуват много примери за този вид анализ като например за **горски пожари, наводнения и свлачища**. Този вид анализ на риска е насочен към определяне кои от идентифицираните райони са най-застрашени, за да се проведе политика по **мениджмънт на риска и/или кризата**.

Методите за **еднорисков анализ** са много различни. Така например, рисковите фактори за горски пожари са различни от тези за наводнения. Резултатите от подобни анализи на риска са най-трудни за сравнение. От друга страна подобен специфичен за дадения риск подход може да допринесе за по-целенасочени политики в сравнение с общия подход.

- **Многорисков подход:**

При **многорисковия подход** по принцип, всички възможни рискове за безопасността (**от списъка, представен по-горе**) биха могли да се разглеждат едновременно. Това

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

означава примерно, че рискове като **експлозии** трябва да се направят сравними със **социалните вълнения**, или големите **инфекциозни заболявания** – с нарушаването на **комуналните услуги**. За да могат да се сравнят напълно различни рискове при многорисковия подход, е нужен някакъв критерий, с който да се измерят последствията от риска за „жизнените интереси“ на обществото. Понятието „**жизнени интереси**“ се използва отдавна от няколко страни и сега е също част от предложения общ подход за национална оценка на риска в ЕС.

Често използван метод при **многорисковия анализ** е така наречения **анализ на сценариите**. Вникването в настоящи и бъдещи опасни ситуации не се превежда непременно като анализ на риска. Невъзможно е да се опитате да анализирате отделно стотици и дори хиляди опасни ситуации. Вместо това, при анализа на сценариите **даден сценарий** се разработва **според всяка категория риск**. Основната причина за използването на сценарии като инструмент за оценка на риска е възможността за дефиниране на критичните елементи при появата на бедствие или криза **като основи за стратегически политики**.

Анализът на сценариите позволява идентифицирането на най-важните фактори, с които може да се преодолее бедствие или криза - и чрез намаляване на риска (**вероятност, ефект и уязвимост**) , и чрез готовност за бедствието.

- **Различните видове риск може да изискват различни видове анализ:**

Важно е да се прецени предварително кой подход отговаря на целите на оценката на риска. Понякога рискът е очевиден и е приоритет, затова няма нужда да се сравнява с други рискове. В този случай еднорисковият подход е най-добрият вариант за локализиране на риска и определяне на политика. Точният метод за подобен еднорисков подход зависи много от определените характеристики на риска. В други случаи е по-подходящо да се направи многорисков анализ, за да се приоритизират рисковете, на които да се обърне внимание.

- **Фокус върху нуждата от актуални политики за риска:**

Анализът на риска **сам по себе си не е цел**. Той е **средство за приоритизиране на рисковете**, за да се насочат наличните финансови и човешки ресурси, както и политическото внимание към „правилните“ рискове. В допълнение към това анализът на риска е начин за идентифициране на политически решения. Ефективният анализ на риска помага да се вникне в същността на риска и едновременно с това да се идентифицират възможностите за подобряване управлението на риска и на кризите. За целта се използва **анализа на сценариите**. При него се търсят **причините** и **следствията**. Това позволява да се идентифицират насочени стратегически и политически мерки по всички аспекти на много слойната безопасност и по всички видове въздействия.

- **Разработване на мрежа от партньори:**

За да се направи анализ на риска, е необходима информация, експертни знания и опит. Никоя публична администрация не разполага директно с всичко това в рамките на своята организация, което е още по-валидно за малките общини, като тези участнички в настоящия проект. Ето защо **анализът на риска винаги изисква тясното сътрудничество ПОНЕ на няколко публични и частни организации**. Публичните

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

администрации трябва да развият **умения за работа в мрежа** и добри взаимоотношения с всички партньори. Една добра партньорска мрежа ще послужи не само за целите на анализа, но и за реалното прилагане на политиките и влагането на средства при постигане на целите на проекта.

- **Организиране структурното изпълнение на процесите за анализ на риска:**

Също както картографирането на риска, **анализът на риска трябва да бъде непрекъснат процес**, тъй като рисковете се променят с времето. Прилагането на ранните политики за управление на риска в идеалния случай води до адекватен анализ на риска, който показва ефективността от мерките. Това може да доведе до нови политически приоритети в сферата. Затова е важно да се поддържа информираността и компетентността на отговорните за това власти относно процесите по анализ на риска.

3.3.3.3. Трета фаза - преценяване на риска

Третата последна фаза от оценката на риска (risk assessment) се нарича **преценяване (risk evaluation)**. На този етап заключенията от идентифицирането на риска и анализа на риска **се предоставят на политиките и лидерите на мнение**.

Мениджмънтът на риска и на кризите не е предназначен за постигане на **абсолютна сигурност**, а е **част от обществено-политическата оценка**, вземаща под внимание публичния интерес към рискови дейности. Така **например** съвременното общество **не би могло да мине без опасни вещества**. Немислимо е също така хората, живеещи в райони, податливи на наводнения, свлачища или вулканични изригвания, да се евакуират напълно. В крайна сметка **целта е да се постигне ниво на безопасност, което е приемливо и за политиките, и за гражданите**. Това означава, че политиките и административните ръководители ще трябва винаги да преценяват резултатите от всеки анализ на риска на базата на техната **собствена ценностна система и предпочитания**.

За да се прецени **кой** от анализираните рискове **трябва да бъде избран** като приоритетен, трябва да се вземат предвид много различни критерии, **като например**:

- обществената осведоменост относно рисковете и загриженост на жителите;
- относителното значение на жизнените интереси: **например**, за един лидер, рискове с потенциално много жертви може да се окажат най-важни, а за друг, приоритет могат да бъдат рисковете с тежки икономически или екологични последици;
- съществуващите политически приоритети и програми: **например**, съществуващи програми за намаляване на риска;
- инструкции от по-високи нива на управление: **например**, националните приоритети и разпределението на бюджета;
- престижни проекти, като например нови жилища или индустрии;
- бързи печалби: евтини мерки, които имат значителни предимства;
- икономическото значение на някои рискови дейности;
- дисбаланс между нивото на риска и действителната готовност за бедствия.

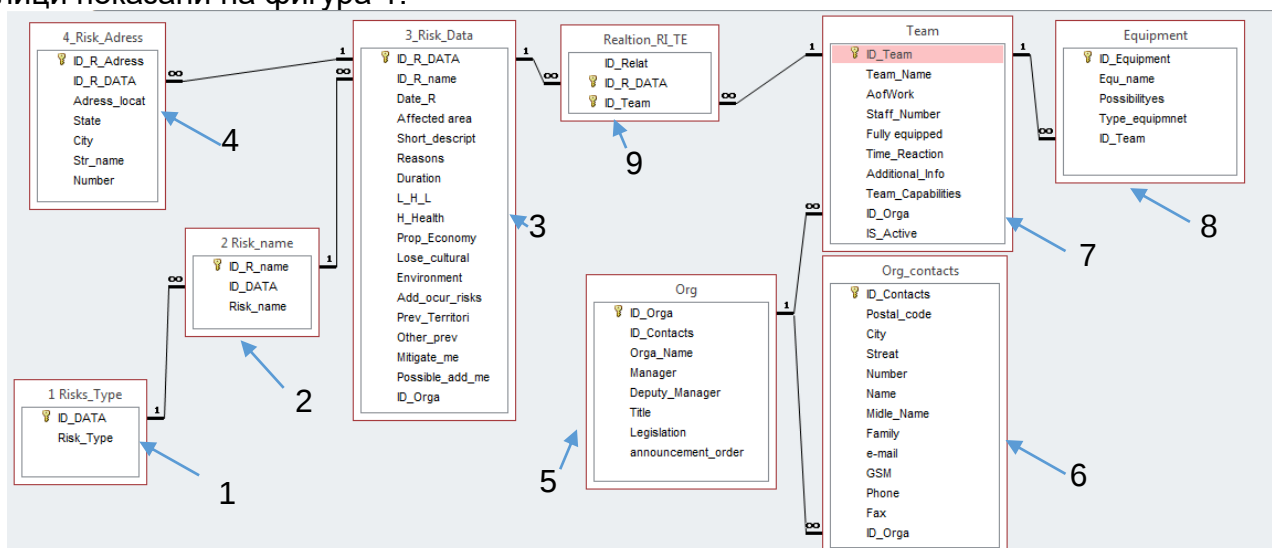
Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

професионалистите по безопасност трябва да извършват обективен анализ на риска, но трябва да са наясно, че вземащите решения ще интерпретират резултатите на базата на собствените си субективни политически предпочитания. Следователно, вариант е да **попитате изрично** вземащите решения за **техните субективни критерии за оценка**.

3.4. Попълване регистъра на риска

Регистърът на риска е изработен с продукт от пакета Microsoft Office 2013. Използваното приложение Access 2013 предоставя възможност за изграждане на бази от данни. Чрез него, след дефиниране на необходимата функционалност и данните необходими за създаване и поддържане на регистър на риска се изградиха 9 бр. релационни таблици показани на фигура 1.

Фигура 1

Основната концепция на изградената база от данни за регистъра на риска се състои от следните компоненти:

- **Тип на риска** – при разработване на стратегия за по-добра координация и ефикасни реакции на съвместно трансгранично партньорство /Стратегията/, са дефинирани типове рискове, които могат да възникнат на територията на трансграничните община Ценово и комуни Хотареле и Гряка. Типовете риск които се идентифицираха са Природни бедствия, Технологични рискове, Транспортни рискове, Умишлените инциденти и Медицински риск. Типовете риск са въведени в таблица „1 Risks_Type“ (посочена със стрелка с номер 1 на фигура 1). Всеки тип риск може да бъде разделен на няколко подвида, както е посочено в **Таблица 1**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Таблица - 1

Тип на риска	Име на риска
Природни бедствия	
	Наводнения
	Земетресения
	Свлачища
	Горски пожари
	Вулканични изригвания
	Екстремни метеорологични условия- снегонавяване и обединявания
	Екстремни метеорологични условия - жега, суша
Технологични рискове	
	Инциденти с производството, използването, съхранението и транспортирането на опасни материали (запалими, взривоопасни и токсични)
	Ядрени / радиологични инциденти
	Нарушаване на комуналните услуги (газ, електричество, питейна вода, пречистване на отпадъчни води)
	Прекъсване на телекомуникационните и информационните технологии
Транспортни рискове	
	Самолетни катастрофи
	Корабни произшествия
	Железопътни произшествия
	Пътно-транспортни произшествия
Умишлените инциденти	
	Тероризъм
	Саботаж
Медицински	
	Инфекциозни заболявания по хора
	Инфекциозни заболявания по животни

- **Видовете риск** са изградени в таблица „**2 Risk_name**“ (посочена със стрелка с номер 2 на фигура 1), която е свързана с ключово поле към таблицата за тип на риска.
- Основните данни за изграждане и функциониране на регистъра на риска са дефинирани в таблица „**3 Risk_Data**“ (посочена със стрелка с номер 3 на фигура 1). Данните които се съдържат в нея са показани в **таблица - 2**.

Таблица - 2

Дата	Date
Област / Регион	State/Region
Населено място	City
Улица	Street
Номер на улица	Number

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Засегната територия/точка на възникване (GPS координати)	Affected area / origin point (GPS coordinates)
Кратко описание	Short description
Причини за възникване	Causes of occurrence
Период времетраене на събитието/бедствието (Продължителност в дни)	Duration Period of Event / Disaster(Duration in days)
Загуба на човешки живот	Loss of human life
Увреждане на здравето на хората	Damage to human health
Значителни вреди на имуществото и/или икономиката	Significant damage to property and / or economy
Загуби в културно историческото наследство	Losses of cultural heritage
Значителни последици за околната среда, свързани със замърсяване на почвата, водата или въздуха с химически, биологически или радиоактивни вещества и материали или с унищожаването на биологични видове	Significant environmental impacts associated with soil, water or air pollution by chemical, biological or radioactive substances and materials or the destruction of species.
Допълнително възникнали рискове (домино ефект)	Additionally occurred risks
Предприети превантивни и териториално устройствена защита	Preventive and territorial development protection
Други превантивни защитни мерки	Other preventive protective measures
Предприети мерки за овладяване и смекчаване	Measures taken to mitigate
Използван човешки ресурс	Used human resource
Използвана техника, машини, специфично оборудване	Used equipment, machines, specific equipment
Възможни допълнителни мерки за смекчаване на последствията	Possible additional mitigation measures

- Тъй като е възможно риск да възникне на няколко места едновременно, е предвидена възможност за записване на много адреси като параметри на възникнала рискова ситуация (*таблицата посочена със стрелка с номер 4 на фигура 1*).
- При възникване на рискова ситуация следва да има реакция от отговорните за това служби и власти. Може да бъде въведен план за действие при природни и предизвикани от човека бедствия, съответно да бъдат привлечени сили и средства, които предварително са записани в плана. Съответно в регистъра на риска е предвидено място за въвеждане на данни за екипи, оборудвани със съответното техническо обезпечаване, за действие при рискови ситуации. Данните за организациите към които принадлежат екипите и техническото обезпечаване са организирани в **таблицы от 5 до 8** показни на **фигура - 1**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Таблица - 9** е предназначена за връзка между регистъра на риска и данните за екипите предвидените в планове за действие при природни и предизвикани от човека бедствия.

3.5. Отговор на риска

Ефективния **отговор** на природните бедствия е **предопределен от цикличният характер на управлението на риска** от тях, като негова съществена съставна част наред превантивната **подготовка** и трайното **възстановяване** след възникването им.

Тук ще бъде разгледан **процесът на планиране и реализиране на смекчаващи политики:**

- Как изводите от оценката на риска могат да се превърнат в конкретни и изпълними политически решения?
- Как работи планирането и реализирането на смекчаващи политики?
- Какви са възможностите за привличане на вниманието към безопасността и защитата на населението при значими териториално-устройствени изменения?
- Как местните власти да съгласуват политиките си за управление на риска с тези на други териториални единици, публични и частни организации?

Основни фактори /инструменти/, влияещи върху отговорът на природните
www.interregrobg.eu

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

бедствия, */и то в много по голяма степен/* за по-добрата координация и ефикасна реакция на съвместно трансгранично партньорство между община Ценово от българска страна, комуните Хотареле и Гряка от румънска.

3.5.1. Финансиране

Първото необходимо условие за изпълнението на един план е разбира се ресурсното */финансово, кадрово и материално-техническо/* осигуряване. След като са поставени целите и са ясни мерките на плана за предотвратяване на бедствия, засегнатите страни трябва да знаят какъв ще бъде техния принос. В крайна сметка всичко се свежда до реалното разпределение на бюджети, до привличането на правилните експерти и използване на наличните материални ресурси.

Общ извод е, че особено в трансграничните зони **не е лесно** да се вникне в **различните видове бюджети** за намаляване на бедствията. Бюджетите, които са определени изрично за мерки против бедствия, са много малко, като същевременно такива мерки могат да бъдат финансирани от много други общи разходи, в които не са конкретизирани средствата за превенция на риска. Цялостният обмен на опит между партньорите по проекта показва, че бюджетите, определени за предотвратяване на бедствия, **се различават в голяма степен** в общините/комуните и държавите, не само по своя размер, но и по относителния им дял от общинския и общия държавен бюджет.

Във всеки случай общият размер на бюджетите, определени **изрично за превенция на бедствия**, се оказва относително малък в сравнение с бюджетите за териториално и инфраструктурно развитие. Докато бюджетите за **териториално развитие** се измерват в милиони */милиарди/*, тези за предотвратяване на бедствия **са ограничени до десетки, стотици хиляди /милиони/**. От една страна това е разбираемо от гледна точка на въздействието върху обществото, но от друга страна показва, че финансирането на мерки за превенция на бедствията, като част от проектите за териториално развитие, е нищожно малко на фона на общите разходи за такива проекти. Ето защо е нереално да се преговаря с някоя община или министерство за отпускане на бюджет за безопасност покрай ЖП линия например, когато в същото време стойността на договорите с компаниите, изграждащи ЖП линията са стотици и дори хиляди пъти по-големи.

Още една тема за обсъждане е тази, че много рискове са причинени или задълбочени от прилагането на мерки за териториално развитие */териториално-устройствено-планиране, земеползване/*. Това се наблюдава не само в случаите, когато териториалното развитие води до появата на нов риск *(като например промишлена зона или засилен транспорт на опасни вещества)*, но и когато нови уязвими обекти *(жилищни сгради или училища)* се строят в близост до съществуващи рискови обекти, създадени от човека, или в зона, застрашена от природни бедствия.

Затова **общият извод** е, че трябва да се обърне повече внимание на това **до каква степен мерките за безопасност са част от териториалното и инфраструктурно развитие, включително и във финансово отношение.**

Дискутирайки финансирането на мерки за превенция на риска, партньорите по проекта достигнаха **до следните изводи:**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- **Включване на превенцията на природните бедствия в други бюджети и създаване на публично-частни партньорства**

Основен фактор за финансирането на мерки за предотвратяване на бедствия е да се направи опит за включването им в проекти, финансирани от други бюджети. Това е не само въпрос на плащане за риска, който се създава, но също и за намаляване на разходите чрез обединяване на мерките за безопасност с други строителни дейности.

Например по време на реконструкцията на даден път, той може да бъде **издигнат над прогнозните нива** за наводнения, за да функционира и като **евакуационен маршрут**. Шумоизолиращите стени на магистралите могат да бъдат използвани едновременно и за намаляване ефектите от някакъв влив или експлозия. Има безброй възможности **за комбиниране на мерки за безопасност** с необходими строителни дейности, стига партньорите да са съгласни да ги обмислят. Това изисква тясно сътрудничество на публичните администрации, а често пъти и публично-частни партньорства.

Така стигаме **до втория извод**:

- **Търсене на общи интереси и ситуации, в които всеки печели.**

Друг фактор за успеха при намирането на финансиране е създаването на **публично-частни партньорства** или здраво сътрудничество между публични институции. За да се убедят заинтересованите публични администрации и дори частните компании, че трябва **да прехвърлят бюджет** от други сектори или проекти **към мерки за превенция на риска**, е важно да им се изясни каква е ползата за тях. Необходимо е да се намерят общи интереси при определянето на мерките.

Например, едно горско стопанство може лесно да разбере необходимостта от мерки за превенция на пожари, тъй като горите са част от търговските му интереси. По същия начин всяко общинско управление /**правителство**/ трябва да бъде в състояние да разбере необходимостта от мерки за защита/безопасност, например, за предотвратяване общата загуба на инфраструктура, поради инцидент с опасни товари, не само от гледна точка на възможните жертви, но също и за намаляване на потенциалната вреда за националната икономика като цяло.

Независимо от това, създаването на **трансграничните партньорства** означава и нещо повече от споделянето на общи интереси. То включва също така определянето на ситуации, в които всеки печели: дори интересът да не е взаимен, определени мерки за предотвратяване на рискове може да допринасят едновременно за осъществяване то на различни цели. **Например**, намаляването на съществуващи рискове може да повиши стойността на даден терен и възможностите за неговото използване, или пък готовността за борба с бедствията, постигната заедно с природозащитниците може да подобри опазването на природата.

- **Организиране на ранно включване (трети извод):**

Част от подхода **РИСК-Р** е **ранното включване**. Идентифицирането на общи интереси трябва да се осъществи **на възможно най-ранен етап** и да е свързано с мерки насочени към териториалното устройство, и с превенцията на природните рискове. **Втората** стъпка е **сътрудничеството при оценката на риска**, за да изгради общо

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

разбиране на проблема и да се повиши осведомеността за него. Препоръчително е без да се бърза да бъдат включени съответните партньори във фазата на целеполагане, за **да има възможност да се сравнят политическите цели, свързани с бедствията с целите, продиктувани от други интереси.**

- **Възползване от изводите на Анализа „ползи-разходи“ (четвърти извод);**

Както бе разяснено по-горе, **препоръчително е** да се направи **анализа разходи-ползи**, за да се избере правилната стратегия за превенция. Този анализ помага също, **да се открият възможностите** за финансиране на планове за намаляване на риска.

От една страна този анализ дава ясна представа за първоначалната инвестиция за прилагане на мерки за безопасност, за структурните разходи по поддръжка и за периода на амортизация. По този начин се определя кои бюджети по кое време да бъдат налични. От друга страна **анализът разходи-ползи** показва, как някоя от страните ще спечели по някакъв начин от мерките за защита/безопасност.

За да се открие подходящо финансиране, **може да е** от полза да се разгледа **баланса** между тези, **които плащат** и тези, **които печелят**. Ако даден сектор или заинтересована страна **има много от планираните ползи**, е съвсем **логично да се изиска участието им в стратегията за намаляване на рисковете**. Все пак, това не винаги се налага предварително или друг вариант е да се постигне **съгласие за реинвестиране на ползите в бъдещи проекти за смекчаване на риска**. Такива форми на солидарност на страните, които печелят, могат да убедят страните, които плащат, да изиграят своята роля.

- **Организиране на сътрудничество извън административните граници (пети извод).**

Трудностите при прилагане на описания „принцип на солидарност“ произтичат от това, че в много случаи ползите и разходите са за различни (**териториални**) нива, така както и самите рискове често излизат извън административните граници, особено важно за трансграничните региони.

Например, в случай на речни наводнения, мерките за превенция, приложени нагоре по течението, могат да намалят риска надолу по течението. Или определен маршрут за безопасен превоз на опасни товари може да доведе до намаляване на риска в една част от територията за сметка на друга. Този начин на „разпределяне“ на проблемите **изисква трансгранично сътрудничество и финансиране от местните /общинските/ власти и правителствата на страни-членки на ЕС**. Това не е лесна задача, защото обичайната тенденция е публичните администрации да се придържат към своите формални отговорности за територията, за която отговарят.

Това ни води към **втория фактор** на успеха по изпълнение на стратегии за предотвратяване на бедствия:

3.5.2. Работа в мрежа

Броят научни теории за работа в мрежа е неограничен. Въпреки това **проекта следва да се фокусира** върху практическите уроци и добри практики на местни, национални /регионални/ администрации в страните от всяка държава. Без да претендира да "отменя" научни теории или дори да ги включва, първият резултат от дискусиите на

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

партньорите по проекта е общият практически подход **за стартиране на работа в мрежа - извършване на оценка на мрежата**. Стъпките на такава оценка са сравними с тези на **оценката на риска** (виж по-горе) и **оценката на възможностите** (виж по-горе).

ПЪРВАТА СЪПКА е идентифициране на мрежата - да се определят всички ключови фигури, участващи в процеса на вземане на решения. Основните области, в които заинтересованите страни трябва да бъдат идентифицирани, **са международно и национално законодателство, местни разпоредби, разпределяне на (финансови) ресурси и реалното поставяне на политически цели**.

ВТОРАТА СЪПКА е да се изготви анализ на мрежата: да се определят както **формалните**, така и **неформалните отношения** на местните /общинските/ органи на изпълнителната власт, административно-териториалните структури на всички нива на управление всички идентифицираните заинтересовани страни.

Например, има ли определена йерархия при вземането на решения, има ли официални срещи за консултиране или формални процедури, които трябва да се спазват, **притежава ли някой партньор правото на вето?** Кои организации са естествен партньор на мрежата, кои ключови играчи имат добри неформални връзки?

ПОСЛЕДНАТА СЪПКА е оценка на мрежата – да се реши кои заинтересовани страни са **"най-важни"**, за да бъдат включени и по какъв начин. За целта може да бъде полезно да се определят някои специфични критерии за вземане на решения, а в по-малки мрежи оценяването може да се направи съвсем естествено и въз основа на съществуващ опит.

- **Особено важното: мрежата се създава възможно най-рано.**

Работата в мрежа е представено тук, **като част от изпълнението на стратегии за предотвратяване на бедствия**, но в действителност тя трябва да започне на много по-ранен етап от този процес. Най-добрият начин да се получи подкрепа в борбата с бедствията е **да се изгради общо разбиране за наличните проблеми**. Необходимото **осъзнаване на риска от всички засегнати партньори** може да се постигне чрез включването им в най-ранните етапи от оценката на риска.

- **Поддържане на мрежата.**

Работата в мрежа е **структурна дейност**. Ако се поддържа връзка с партньорите, само когато има нужда от тях, това ще внесе напрежение. **Препоръчваме** да поддържате контакт с тях, **дори когато няма нужда и да се изгради структурна връзка, в която зависите един от друг**. Да се разчита един на друг и да се помага, независимо от обстоятелствата. И преди всичко да се дръжи на дадената дума, защото загубеното доверие се печели трудно.

- **Започва се с ясни договорености за процеса.**

В началото на процеса по превенция на риска е важно да се знаят ангажиментите на всички партньори и какво може да се очаква от всеки от тях. В кои моменти от процеса ще бъдат консултирани, как ще се вземат официалните решения, какви експертни знания се очакват от всяка от община /комуна/ и организация? Един **прозрачен договор за сътрудничество или обща принципна декларация** могат да направят по-гладък самия процес и да подобрят значително подкрепата за постигане на максимално добър краен резултат.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Предварително се мисли и обсъжда, кой плаща и кой има полза?**

В идеалния случай част от анализа на мрежата включва „кой плаща и кой има полза“. Все пак да не **изчаква** с това до фазата на анализа разходи-ползи, тъй като ще се **забави процеса на предотвратяване на бедствия**. Ето защо следва да се набележи кой плаща и кой има полза най-общо в самото начало - **какви могат да бъдат очакваните ползи и разходи?** Тогава, че ще знаят потенциалните „партньори и противници“ и ще помогне да се обмисли **стратегията как да се обедините около идеята**.

- **Работи се за общи интереси и цели**

Привличането на партньори към мрежата изисква **познаване на техните нужди, възможности и общо разбиране на проблемите**. Както вече обяснихме в раздела за финансирането, **отново е много важно да се отчетат всички възможности за намиране на общи интереси и цели**. За да се **сформира мрежа**, не винаги е необходимо да има съгласие за всичко - **дори само един общ интерес може да бъде достатъчен да се сътрудничи за определена политика** през даден период от време. Затова конкретизирайте интересите до момента, в който можете да постигнете договореност. Някой от партньорите **може по принцип, да се противопостави на скъпоструващи превантивни мерки**, но в конкретния случай все пак може да бъде убеден, че това е в негов интерес.

- **Организира се мрежа от експертни знания**

Уменията за работа в мрежа и управление на мрежата са доста по-различни от традиционните умения на специалистите по гражданска защита **/безопасност/**. Професионалните експертни знания за риска в някои случаи **могат да доведат до упорстване** пред партньорите, че "не разбират" необходимостта от управление на риска от самото начало. Затова е **важно да са ясни различните роли** в процеса на предотвратяване на бедствия и различните компетенции, необходими за това. Това е преди всичко проблем, **когато работата в мрежа прерастне в лобизъм и застъпничество за конкретни стратегии** за смекчаване на последиците от бедствия.

3.5.3. Лобизъм и застъпничество

Застъпничеството е процес, при който се правят опити да се повлияе върху обществени политики и решения за разпределяне на ресурсите в рамките на политически, икономически и социални системи и институции.

Лобизмът е специфична форма на застъпничество, при която се опитва да се влияе върху решенията за законови и подзаконови актове.

Партньорите по проекта установиха, че в някои случаи застъпничеството може да не е насочено единствено към въздействие върху местната **/държавната/** политика, а също да бъде насочено към **оказване на влияние върху политиката на частни организации**. От гледна точка на местните власти, които отговарят за безопасността, повлияването на частни партньори „да свършат своите задължения“ е всъщност доста важно.

За да се гарантира, че се вземат решения за политики по смекчаване на рисковете и за подобряване на сътрудничеството и изпълнението на планове, свързани с това, **може да се наложи разработването на стратегия за лобизъм и застъпничество**, като част от процеса по смекчаване на рисковете.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Популярно е схващането, че **лобизмът и застъпничеството са повече или по-малко "корупционни" дейности**, защото често са мотивирани от търговски интереси. Има **достатъчно примери** за частни дружества, които оказват **влияние** върху обществени политики **в своя полза**.

От друга страна, лобизмът може да бъде мотивиран **от морални, етични или религиозни принципи**, които са доста възвишени в сравнение с личната изгода. В общата перспектива на добре функциониращата демокрация **застъпническите практики** са част от **"баланса на силите"**, гарантиращ, че конфликтите на интереси са политически. В случаите на превенция на бедствия често **основният конфликт** на интереси е между фундаментални жизненоважни интереси на обществото – **защита /безопасност/ срещу икономика** или **защита /безопасност/ срещу екология**.

Друга причина, поради която лобизмът и застъпничеството са важни за превенцията на бедствия е фактът, че няма нито един държавен орган, който да е отговорен за всички фази на този процес.

За да се прилагат **стратегии за превенция**, е нужно **сътрудничеството на всички заинтересовани страни**. Това означава, че трябва да бъде убеден всеки за важността на поставените цели и неговия принос за изпълнението им.

Както е описано по-горе, в много случаи е необходимо дори **съфинансиране** от други заинтересовани страни, а за това е **нужно застъпничество**.

- **Примери за лоби и застъпничество**

- медийна офанзива;
- публични речи;
- участие в публични изслушвания;
- публикуване на (научни) изследвания;
- публикуване на статии, брошури и др.;
- проучвания на общественото мнение /Референдум;
- посещения на място, за да се обясни вземането на дадено решение;
- консултации/срещи между вземащите решения на различни обекти;
- включване на вземащите решения в началото на процесите по разработване на политики (*т.е. в управителен комитет*).

- **Познаване процесите на лобизъм и застъпничество**

Защитата **/безопасността/** често е в конфликт с други жизнено важни обществени интереси. Предимно различни заинтересовани страни и организации се опитват да повлияят едновременно на обществения ред. За икономическите и търговски интереси лобизмът и застъпничеството са традиционно чести. Препоръчително е държавните служители, работещи в сферата на безопасността и пространственото планиране, да познават процесите на лобизъм и застъпничество. Всеки от тях, че може да бъде подложен на лобизъм от други, но също така, че може да играе **своя собствена роля** в убеждаването на политиките за важността на смекчаването на риска.

- **Подготвеност и създаване на „прозорец на възможностите“**

Лобирането и застъпничеството създават "прозорец на възможностите". Възползването от възможността, когато възникват обществените опасения или инциденти улеснява включването на превенцията на бедствия в политическия дневен ред. Трябва да

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

сме подготвени в такива случаи с досие с обективна информация (*факти и цифри*) за рисковете и ясен преглед на различни професионални становища.

Добре е предварително да се помисли и за **публичен говорител**. Например когато се лобира пред общинския съвет /*правителството*/ за конкретни мерки за намаляване на бедствията, кметът или Областният управител/Префектът, може да изпълни ролята на публичен говорител от името на мрежата от партньори.

- **Застъпничество за осъзнаване на рисковете**

Подкрепата за намаляване на бедствията започва с осъзнаване естеството и обхвата им. Застъпничеството трябва да включва също така мероприятия, гарантиращи информираността за риска, както на широката общественост, така и на основните заинтересовани страни и политически участници в процеса на вземане на решения. Това доказва важността на внимателното обмисляне на застъпничеството по време на целия процес, а не само на етапа „**оценка на риска**“. Ангажирането на заинтересованите страни и широката общественост в оценката на рисковете увеличава разбирането и подкрепата им.

- **Застъпничество за публично-частно партньорство;**

Тясно публично-частно партньорство е необходимо за почти всички планове за смекчаване последствията от бедствия. Процесите по застъпничество трябва да предвиждат дейности за подобряване разбирането за необходимостта и последващото желание за сътрудничество.

- **Стремез да се повлияе на политическите парадигми;**

Застъпничеството за смекчаване на рисковете **трябва да има по-голяма цел** от целите на един план за предотвратяване на бедствия. Както бе споменато вече, **важно е защитата/безопасността** да стане един от факторите в териториалното и икономическото развитие като цяло. Това означава **промяна в политическата парадигма** по такъв начин, че ранното включване на безопасността в пространствените процеси да се разглежда **като полза**, а **НЕ като разход**. Също така може да се наложи да се обръща повече внимание на превенцията на бедствията, отколкото на последващото им преодоляване.

- **Лобирането свързано с националното и европейското законодателство, трябва да се окаже ефективно;**

В много страни смекчаването на последиците от бедствия все още не е регламентирано в законодателството за териториално развитие. Ако това може да се постигне, ефектът ще бъде много по-голямо застъпничеството за изпълнението на един план за борба с рисковете.

Парадоксално е, че съществуващото сложно законодателство в България и Румъния **понякога проваля** доброто сътрудничество. Разбира се, официалните правила за безопасност са спазени, ако правилно се организира наблюдението и изпълнението на стратегията (*виж понататък*), но докато правилата за защита /*безопасност*/ имат за цел да определят минималното ниво на защита /*безопасност*/, те биха могли **неволно** да направят **минимума, максимум**. В края на краищата защо трябва да се предвиждат допълнителни мерки, ако са изпълнени всички формални изисквания? **Проблемът е**, че основните възможности за намаляване на риска в много случаи възникват **извън официалните правни задължения**. Поради това, **основната цел на лобирането** в националното и европейското законодателство **трябва да бъде, гарантирането на включването на**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

въпросите свързани с защитата */безопасността/* в процесите на териториално развитие.

- **Сформиране на съюзи;**

Силната коалиция от различни партньори за всякакъв вид **стратегии за лобизъм и застъпничество** увеличава шансовете за успех. Заедно сме по-силни! По традиция **местните и регионални власти работят заедно**, за да влияят върху националните политики за превенция на бедствията. Въпреки това, ефективността може да се увеличи, ако в тези видове застъпничество се реализират публично-частни партньорства. Може да се създадат съюзи с **агенции за развитие или предприятия**, които се присъединяват към **обществената цел за намаляване на риска**, или с **университети и учени**, които осигуряват обективна информация за рисковете и мерките за тяхното предотвратяване. Също така гражданите, които са загрижени за физическата безопасност в заобикалящата ги среда, могат да бъдат силен партньор в съюза.

- **Упълномощаване други хора;**

Често пъти няма нужда да се включвате в публичен дебат лично като специалист по защита */безопасност/*. Упълномощаването може да бъде много по-ефективно, като се помогне на другите да окажат влияние върху политиката като се предостави необходимата обективна информация, като се свърже с подходящите заинтересовани страни, като се помогне да се открият общите цели в терминологията, която разбират вземащите решения.

- **Да се обмисли, как да направите екологията „естествен“ партньор на безопасността?**

Както за **защитата /безопасността/**, така и за **екологията** най-важният противопоставящ интерес е икономическата и търговската печалба. Въпреки това, екологията може да се противопостави на процесите за превенция на риска, когато противоречиви интереси, свързани със **защитата /безопасността/**, не станат прозрачни. Такива са най-вече **случаите с природни бедствия** като горски пожари и наводнения, за които някои **мерки за смекчаване на последиците** могат да **противоречат на (традиционните) методи за опазване на околната среда**. Освен това, в области, където рисковете касаят защитени територии, а общата информираност за риска на екологите не е оптимална, **може да се стигне до затруднена готовност за борба с бедствията**. Това трябва **да се избегне**, защото екологията притежава **голяма лобистка сила** с широка обществената подкрепа. За да се укрепи връзката между двете сфери, може да се предвиди формирането на **коалиции между организациите за безопасност и екология**. На местно ниво това може да бъде направено за специфични рискове. На **национално и международно** ниво **глобалното затопляне** може да бъде основание за коалиции, защото то сериозно увеличава вероятността и въздействието върху бедствията.

3.5.4. Публично участие

Общ извод на партньорите по проекта е, че **преди планирането на мерки за ограничаване на бедствията, процесът по оценка на възможностите (виж по-горе) трябва да вземе предвид не само физическите фактори и тези на околната среда, но и социалните аспекти, свързани с приемливостта на финалните решения**. С други думи, трябва да се обърне **внимание на общественото мнение** и да се сравни с **експертните**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

преценки за политиките по безопасност. По тази причина общественото участие е необходима предпоставка в процеса по превенция на риска.

Публичното участие е важно поради **няколко причини.**

На първо място то е важен инструмент за повишаване осъзнаването на рисковете. Чрез участие в дискусиите за предотвратяване на рискове хората научават за обективно съществуващи физически рискове.

По-нататък участието при разработването на стратегия за преодоляване на рисковете е необходима отправна точка за прилагането на мерки за безопасност от самите хора. Комбинирането на публично участие с обучения за риска помага да се информират гражданите как могат да предотвратят инциденти, как да действат по време на инцидент (*устойчивост и самоувереност*) и как да ускорят последващото възстановяване. Ако бъде организирано по подходящ начин публичното участие може да подобри възприемането на мерките и желанието за обществено включване.

Има много различни начини да се организира гражданското участие. В повечето страни то е частично регулирано от националното законодателство, като например се изисква местните власти да информират и/или да включат гражданите в определени фази на прилагане на политиките. Въпреки това се препоръчва да се излезе извън тези формални изисквания и да се набеляжат начини за участие, които са подходящи за особеностите на даден риск и целевите групи.

3.5.5. Съвети и препоръки

- **Да се разграничат целевите групи при оценката на вашата мрежа;**

При оценката на мрежата следва да се вземат предвид различните обществени (*заинтересовани*) групи:

- *Кой живее в обхвата на даден риск?*
- *Кой има търговски интерес като например туризъм, бизнес, фермерство?*
- *Кои са местните заинтересовани групи, оказали се значими в миналото?*

- **Да се организира участие във всеки етап от процеса на смекчаване на бедствията;**

Важно е от самото начало **да се включат хората.** Необходими е да им се каже, че общината /*правителството*/ ще започне да мисли за рисковете. Добре би било да се включат в оценката на риска и да им се даде възможност да дадат местна (*историческа*) информация от собствения си минал опит, позволете им да помогнат при залагането на критерии за преценяването на риска, да имат прозрачност при поставянето на политическите цели и преди всичко, позволете им да участват в разработването на стратегията за смекчаване на бедствията и да намерят ситуации, при които печелят както сигурността, така и местните им интереси.

- **Да се помисли за конфиденциалността на информацията;**

В процеса на смекчаване последствията от рискове може да се появи информация, която е поверителна, като например оценката на рискове, свързани със сигурността, тероризма или специфични производства. **Формалните изисквания** са различни в различните страни на ЕС, но винаги е препоръчително да се обмисли предварително коя информация можете или не можете да разкриете.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Да се изберат различни инструменти и да се проявява гъвкавост;**

Изводите от оценката на мрежата могат да доведат например до създаването на една или повече „фокус-групи“, които да наблюдават целия процес по смекчаване и да дават **задълбочена оценка на общественото мнение за риска и мерките за защита /безопасност/**. Други възможности за общественото участие са **публични дискусии, информационни и образователни кампании**. Различни подходи са нужни за различните целеви групи. Бъдете гъвкави и ако е необходимо сменете тактиката.

- **Да се използват връзките към целевите групи;**

По принцип местната власт, „правителството“ не винаги е най-добре приетият изпращач на послания. Хората сами избират **кой е най-големият авторитет**. Необходимо е да се помисли кой може да бъде най-влиятелната връзка към различните целеви групи като например местни лидери на мнение, ключови играчи в обществото, свещеници или шефът ви. Нужно е объръщане към целевите групи „на тяхна територия“ и на „техния собствен език“.

3.5.6. Мониторинг и изпълнение

Планът за смекчаване на последствията от бедствия може да бъде ефективен, само ако се осигури правилното прилагане на мерките.

За целта е нужен и продължителен мониторинг. Когато мониторингът разкрие недостатъци в изпълнението, прилагането на правните задължения и официалните споразумения често са следващата стъпка.

Според партньорите по проекта за правилния мониторинг и изпълнение е необходимо да се обърне **внимание на следните неща**:

- **Промяната на политическите предпочитания;**

Представителите на публични институции и политически партии често заемат поста си само за **четири до пет години**. Независимо от това политиките, свързани с преодоляване на последствията от бедствия, са много по-дългосрочни. Това означава, че по време на процеса по прилагане на мерките, **политическите коалиции могат да се променят**, както и **политическите предпочитания** за превенцията на бедствия. Една от задачите на държавните служители и техническите експерти, е да следят за въздействието на **новите политически програми** върху съществуващите планове. В някои случаи изпълнението на **дадена стратегия може да бъде спряно**, но повечето пъти промените в мерките за смекчаване на бедствия остават скрити. Важно е да се сигнализират случаите, при които неизпълнението на една мярка може да доведе до цялостно проваляне на стратегията за борба с бедствията.

Винаги има риск след реализацията на най-видимите мерки, **по-дългосрочните и по-малко видими** да бъдат **пренебрегнати** за в бъдеще.

- **Мониторинг и оценка в мрежата;**

Както вече се отбеляза, **процесът по превенция на бедствията** включва различни институции с различни отговорности. Също така прилагането на мерките изисква добро сътрудничество, понякога дори с участието на частни структури. В подобна мрежа е важно

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

да се постигне **предварително съгласие** относно мониторинга и оценката - *Кой публичен орган ще използва официалните си права и кои точно? Приемат ли всички партньори водеща роля в мониторинга (и потенциалното прилагане на мерки) да има например общината или областта, окръга, провинцията?*

- **Официални съдебни инструменти;**

Органите на централните и местни изпълнителни власти и техните администрации разполагат с различни правни средства за наблюдение и изпълнение. В случай на престъпна небрежност може да се прилага наказателния кодекс. В други случаи публичните институции могат да наложат прилагането на мерките чрез официални директиви или инструкции и дори да глобяват например строителни фирми.

В случай на междуправителствено сътрудничество понякога това може да бъде по-трудно.

Например, не е типично и не се прилага често */нормативно недопустимо е/ дадена община* да даде официални инструкции на териториалните звена на министерствата и ведомствата */РИОСВ, Басейнова дирекция, Пожарна, Полиция и пр./*.

- **Мерки за смекчаване на въздействието от бедствия, изпълнявани от гражданите;**

Често пъти стратегията за смекчаване на последиците от бедствия включва някакъв вид мерки, предприети от самите граждани.

Например, за предотвратяването на горски пожари жителите биха допринесли като не складирали горими материали в своите помещения или при екстремни метеорологични условия се включат в спешните доставки на вода и храна от частни домове. Изпълнението на тези видове мерки изисква специално внимание от страна на правителството. В такива случаи често е по-трудно на публичните администрации да използват официални заповеди. Инвестициите в повишаване на осведомеността относно рисковете и конкретни инструкции за това как да се действа *(превантивно, за готовност или по време на действителния инцидент)* могат да бъдат по-ефективни.

Намаляването въздействието на снеговалежите например изисква съдействието на гражданите.

- **Мониторинг на рискове;**

Целта на планът за предотвратяване на бедствия е да се намалят рисковете. Ето защо, след прилагане на мерките за намаляване на риска, трябва да се направи нова оценка на риска за изследване на последствията от политиките.

При **многорисковия** **подход** това може да доведе до ново приоритизиране на различните рискове, което означава, че за в бъдеще ще се обръща по-голямо внимание на друг вид риск. При **еднорисковия** **подход** новата оценка на риска може да доведе до нови мерки за превенция на други територии. Във всеки случай е важно да се представи **реалният ефект от политиките за смекчаване на последиците от бедствия** с помощта на нова оценка на риска и ако е възможно, **нова „диаграма на риска“**, която отразява постигнатото му намаляване. **С други думи е необходима обратна връзка към оценката на риска.** В края на краищата е съвсем логично общинските съветници,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

политиците и вземащите решения да получат представа за **реалните резултати от избраните от тях политики**.

3.5.7. Оценка на процесите за намаляване на риска

Заклучителната част на всяка политика е обратната връзка и препратката към началото на нов процес. Планирането на мерки за смекчаване на рисковете е обширен процес, който включва мрежа от различни партньори и различна експертиза. Разбира се по времето на този процес ще се достигне до много **изводи**, които да бъдат полезни за **бъдещи планове**.

Общата оценка на цялостния процес **осигурява един професионален завършек, който може да подобри желанието за бъдещо сътрудничество с партньорите по управление на риска**.

3.6. Мерки за недопускане/предотвратяване на риска

Необходимостта от **устойчиво стратегическо планиране на рисковете, като един от най-важните елементи на подготовката** е все по-осъзната в ЕС. Усилията на правителствата, областите и общините в много страни-членки са насочени към по-адекватно използване на структурните планове за намаляване /смекчаване/ на риска за нуждите на териториалната политика и политиката за икономическо развитие.

Принципно правителствата обмислят как концепцията за „многослойната“ безопасност **може да допринесе за координиране действията по намаляване на риска от една страна с управлението на кризи от друга?** Но как всичко това може да стане на практика? Кои са нещата, които трябва и не трябва да бъдат направени?

В настоящата Стратегия е направени общ преглед на опита на три общини и две области от 2 държави на ЕС, за “намаляване на риска чрез понижаване вероятността и/или въздействието на опасността и/или уязвимостта на населението и обществото, като цяло.” За отбелязване е, че в практическия опит на партньорите не се прави категорично разграничение между управление на риск и управление на кризи.

Например, пространствените мерки, които могат да бъдат насочени едновременно и към намаляването на риска, и към подобряване на готовността за действителни инциденти или дори към по-добро възстановяване след това.

Три вида управление на риска и безопасността от природни бедствия могат да бъдат разграничени в практическия опит на партньорите:

- управление на риска, насочено към намаляване на риска;
- управление на кризите, насочено към преодоляване на последствията от действителен инцидент (**материализиран риск**);
- и управление на възстановяването, насочено към връщане на обществото към нормалния начин на живот от преди бедствието.

От друга страна могат да бъдат разграничени и **четири фази**:

- фаза преди да е настъпил риск;
- фаза, в която рискът съществува, но не е материализиран;
- фаза на инцидента;
- и фаза на възстановяване.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Трите вида управление на риска и безопасността не кореспондират строго с **фазите, а постепенно преминават от фаза във фаза.**

Във **фазата „преди да е настъпил“** риска, наричана още про-активна, всичко е насочено към **най-висшата форма на управление на риска: ПРЕВЕНЦИЯТА** дадена ситуация **да не се превърне в риск.**

Това е **най-основната форма на планирането на мерки:** веднага щом се зароди **риск, вниманието се насочва към мерките за превенция**, за намаляване на вероятността, потенциалния ефект от дадено бедствие и уязвимостта (**излагането и чувствителността**) на рисковите „елементи“ за този ефект.

Едновременно с това, в тази фаза на риска, отговорните публични и частни партньори, службите за бързо реагиране, като например спешна помощ, се подготвят за бедствието. Подготовката, включва **планиране на бедствието, учения и тренировки**, но както вече беше изтъкнато, **може да включва и мерки за териториално и устройствено планиране.**

Примери за това са **маршрутите за достъп на бърза помощ, снабдяване с вода на пожарната и разчистване на терени за извършване на операции при бедствия.**

Освен това, във **фазата на риска** може **да се започне с управление на възстановяването**, чрез **подготовка на мерки, които правят възстановяването по-лесно.**

Примери за това са **плановите за възстановяване и договори с частни партньори за възстановяване на комунални услуги.**

Също така могат да бъдат предприети структурни и дори териториални мерки за възстановяване. **Например**, може да бъде изградена допълнителен път за случаите, когато основната е блокирана от свлачище или наводнение, или може да се подготви резерв от дадено производство с отделно местоположение в индустриален завод. Друг пример е **засаждането на дървета, които се възстановяват бързо след горски пожар.** Въпреки това, на практика опитът показва, че този род мерки не са с приоритет за вземащите решения, защото цялото внимание е насочено към смекчаване на риска и подготовка за бедствия.

Във **фазата на бедствието** подготовката се превръща в реална **"готовност"** или **помощ при бедствия.** По време на тази фаза се поставя началото на възстановяването. Много от действията на службите за спешна помощ могат да се характеризират като възстановяване, а не като реална готовност. С напредването на времето приоритетите все

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

повече и повече се сменят от реагиране към възстановяване, докато в края на краищата истинската фаза на бедствието приключи и последва **етапът на възстановяване**.

По време на **възстановителния етап** възниква нова ситуация. **Възстановяването** може да даде възможност за преоценка на рисковете. В повечето случаи появата на криза или бедствие насочва общественото и политическо внимание към рисковете. Това ново осъзнаване на риска може силно да намали приемането му, което води до различни видове стратегии за смекчаване на последиците. Затова цикълът е затворен: от **фазата на възстановяване** се преминава отново към **фазата предхождаща риска**.

Въпросът е какъв вид дейности са нужни за успешната стратегия за борба с бедствията?

Отговорите са включени по-долу, в съдържанието на **Плановите за защита при бедствия**.

3.6.1. Разлики в процесите на планиране

В хода на проекта се установи, че на практика повечето от процесите **по намаляване последиците** от бедствия не се случват **като „по учебник“**. Много малък е броят на случаите, в които съзнателно е взето решение от страна на отговорните власти за започване на цялостен процес по намаляване на последиците, както и следване на пълен и рационален процес на планиране. Ако все пак това се случвало, то е най-вече въз основа на разпоредба от страна на правителство, което показва, че от регионалните и местните власти се изисква да разработват планове за определен вид риск. В тези случаи най-вече правителството установява също така общите принципи, а понякога дори и предоставя финансови ресурси за специфичния риск.

Въпреки това, в по-широката перспектива на различни подходи за планиране, случаите, в които се взема съзнателно решение за започване на цялостен процес за смекчаване на последиците, са ограничени. В повечето случаи, смекчаването на последиците от риска не е основна цел. Безопасността често е само един от жизненоважните интереси, които трябва да бъдат взети предвид, заедно с интереси като икономика и екология. Резултат от дискусиите на партньорите, е типологизирането на **четири вида** процеси за планиране при бедствия, произтичащи от два разграничителни белега на основната причина или мотивация на процеса.

Първото разграничение е между съществуващите рискови ситуации и нови такива.

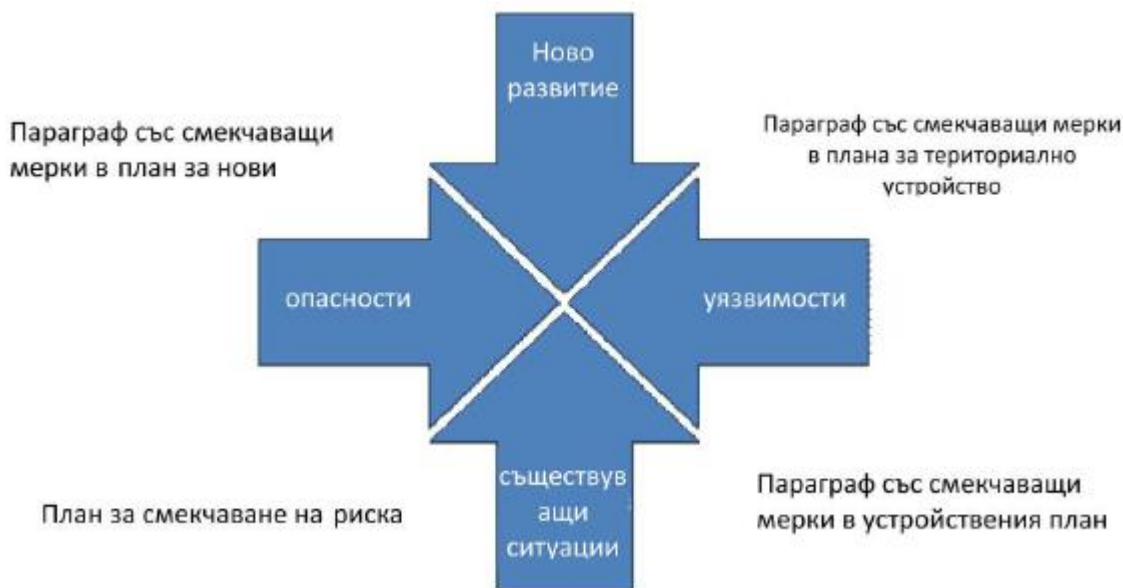
Втората разлика е между процеси, които основно са насочени към самите източници на риск (**опасности**) и тези, насочени към елементите, изложени на риск (**уязвимости**).

На **фигурата** (по-долу), тези две измерения са съпоставени, което води до типологизиране на **четири вида планове** за смекчаване на рисковете.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

3.6.1.1. *Смекчаване на нови опасности*

Първият вид план касае нови (или засилени) опасности. В случаите на предизвикани от човека рискове, той най-вече се отнася до създаването на нови индустрии и нова инфраструктура (за *транспорт на опасни вещества*). Тези видове риск се регулират от много законодателни форми, като насоките **SEVESO-II (96/82/EG) 1**, които изискват оценка на риска, екологична оценка и политики за предотвратяване на риска. В тези случаи процесът на смекчаване е насочен към прозрачно оценяване на планираните икономически ползи от предложените дейности, съпоставени с (*потенциални*) разходите за намаляване на риска и действителните щети от инциденти. Като цяло, планираните мерки за смекчаване могат да бъдат една глава или параграф в цялостния план за развитие, но в зависимост от правните задължения може да се изисква и самостоятелен план за борба с бедствията (*и готовност при природни бедствия*). В случай на нова или засилена опасност от природно бедствие съществуват по-малко формални или юридически причини за разписване на план за смекчаване или на параграф. Нужен е стабилен подход за идентифициране на риска, за да се осигури ранно предупреждаване за нови или засилени природните рискове и за да се осъзнае необходимостта от конкретен план за смекчаване на последиците.

Примери за това са плановете за смекчаване на последиците от глобалното затопляне.

3.6.1.2. *Смекчаване при териториално развитие*

Вторият тип смекчаващи процеси е, когато има ново развитие, но не на нови опасности, а на нови уязвимости. Това включва развитие на нови жилищни проекти, нови "уязвими обекти" (като *болници, училища*) и нова инфраструктура за обществени услуги (като *бензиностанции или помпени станции*), които биха могли да попаднат в обхвата на създадени от човека рискове или природни рискове. Тези промени не са мотивирани главно от намаляване на рисковете, а най-вече от икономически печалби. За тези случаи също се

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

прилага законодателството, което урежда процеса на развитие. Въпреки това, в практическия опит ни, законодателството за устройство на територията в държавите-членки на ЕС не винаги е достатъчно, като се вземат предвид аспекти на смекчаващи физически рискове за безопасността. Пожарната безопасност на отделните сгради е силно регулирана, но липсва цялостна териториална визия за всички рисковете за безопасността. От гледна точка на планирането на риска, най-важната задача за този вид развитие е, да се насочи вниманието към рисковете в най-ранните етапи на проектиране, както и да се включи в устройствения план параграф за смекчаване на бедствията.

3.6.1.3. Смекчаване на съществуващи опасности

Третият вид процеси по планиране на бедствия отговаря най-много на определението „като по учебник“. Те се разглеждат от перспективата на съществуващи опасности.

На базата на пълна оценка на риска може да се извлече задълбочена информация за **локализиране на опасности**, които да бъдат **смекчени**. За тях може да бъде разработен план, включващ всички мерки от перспективата на „многослойната безопасност“. Този вид фундаментални смекчаващи процеси е много ограничен.

Рядко се среща **многорисков териториален подход към планирането на смекчаващи мерки**, започващ с оценка на всички видове риск. Още повече, че примерите за цели планове (за един риск) показват, че се обръща най-вече внимание на неструктурни мерки и помощ при бедствия. Причината за това е **логична**: структурните и териториални мерки са **много скъпи** и се прилагат, когато има и други (икономически) интереси в териториалното развитие.

3.6.1.4. Смекчаване при реструктуриране

Четвъртият вид смекчаване се разглежда от перспективата на съществуващи уязвимости. Това са случаите, когато общините решават да реструктурират (преустроят, препланират) съществуващ район. Както и при новото (териториално) развитие този вид случаи главно, но не основно са мотивирани от смекчаването на риска. Въпреки това политиките, вземащи решения, могат да вземат под внимание мерки за безопасност, тъй като съществуващите рискови ситуации често пъти вече са идентифицирани и обсъдени. В тези случаи целта може да бъде да се обхванат интересите за безопасността в цялостен план за реструктуриране.

Обсъждайки предишните понятия и обменяйки практически опит и добри практики с **партньорите по проекта достигнахме** до следните **ОБЩИ ИЗВОДИ** за процесите по смекчаване:

- **Интегриране на интересите по безопасност с други процеси;**

Основният и най-важен извод за партньорите е: *да се направи опит за интегриране на интересите, свързани с управлението на риска и безопасността, в различни планове на различни нива за планиране на развитието.*

Повечето възможности за това се появяват при развитие, мотивирано от икономически интереси. Действителният брой на цялостни планове за защита при бедствия /безопасност/ е много малък.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Създаване на мрежа;**

От предишните изводи пряко следва, че трябва да се обърне внимание на **изграждането на добра мрежа от структури за комуникация и управление**. Взаимодействието между заинтересованите страни е жизнено важно, тъй като е важно да се знае точно какво и как трябва да направи всеки партньор. Много от възможностите за смекчаване са продиктувани от други (*икономически*) интереси, важно е да се помогне на публичните и частни организации да разберат интересите, свързани с управлението на риска и безопасността.

По време на работата по проекта беше обсъдена темата за работа в мрежа, смесено финансиране и използването на Стратегията за намаляване на риска от бедствия и/или разписване на конкретен план за смекчаване на ефекта тях, когато се взеха под внимание следните въпроси:

- **Смекчаване или многослойна безопасност?**

Смекчаването е само един от аспектите за третиране на рисковете. При подхода на многослойна безопасност важни аспекти, като **готовност** и **възстановяване** също могат да бъдат взети под внимание. Мерките при териториално планиране, касаещи рисковете могат **да НЕ се ограничават само до смекчаване** - при териториалното устройство могат да се вземат предвид и мерки за подобряване на готовността при бедствия, като **например** осигуряване на подходящи **маршрути за евакуация**, за **доставка на вода за гасене на пожари**, **пътища и площи за спешна помощ и др.**

- **За един риск или много /повече/ рискове?**

Повечето планове за смекчаване на бедствията са изготвени САМО за един риск (**например наводнения**) и дори за едно местонахождение на риск (**например конкретен индустриален обект**). Понякога обаче, плановете се отнасят за повече от един риск и дори за целия набор рискове при многорисковия подход. В този смисъл е редно да се помисли, какво точно се иска.

- **Географски обхват?**

Различните рискове имат различен обхват.

Рисковете от **наводнения** например, са съсредоточени около речните басейни, **свлачищата** се появяват повече в планинските райони, а **горските пожари** – само в горите. От друга страна някои рискове не са ограничени, като например **пандемия** от **грип** или разпространение на **радиоактивен прах**.

Във всеки случай повечето рискове не са автоматично ограничени от изкуствените граници на една община, област, регион или дори държава. Това означава, че смекчаващите мерки за различните рискове често имат и различен географски обхват. Ето защо смекчаващите планове могат да се различават един от друг.

Много по-логично е за рисковете от наводнения планът **да бъде на ниво басейнова дирекция**, отколкото на общинско ниво. Добре е да се прецени внимателно кой е подходящият мащаб за плана и взаимодействието с кои партньори трябва да бъде потърсено и реализирано.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

• **Общо или разделено планиране?**

Често плановете се изготвят в партньорство между няколко обекта, общини, области и държави. Въпреки това, в някои случаи партньорите предпочитат да направят **свой план** и дори отказват да си сътрудничат с други партньори и дори основни власти.

Понякога разделянето на работата на **фази** може да бъде полезно, като **например** създаването на **общ план с общи цели**, който ще се изпълнява чрез няколко (**частични**) **плана** на заинтересованите партньори. Това би подпомогнало изпълнението на общия план, защото всеки партньор ще предприема необходимите мерки съобразно своя (**собствен**) план, което е подходящ вариант и нашия конкретен случай.

• **Водещ партньор?**

Различни (*правителствени, териториални звена*) организации са **ръководни** при различните видове бедствия. Предимно първостепенните нива на управление (*общини, комуни, области, окрази, региони*) са водещи, но понякога организации, като горски или водни стопанства ръководят процесите по смекчаване на риска. В следствие на това може да има различни планове за смекчаване на различни организации, но за един и същ риск, а от тук и различен водещ партньор.

3.6.2.Начало на процеса по смекчаване

В много случаи процесите по смекчаване нямат ясно определима начална точка. Както беше обяснено преди, много от процесите с последствия от риск и възможностите за тяхното смекчаване, се задействат от други интереси извън физическата безопасност. Когато се правят опити за интегриране на смекчаването в икономическото развитие и териториалното устройство, най-важната задача е да има ранно предупреждаване за инициативите. В идеалния случай в началната фаза по набелязване на идеи и концепции за нов устройствен план, специалистите по **защита /безопасност/** автоматично са поканени да участват.

В идеалния случай всеки процес по смекчаване трябва да започне с прозрачно дефиниране на проблема и описание на общата и конкретните цели.

- Какво искат да постигнат отговорните институции?
- Какви са разпорежданията им към заинтересованите органи?
- Какъв е обхватът и бюджетът на организацията?

3.6.2.1. Оценка на риска

Оценката на риска: тази първа стъпка от процеса на смекчаване е изключително важна. Разбира се само когато има добра представа за рисковете, могат да се предприемат следващите стъпки от процеса на смекчаване – *те бяха представени вече към всяка от трите фази на оценката на риска:*

- идентифициране на риска;
- анализ на риска;
- преценяване на риска.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Преценяването на риска като последна стъпка включва сравняването на резултатите от анализа на риска с политическите и обществени критерии за определяне дали степента на риска е приемлива и може да се толерира.

Ето защо резултатът от оценката на риска е не само вникване в настоящите и бъдещи рискове на дадена територия, но също така и политическо приоритизиране на рисковете: за кои от рисковете се изисква планиране на мерки за превенция и защита?

3.6.2.2. Определяне на целите

Партньорите по този проект вярват, че **политическото консултиране на анализа на риска** трябва да включва още един аспект - след като веднъж се е вникнало в естеството на рисковете и са ясни политическите нагласи за тяхното приоритизиране, следва да се определят целите за всеки един от избраните приоритетни рискове. В контекста на проекта целта се дефинира като (политическо) решение за конкретна политика по смекчаване на риска (*също и готовност за бедствия*) от гледна точка на желан и измерим резултат за обществото.

Целите трябва да бъдат:

- **Специфични:** да се отнасят за конкретен приоритетен риск;
- **Измерими:** резултатите за обществото могат да бъдат измерени, например: с какъв процент рискът е намалял.
- **Приемливи:** целите трябва да са приемливи за хората, които вземат решения и за заинтересованите страни.
- **Реалистични:** целите трябва да могат да бъдат постигнати в действителност.
- **Времево обвързани:** целите се поставят за конкретен период от време.

Този вид политически цели се счита за необходим ориентир за по-нататъшно идентифициране и анализ (*на разходите и ползите*) на мерките за намаляване на риска, които ще оформят накрая конкретен план за смекчаване. Без вникване в политическите цели съществува сериозен риск последващата техническа оценка на мерките за смекчаване да се насочи към погрешни политики.

Например при случай с безопасност на тунел експертите може да правят проучвания за животоспасяващи мерки, докато за политиците най-важното нещо може да бъде защита от пропадане на тунела, защото това би нанесло сериозни щети на транспорта и индустрията, както и на националната икономика. Без предварително консултиране с политиците техническото проучване и експертната оценка могат да се окажат излишни.

От друга страна очакванията след подобни политически консултации за целите не трябва да бъдат прекалено високи: без да са известни финансовите последици от **финалната Стратегия за намаляване на риска**, не се знае дали избраните политически цели ще останат до края на процеса по смекчаване на риска.

Предпочитанията могат да се сменят, ако финансирането на целите се окаже високо. Още повече, че преди оценката на мерките за смекчаване не се знае със сигурност кой вид мерки ще бъдат най-рентабилни. Ето защо определянето на целите не трябва да ограничава много последващото техническо изследване. Трябва да има възможност за оценка и на други мерки за намаляване на риска, които не са насочени пряко към целите, тъй като те може да се окажат по-предпочитани в края на крайщата. Поради тази причина

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

определянето на целите трябва да се ограничи до желания ефект за обществото и не трябва да включва конкретни мерки.

Примери за такива цели са:

- „Искаме да намалим вероятността от катастрофално наводняване в нашата област от венъж на всеки 1000 години до веднъж на всеки 10 000 години.“
- „Не искаме нови уязвимости в райони с висок риск от свлачища.“
- „Искаме да сме сигурни, че новите устройствени планове няма да застрашават екологичната стойност на Natura 2000.“
- „Искаме да намалим броя горски пожари с 30%.“
- „Искаме гражданите да са обезпечени с питейна вода за 24 часа в случай на срыв във водопроводната мрежа.“

Основните **политически въпроси**, които определят **тези цели са:**

- Как искаме да се справим с риска - **чрез управление на риска, управление на кризи или управление на възстановяването?**
- В случай на управление на риска: кое искаме да намалим - **вероятността, ефекта или уязвимостта?**
- В случай на управление на кризи или управление на възстановяването: **дали искаме да повишим готовността или устойчивостта на службите за бързо реагиране, или упованието в собствените сили на граждани и фирми?**
- И най-накрая какъв вид въздействие искаме да намалим: **иконическо, екологично, физическо.**

3.6.2.3. Оценка на възможностите

В **предишните етапи** от процеса на смекчаване на риска се вникна в **естеството и тежестта на риска**, както и в политическите цели. Следващата стъпка е **оценката на възможностите**, която в проекта се дефинира като *“процес по идентифициране, анализиране и оценяване на възможностите при управление на риска, налични за намаляване на приоритетни рискове, както и възможностите при управление на кризи и възстановяване, които са за подобряване на помощта при бедствия и възстановителните работи.”*

Възможностите в този случай се дефинират като *“всички възможни фактори, мерки и политики, в които рискът може да бъде намален и финалният изход от бедствия и кризи може да бъде положително повлиян”*. Важно е, че възможностите се отнасят **не само за оперативния капацитет на службите за бързо реагиране - пожарни коли или линейки, но също така и за мерки за смекчаване, или с други думи - всички възможни мерки в многослойната безопасност.**

Целта на оценката на възможностите е да улесни политиките при вземането на стратегически решения за конкретни политики и мерки, които допринасят за поставените цели.

Тази фаза в действителност е най-стратегическата: **къде са нашите слабости във възможностите ни за намаляване на рисковете и какво може да направим, за да ги предотвратим?**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

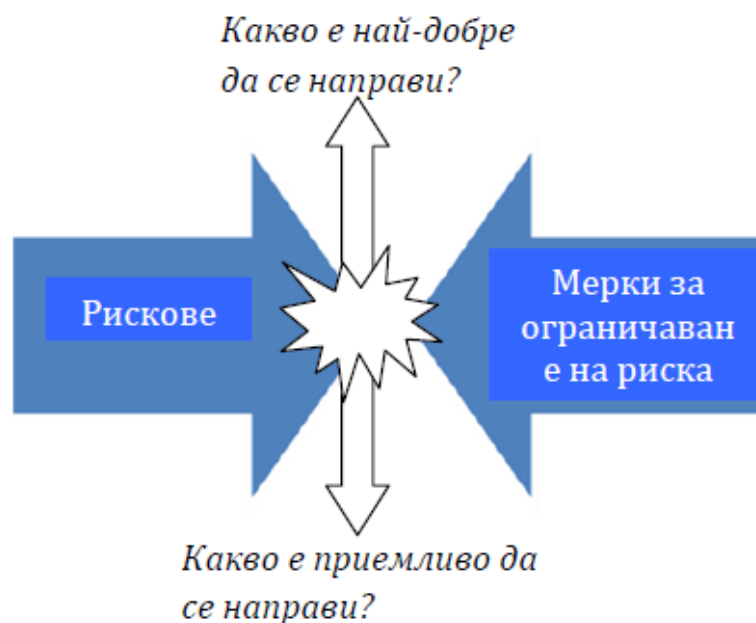
Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Партньорите по този проект правят най-отчетлива разлика **в трите части на оценката на възможностите**, които са аналогични /подобни/ на тези при оценката на риска:

- **Идентифициране на възможностите:** да се размишлява върху причините и следствията, за да се намерят възможности за намаляване на риска.
- **Анализ на възможностите:** да се проучи относителната стойност на идентифицираните възможности.
- **Преценяване на възможностите:** сравняване на възможните мерки от страна на политиките с техните политически критерии.

Идентифицирането на възможностите е продължение на анализа на сценариите, който се прилага за оценка на риска: чрез проучване на различните сценарии, могат да бъдат идентифицирани конкретни мерки, допринасящи за постигане на избраните цели. В резултат се оформя списък с различни мерки, които варират от конкретни мерки за безопасност на терен до общи мерки като обществено образование за повишаване на собствената увереност и култура на поведение при бедствена и аварийна обстановка.

Следващите две фази от оценката на възможностите се илюстрират най-добре чрез следната **фигура**.

Когато се съпоставят рисковете с възможни мерки за смекчаване (*и готовност*) **първият въпрос**, който изниква е: **кои са най-добрите мерки?** Отговорът на този въпрос е **крайната цел на анализа на възможностите**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Това може да наложи **количественото определяне на прогнозираните положителни ефекти** и в идеалния случай трябва да включва анализ разходи - ползи (виж по-нататък).

Вторият въпрос е: кои мерки са най-приемливи за вземащите решения?

Най-доброто нещо НЕ Е НЕПРЕМЕННО най-приемливо. Резултатът от **анализа разходи-ползи** може да помогне за **обективизиране на политическа оценка**, но винаги могат да се намесят други политически предпочитания и интереси. Задължение на **специалистите и експертите**, е да запознаят вземащите решения със съответната информация, **но окончателното решение** трябва да се вземе от висшите служители **на изборни длъжности, които са и отговорните за това.**

3.6.2.4. Анализ разходи-ползи

В идеалния случай анализът на възможностите **включва анализ разходи-ползи.**

Анализът разходи-ползи се дефинира от ЕС като: „**процедура за оценка на целесъобразността на проект чрез съпоставяне на ползите и разходите.**“

Резултатите могат да бъдат изразени по различни начини, включително и чрез вътрешна норма на възвръщаемост, нетна настояща стойност и съотношението разходи-ползи“.

Целта на анализа разходи-ползи е да се даде възможност за информирани решения относно използването на ограничените обществени ресурси.

Анализът разходи-ползи се използва често в страните от ЕС и по-специално на национално ниво в областта на инфраструктурата, екологията, безопасността на движението, териториалното планиране, външната сигурност, а също и управлението на риска.

За да може да се използва анализът разходи-ползи в процеса по смекчаване на риска, е важно да **не се свежда** само до паричната стойност. В същността на намаляването на рисковете трябва да бъдат включени жизнените интереси на обществото: както икономически аспекти, така и обществени, свързани с жертви, материални или екологични щети. Ето защо анализът разходи-ползи, или социалният анализ разходи-ползи трябва също да съдържа информация за ефектите (**предимства и недостатъци**), които нямат непременно парично изражение.

Тъй като това изисква многокритериен подход, анализът разходи-ползи се нуждае от разнообразни експертни мнения.

От практическия си опит партньорите по проекта **обмениха следните уроци за анализа разходи-ползи:**

- Извършването на анализ разходи-ползи, който да улесни вземането на информирани решения, изисква различни видове експертиза. Тук се включва не само техническата експертиза по мерките за смекчаване като например познания за управление на риск, кризи и възстановяване, инженерство, горско стопанство, геология и геостатистика, както и специфична икономическа и статистическа експертиза. Такава обикновено липсва в общините и професионалните организации по безопасността.

Вероятността за даден риск има много голямо влияние върху резултатите от анализа разходи-ползи. От голямо значение е дали инфраструктурните инвестиции в мерки за

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

намаляване на риска трябва да се оценяват на базата на някакъв сценарий с вероятност веднъж на **10, 100** или **1000** години. Проблемът е в това, че оценката за вероятност от риск е много несигурна. Макро-факторите, които определят вероятността за риск, са непостоянни в значителна степен. Когато тази несигурност не може да бъде намалена резултатът от анализа разходи-ползи в много случаи може да излезе или положителен, или отрицателен.

- Вероятността от събития, свързани с климата е трудно да се изчисли за по-дълъг период от време, заради глобалното затопляне. Например наводнения, както и индуцирани от проливни дъждове и снегове свлачища най-вероятно ще се появяват по-често в бъдеще. Това означава, че с продължаващите открития и прозрения за глобалното затопляне, резултатите от анализа разходи-ползи за смекчаващи мерки, свързани с бедствия, трябва непрекъснато да се преразглеждат.
- Специфичен проблем е пространствено-временната променливост на рисковете, което означава, че вероятността и въздействието им може да бъде много различно във времето и пространството. Ето защо анализът разходи-ползи в много случаи е верен **за точно определена локация и времева рамка** и би трябвало **да бъде повтарян многократно**, за да могат **да се вземат информирани решения за по-големи райони**.
- За изчисляване в евро на уязвимости и възможни щети в повечето случаи е необходимо разширено проучване. Много пъти това не е възможно, нито наложително.

3.6.3. Възможно съдържание на плана за намаляване на рисковете от бедствия

Съществуват различни видове планове за борба с бедствията и съдържанието на всички е различно. Въз основа на описаните процеси на смекчаване и на практическия опит на партньорите по проекта може да бъде **предложено следното съдържание на плана**:

Глава 1. Въведение

Всеки план за смекчаване на пространствените рискове трябва да започва с **нормативни основания и ясно дефиниране на проблема**. Защо участващите институции са решили да разработят този план?

Тук може да се включи **общо описание на рисковете** за дадения **трансграничен регион** и жизнените интереси на обществото, които са изложени на риск, както и първоначалните политически решения и формалните задачи по плана.

На **второ място въвеждението** трябва да включва **описание на целите**, поставени в началото на процеса по смекчаване. Какъв е очакваният резултат от плана?

Глава 2. Организация

В самото начало на планиране трябва да стане ясно **кои са отговорностите и мандатите** на участващите партньори. В тази глава трябва да се даде общо описание на правната рамка:

- Кои национални и регионални/местни закони уреждат процеса на смекчаване?

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Какви са компетенциите на държавните органи и частните партньори? Освен това трябва да бъдат описани механизмите за сътрудничество между партньорите.
- Кой партньор е координатор?
- Как се гарантират информационните потоци?
- Кой са формални процеси за вземане на решения?

Глава 3. Оценка на риска

В тази глава се представят резултатите от идентифицирането, анализа и оценката на риска. За да се осигури практически поглед върху рисковете, е препоръчително да се включат карти на съответните видове риск на ниво, което съответства на нуждите на местните политики, вземащите решения, основните заинтересовани страни и широката общественост. В случай, че планът за смекчаване покрива всички опасности, резултатът от анализа на риска може да бъде представен с помощта на диаграма на риска.

Глава 4. Цели и мерки за намаляване на риска

След оценката на риска трябва да се направи оценка на възможностите, базирана на целите, определени от политиките, вземащи решения. В плана за смекчаване резултатът от оценката на възможностите се представя като (*група от*) мерки за всеки вид опасност в рамките на плана.

Това може да включва:

- Управление на риска:
 - Про-активни мерки;
 - Мерки за намаляване на вероятността;
 - Мерки за намаляване на ефекта;
 - Мерки за намаляване на уязвимости.
- Управление на кризи:
 - Мерки за готовност (безопасни зони, обучение, тренировки, материали);
 - Организационно описание на отговора и оперативна йерархия;
 - Сценарий процедури, длъжностни характеристики.
- Управление на възстановяването:
 - Превантивни мерки за подобряване устойчивостта и възстановяването;
 - Готовност за възстановяване;
 - Организиране на възстановителни работи.

Самата оценка на възможностите, включваща анализа разходи-ползи, може да бъде представена като отделно приложение.

Глава 5. Ресурси

За изпълнението на предложените мерки, са необходими финансови средства, материални и човешки ресурси. В тази глава се описват финансирането и наличната работна сила.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Глава 6. Обществено участие

Партньорите по проекта смятат, че за изготвянето на добра стратегия за намаляване на риска, включването на местната и трансгранична общност е от решаващо значение. Успешната стратегия за смекчаване винаги включва някакъв вид **автономност и комуникация** за риска. Това е достатъчно важно, за да оправдае наличието на отделна глава в плана за смекчаване. Тя може да включва мерки от страна на общността, комуникация за рисковете, отчетност на остатъчния риск и процедури за публично участие в процесите по вземане на решение и изпълнение.

Глава 7. Актуализиране

Планът за намаляване на риска никога не бива да бъде статичен. Нови рискове и процеси трябва да бъдат идентифицирани на време, а резултатите от реалното прилагане на мерките може да изискват актуализиране на плана (*плановете*). Поради това се предполага, че отделна глава в плана съдържа описание на отговорностите, свързани с изготвянето, оценката и актуализацията му. Това може да включва процедура по оценка, събиране на обратна връзка и проучване на резултатите. Също така се препоръчва мерките за намаляване на риска и политиките за готовност при бедствия да бъдат тествани на практика чрез оперативни тренировки. Това може да бъде добра база за бъдещи актуализации и нови процеси по намаляване на риска.

Приложения:

В приложенията може да бъде включен списъкът на получателите на плана за смекчаване и преглед на пълната правна рамка и съответните официални документи, таблици, диаграми и пр.

3.7. Мерки за преодоляване на последиците при настъпване на природни и предизвикани от човека бедствия

3.7.1. Фази на преодоляване на последиците при настъпване на природно бедствие

Дейностите по преодоляването на последиците от природни бедствия се състоят от *аварийни действия по време на бедствието и краткосрочни дейности за преодоляване на резултатите от него*. Главното ударение на тези действия е в **спасяването на човешкия живот**, но също така то включва и *опазване на инфраструктурата, доставка на жизнено необходими стоки и услуги, както и опазване на околната среда*.

Мерките в плановите се изготвят на базата на оценките на предишни регистрирани опасности и риска. В рамките на тези планове са дефинирани компетентните власти, както и техните необходими **дейности по защита, спасяване, подпомагане и възстановяване**.

- **Защита/опазване** - включва организационни, технически и други мерки за незабавна индивидуална и колективна защита на населението, животните, собствеността, културното богатство и околната среда от последствията на природните и други бедствия;
- **Спасяване** – включва мерки и процедури за издирване и спасяване на хората, чиито живот или здраве са в риск, спасяване на животните, собствеността, културното богатство и околната среда от последствията на природните и други бедствия;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Подпомагане** – включва мерки и услуги на специалисти, организации за спасяване, използването на екипировка за защита и спасяване, както и други подобни средства;
- **Възстановяване** - това е фаза на **реконструиране** на засегнатите населени места и територии до тяхното първоначално състояние от преди бедствието, по отношение на условията на живот, инфраструктура, комуникация и социална организация.

Дейностите във фазата на възстановяване първоначално включват повторно изграждане на разрушената недвижима собственост и реконструкции на основните инфраструктури.

3.7.2. Органи за управление, сили и средства за преодоляване на последиците

Най-важна при това е ролята на **Системата за постоянна готовност**, чиято основна цел е да подобри оценката и осъзнаването на последиците от бедствието и да повиши знанията практическите умения и действия относно своевременното преодоляване на тези ситуации.

Тази цел трябва да бъде постигната от различните участници в различни **фази на цикъла на управление** на бедствията.

Това включва **подобряване на комуникацията и обмена на информация** между експертите по риска, хората вземащи решения и службите за бързо реагиране.

Системата за постоянна готовност /СПГ/ се състои от **няколко компонента и модули**, които имат за цел за подпомагат заинтересованите страни */потребителите/ по въпросите на планиране, оценка на рисковите ситуации, вземането на решения, комуникация същинското провеждане на аварийно-възстановителните дейности*. Тези модули са така разработени, че да позволяват гъвкавост при различните нужди в съответните региони.

Системата за постоянна готовност, има за цел изграждане на аналогични модули за идентифициране и управление на риска от природни бедствия в трансграничния регион на община Ценово от българска страна и комуни Хотареле и Гряка от румънска и синхронизиране на ответните реакции при провеждане на спасителни и възстановителни мероприятия.

Нейното изграждане се налага от необходимостта за адекватно реагиране в ситуации на наводнения и други природни бедствия, което може да се осъществи по-ефективно и ефикасно на транс-гранично ниво, с координираните усилия на всички засегнати и потенциално застрашени общини.

3.7.3. Компоненти в архитектурата на Системата за постоянна готовност

Системата за постоянна готовност, предлагана в проекта, е **съвкупност от компоненти, преди всичко на основата на съществуващите в администрациите и населените места от трите общини комуникационни и информационни средства, които позволяват лесна интеграция, предоставяне и използване на информацията за управление при бедствия, както и сили и средства за преодоляване на последиците от тях**.

Системата ще подпомага информационните нужди, координацията и взаимодействието на органите за управление и екипите за бързо реагиране на българска и румънска територия, на различните фази от Цикъла за управление при бедствията.

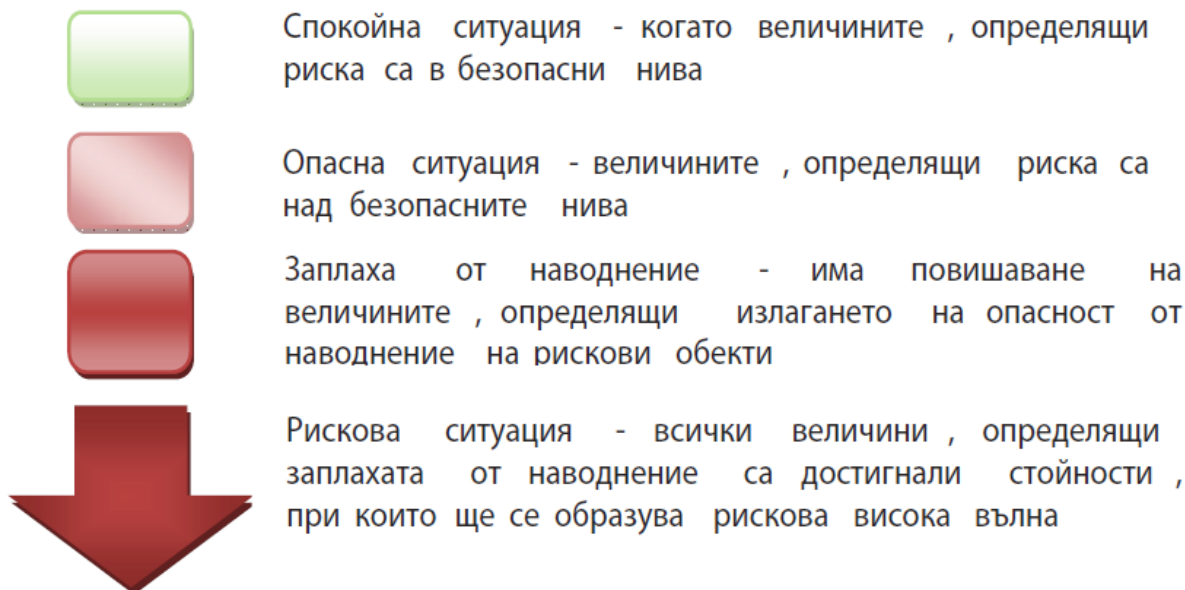

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

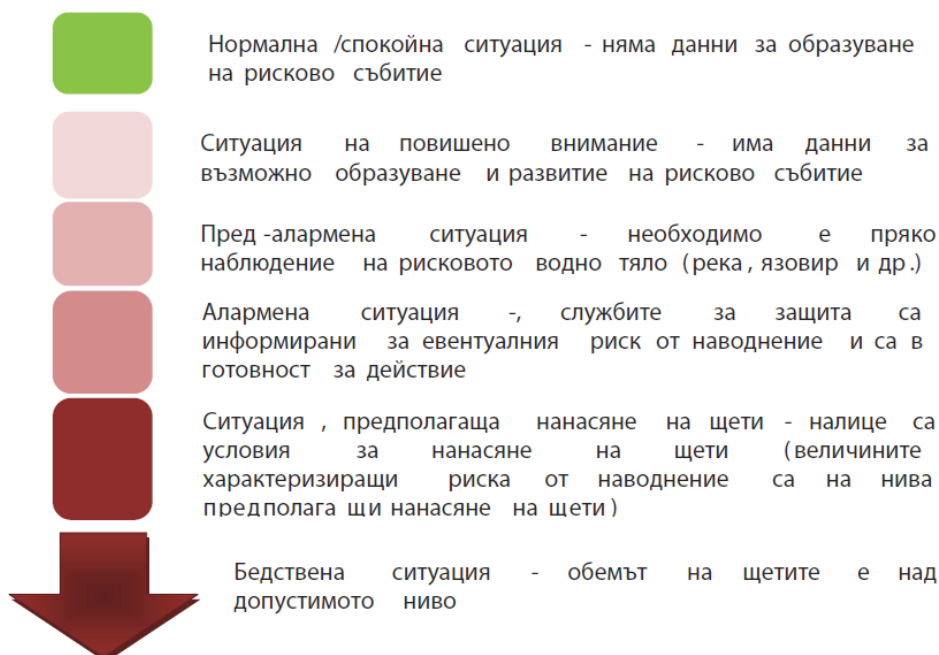
Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.7.4. Оценка на създадената бедствена ситуация – основен момент в работата на СПГ

3.7.4.1. Степен на риска според развитието на ситуацията

3.7.4.2. Мерки и действия според развитието на ситуацията

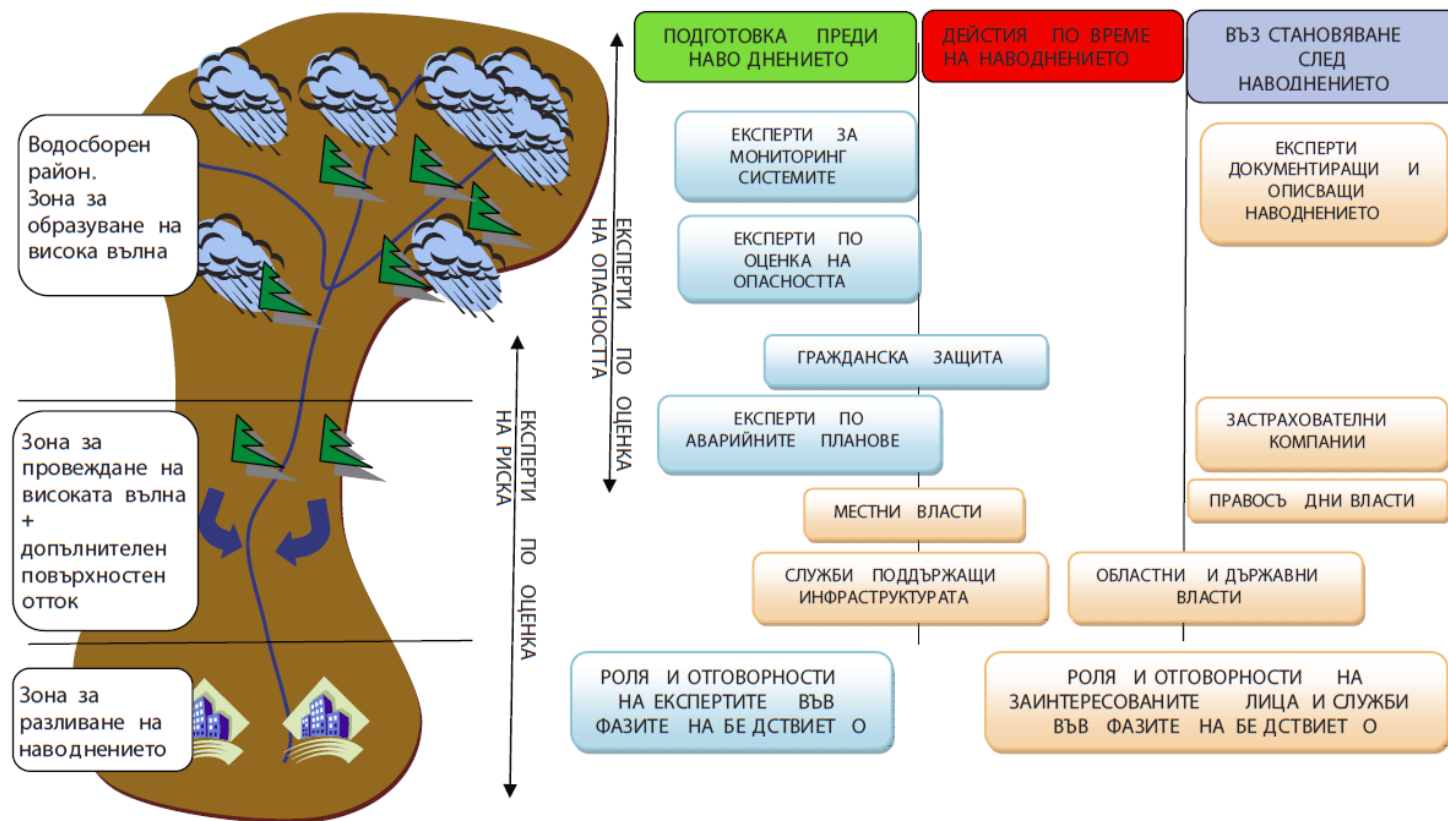

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.7.4.3. Роля и отговорности на заинтересованите физически и юридически лица

3. Роля и отговорности на заинтересованите служби и лица, експерти, местни, областни и държавни власти в Системата за постоянна готовност в случай на наводнение

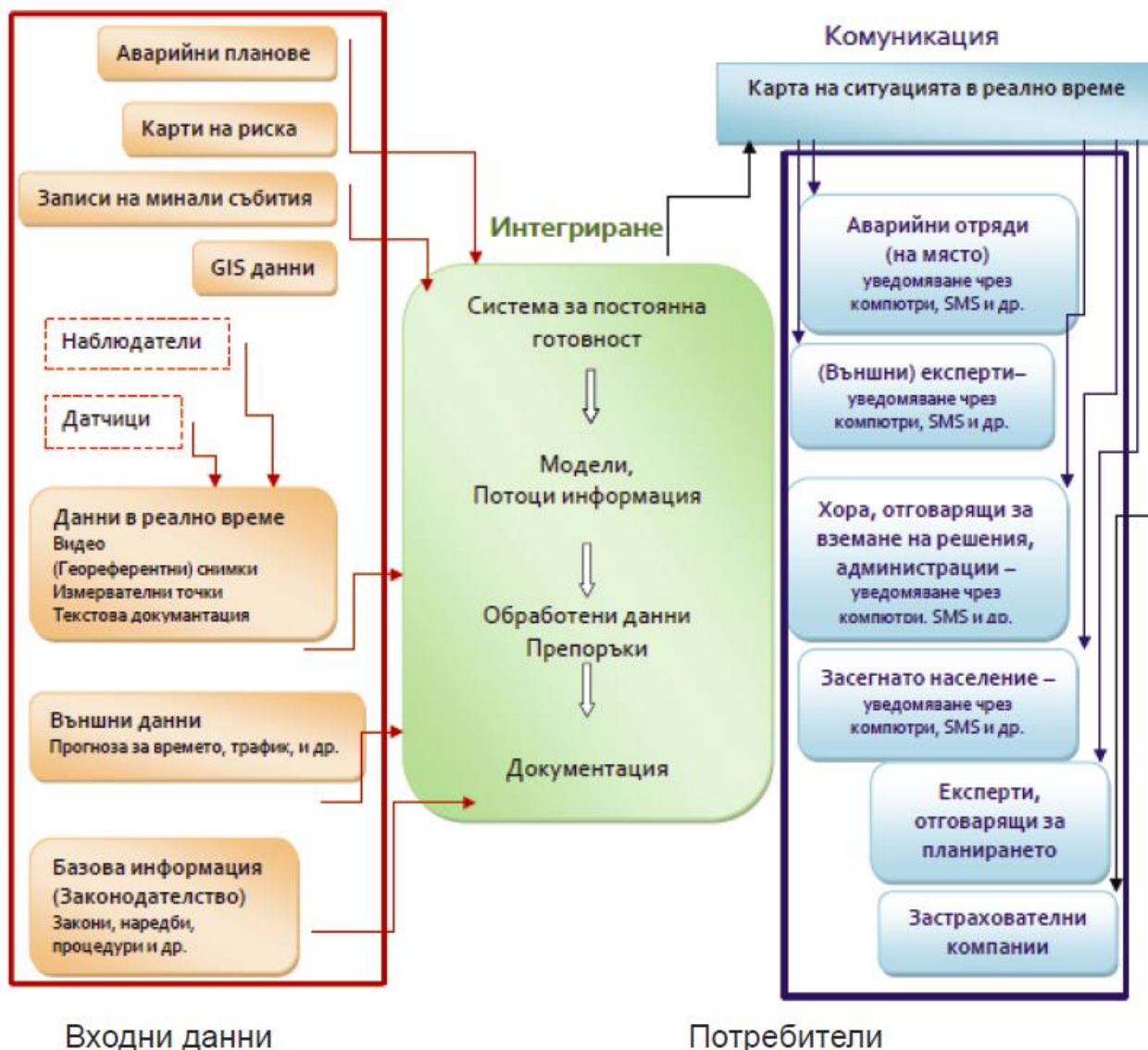

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.7.5. Интегриране на данни и информация и свързването им със заинтересованите служби и лица в архитектурата на Системата за постоянна готовност

3.7.5.1. Архитектура на системата за постоянна готовност

3.7.5.2. Стратегии за преодоляване на последиците /Стратегии за възстановяване/

Стратегиите за възстановяване позволяват бързо да се нормализира обстановката след преминаване на бедствието. Те следва да се основават на данни, събрани при оценката на опасността, за да се гарантира, че отговарят на основни изисквания и нужди на населението. Те също така следва да отчитат всички възможни произшествия и прекъсвания в дейностите по възстановяване.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Сред специфичните стратегии, които трябва да се вземат под внимание, са:

- **При крайни обстоятелства**, може да бъде желателно или необходимо прехвърлянето на функции на обекти, изцяло или частично на друго място.
- **Пример** за това е промяна на водоизточника или затварянето на депо за отпадъци и превозване на отпадъците в друго депо.
- **Планът за възстановяване** следва да идентифицира такива местоположения, които да бъдат годни за функциите, които е планирано да поемат. Планът също така следва да зададе обстоятелствата, при които да бъде предприето преместването, както и точното местоположение на обектите или инфраструктурата.
- **Ресурси и оборудване за възстановяване**. В случай на значителни щети може да е необходимо заменяне на части от инфраструктура. Планът за възстановяване може да указва спешните мерки за закупуване, доставка и пускане в експлоатация на подменените части или участъци от инфраструктурата. Това може да включва договорености с доставчиците и местните фирми за предоставяне на оборудване и ресурси (*строителни материали*), предварителна покупка и **съхранение в аварийни складове** на резервни критичните елементи за техническата инфраструктура, както и планове за действие при извънредно критични ситуации.
- **Роли и отговорности**. Планът трябва да указва екипите и лицата, които са отговорни в аварийните ситуации в различните зони. Участниците трябва да разберат техните отговорности и очакванията, които се поставя върху тях, те трябва да бъдат напълно готови за действие в кратък срок, когато това се налага.

Действията в **плана за възстановяване** трябва да са описани кратко и ясно, така че ползващите плана бързо и лесно да намират нужната им информация и да изпълняват зададените им функции.

3.8. Мониторинг и докладване – правила, принципи и индикатори за мониторинг, оценка и докладване изпълнението на стратегията

3.8.1. Методически правила за мониторинг, оценка и докладване на изпълнението на стратегията, програмите и плановете свързани с нея

3.8.1.1. Основни положения

Настоящите Методически правила /МЕТОДИЧЕСКИ ПРАВИЛА ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЕКТОРНИ СТРАТЕГИИ И ПРОГРАМИ – Разработени в изпълнение на Договор №57/23.10.2012 г., част от Проект № А10-13-50/20.02.2012 / са резултат от анализи, проучвания, оценки, консултации и обучения, свързани с координирането и прилагането на политики на общинско и областно ниво, координиране на местни политики за устойчиво развитие и просперитет.

Използвани ни са да подпомагат организирането, провеждането и прегледа на оценките на въздействието на настоящата стратегия, плановете и програмите свързани с нея функциониращи на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.

В тази връзка същите са насочени към разработване на мониторингови задачи и подходящ инструментариум, с който да се извършва наблюдението на изпълнението на тази общинска стратегия, програмите, плановете свързани с нея, както и планът за осъществяването на мониторинг, в който са определени отговорниците за отделните задачи,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

честотата на извършването им, източниците на информация, структурата и съдържанието на докладите за оценка.

За да бъде една местна стратегия, програма, план и политика обозначена като рационална, ефективна и ефикасна, се предполага, че тя има ясно **установени и постижими цели, както и набор от конкретни мерки, изпълнени по най-добрия начин**. Едно от средствата за обезпечаване на рационалността, ефективността и ефикасността **е оценката** на последствията от изпълнението на действията, довели ни до определени състояния.

Оценката е дейност, с която се прави опит да се прецени систематично и обективно напредъка по пътя към даден краен резултат и неговото постигане. На практика чрез нея могат да се покажат последиците от миналите и настоящите инициативи, да се разясни избора на политики, да се информира местната власт за разходите и ползите, свързани с различните варианти, както и да се зададе нова рамка за дебатите по наболели проблеми на съответната община.

Оценката е структуриран процес и в контекста на настоящите правила намира израз в изготвянето на практическа преценка на дадена Стратегия/ Програма и конкретни публични политики.

Основната ѝ цел е да подпомогне процесите на разработване на висококачествени и конкурентоспособни общински политики, свързани с мониторинга и управлението на риска от природни бедствия, на базата на които ще бъдат удовлетворени местни потребности и ефикасно разпределени необходимите ресурси за достигане на желаното състояние на превенцията и защитата от тях на територията на трансграничните общини /комуни/, партньори по този проект.

При нейното осъществяване ще бъдат взети предвид:

- Изводите от предишния опит;
- Социално-икономическия контекст на осъществените по стратегията/ програма интервенции;
- Стратегическия избор на приоритетите за действие и тяхната вътрешна и външна последователност;
- Количественото определяне на целите;
- Оценката на очакваното социално-икономическо въздействие и разпределението на ресурсите;
- Системата за изпълнение на стратегията/програмата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Логиката на методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми, схематично има следният вид:

Получените резултати от оценката ще бъдат основание за актуализиране на Стратегията/програмата или за предприемане на коригиращи действия.

3.8.1.2. Принципи на оценка на изпълнението на стратегията/програмите/планове

Настоящите Методически правила са съобразени със следните принципи, основни за процеса по планиране, програмиране, управление, ресурсно осигуряване, наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на стратегиите, планове и програмите за провеждане на държавна и общинска политика за превенция и управление на риска от бедствия:

- **Принцип 1:** Единство на стратегията/ програмата;
- **Принцип 2:** Адекватност и уместност на стратегията/ програмата;
- **Принцип 3:** Приложимост на стратегията/ програмата;
- **Принцип 4:** Общо въздействие на стратегията/ програмата;
- **Принцип 5:** Ефективност и ефикасност на политиките;
- **Принцип 6:** Финансово управление;
- **Принцип 7:** Откритост, прозрачност и публичност;
- **Принцип 8:** Мониторинг и отчетност;
- **Принцип 9:** Устойчивост.

3.8.1.3. Характеристики на методическите правила

Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми са базирани **основно** на анализ на прилагането на **9-те принципа** на стратегическо планиране на местно /общинско/ ниво, на изпитани вече методики и на идентифицирани добри практики. При тяхната разработка са взети предвид насоките в Закона за регионално развитие, Закона за защита при бедствия, Закона за МВР, Наръчника за прилагане, мониторинг и оценка на политики и законодателство в България и Практическо

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ръководство на Европейската комисия за индикаторите за мониторинг и оценка на програмния период **2014-2020 г.**

Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми са **универсален и типизиран инструмент**, който позволява оценките на идентични стратегически или програмни документи на отделните общини да бъдат сравнявани помежду си. Ежегодно чрез тази методика може да се измерва количествено напредъка по Стратегията/програмата и на базата на получените резултати да се **изготвят препоръки** и да се предприемат **коригиращи действия**.

Методиката се опира на анализа на конкретни факти, които могат да бъдат получени от прегледа на документи, отчети и други официално достъпни данни за работата на общинските администрации и общинските съвети по Стратегията/ програмата. Подходяща е да се извършва както от общинските администрации, така и от неправителствени организации и консултантски екипи. За да се получи по-висока безпристрастност на оценката е препоръчително в оценителната комисия да бъде включен и консултант.

На всеки две години конкретните индикатори и въпроси следва да се подлагат на преглед и оценка. В случай на промени в нормативната база, касаеща работата на българските общини, и/или в случай на промени в практиките и политиките на общините, тези промени би следвало да намерят отражение във формулирането на нови индикатори/въпроси и отпадането на остарелите.

3.8.1.4. Обхват

Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми имат обхват на общинско ниво. Подходящи са за оценка както на стратегии/ програми, така и на Общински планове и отделни проекти.

Системата от индикатори съответства на основните принципи на планирането и са разработени по начин, който позволява на всяка община да се самооцени и да прецени до каква степен е достигнато желаното състояние.

3.8.2. Структура на методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми

3.8.2.1. Подход на формиране

Методическите правила се основават на **9 общоприети принципа** на стратегическото планиране.

Системата от индикатори и въпроси за оценка изпълнението на стратегии/програми е базирана на вече установените европейски практики по отношение формулирането на индикатори от една страна, а от друга - на навлизащите най-нови насоки в тази област.

При формулирането на индикаторите е следван принципа **SMART**, т.е. индикаторите са:

- **Specific** - специфични - Индикаторите имат ясна дефиниция;
- **Measurable** - измерими - Индикаторите са насочени към желано бъдещо състояние и са количествено определени, така че позволяват измерване;
- **Achievable** - постижими - Доколко е възможно заложените стойности да бъдат постигнати;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Relevant** - релевантни - Индикаторите са пряко свързани с целите на стратегията/програма;
- **Timely** - обвързани с време - Индикаторите са свързани с дефинирана времева рамка.

При анализа на ключови етапи от стратегическото планиране и особено в частта „**Изпълнение**“ са идентифицирани важни моменти, които се оказват ключови за изпълнението на всеки един стратегически, планов или програмен документ. С така формулирания набор от индикатори ще бъде преценена приложимостта на съответната стратегия/програма, нейната съгласуваност с други документи и политики от по-високо ниво, както и релевантността ѝ с местните потребности и проблеми. Оценката ще покаже до каква степен тя е ефективна, ефикасна, въздействаща и публично приемлива. Не на последно място ще се придобие пълна картина на финансовата обезпеченост на съответната стратегия/програма, използваното допълващо финансиране и отчетност. По безспорен начин ще има налична яснота за това в каква степен вложените ресурси за изпълнението на конкретни проекти, мерки и инициативи дават добавена стойност и получените крайни резултати са устойчиви във времето.

Настоящите Методически правила имат за задача да идентифицират промените, до които е довело изпълнението на настоящата стратегия/програма и установяването на причинно-следствените връзки между **цели – мерки - дейности - ресурси - резултати**.

3.8.2.2. Структура

Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми се състоят от 9 принципа, към всеки от които са разработени **индикатори, оценъчни въпроси, източници на информация и скала за оценка**:

Индикатор

3.8.2.3. Източници

Четири степенна скала за оценка

Индикатор 1.2: Стратегията/програмата е разработена в съответствие с общоприетите изисквания и съдържа основните елементи на такъв документ (аналитична част, стратегическа част, план за действие, план за разпределение на ресурсите, система за контрол и мониторинг на изпълнението, мерки за публичност на документа).

Въпрос 1.2: Стратегията/програмата съдържа ли всички основни елементи на такъв документ?

Зн качеството на стратегическите и плановите документи говори тяхното съдържание, обхватност на проблематиката, приложимост и изпълнимост. В тази връзка, всяка една общинска стратегия/програма, за да бъде идентифицирана като такава, трябва да съдържа определени задължителни елементи, подредени в логическа последователност и даващи в максимална степен нужната информация, така че да е възможно да се извършат качествени анализи и да се формират конкретни действия от ползвателите на документите (местната и държавната администрация, бизнеса, потенциални инвеститори, гражданите, НПО и др.).

Отговорът на този въпрос ще покаже дали документа е структуриран и съдържа общоприетите задължителни елементи за стратегия и програма.

Въпрос за оценка с описание на същността му

Източници на информация

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Стратегията/ програма не съдържа основните елементи на такъв документ.
1 точка	Стратегията/ програмата има само аналитична част, стратегическа част и план за действие.
2 точки	Стратегията/ програмата има само аналогична част, стратегическа част, план за действие и план за разпределение на ресурсите.
3 точки	Стратегията/ програма има аналитична част, стратегическа част, план за действие, план за разпределение на ресурсите, система за контрол и мониторинг из изпълнението, мерки за публичност на документа.

За изготвяне на оценката ще бъдат използвани източници на информация (документи), които са разработени и се съхраняват в общината/комуните:

- Отчети за изпълнението на стратегията/ програма;
- Отчети за изпълнение на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия, Общинския план за намаляване на риска от бедствия, Общинския план за защита при бедствия;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата/планът;
- Решения на Общински съвет по отношение на стратегията/програмата/планът;
- Извлечение от съдържанието на стратегията/програмата/планът;
- Справка с използваните методики, указания или правила за разработване на стратегии, програми или планове;
- Протоколи от заседания на работни групи по разписването на стратегията/програмата/планът;
- Заповед на кмета на общината за сформирание на работна/ни група/и за изготвяне на стратегията /програмата, планът;
- Резултати от проведени допитвания до гражданите на общината;
- Резултати от проведени анкетни проучвания;
- Протоколи от заседания на постоянните комисии на Общинския съвет, на които са обсъждани стратегията/програмата/плановите и са присъствали представители на заинтересованите страни;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата/планът;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата/планът;
- Резултати от проведени проучвания за нуждата от промяна в стратегията/програмата/планът;
- Препоръки на експерти в общинската администрация;
- Препоръки за актуализация от държавен орган или областна администрация;
- Становища на областната администрация по законосъобразността на решения на Общинския съвет, свързани с изпълнение на стратегията/програмата/планът;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата/планът;
- Решения на Общинския съвет за приемане на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки за изпълнението на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки от Националния статистически институт */НСИ/* за икономическото и социалното състояние на общината за периода на оценката на стратегията/програмата/планът;
- Справки от Националния център за опазване на околната среда */НЦООС/* за състоянието и качеството на околната среда в общината за периода на оценката на стратегията/програмата/планът;
- Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината;
- Текущи справки за неразплатени разходи по проекти, част от стратегията/ програмата;
- Изпълнителни листове за влезли в сила съдебни решения, относно задължения по проекти, част от стратегията/програмата/планът;
- Разписани правила, процедури, механизми от Системата за финансово управление и контрол */СФУК/*;
- Справка за проведени обществени обсъждания или проучвания на общественото мнение по въпроси, касаещи стратегията/програмата/планът, иницирани от Общинския съвети или някоя от постоянните комисии към него;
- Справка на изказванията на граждани на редовни сесии на Общинския съвет по въпроси на стратегията/ програмата за период от две години преди датата на оценката;
- „Принт скрийн“ (print screen) на официалната интернет страница на общината, където е публикувана стратегията/програмата/планът, правилата за достъп до публична информация, както и контакти с определеното длъжностно лице, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;
- Справка с интернет адреси, на които е публикувана стратегията/програмата/планът;
- Заповед за приемане на процедурни правила за достъп до обществена информация;
- Заповед за определяне на длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;
- Публикации, репортажи, информационни съобщения и др., относно взети решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/ програмата;
- Справки за броя на изпратените прессъобщения до медии с информация за стратегията/програмата/планът;
- Справки от регистъра на изготвените и изпълнените проекти по стратегията/програмата/планът;
- Справки от регистъра на обществените поръчки за броя на проведените процедури при избор на изпълнители на дейности и мерки по стратегията/програмата/планът;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Покани до медии за участие в публични обсъждания, отчитане на извършена работа, отваряне на оферти по обществени поръчки, имащи отношение към стратегията/програмата/планът;
- Покани за провеждане на публични обсъждания на стратегията/програмата/планът;
- Публикации от проведени публични обсъждания на стратегията/програмата/планът;
- Протоколи от проведени публични обсъждания на стратегията/програмата/планът;
- Протоколи от срещи с гражданите;
- Отчети за дейността на кмета;
- Графици на посещения в кметствата;
- Годишна програма за изпълнение на стратегията/програмата/планът;
- Годишна програма на управление на кмета;
- Справка за числеността на персонала и структурата на общинската администрация;
- Справка за това каква част от екипите за управление на проектите, част от стратегията/ програма са съставени от служители на общинската администрация и каква част са от външни (привлечени) експерти;
- Други източници.

Освен описаните източници на информация за осъществяване на оценката може да се ползват и други документи, съществуващи в общината и полезни за установяване на актуалното състояние.

По въпроси, за които не са налични доказателства или информация, за нуждите на оценката може да се провеждат и интервюта със служители в администрацията, за да се набави необходимата информация.

3.8.3. Елементи на методиката за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията и плановете /програмите/

3.8.3.1. Типове въпроси и остойностяване на отговорите

Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми се основават **на оценката по 9 принципа**, към всеки от които са разработени **от 2 до 8 индикатора** по един въпрос към всеки от индикаторите. Към всеки от въпросите е разработена **4-степенна оценъчна скала** (нула, една, две и три точки) с подробни указания с какви документи се доказва постигането на дадената оценка в съответната община.

Всеки един от принципите има различно относително тегло в общата оценка на стратегията/ програма:

№ ПРИНЦИП	Относително тегло в общата оценка
Принцип 1: Единство на стратегията/ програма	5%
Принцип 2: Адекватност и уместност на стратегията/ програма	8.3%

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Принцип 3: Приложимост на стратегията/ програмата	13.3%
Принцип 4: Общо въздействие на стратегията/ програмата	46.7%
Принцип 5: Ефективност и ефикасност на политиките	3.3%
Принцип 6: Финансово управление	5%
Принцип 7: Откритост, прозрачност и публичност	6.7%
Принцип 8: Мониторинг и отчетност	6.7%
Принцип 9: Устойчивост	5%

3.8.3.2. Принципи, индикатори, оценъчни въпроси и скала

ПРИНЦИП 1: Единство на стратегията/програмата/

Планирането в общините следва да има системен характер, т.е. да се основава на взаимните връзки на отделните елементи, на наличието на единна насока на развитие на всички съставни части на нейната система.

Елементи на планирането в общината са нейните подразделения и сфери на отговорности, а също и отделните части на процеса на планирането. Взаимната връзка между подразделенията и различните сфери на местна отговорност се осъществява въз основа на координацията на тяхната работа на хоризонтално равнище. Но единната насока на плановата дейност, общност на целите на всички елементи, стават възможни в рамките на вертикалното единство на подразделенията, на тяхната интеграция. Координацията на плановата дейност на отделните функционални подразделения означава, че не е възможно да се планират ефикасно действията на всяка сфера на действие на общината, ако не се извършва съгласувана дейност по планирането на всички единици на дадено равнище. Също така е необходимо направените промени в стратегиите и плановите на една сфера да бъдат отразени по съответния начин и в плановите на другите сфери и направления.

Интеграцията на плановата работа предполага, че в общината съществува разнообразие по отношение на обособените процеси на планирането и на частните планове на подразделенията, **т.е. налице е многопластов характер на подсистемите на планирането**. Нужно е, обаче, да се отбележи, че всяка от тези подсистеми действа, излизайки от общата стратегия и политика на общината, а всеки конкретен план е част от плана на цялата административно-териториална единица.

Всички стратегии и планове, създадени в общината, не са просто набор от отделни документи, а тяхна взаимосвързана система.

Индикатор 1.1: Стратегията/програмата е разработена в съответствие с единната насока на развитие на общината.

Въпрос 1.1: Съответства ли стратегията/програмата на единната насока на развитие на общината?

Всяка една стратегия или програма, разработена в рамките на дадена община следва да е съобразена с единната насока за нейното развитие и да отразява конкретни желани състояния. Стратегическият или програмен документ **не** трябва да е „изолиран“, а съобразен

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

с всички съществуващи на местно ниво подобни документи. Да са отчетени в него взаимовръзките с останалите общински сфери на действия.

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен стратегията/програма отчита връзката си с единната насока за развитие на общината и в каква степен заложените в нея действия ще допринесат за достигане на планираните цели.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Отчети за изпълнението на стратегията/ програмата;
- Отчети за изпълнение на Общинския план за развитие;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/ програмата;
- Решения на Общински съвет по отношение на стратегията/ програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/ програмата не съответства на единната насока на развитие на общината.
1 точка	Стратегията/програма съответства на единната насока на развитие на общината по отношение на един приоритет или цел.
2 точки	Стратегията/програма съответства на единната насока на развитие на общината и това е видно от проведените публични обсъждания при нейното периодично отчитане и изпълнените проекти и инициативи по нея.
3 точки	Стратегията/програма съответства на единната насока на развитие на общината и това е видно от проведените публични обсъждания при нейното периодично отчитане и изпълнените проекти и инициативи по нея. Правят се периодични допитвания до местната общност за необходимостта от актуализация на стратегията/ програмата в контекста на общата визия за местно и устойчиво развитие.

Индикатор 1.2: Стратегията/програмата е разработена в съответствие с общоприетите изисквания и съдържа основните елементи на такъв документ (аналитична част, стратегическа част, план за действие, план за разпределение на ресурсите, система за контрол и мониторинг на изпълнението, мерки за публичност на документа).

Въпрос 1.2: Стратегията/програмата съдържа ли всички основни елементи на такъв документ?

За качеството на стратегическите и плановите документи говори тяхното съдържание, обхватност на проблематиката, приложимостта и изпълнимостта. В тази връзка, всяка една стратегия/програма, за да бъде идентифицирана като такава, трябва **да съдържа определени задължителни елементи**, подредени в логическа последователност и даващи в максимална степен нужната информация, така че да е възможно да се направят качествени анализи и да се формират конкретни действия от ползвателите на документите (местната и държавната администрация, бизнеса, потенциални инвеститори, гражданите, НПО и др.).

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Отговорът на този въпрос ще покаже дали документа е структуриран и съдържа общоприетите задължителни елементи за стратегия и програма.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извлечение от съдържанието на стратегията/ програмата;
- Справка с използваните методики или указания или правила за разработване на стратегии или планове;
- Протоколи от заседания на работни групи по разписването на стратегията/ програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/ програмата не съдържа основните елементи на такъв документ.
1 точка	Стратегията/ програмата има само аналитична част, стратегическа част и план за действие.
2 точки	Стратегията/ програмата има само аналитична част, стратегическа част, план за действие и план за разпределение на ресурсите.
3 точки	Стратегията/ програма има аналитична част, стратегическа част, план за действие, план за разпределение на ресурсите, система за контрол и мониторинг на изпълнението, мерки за публичност на документа.

Индикатор 1.3: Стратегията/програма е разработена при прилагане на принципа на партньорство с представители на гражданския сектор:

Въпрос 1.3: Разработена ли е стратегията/ програма с участието на всички заинтересовани страни и в партньорство с гражданския сектор?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали стратегията/програмата е разработена в партньорство с гражданския сектор и дали е отчетено виждането по проблематиката на всички заинтересовани страни.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Заповед на кмета на общината за сформирание на работна/ни група/и за изготвяне на стратегията /програма;
- Протоколи от заседания на работната/те група/и за изготвяне на стратегията /програма;
- Резултати от проведени допитвания до гражданите на общината;
- Резултати от проведени анкетни проучвания;
- Протоколи от заседания на постоянните комисии на Общинския съвет, на които са обсъждани стратегията/ програма и са присъствали представители на заинтересованите страни.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата не е разработена с участието на всички заинтересовани страни и в партньорство с гражданския сектор.
1 точка	При разработването на стратегията/програмата са взети предвид изказани мнения на представители на гражданския сектор.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2 точки	При разработването на стратегията/ програмата са взети предвид изказани мнения на представители на гражданския сектор и всички заинтересовани страни.
3 точки	Стратегията/ програмата е разработена с участието на всички заинтересовани страни и в партньорство с гражданския сектор. Сформирана/и е/са работна/и група/и и представителите на гражданския сектор и всички заинтересовани страни са участвали активно в подготовката на анализната част, стратегическите насоки за развитие и плана за действие.

ПРИНЦИП 2: Адекватност и уместност на стратегията/програмата

За нуждите на оценката в частта за съответствието, целесъобразността и уместността на стратегията/ програмата трябва да отговори на въпроса дали и до каква степен целите на документа съответстват на:

- опита и поуки от предишни стратегии и програми;
- основните проблеми и нужди на общината;
- анализа на потенциала и перспективните тенденции (**SWOT-анализа**);
- приоритетите на стратегии, планове и политики на по-високо ниво;
- политическата, икономическата и социалната среда, в която се осъществява стратегията/програмата.

Индикатор 2.1: Съгласуваност с целите на по-високо териториално (общностно) ниво или с глобални цели

Въпрос 2.1: Съответства ли стратегията/програмата със стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво? Налична ли е последователност и определеност с националните структурни/ секторни политики?

Отговорът на този въпрос ще покаже **дали е осигурена релевантност** на стратегията/програмата със стратегиите, плановете и политиките от по-висок порядък на национално, областно и общинско ниво, както и с конкретни секторни или структурни политики.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Отчети за изпълнението на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на Общинския план за развитие;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/ програмата;
- Решения на Общински съвет по отношение на стратегията/ програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата не съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво.
1 точка	В стратегията/програмата са споменати стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво, но не е направена логическа връзка с тях.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2 точки	Стратегията/програмата съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво, и това е видно от планираните мерки за нейното изпълнение, респективно финансовия план и източниците на финансиране.
3 точки	Стратегията/програмата съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво. Съдържащите се в нея мерки са последователни и обвързани със съответните съществуващи национални структурни/ секторни политики. Във финансовата рамка на стратегията/ програмата има разписани конкретни източници за финансиране на всяка мярка от плана за действие. В осъществяването на проектите по стратегията/ програма е направен анализ и връзката на техните цели и задачи със стратегии, програми и политики от по-висок порядък.

Индикатор 2.2: Поуки от предходни стратегии и резултати от предишни оценки

Въпрос 2.2: Съответстват ли целите на стратегията/програмата на опита и поуките от предходни стратегии/ програми? Взети ли са под внимание препоръките от предишни оценки, ако са правени такива? Има ли направени промени в стратегията/програмата в резултат на препоръки от други оценки? Какъв е ефектът от въведените промени?

Отговорът на този въпрос ще покаже **до каква степен са отчетени резултатите от изпълнението на предходни стратегии/програми**, препоръките от предишни оценки на документа и работещи ли са направените промени.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програма;
- Резултати от проведени проучвания за нуждата от промяна в стратегията/ програмата;
- Решения на Общински съвет за изменение и допълнение на стратегията/ програмата;
- Препоръки на експерти в общинската администрация;
- Препоръки за актуализация от държавен орган или областна администрация.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Целите на стратегията/програмата не съответстват на опита и поуките от предходни стратегии/ програми, не са взети предвид препоръките от предишни оценки и не е правена актуализация на стратегията/програма.
1 точка	При формулиране на целите на стратегията/програмата са взети предвид поуките от изготвянето и изпълнението на предходни стратегии/програми. Не са правени предишни оценки на стратегията/програма и поради тази причина не са отчетени в нея евентуални препоръки.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2 точки	Целите на стратегията/програмата съответстват на опита и поуците от предходни стратегии/програми, взети са предвид препоръките от предишни оценки и е направена актуализация на стратегията/ програмата. Няма обратна връзка и измерване на ефекта от въведените промени в стратегията/програмата.
3 точки	Целите на стратегията/програмата съответстват на опита и поуците от предходни стратегии/програми, взети са предвид препоръките от предишни оценки и е направена актуализация на стратегията/ програмата. Направена е обратна връзка и измерване на ефекта от въведените промени в стратегията/програма.

Индикатор 2.3: Уместност на стратегията/програмата

Въпрос 2.3: Съгласувани ли са помежду си стратегическите цели и продължават ли те да бъдат уместни спрямо националните и европейските политики и приоритети и промените в социално-икономическия контекст?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали е осигурена съгласуваност между целите на стратегията/програмата, от една страна и дали те са актуални в контекста на политики, приоритети и промени в национален и европейски мащаб, от друга.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/ програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата;
- Решения на Общински съвет по отношение на стратегията/ програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегическите цели на Стратегията/програмата са съгласувани помежду си, но не са уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Стратегията/ програмата следва да бъде актуализирана, като се отчетат новите реалности.
1 точка	Стратегическите цели на Стратегията/програмата са съгласувани помежду си, но не са уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Направени са препоръки за актуализация на стратегията/програмата и нейната актуализация е в процес на подготовка.
2 точки	Стратегическите цели на Стратегията/програмата са логически свързани, последователни и съгласувани помежду си. Формулирани са по начин, който ги прави уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Независимо от отчетените отклонения в междинните оценки на документа, не са предприети действия за неговата актуализация. Стратегията/програмата не разполага с разписани механизми за отчетност и актуализация.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3 точки	Стратегическите цели на Стратегията/програма са логически свързани, последователни и съгласувани помежду си. Формулирани са по начин, който ги прави уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Когато междинните оценки на документа са отчетели отклонения в актуалността на стратегическите цели са предприети действия за неговата актуализация. Стратегията/програма разполага с разписани механизми за отчетност и актуализация.
----------------	---

Индикатор 2.4: Релевантност на стратегията/програмата с приложимата нормативна уредба

Въпрос 2.4: Има ли пряка връзка на стратегията/програмата с приложимата национална нормативна база?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали в стратегията/програмата е отчетена спецификата на приложимата нормативна уредба.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Протоколи от заседания на работните групи за подготовка на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата;
- Решения на Общински съвет по отношение на стратегията/програмата;
- Становища на областната администрация по законосъобразността на решения на Общинския съвет, свързани с изпълнение на стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата не е отчетена спецификата на приложимата нормативна уредба.
1 точка	В стратегията/програмата е отчетена спецификата само на приложимата нормативна уредба по отношение на стратегическото планиране и регионалното развитие.
2 точки	В стратегията/програмата е отчетена на приложимата нормативна уредба по отношение на стратегическото планиране, регионалното развитие и спецификата на сектора.
3 точки	В стратегията/програмата е отчетена на приложимата нормативна уредба по отношение на стратегическото планиране, регионалното развитие и спецификата на сектора. Стратегията/ програмата е съобразена и със спецификата на европейската правна рамка за сектора.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 2.5: Уместност на мерките или системата за наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране на стратегията/програмата

Въпрос 2.5: Подходящи ли са описаните в стратегията/програмата мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране? Има ли предвидени в стратегията/ програмата времеви периоди за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали има предвидени механизми за наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране на стратегията/програмата, до каква степен те са надеждни и могат да имат превантивна и коригираща функция в хода на изпълнението ѝ.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програма;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програма;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програма;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програма.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Не са описани и периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.
1 точка	В стратегията/програмата няма разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Описани са времевите периоди, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.
2 точки	В стратегията/програмата разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Не са фиксирани конкретни периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.
3 точки	В стратегията/програмата подробно са разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Има фиксирани конкретни периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.

ПРИНЦИП 3: Приложимост на стратегията/програмата

Индикатор 3.1: Оценка на постигането на стратегическите цели

Въпрос 3.1: Уместни ли са индикаторите, чрез които се измерват количествено общите, специфичните и оперативните цели на стратегията/ програма и процедурите за събиране на данни? Формулирани ли са изходни и целеви

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

стойности на индикаторите? Продължават ли да бъдат валидни зададените целеви количествени стойности в стратегията/програма?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен системата от индикатори за отчитане напредъка по стратегията/ програмата е надеждна и може да даде годна информация за постигането на стратегическите цели.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата не разполага със система от индикатори за отчитане на напредъка.
1 точка	Стратегията/програмата разполага само с описание на възможните индикатори за отчитане на напредъка, но не са систематизирани, не са количествено измерими и не са посочени възможните източници на информация.
2 точки	Стратегията/програмата разполага със система от индикатори за отчитане на напредъка. Не всички индикатори са формулирани така, че да е възможно тяхното количествено измерване. Описани са възможните източници на информация по индикаторите.
3 точки	Стратегията/програмата разполага с подходяща система от индикатори за отчитане на напредъка. Индикаторите са формулирани така, че да е възможно тяхното количествено измерване и са обективно проверими. Описани са възможните източници на информация по индикаторите.

Индикатор 3.2: Оценка на напредъка на стратегията/програмата по приоритети

Въпрос 3.2: Какъв брой проекти са реализирани в рамките на плана за действие на стратегията/ програмата? Какви проекти са реализирани извън установеният план за действие на стратегията/програмата, но са в съответствие с нея и допринасят за постигане на целите и задачите ѝ? Какъв брой други инициативи са реализирани в рамките на стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен е изпълнена стратегията/ програмата и са достигнати желаните състояния, съгласно стратегическите цели.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програма;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/ програмата и постигнатите резултати.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписан план за действие с конкретни проекти, мерки и инициативи. По стратегията/програмата не са изпълнявани проекти и инициативи.
1 точка	В рамките на стратегията/програмата са изпълнени до 25% от предвидените проекти. Няма реализирани проекти и други инициативи извън установеният план за действие на стратегията/програмата, които допринасят за постигане на целите и задачите ѝ.
2 точки	В рамките на стратегията/програмата са изпълнени от 26% до 60% от предвидените проекти. Има реализирани до 5 проекта извън установеният план за действие на стратегията/програмата, които допринасят за постигане на целите и задачите ѝ. Няма осъществени други инициативи в рамките на стратегията/програмата.
3 точки	В рамките на стратегията/програмата са изпълнени над 61% от предвидените проекти. Има реализирани над 5 проекта извън установеният план за действие на стратегията/програмата, които допринасят за постигане на целите и задачите ѝ. Има осъществени още 5 други инициативи в рамките на стратегията/ програма

Индикатор 3.3: Оценка на изпълнението на стратегията/програмата

Въпрос 3.3: Какви са до момента резултатите от изпълнението на стратегията/програмата? В каква степен постигнатите резултати съответстват на индикативните стойности на индикаторите за изпълнение, вписани в документа?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен постигнатите резултати от изпълнението на стратегията/ програмата съответстват на предварително планираните желани състояния.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и постигнатите резултати.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписани индикатори за изпълнение с описание на относителната им тежест. По стратегията/програмата не са постигнати никакви резултати.
1 точка	Постигнатите резултати от осъществяването на стратегията/програмата съответстват до 25% от индикативната стойност на индикаторите за изпълнение.
2 точки	Постигнатите резултати от осъществяването на стратегията/програмата съответстват от 26% до 60% от индикативната стойност на индикаторите за изпълнение.
3 точки	Постигнатите резултати от осъществяването на стратегията/програмата съответстват на повече от 61% от индикативната стойност на индикаторите за изпълнение.

Индикатор 3.4: Оценка до каква степен заложените мерки в стратегията/програмата съответстват на установените потребности в аналитичната част на документа?

Въпрос 3.4: По какъв начин установените потребности в аналитичната част на стратегията/програмата намират отражение в планираните мерки за нейното реализиране?

С отговора на този въпрос ще се идентифицират, обосноват и обвържат помежду им едновременно съществуващите дефицити (потребности) и дадености, възможностите и заплахите, направените стратегически избори на цели и приоритети, мерките и интервенциите за осъществяването им, влаганите финансови и организационни ресурси, административните процедури за осъществяване на всички аспекти на програмното изпълнение.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/ програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и постигнатите резултати.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Установените потребности в аналитичната част на стратегията/ програмата не намират отражение в планираните мерки за нейното реализиране.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

1 точка	В стратегията/програмата има идентифицирани потребности, но те не намират отражение в плана за действие.
2 точки	В стратегията/програмата има идентифицирани потребности и те частично са отразени в плана за действие и конкретни проекти.
3 точки	В стратегията/програмата има идентифицирани потребности и те изцяло са отразени в плана за действие и конкретни проекти. Към момента на оценката има реализирани проекти от плана за действие.

Индикатор 3.5: *Отразеност на местните приоритети в стратегията/програмата*

Въпрос 3.5: *Отразени ли са местните приоритети в стратегията/програма?*

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен приоритетите и проблемите на местната общност намират отражение в стратегията/ програма под формата на конкретни цели, мерки за интервенции, проекти и инициативи.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и постигнатите резултати.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата не са отразени местните приоритети и те не намират изражение в конкретни цели, мерки за интервенции, проекти и инициативи.
1 точка	В стратегията/програмата са споменати и описани местните приоритети, но те не намират изражение в конкретните цели на цели, мерки за интервенции, проекти и инициативи.
2 точки	В стратегията/програмата са отразени местните приоритети и те намират изражение в конкретните цели на документа.
3 точки	В стратегията/програмата са отразени местните приоритети и те намират изражение в конкретни цели, мерки за интервенции, проекти и инициативи.

Индикатор 3.6: *Равномерност на интервенционните мерки по цялата територия на общината*

Въпрос 3.6: *Равномерно разпределени ли са интервенционните мерки по цялата територия на общината или са концентрирани в общинския център?*

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен интервенционните мерки на стратегията/ програма покриват (обхващат) територията на общината.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/ програмата;
- Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/ програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/ програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/ програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/ програмата и постигнатите резултати.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписани конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи.
1 точка	Планираните в стратегията/програмата конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи, обхващат само общинския център.
2 точки	Планираните в стратегията/програмата конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи, обхващат общинския център и само по-големите съставни кметства.
3 точки	Планираните в стратегията/програмата конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи, обхващат цялата общинска територия - общинския център и всички съставни кметства.

Индикатор 3.7: Предсказуемост на многогодишната финансова рамка и бюджет на секторната стратегията/програмата

Въпрос 3.7: Разномерно разпределени ли са прогнозните финансови разчети за целият период на стратегията/програмата? Има ли установена практика за планиране на финансови ресурси по ежегодния бюджет на общината за изпълнение на стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен интервенционните мерки на стратегията/ програмата са обезпечени финансово.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Решения на Общинския съвет за приемане на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки за изпълнението на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и постигнатите резултати.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписан финансов план на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи. В стратегията/програмата няма разписани конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи.
1 точка	В стратегията/програмата има разписан план за действие с конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи, но те не са финансово остойностени.
2 точки	В стратегията/програмата има разписан финансов план на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи по години. При изготвянето на годишните бюджети са планирани финансови ресурси за частично обезпечаване на стратегията/ програмата или на конкретни проекти/инициативи по нея, но в хода на неговото касово изпълнение не са платени.
3 точки	В стратегията/програмата има разписан финансов план на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи по години. При изготвянето на годишните бюджети са планирани финансови ресурси за частично обезпечаване на стратегията/програмата или на конкретни проекти/инициативи по нея.

Индикатор 3.8: Качество по организацията на изпълнение на стратегията/програмата

Въпрос 3.8: Спазен ли се графикът за изпълнение на стратегията/програмата? Какви са причините за забавяне, особено на дейностите и проектите, които са определени за стратегически, но не са стартирали своевременно или междувременно?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен има създадена организация за изпълнение на стратегията/програмата и е спазен времевият график.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Решения на Общинския съвет за приемане на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки за изпълнението на общинския бюджет за две последователни години преди годината на извършване на оценката;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и постигнатите резултати.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата няма разписан времеви график за изпълнение на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи. В стратегията/програмата няма разписани конкретни мерки за интервенции, проекти и инициативи.
1 точка	В стратегията/програмата има разписан времеви график за изпълнение на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи, но той е общ и не се спазва към момента на оценката.
2 точки	В стратегията/програмата има разписан времеви график за изпълнение на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи, който се спазва.
3 точки	В стратегията/програмата има разписан времеви график за изпълнение на конкретните мерки за интервенции, проекти и инициативи, който стриктно се спазва. Постоянно се следи за неговото спазване и при отклонения се предприемат съответните действия за преодоляване на забавянето.

ПРИНЦИП 4: Общо въздействие на стратегията/програма

Индикатор 4.1: Въздействие на стратегията/програмата върху икономическото развитие на общината

Въпрос 4.1: В каква степен стратегията/програмата въздейства върху икономическото развитие на общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен стратегията/програмата влияе върху икономическото развитие на общината, по какъв начин води до стимулиране или негативно въздействие на определени сектори, инфраструктурата и човешките ресурси.

Оценката на този индикатор се получава като сумарна от стойностите на отделните 11 подвъпроса.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата;
- Справки от НСИ за икономическото състояние на общината за периода на оценката на стратегията/програмата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.1: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможното разширяване на производството, посредством ограничаване на земеползването или поставяне на ограничения върху фоновото замърсяване?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.2: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху съществуващата транспортна инфраструктура и планираните подобрения?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.3: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху наличността на работници с редки умения и биха ли предизвикали недостиг на местно ниво на такива работници?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.4: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху изграждането и поддръжката на инфраструктурата, необходима за икономическо развитие?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.5: Някои от мерките по стратегията/програмата ще възпрепятстват ли капитални инвестиции в промишлеността, селското стопанство и туризма?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.6: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще оказат ли отрицателно въздействие върху възможностите на общината да привлича туристи?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.7: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще оказат ли отрицателно въздействие върху възможностите на общината да оползотворява природните си ресурси, например гори, води, лечебни растения и да подпомага икономическото си развитие?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.8: Нужно ли е да се променят някои от предлаганите мерки в стратегията/програмата; да се предвидят мерки или да се приложат мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателното въздействие върху потенциалните възможности за икономическото развитие?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.1.9: Имат ли някои от предвидените мерки по стратегията/програмата въздействие извън границите на общината?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 4.2: Въздействие на стратегията/програмата върху социалното развитие на общината

Въпрос 4.2: В каква степен стратегията/програмата въздейства върху социалното развитие на общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен стратегията/програмата въздейства положително или отрицателно върху социалната сфера в общината.

Оценката на този индикатор се получава като сумарна от стойностите на отделните 8 подвъпроса.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата;
- Справки от НСИ за състоянието на социалната сфера в общината за периода на оценката на стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.1: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху качеството на живот на: възрастните хора и пенсионерите; хора с увреждания /инвалиди; деца и младежи?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.2: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможностите и условията за образование и обучение, достъп за всички граждани?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.3: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно или положително въздействие върху местата за отдих и почивка (обществени пространства, зелени зони и др.)?

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.4: Кумулативният ефект от всички мерки по стратегията/програмата в еднаква степен ли ще облагодетелства всички селища, или съществува вероятност някои селища да са по-облагодетелствани от други?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.5: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще оказат ли положително въздействие върху етническите малцинства в общината?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.6: Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще оказат ли отрицателно въздействие върху етническите малцинства в общината?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.7: Нужно ли е да се променят някои от предлаганите мерки в стратегията/програмата; да се предвидят нови мерки или да се приложат мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателното въздействие върху поминъка на населението. Нужно ли е да се предвидят компенсаци за социални групи или лица поради очаквано намаляване на приходите им?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.2.8: Очаква ли се някои от предвидените мерки в стратегията/програмата да имат въздействие извън границите на общината? Обсъждани ли са тези мерки с потенциално засегнатите общини?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

Индикатор 4.3: Въздействие на стратегията/програмата върху опазването на околната среда в общината

Въпрос 4.3: В каква степен и в каква насока (положителна или отрицателна) стратегията/ програмата въздейства върху състоянието на околната среда в общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен стратегията/програмата влияе върху състоянието на околната среда в общината.

Оценката на този индикатор се получава като сумарна от стойностите на отделните 9 подвъпроса.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата;
- Справки от НЦООС за състоянието и качеството на околната среда в общината за периода на оценката на стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.1: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда (води, почви, атмосфера, природни ресурси, биологично разнообразие) и протичащите в тях естествени процеси?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.2: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху съществуващите (или предложени) защитени територии?

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.3: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху редки или застрашени видове?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.4: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху качеството на околната среда и човешкото здраве?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.5: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще доведат ли до повишаване използването на възстановими природни ресурси като: дървесина, гъби, дивни плодове и лечебни растения; повърхностни и подпочвени води; земеделски земи?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.6: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще намалят ли възможностите за устойчиво и равнопоставено използване на природните ресурси (така че всички социални групи да имат достъп до тях и скоростта на тяхното използване да не надвишава скоростта на естественото им възпроизводство)?

0 точки	Да
1 точка	По-скоро да
2 точки	По-скоро не
3 точки	Не

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Подвъпрос 4.3.7: Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли въздействие за подобряване качеството на околната среда и решаването на съществуващи екологични проблеми в общината (например намаляване на замърсявания, повишаване на енергийната ефективност, изграждане на възобновяеми енергийни източници, опазване на биоразнообразието, намаляване на ерозията и др.)?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

Подвъпрос 4.3.8: Очаква ли се някои от предвидените мерки в стратегията/програмата да имат въздействие върху околната среда (например влошено качество на въздуха, замърсяване на почви, повърхностни и подпочвени води, др.) извън границите на общината? Обсъждали ли сте тези мерки с потенциално засегнатите общини?

0 точки	Не
1 точка	По-скоро не
2 точки	По-скоро да
3 точки	Да

ПРИНЦИП 5: Ефективност и ефикасност на политиките:

- Резултатите отговарят на цели, по които е постигнат обществен консенсус.
- Постигната е максималната възможна полза при определените налични ресурси.
- Системите за управление на изпълнението на стратегията/програмата спомагат за оценка и повишаване на ефикасността и ефектите от нейното осъществяване.
- Редовно се извършват одити за оценка и подобряване на изпълнението.

Индикатор 5.1: Постигнатите резултати от изпълнението на стратегията/програмата водят до постигане на поставените цели в нея

Въпрос 5.1: Какъв процент от заложените проекти за реализация в годишния план (програма) на стратегията/програмата (има се предвид годината, предхождаща оценката) съответстват на времевия график за тяхното планирано изпълнение и постигнатите резултати отговарят на поставените цели?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко процесът на планиране е реалистичен и ориентиран към постигане на заложените цели. Това е и индикатор за волята и амбицията на общинското ръководство за водене на последователна и предсказуема политика на развитие, формулирана в консенсус с местните жители.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Годишен план (програма) за изпълнение на стратегията/ програмата;
- Отчет за изпълнение на годишния план (програма) за изпълнение на стратегията/програмата;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Доклади за оценка на изпълнението на стратегията/програмата;
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Няма приет план (програма) или няма реализирани проекти от годишния план (програма) на стратегията/програма.
1 точка	До 30% от планираните проекти по стратегията/програмата са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.
2 точки	От 31% до 65% от планираните проекти по стратегията/програмата са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.
3 точки	Над 65% от планираните проекти по стратегията/програмата са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.

Индикатор 5.2: Налични системи за контрол и наблюдение с цел усъвършенстване на стратегията/програма

Въпрос 5.2: Какъв процент от изпълняваните проекти, мерки и инициативи по стратегията/програма са обхванати от система за контрол и наблюдение?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен ръководството на общината следи едновременно за вложените ресурси в изпълняваните проекти, мерки и инициативи, така че непрекъснато да подобрява ефективността и ефикасността на съответните политики.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Процедури за контрол и наблюдение изпълнението на проекти, мерки и инициативи;
- Инструкции за прилагане на процедурите;
- Протоколи и текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на стратегията/програмата;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Експертни препоръки за подобряване на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програма.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Няма въведени системи.
1 точка	От 1% до 50% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от система за контрол и наблюдение.
2 точки	От 51% до 80% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от система за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия.
3 точки	Над 80% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от система за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия за подобряване.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ПРИНЦИП 6: Финансово управление:

- При формирането и изпълнението на местни публични секторни политики трябва да се отчита връзката разходи - ползи. Местните власти следва да търсят фискална еквивалентност - публичните услуги да се предоставят на такава цена, колкото данъци и такси са склонни да платят потребителите и ползите от публичните блага да съвпадат с разходите им.
- Следи се за целесъобразност при финансовото управление на стратегията/ програмата.
- Подготвят се многогодишен финансов план на стратегията/ програмата с широко обществено обсъждане.
- Местната власт използва механизмите и възможностите за допълващо финансиране на мерки, проекти и инициативи по стратегията/ програмата.

Индикатор 6.1: Всички общински разходи по стратегията/програмата са планирани и осигурени с бюджетни кредити

Въпрос 6.1: Какъв е делът на просрочените задължения (над 60 дни от възникване на задължението за плащане) от общия бюджет на общината към 31 декември на последната отчетена година за проекти по стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общинското ръководство спазва строга фискална дисциплина по отношение разходването на публични финанси за проекти по стратегията/програмата и генерира бюджетни дефицити от това.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината;
- Текущи справки за неразплатени разходи по проекти, част от стратегията/програмата;
- Изпълнителни листове за влезли в сила съдебни решения, относно задължения по проекти, част от стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Над 31% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от стратегията/програмата.
1 точка	От 16% до 30% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от стратегията/програмата.
2 точки	От 1% до 15% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от стратегията/програмата.
3 точки	Няма неразплатени задължения по проекти, част от стратегията/програмата.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 6.2: Използване на допълващо финансиране за изпълнение на стратегията/програмата

Въпрос 6.2: Какъв е дялът на допълващото финансиране при изпълнението на преките по стратегията/ програмата за последната отчетена година?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко се търси допълващо финансиране по различни оперативни, правителствени и други донорски програми от общинското ръководство, за осъществяването на проекти и мерки от стратегията/програмата.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината;
- Текущи справки за допълващото финансиране по проекти, част от стратегията/програмата;
- Справки за реализираните проекти по стратегията/програмата и източниците за тяхното финансиране.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Не се използва допълващо финансиране за осъществяване на проектите по стратегията/ програмата.
1 точка	От 1% до 15% е дялът на допълващото финансиране на проектите, част от стратегията/ програмата.
2 точки	От 15% до 30% е дялът на допълващото финансиране на проектите, част от стратегията/ програмата.

Индикатор 6.3: Въведени са системи за финансово управление и контрол (СФУК)

Въпрос 6.3: Какъв процент от задължителните елементи на СФУК, съгласно методическите насоки на МФ, са внедрени във вашата община?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен общинската администрация управлява средствата така, че да осигури постигането на целите на организацията и да гарантира опазването на публичните интереси

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Всички разписани правила, процедури, механизми от СФУК;
- Други източници по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Не са въведени СФУК.
1 точка	Не са въведени 20% или повече от задължителните елементи на СФУК.
2 точки	Не са въведени между 1% и 20%.
3 точки	Въведени са над 90% от задължителните елементи на СФУК.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ПРИНЦИП 7: Откритост, прозрачност и публичност

В контекста на настоящата Методически правила под **откритост, прозрачност и публичност се има предвид:**

- Решенията, относно стратегията/програмата, се вземат и се привеждат в сила в съответствие с установените правила и норми.
- Съществува публичен достъп до цялата информация, относно стратегията/ програмата и до нея има достъп в официалния интернет сайт на общината.
- Има осигурен публичен достъп до информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси и др., относно реализацията на стратегията/ програмата, който дава възможност да се следи ефективно и да се допринася за работата на местните власти.
- Формираните политики, конкретни насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в рамките на стратегията/ програмата са подложени на публично обсъждане, с цел гарантиране на обществена подкрепа, постигане на консенсус и защита интересите на местната общност.

Индикатор 7.1: Дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата политика е открита и прозрачна за гражданите

Въпрос 7.1: Обществеността има ли постоянен достъп до информация относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата? Има ли информация за решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/програмата? Има ли установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на откритост и прозрачност на работата на общинските съветници и Общинския съвет като цяло по отношение на стратегията/ програмата и тяхното желание за консултации с гражданите.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Справка за взетите решения от Общинския съвет, касаещи стратегията/ програмата за период от две години преди датата на оценката;
- Справка за източниците на достъп до приетите решения от Общинския съвет, касаещи стратегията/ програмата;
- Справка за проведени обществени обсъждания или проучвания на общественото мнение по въпроси, касаещи стратегията/ програмата, инициирани от Общинския съвет или някоя от постоянните комисии към него.
- Справка на изказванията на граждани на редовни сесии на Общинския съвет по въпроси на стратегията/ програмата за период от две години преди датата на оценката.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Обществеността няма достъп до информация относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/ програмата не са достъпни до широката общественост. Липсва установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи стратегията/ програмата.
1 точка	Обществеността има достъп до информация относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/програмата не са публикувани, но могат да се получат по реда на Закона за достъп до обществена информация.
2 точки	Обществеността има достъп до информация относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/ програмата са публични и достъпни до широката общественост. Няма установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи стратегията/програмата.
3 точки	Обществеността има достъп до информация относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/програмата са публични и достъпни до широката общественост. Има установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи стратегията/програмата.

Индикатор 7.2: Въведена ясна процедура за достъп до обществена информация за стратегията/програмата

Въпрос 7.2: Има ли безпрепятствен достъп до документа на стратегията/програмата в интернет? Налични ли са ясни процедурни правила за достъп до обществена информация, включително свързана със секторната стратеги/програма?

Отговорът на този въпрос ще покаже две неща: 1) желание от страна на местната власт гражданите ѝ да бъдат информирани; и 2) откритост и степента на изпълнение на част от изискванията на Закона за достъп до обществена информация, както и готовността на общинска администрация да приема и отговаря на запитвания по ЗДОИ.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- „Принт скрийн“ (print screen) на официалната интернет страница на общината, където е публикувана стратегията/програмата, правилата за достъп до публична информация, както и контакти с определеното длъжностно лице, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;
- Справка с интернет адреси на които е публикувана стратегията/програмата;
- Заповед за приемане на процедурни правила за достъп до обществена информация;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Заповед за определяне на длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата не е достъпна в интернет. Общината не разполага с процедурни правила за достъп до обществената информация.
1 точка	Стратегията/програмата не е достъпна в интернет, само в хартиен формат след поискване по Закона за достъп до обществената информация. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация.
2 точки	Стратегията/програмата е достъпна в интернет, но са публикувани отделни нейни съставни елементи, но не и документа като цяло. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация и е определено длъжностно лице, отговарящо за обработване на заявленията за достъп до обществена информация.
3 точки	Стратегията/програмата е достъпна в интернет в нейното пълно съдържание и приложения. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация и е определено длъжностно лице, отговарящо за обработване на заявленията за достъп до обществена информация. Заявления могат да бъдат подавани и по електронен път.

Индикатор 7.3: Съществува достъпна информация за годишните отчети за напредъка по стратегията/програмата, регистър/и за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи, за обявените и проведени обществени поръчки, търгове и конкурси по нея

Въпрос 7.3: Има ли достъп до годишните отчети за напредъка по стратегията/програмата, регистър/и за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи, за обявените и проведени обществени поръчки, търгове и конкурси по нея?

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Публикации, репортажи, информационни съобщения и др., относно взети решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнени проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/програмата;
- Справки за броя на изпратените прессъобщения до медии, с информация за стратегията/програмата;
- Справки от регистъра на изготвените и изпълнените проекти по стратегията/програмата;
- Справки от регистъра на обществените поръчки за броя на проведените процедури при избор на изпълнители на дейности и мерки по стратегията/програмата;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Покани до медии за участие в публични обсъждания, отчитане на извършена работа, отваряне на оферти по обществени поръчки имащи отношение към стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Няма осигурен публичен достъп до информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/програмата. Не се публикуват и оповестяват годишните отчети за напредъка по стратегията/програмата. Не се поддържа регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи. Има общ регистър за обявените обществени поръчки и сключените договори.
1 точка	Публикува се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/програмата. Не се поддържа регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи. Има общ регистър за обявените обществени поръчки и сключените договори. Медии присъстват само на публичните отчети за изпълнение на стратегията/програмата и на някои от процедурите по обществени поръчки.
2 точки	Публикуват се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/програмата. Поддържа се публичен регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи по стратегията/програмата. Има регистър за обявените обществени поръчки и регистър за сключените договори. Медии присъстват на публичните отчети за изпълнение на стратегията/програмата и на някои от процедурите по обществени поръчки.
3 точки	Публикуват се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на стратегията/програмата. Поддържа се публичен регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи по стратегията/програмата, включително и в електронен формат

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 7.4: Съществуват практики за публично обсъждане на стратегията/програмата, както и на политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в нейният обхват

Въпрос 7.4: Провеждани ли са публични обсъждания на стратегията/програмата, както и на политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в нейният обхват?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко формирането, изпълнението и актуализацията на секторни политики, стратегически и планови документи се извършва по ясни, предвидими и прозрачни правила и критерии, и се отчитат обществените потребности.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Покани за провеждане на публични обсъждания на стратегията/програмата;
- Публикации от проведени публични обсъждания на стратегията/програмата;
- Протоколи от проведени публични обсъждания на стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата, както и свързаните с нея политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи не е подлагана на публично обсъждане.
1 точка	Стратегията/програмата е подложена на публично обсъждане, във връзка с удовлетворяване на изрично изискване на нормативен документ.
2 точки	Стратегията/програмата е подложена на публично обсъждане, включително и при нейното актуализиране.
3 точки	Стратегията/програмата, както и актуализацията ѝ и свързаните с нея политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи са подложени на публично обсъждане. За получаване на по-пълна представа на общественото мнение са проведени анкетни допитвания сред гражданството на общината.

ПРИНЦИП 8: Мониторинг и отчетност:

- Общината носи отговорност за ефективността и ефикасността от изпълнението на стратегията/програмата;
- Мониторингът се осъществява посредством подготовката и проверката на различните видове доклади. Информацията се базира на подробно разписваните индикатори и процедури за вътрешен мониторинг в стратегията/програмата. Получените данни от наблюдението дават сведения за напредъка в изпълнението на стратегията/програмата; за налични проблеми; за необходимостта от извършване на корективни мерки; за оптимизиране на използваните ресурси; за предотвратяване на нередности и други.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 8.1: Отчетност пред гражданите за изпълнение на стратегията/програмата

Въпрос 8.1: Колко често кметът на общината/комуната и общинските съветници провеждат срещи с гражданите, на които правят отчет за изпълнение на стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали и колко често кмета се отчита пред гражданите за предприетите решения за изпълнение на стратегията/програмата, търси тяхното мнение, проучва техните интереси с цел тяхното по-качествено удовлетворяване.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- покани за срещи отправени по различни канали;
- протоколи от срещи с гражданите;
- отчети за дейността на кмета;
- графици на посещения в кметствата;
- годишна програма за изпълнение на стратегията/програмата;
- годишна програма на управление на кмета;
- други документи по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Кметът и общинските съветници не провеждат срещи с гражданите, на които правят отчет за изпълнение на стратегията/програмата.
1 точка	Кметът и общинските съветници провеждат срещи с гражданите само в общинския център, на които правят отчет за изпълнение на стратегията/програмата.
2 точки	Кметът и общинските съветници провеждат организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината поне веднъж годишно, на които правят отчет за изпълнение на стратегията/програмата.
3 точки	Кметът и общинските съветници провежда организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината повече от един път годишно, на които дават информация за напредъка на стратегията/програмата, приемат проблемите и препоръките на гражданите и отчитат тяхното изпълнение на следващи срещи.

Индикатор 8.2: Налична и достъпна информация за текущи и приключени проекти на общината по стратегията/програмата?

Въпрос 8.2: Налична ли е на официалната интернет страница на общината или на други общодостъпни места информация за текущи и приключени проекти по стратегията/програмата, с описание на планираните или изпълнените дейности, техния бюджет, изпълнителите на проектите и постигнатите резултати?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали и доколко звената в местната администрация се отчитат пред гражданите за качеството на своите действия по изпълнение

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

на стратегията/програмата, доколко поставените в нея цели са постигнати и всеки заинтересован има възможност да се информира за тях.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Наличието на секция на съответния сайт на общината;
- Публичен регистър на проектите в общината;
- Обявена информация на специализирани табла в общината, специализирани брошури, листовки и др. материали;
- Публикации.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Общината няма официална интернет страница или на нея няма информация за текущи и приключени проекти.
1 точка	Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти, но информацията е непълна или неактуална.
2 точки	Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти и информацията е пълна или актуална.
3 точки	Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти и информацията е пълна или актуална, има форми за задаване на въпроси, на които се отговаря систематично, използват се и други канали за отчитане на резултатите от изпълнените проекти.

Индикатор 8.3: Публичните ресурси се разходват отчетно и отговорно.

Въпрос 8.3: Създаден ли е и поддържа ли се в актуален вид регистър на обществените поръчки на територията на общината?

Осигуряването от страна на местната власт на достъпност до актуални публични регистри е мярка както за осигуряването на прозрачност, така и за отчетност на дейността на администрацията. В регистрите се съдържат данни, които носят информация за действия или бездействия на овластените лица и в този смисъл те осигуряват отчетни данни за изпълненото от органа на местното самоуправление и на изпълнителните органи на територията на общината.

Отговорът на този въпрос ще покаже дали има осигурен достъп до регистри, които осигуряват информация за дейността на органите на властта.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Публикуван регистър на интернет страницата на общината;
- Осигурен свободен достъп до информация по определен ред и други.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Общината няма регистър на обществените поръчки.
1 точки	Общината няма регистър, който дублира реквизитите на регистъра на Агенцията за обществени поръчки.
2 точки	Общината има регистър, който съдържа актуална информация относно всички етапи на провеждане на обществената поръчка и резултатите от нея.
3 точки	Общината има регистър, който съдържа актуална информация относно всички етапи на провеждане на обществената поръчка и резултатите от нея. Информацията е достъпна и чрез онлайн регистър на обществените поръчки.

Индикатор 8.4: Активност на гражданите при провеждане на публични обсъждания на стратегията/програмата

Въпрос 8.4: Успява ли общината да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на стратегията/програмата и под какви форми?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали общината полага достатъчно и систематични усилия по организиране участието на гражданите в публични обсъждания на секторните политики. Трябва да се оцени доколко организираните обсъждания са формални и са само за спазване изискванията на законите или се търси приноса на гражданите във формулирането на местни политики и проекти за решения. Мобилизирането на гражданския интерес изисква продължителна и целенасочена работа, която трябва да се провежда от местните администрации не само кампанийно.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Покани за публични обсъждания, относно стратегията/програмата в преса и електронни медии;
- Списъци с участници в обсъждания на стратегията/програмата;
- Протоколи от обсъждания на стратегията/програмата;
- Предложения, направени по време на обсъждания на стратегията/програмата и други.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Общината не провежда обществени обсъждания на стратегията/програмата.
1 точка	Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания на стратегията/програмата като информира гражданите за мястото, деня и часа на срещата, чрез обява на входа на общината.
2 точки	Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания на стратегията/програмата като информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампания по местните средства за масова информация, подготвя предварително информационни материали, които се раздават на публични места.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3 точки	Общината организира и провежда публични обсъждания на стратегията /програма дори да не са изискани от закона. Общината информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампании по местните средства за масова информация и персонални писма до активни граждани и групи. Подготвя предварително информационни материали на разбираем/достъпен език, които се раздават на публични места.
----------------	--

ПРИНЦИП 9: Устойчивост

Индикатор 9:1: Устойчивост на стратегията/програмата

Въпрос 9.1: До каква степен промените в резултат на изпълнението на мерки, проекти и инициативи по стратегията/програмата могат да се запазят след приключване на програмата и имат потенциал за трайно въздействие?

Отговорът на този въпрос показва до каква степен може да се очаква, че положителните промени в резултат на изпълнението на стратегията/програмата ще траят и след като тя бъде изпълнена.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата в частта „План за действие“;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В стратегията/програмата не са предвидени за изпълнение конкретни мерки, проекти и инициативи.
1 точка	В стратегията/програмата подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени от 5% до 20% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени.
2 точки	В стратегията/програмата подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени от 21 до 60% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени.
3 точки	В стратегията/програмата подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени над 61% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени. Ефектите и ползите от реализацията на конкретните мерки, проекти и инициативи могат да бъдат надградени с бъдеща актуализация на стратегията/програмата или нови местни политики.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“, ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 9.2: Прилагане на принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда

Въпрос 9.2: В стратегията/програмата застъпени ли са принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда? Как се спазват? Има ли мерки, които гарантират тяхното спазване?

Отговорът на този въпрос ще ни покаже до каква степен, как се спазват и как се гарантират принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- извадки от съдържанието на стратегията/програмата;
- междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- справки за реализирани проекти и инициативи по стратегията/програмата и мерките за спазване на принципите за равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	Стратегията/програмата не е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда и не са предвидени мерки за тяхното прилагане.
1 точка	В стратегията/програмата само са описани принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, но не са предвидени мерки за тяхното прилагане.
2 точки	Стратегията/програмата е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, предвидени са конкретни мерки за тяхното прилагане, като са реализирани част от тях към момента на извършване на оценката.
3 точки	Стратегията/програмата е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, предвидени са конкретни мерки за тяхното прилагане, като са реализирани част от тях към момента на извършване на оценката. Във всички реализирани проекти по стратегията/програмата има изпълнени действия, водещи до отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Индикатор 9.3: Институционален и административен капацитет

Въпрос 9.3: Разполага ли общинската администрация с необходимият административен капацитет и компетентност за изпълнение на стратегията/програмата?

Отговорът на този въпрос ще ни покаже до каква степен, как се спазват и как се гарантират принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Извадки от съдържанието на стратегията/програмата в частта „Структура на управление и изпълнение“;
- Междинни или окончателни оценки на стратегията/програмата;
- Отчети за изпълнение на стратегията/програмата;
- Справка за числеността на персонала и структурата на общинската администрация;
- Справка за това каква част от екипите за управление на проектите, част от стратегията/програмата са съставени от служители на общинската администрация и каква част са от външни (привлечени) експерти.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:	
0 точки	В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на стратегията/програмата.
1 точка	В стратегията/програмата има описание на всички отговорни административни звена за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на стратегията/програмата. Разпределението на задълженията и отговорностите на звената не са разписани в индивидуален административен акт.
2 точки	В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на стратегията/програмата. Тези им задължения и отговорности са описани в нарочна заповед на кмета на общината и длъжностните им характеристики.
3 точки	В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на стратегията/програмата. Тези им задължения и отговорности са описани в нарочна заповед на кмета на общината и длъжностните им характеристики. Съществува механизъм за създаване на гъвкави екипи при необходимост. Служителите, ангажирани със стратегията/програмата са обучени в областта на стратегическото планиране и формирането на политики.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

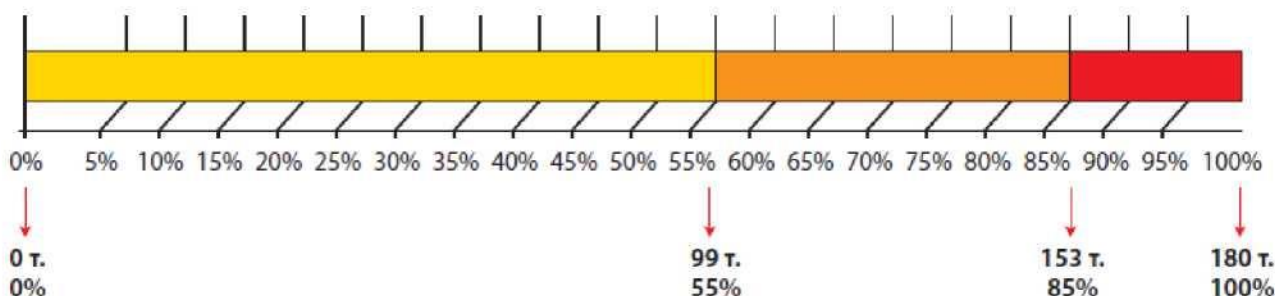
3.8.4. ОБЩА ОЦЕНКА

След остойностяване на всички въпроси по т.3.2 се изчислява общата нетна стойност на проведената оценка, изразена в точки.

Максималната стойност, която може да бъде получена е **180** точки. Количественият израз на **Индикатор 4** се получава от сумарните оценки на всички подвъпроси, съдържащи се в трите основни въпроса.

Всяка една от оценяваните стратегии/ програми, ще попадне в една от следните три групи, съобразно получените резултати:

1. Много добре изпълнявана Стратегия/ програма с приложени основните принципи на стратегическото планиране - над 85% от максималната оценка (*от 153 до 180 точки*).
2. Задоволително изпълнявана Стратегия/ програма с частично приложени основните принципи на стратегическото планиране - между **55%** и **85%** от максималните точки (*между 100 и 152 точки*).
3. Незадоволително изпълнявана Стратегия/ програма с неприложени основните принципи на стратегическото планиране - под 55% от максималните точки (*под 99 точки*).

3.8.5. ПРОЦЕДУРА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ

Алгоритъмът за реализиране на Методиката включва изпълнението на няколко последователни и взаимносвързани дейности, както следва:

3.8.5.1. Сформиране на местна оценяваща комисия:

Основната задача на комисията /В нашия случай трансграничен комитет за управление на Стратегията – ТКУС/ ще бъде набавянето на изискуемата информация чрез попълване на предварително зададен въпросник, провеждане на необходимите интервюта, дискусии и др.

Местната оценяваща комисия следва да се състои от максимум **10** души, за да бъде достатъчно гъвкава и работеща структура. В съставът ѝ влизат представители на общинска администрация, на общинския съвет, на гражданския сектор, на бизнеса, на медиите и др.

Идентифицирането на конкретните членове на комисията се препоръчва да бъде извършвано от съответните обществени групи, на които те са представители, или след консултации с тях. В общини, където вече има създадени местни обществени консултативни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

структури (*форми*), те могат да се ползват като основа за създаването на оценяващата комисия. За да се получи по-висока безпристрастност на оценката, е препоръчително в оценителната комисия да бъде включен и консултант.

За по-добра организация на работата на комисията, един от нейните членове се определя за координатор.

Със своя заповед кметът на общината определя структурата на оценяващата комисия, нейният координатор, цели и задачи, определя срока, в който следва да бъде извършена оценката и указание до отделите и звената в общинска администрация да оказват съдействие в работата на оценяващата комисия.

3.8.5.2. Набавяне на необходимата за оценката информация:

Самооценката по изпълнението на съответната Стратегия/ програма се основава на разработената методика, където към индикаторите и въпросите към тях са посочени и нужните документи, с които се доказва степента на прилагане на принципите на стратегическо планиране в общината.

Членовете на оценяващата комисия имат задачата да съберат информация по дефинираните в методиката индикатори и въпроси, като за целта следва да получат съдействие от страна на ръководителите на звена в общинска администрация.

3.8.5.3. Същинска оценка на стратегията/програмата:

Оценяващата комисия следва да проведе минимум **пет заседания**. Препоръчително е да се провежда **едно заседание седмично**.

На всяко заседание следва да присъстват координаторът на процеса, членовете на комисията и с решение на комисията ръководители на общински звена, за да предоставят исканата съгласно методиката информация.

На първото си заседание координаторът запознава членове на комисията с методиката и се взема решение от къде и как ще бъде набавена необходимата информация, кой и кога ще я представи на комисията.

На първото си заседание комисията излиза с решение, в което се отбелязват:

- графика за следващите заседания;
- принципите, които ще бъдат разгледани на всяко от тях;
- необходимите доказателствени документи, които следва да се представят;
- звената на общинска администрация, които следва да набавят исканите документи.

Решението се представя на кмета на общината и на председателя на общинския съвет, както и на ръководителите на общинските звена за съдействие.

На следващи заседания членовете на комисията дискутират по въпросника и събраните данни и постигат консенсус относно отговорите, които предоставят за конкретните области на изследването. Идеята е на всяко заседание да бъдат разгледани критериите по два принципа за добро управление.

При необходимост от набавяне на допълнителна информация, комисията определя кой и как ще набавя тази информация за следващото заседание.

На всяко заседание се води протокол, в който се отбелязва: присъстващите членове на комисията; дневния ред на заседанието; разисквания; опис на представените

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

доказателствени материали по всеки индикатор/ въпрос съгласно изискванията на методиката; заключения; решения на комисията.

След като оценителната комисия приключи своята работа, координаторът обобщава данните във формата, зададен от методиката.

Всеки един от оценяваните сектори стратегически или планови документи попада съобразно получените резултати в една от следните три групи:

- Много добре изпълнявана Стратегия/програма с приложени основните принципи на стратегическото планиране;
- Задоволително изпълнявана Стратегия/програма с частично приложени основните принципи на стратегическото планиране;
- Незадоволително изпълнявана Стратегия/програма с неприложени основните принципи на стратегическото планиране.

3.8.5.4. Изготвяне на доклад за оценката:

Координаторът на оценителната комисия изготвя **доклад**, който представлява описателен анализ към обобщените данни. Съдържанието на доклада следва да включва:

I. Въведение

II. Методика

III. Основни компоненти на оценката:

1. Оценка на Принцип 1: Единство на стратегията/програмата
2. Оценка на Принцип 2: Адекватност и уместност на стратегията/програмата
3. Оценка на Принцип 3: Приложимост на стратегията/програмата
4. Оценка на Принцип 4: Общо въздействие на стратегията/програмата
5. Оценка на Принцип 5: Ефективност и ефикасност на политиките
6. Оценка на Принцип 6: Финансово управление
7. Оценка на Принцип 7: Откритост, прозрачност и публичност
8. Оценка на Принцип 8: Мониторинг и отчетност
9. Оценка на Принцип 9: Устойчивост

IV. Заключения

V. Препоръки

VI. Приложения

Координаторът представя описателния анализ на оценителната комисия и той се приема с консенсус. Това може да стане на последно, заключително заседание, или чрез съгласувателна процедура по електронна поща.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

3.8.6. ПРИЛОЖЕНИЯ:

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 - ОЦЕНЪЧНА ТАБЛИЦА

Въпрос	ПРИНЦИП	Доказано актуално състояние (опишете ситуацията)	Скала за оценка (брой точки)				Общо точки
			0	1	2	3	
	Принцип 1: Единство на стратегията/програмата						0
1.1.	Съответства ли стратегията/програмата на единната насока на развитие на общината?						0
1.2.	Стратегията/програмата съдържа ли всички основни елементи на такъв документ?						0
1.3.	Разработена ли е стратегията/програмата с участието на всички заинтересовани страни и в партньорство с гражданския сектор?						0
Общо за Принцип 1:							0
	Принцип 2: Адекватност и уместност на стратегията/програмата						
2.1.	Съответства ли стратегията/програмата със стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво? Налична ли е последователност и определеност с националните структурни/ секторни политики?						0
2.2.	Съответстват ли целите на стратегията/програмата на опита и поуки от предходни стратегии/ програми? Взети ли са под внимание препоръките от предишни оценки, ако са правени такива? Има ли направени промени в стратегията/програмата в резултат на препоръки от други оценки? Какъв е ефектът от въведените промени?						0
2.3.	Съгласувани ли са помежду си стратегическите цели и продължават ли те да бъдат уместни спрямо националните и европейските политики и приоритети и промените в социално-икономическия контекст?						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

2.4.	Има ли пряка връзка на стратегията/програмата с приложимата национална нормативна база?					0
2.5.	Подходящи ли са описаните в стратегията/програмата мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране? Има ли предвидени в стратегията/програмата времеви периоди за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране?					0
Общо за Принцип 2:						0
Принцип 3: Приложимост на стратегията/програмата						0
3.1.	Уместни ли са индикаторите, чрез които се измерват количествено общите, специфичните и оперативните цели на стратегията/програмата и процедурите за събиране на данни? Формулирани ли са изходни и целеви стойности на индикаторите? Продължават ли да бъдат валидни зададените целеви количествени стойности в стратегията/програмата?					0
3.2.	Какъв брой проекти са реализирани в рамките на плана за действие на стратегията/програмата? Какви проекти са реализирани извън установеният план за действие на стратегията/програмата, но са в съответствие с нея и допринасят за постигане на целите и задачите ѝ? Какъв брой други инициативи са реализирани в рамките на стратегията/програмата?					0
3.3.	Какви са до момента резултатите от изпълнението на стратегията/програмата? В каква степен постигнатите резултати съответстват на индикативните стойности на индикаторите за изпълнение, вписани в документа?					0
3.4.	По какъв начин установените потребности в аналитичната част на стратегията/програмата намират отражение в планираните мерки за нейното реализиране?					0
3.5.	Отразени ли са местните приоритети в стратегията/програмата?					0
3.6.	Равномерно разпределени ли са интервенционните мерки по цялата територия на общината или са концентрирани в общинския център?					0
3.7.	Равномерно разпределени ли са прогнозните финансови разчети за целият					0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	период на стратегията/програмата? Има ли установена практика за планиране на финансови ресурси по ежегодния бюджет на общината за изпълнение на стратегията/програмата?						
3.8.	Спазен ли се графикът за изпълнение на стратегията/програмата? Какви са причините за забавяне, особено на дейностите и проектите, които са определени за стратегически, но не са стартирали своевременно или междувременно?						0
Общо за Принцип 3:							0
Принцип 4: Общо въздействие на стратегията/програмата							0
4.1.	В каква степен стратегията/програмата въздейства върху икономическото развитие на общината?						0
4.1.1	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху жизнеспособността на съществуващите производствени предприятия посредством: - забравяне или намаляване на достъпа до важни местни ресурси, използвани като суровини за производство; - повишаване на разходите за добиване на тези местни ресурси; - увеличаване транспортните разходи за суровини/ продукция; - нарастване на разходите за ликвидиране на отпадъци, емисии въздух, води?						0
4.1.2	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможното разширяване на производството, посредством ограничаване на земеползването или поставяне на ограничения върху фоновото замърсяване?						0
4.1.3	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху съществуващата транспортна инфраструктура и планираните подобрения?						0
4.1.4	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху наличността на работници с редки умения и						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	биха ли предизвикали недостиг на местно ниво на такива работници?						
4.1.5	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху изграждането и поддръжката на инфраструктурата, необходима за икономическо развитие?						0
4.1.6	Някои от мерките по стратегията/програмата ще възпрепятстват ли капитални инвестиции в промишлеността, селското стопанство и туризма?						0
4.1.7	Някои от мерките по стратегията/програмата ще ограничат ли наличността и използването на земеделски земи за отглеждане на нови култури, увеличаване на площите за съществуващи култури и въвеждането на нови земеделски техники?						0
4.1.8	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможностите на общината да привлича туристи?						0
4.1.9	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможностите на общината да оползотворява природните си ресурси, например гори, води, лечебни растения и да подпомага икономическото си развитие?						0
4.1.10	Нужно ли е да се променят някои от предлаганите мерки в стратегията/програмата; да се предвидят мерки или да се приложат мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателното въздействие върху потенциалните възможности за икономическото развитие?						0
4.1.11	Имат ли някои от предвидените мерки по стратегията/програмата въздействие извън границите на общината?						0
Общо за Подвъпрос 4.1:							0
4.2.	В каква степен стратегията/програмата въздейства върху социалното развитие на общината?						0
4.2.1.	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху качеството на живот на: възрастните хора и						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	пенсионерите; хора с увреждания / инвалиди; деца и младежи?						
4.2.2.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможностите и условията за образование и обучение, достъп за всички граждани?						0
4.2.3.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно или положително въздействие върху местата за отдиш и почивка (обществени пространства, зелени зони и др.)?						0
4.2.4.	Кумулативният ефект от всички мерки по стратегията/програмата в еднаква степен ли ще облагодетелства всички селища, или съществува вероятност някои селища да са по-облагодетелствани от други?						0
4.2.5.	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли положително въздействие върху етническите малцинства в общината?						0
4.2.6.	Някои от предвидените мерки по стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху етническите малцинства в общината?						0
4.2.7.	Нужно ли е да се променят някои от предлаганите мерки в стратегията/програмата; да се предвидят нови мерки или да се приложат мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателното въздействие върху поминъка на населението. Нужно ли е да се предвидят компенсации за социални групи или лица поради очаквано намаляване на приходите им?						0
4.2.8.	Очаква ли се някои от предвидените мерки в стратегията/програмата да имат въздействие извън границите на общината? Обсъждани ли са тези мерки с потенциално засегнатите общини?						0
Общо за Подвъпрос 4.2:							0
4.3.	В каква степен и в каква насока (положителна или отрицателна) стратегията/програмата въздейства върху състоянието на околната среда в общината?						0
4.3.1.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда (води, почви,						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	атмосфера, природни ресурси, биологично разнообразие) и протичащите в тях естествени процеси?						
4.3.2.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху съществуващите (или предложени) защитени територии?						0
4.3.3.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху редки или застрашени видове?						0
4.3.4.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху качеството на околната среда и човешкото здраве?						0
4.3.5.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли отрицателно въздействие върху възможностите за отдих, туризъм и рекреация (паркове, зелени площи, специализирана инфраструктура)?						0
4.3.6.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще доведат ли до повишаване използването на възстановими природни ресурси като: дървесина, гъби, диви плодове и лечебни растения; повърхностни и подпочвени води; земеделски земи?						0
4.3.7.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще намалят ли възможностите за устойчиво и равноправно използване на природните ресурси (така че всички социални групи да имат достъп до тях и скоростта на тяхното използване да не надвишава скоростта на естественото им възпроизводство)?						0
4.3.8.	Някои от предвидените мерки в стратегията/програмата ще окажат ли въздействие за подобряване качеството на околната среда и решаването на съществуващи екологични проблеми в общината (например намаляване на замърсявания, повишаване на енергийната ефективност, изграждане на възобновяеми енергийни източници, опазване на биоразнообразието, намаляване на ерозията и др.)?						0
4.3.9.	Очаква ли се някои от предвидените мерки в стратегията/програмата да имат						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	въздействие върху околната среда (например влошено качество на въздуха, замърсяване на почви, повърхностни и подпочвени води, др.) извън границите на общината? Обсъждали ли сте тези мерки с потенциално засегнатите общини?						
Общо за Подвъпрос 4.3:							0
Общо за Принцип 4:							0
	Принцип 5: Ефективност и ефикасност на политиките						0
5.1.	Какъв процент от заложените проекти за реализация в годишния план (програма) на стратегията/програмата (има се предвид годината, предхождаща оценката) съответстват на времевия график за тяхното планирано изпълнение и постигнатите резултати отговорят на поставените						0
5.2.	Какъв процент от изпълняваните проекти, мерки и инициативи по стратегията/програмата са обхванати от система за контрол и наблюдение?						0
Общо за Принцип 5:							0
	Принцип 6: Финансово управление						0
6.1.	Какъв е делът на просрочените задължения (над 60 дни от възникване на задължението за плащане) от общия бюджет на общината към 31 декември на последната отчетена година за проекти по стратегията/програмата?						0
6.2.	Какъв е делът на допълващото финансиране при изпълнението на преките по стратегията/програмата за последната отчетена година?						0
6.3.	Какъв процент от задължителните елементи на СФУК, съгласно методическите насоки на МФ, са внедрени във вашата община?						0
Общо за Принцип 6:							0
	Принцип 7: Откритост, прозрачност и публичност						0
7.1.	Обществеността има ли постоянен достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на стратегията/програмата? Има ли информация за решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на стратегията/програмата? Има ли установен начин за						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи стратегията/програмата?						
7.2.	Има ли безпрепятствен достъп до документа на стратегията/програмата в интернет? Налични ли са ясни процедурни правила за достъп до обществена информация, включително свързана със секторната стратеги/програма?						0
7.3.	Има ли достъп до годишните отчети за напредъка по стратегията/програмата, регистър/и за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи, за обявените и проведени обществени поръчки, търгове и конкурси по нея?						0
7.4.	Провеждани ли са публични обсъждания на стратегията/програмата, както и на политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в нейният обхват?						0
Общо за Принцип 7:							0
	Принцип 8: Мониторинг и отчетност						0
8.1.	Колко често кметът на общината и общинските съветници провеждат срещи с гражданите, на които правят отчет за изпълнение на стратегията/програмата?						0
8.2.	Налична ли е на официалната интернет страница на общината или на други общодостъпни места информация за текущи и приключени проекти по стратегията/програмата, с описание на планираните или изпълнените дейности, техния бюджет, изпълнителите на проектите и постигнатите резултати?						0
8.3.	Създаден ли е и поддържа ли се в актуален вид регистър на обществените поръчки на територията на общината?						0
8.4.	Успява ли общината да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на стратегията/програмата и под какви форми?						0
Общо за Принцип 8:							0
	Принцип 9: Устойчивост						0
9.1.	До каква степен промените в резултат на изпълнението на мерки, проекти и инициативи по стратегията/програмата могат да се запазят след приключване на програмата и имат потенциал за трайно въздействие?						0

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

9.2.	В стратегията/програмата застъпени ли са принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда? Как се спазват? Има ли мерки, които гарантират тяхното спазване?						0
9.3.	Разполага ли общинската администрация с необходимият административен капацитет и компетентност за изпълнение на стратегията/програмата?						0
Общо за Принцип 9:							0
ВСИЧКО:							0

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯТА ЗА РИСКА В ЦЕНОВО, КОМУНА ХОТАРЕЛЕ И КОМУНА ГРЯКА:

4.1. Решения / предложения за установяване / за прилагане и подобряване на правната и институционална рамка за изпълнение на съвместната румънско-българска интервенция в случай на извънредна ситуация.

4.1.1. Подобряване на правната и институционална рамка

4.1.1.1. Основни елементи на сътрудничество:

- Подготовка на гражданите за извънредни ситуации, осъществявана от действия, основани на общи принципи и норми, хармонизиране на действията, общо обучение в конкретни ситуации;
- Действията на организациите, участващи в дейностите по превенция и интервенция, ще бъдат интегрирани;
- Подготовка на екипа за интервенция, адаптиран към конкретните рискови условия, подготовка на екипа и подготовка на плана за действие;
- Използване на национални и международни ресурси при проектирането на мерки за защита, като се вземе предвид икономическата ефективност и разпределението на задачите;
- Проектиране на операции в извънредни ситуации, оценка, управление на риска, стратегически концепции, съсредоточаване върху специфичните рискове в региона.

4.1.1.2. В рамките на сътрудничеството ще се следват:

- Обмяната на опит и информация, като специално внимание се обръща на подготвителните действия преди възникването на извънредната ситуация и оценките, извършени след приключване на интервенцията, както и ще бъде взета под внимание възможността за искане на международна помощ;
- Познаване на международни, национални и регионални инициативи в областта на подготовката, превантивната интервенция;
- Информирание на гражданите, повишаване на степента на отговорност на европейските граждани за защита на собствения им живот;
- Повишена съгласуваност между действията за гражданска защита и действията, прилагани в международен план;
- Разработване на общи принципи и директиви, използвайки европейския опит, намаляване на последиците от бедствия посредством използването на техники за оценка на потенциални рискове;
- Подобряване на мерките за намеса, които ще осигурят ефективно управление на извънредните ситуации, причинени от природни и технологични бедствия в засегнатите райони. (Идентифициране на рискови зони, разработване на предложения, информиране на населението, комуникация);
- Разработване на процедури за предоставяне на взаимопомощ в трансграничния регион, използването на оборудване;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Разработване на план за предотвратяване на извънредна ситуация в региона по видове рискове;
- Оценка на потенциалния риск за всяка общност;
- Разработване на процедури за ръководене на Управлението на риска;
- Правни разпоредби и регулиране на системата на отговорностите през интервенционния период;
- Използване на нови технологии / оборудване и консултации преди закупуването им;
- Съвместно обучение, подобрения, общи приложения за управление и координация на участващите екипи.

4.1.1.3. Процедурите за трансгранично и регионално сътрудничество целят:

- Създаване на система за координация и мониторинг, позволяваща директни отношения между двете страни, бърза и коректна информация, хармонизирани действия при управление на извънредни ситуации в случай на *наводнения, затрупване със сняг, пожари* и прилагане на превантивни действия;
- Информирането на населението в региона и участието на гражданското общество имат за цел да накарат гражданите да поемат отговорност по отношение на самозащитата си и тяхната подготовка за предотвратяване и премахване на последиците от извънредни ситуации;
- Неговото сътрудничество допринася за изграждането на климат на доверие, за общи идеи и нови инициативи като например създаването на обща мрежа от експерти, съвместни семинари, съвместни програми за обучение и създаване на общ екип за интервенция;
- Съкращаване на времето за предаване на потока от информация, данни и решения чрез използване на информационни носители;
- Осигуряване на навременна, точна и пълна информация за факторите за решение и изпълнение;
- Оптимизиране на процеса на вземане на решения и управление на интервенцията.

4.1.1.4. Форми на регионално сътрудничество, предоставена помощ в случай на извънредни ситуации (наводнение, затрупване със сняг, пожар).

В случай на извънредна ситуация договарящите страни въз основа на писменото искане, отправено от отговорния орган, могат да предоставят взаимопомощ. В спешни случаи заявката може също да бъде устна, но в най-кратки срокове, максимум **24 часа от искането**, ще бъде изпратено писмо за потвърждение.

Искащият помощ ще посочи:

- а) Мястото на извънредна ситуация, време на производство, характеристики, степен на разширяване, характеристики на извънредната ситуация към момента на искане на помощ;
- б) Извършените интервенционни мерки;
- в) Характеристиките на исканата помощ и приоритетни мерки за отпускане на помощта;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

в) Други полезни подробности.

Съответните органи трябва да се договарят за формата, използвана за молбата /предложението за помощ..

Предлагачият помощ ще вземе решение възможно най-скоро и ще съобщи на искащият условията, при които помощта може да бъде предложена, спецификата и размерите на предложената помощ.

Комуникацията ще бъде отворена за подробности относно промяната на ситуацията.

Договорните страни, чрез отговорните органи, незабавно се информират взаимно за възникването на извънредни ситуации, които могат да предизвикат последици на територията на другата страна, и предават необходимата информация за интервенцията, за да се отстранят последиците, причинени от удължаване на извънредната ситуация.

Други форми на сътрудничество.

В рамките на сътрудничеството предлаганата помощ включва интервенционни екипи */екипи за реакция/*, оборудване, хуманитарни конвои, спасителни операции за търсене, както и други действия, които могат да бъдат предприети при извънредни ситуации, с цел спасяване на човешки животи, опазване на общественото здраве, евакуиране на гражданите, опазване на околната среда, намаляване на материалните, културните загуби и страничните ефекти.

В допълнение към помощта, предлагана в случай на извънредни ситуации, сътрудничеството включва и други форми на действие:

- Прогнози относно възникването на извънредни ситуации, предотвратяване, оценка, премахване на ефектите, обмен на опит в областта на науката, техниката и практическите приложения;
- Конференции, проучвания, организиране на научни програми, професионално обучение, сътрудничество на учебни институции и участие в общи приложения;
- Обмен на информация относно източници, които могат да причинят извънредни ситуации и потенциални ефекти, особено когато ефектите могат да достигнат до територията на държавата от другата страна.
- Взаимната информация включва също предаването на показатели за риск, измерени за различни видове извънредни ситуации;
- Създаване и използване на единна система за мониторинг, разработване на съвместни проекти в това отношение

Принципите на трансграничното и регионално сътрудничество трябва да бъдат следните:

- предоставената помощ следва да бъде неутрална и безпристрастна;
- предоставената помощ следва да бъде допълваща и да не дублира местните действия;
- помощта не трябва да се използва в райони с въоръжен конфликт;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- помощ за налагане на финансови или други задължения на държавите, получаващи помощта;
- да има митнически и законодателни споразумения за съдебни спорове между партньори;
- екипът да носи отличителни (униформени) марки за разпознаване и да не е въоръжен.

Оперативните и планираните принципи на интервенционните действия са:

- ясна дефиниция на целта на мисията на изпълнителя;
- концентрация на усилията;
- постоянство;
- сигурност;
- легитимност;
- избягване на дублирането на усилия и действия.

Особеностите на прилагането на тези принципи за планиране са:

- мисията **трябва да бъде синхронизирана** за всеки участник;
- мисията се **изпълнява изключително** в подкрепа на местните публични власти;
- всяко използване на средства, различни от първоначално предвидените, затруднява мисията.

Във всички ситуации се държи на прилагането на основни принципи като:

- допълване;
- прозрачност;
- координация;
- разделение на отговорностите;
- съсредоточаване върху постигането на основната цел.

Образец на процедура за трансгранично сътрудничество:

Оперативната информация се предава от диспечера в „Трансграничения център за координация и управление на интервенцията, Гюргево – Русе“ по факс или електронна поща на искането за подкрепа за ограничаване на последиците от аварийната ситуация.

В искането ще уточни следната информация:

- Място на наводнение, снежна виелица, пожар, дата и час на тяхното настъпване, характер, величина и параметри на състоянието към момента на заявка;
- Вече предприети и планирани мерки;
- Естеството на исканата помощ и приоритетните аспекти за оказване на първа помощ;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Всички други необходими подробности;

Информацията се актуализира непрекъснато, в зависимост от развитието на ситуацията:

Потвърждава се наличността на интервенционния екип. Помолената страна взема решение незабавно за предоставянето на помощта си и информира молещата страна за своите непосредствени възможности, за естеството, обема и условията за предоставяне на предлаганата помощ;

По отношение на искането/отговора за предоставяне на помощ може да се приеме Образец на стандартизиран формуляр/процедура:

- Предупреждаване на интервенционния екип. Времето за подготовка за отпътуване към мисията е около 2-3 часа.
- Информирание от страна на интервенционния екип на диспечера, който е поискал да помощта относно часа, когато той ще бъде на граничния пункт или на мястото на срещата, за техниките на интервенция и броя на лицата:
- Интервенционният екип ще се срещне с лице за контакт на граничния пункт или на мястото за среща;
- Лицето за контакт от граничния пункт или от мястото за среща ще заведе интервенционния екип до засегнатата зона (наводнение, снежна виелица, пожар);
- Диспечерът на интервенционния екип изпраща на диспечера, който е поискал помощта, данни за необходимото гориво, настаняване и храна.

Искащата страна гарантира на интервенционния екип сигурността, безплатната спешна медицинска помощ, храненето, настаняването, горивото като стоките от първа необходимост, в случай че запасите на екипа бъдат изчерпани.

- Интервенционният екип се ръководи и координира от компетентните органи и лица, съгласно законодателството на държавата, поискала помощта в засегнатата зона (наводнение, затрупване със сняг, пожар);
- Искащата страна е длъжна да използва интервенционния екип само в съответствие с неговата дестинация, квалификация и оборудване;
- Предоставяне на разположението на интервенционния екип превозач и средства за комуникация (телефон, факс, интернет, компютър, радиостанции и др.).
- Изготвяне на доклади от интервенционния екип - на 12 часа.

Интервенционният екип прекратява своята дейност и се връща незабавно на територията на държавата на помолената страна:

- ако е изпълнил мисията си;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

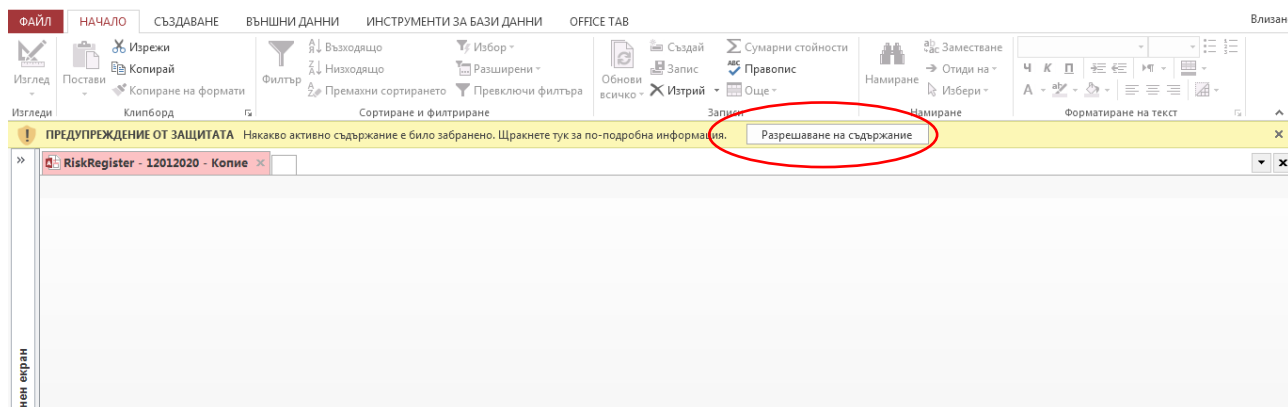
• тогава когато компетентните местни власти решат по взаимно съгласие, че не е необходимо да продължат интервенционните операции.

4.1.2. **Пакет от предложения за осъществяване на управление при извънредни ситуации, причинени от природни бедствия (наводнение, пожар, снежна виелица)**

- Включване на проблема с защитата срещу бедствия в стратегията за развитие на евентуално засегнатите общности;
- Извършване на специфични за риска защитни работи;
- Оптимизация на дейностите на структурите, които осигуряват провеждането на защитна дейност спрямо идентифицирания риск;
- Развитие на научни изследвания в областта;
- Обучение на населението по отношение на нормите на поведение в случай на (наводнения, затрупване със сняг, пожари);
- Упражнения и приложения със силите и средствата за интервенция;
- Подготовка на факторите с право на решение;
- Сключване на цялостни споразумения относно хуманитарната помощ в случай на риск между местностите, които имат споразумения за побратимяване;
- Създаване и актуализиране на компютъризирана база данни за рисковете от наводнения, снеговалежи, пожари и реалните възможности на структурите за реагиране;
- Тестване на стандартизираните оперативни процедури.

4.2. **Единна база-данни за управление на риска за по-добра координация и ефикасна реакция. Регистър на риска.**

При стартиране на файла „[RiskRegister.accdb](#)“, съдържащ базата от данни за регистъра на риска, поради това, че функционалността е изградена с макроси е възможно да се появи предупреждение за наличието им. Необходимо е да бъде натиснат бутона показан на **фигура - 2**, с който се разрешава стартирането им.

Фигура - 2

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Основния диалогов прозорец (*фигура - 3*) е предназначен за достъп до пълната функционалност на изградената база от данни за регистър на риска.

фигура 3

Основният диалогов прозорец е изграден от три групи бутони:

- **„Оперативни“**, разположени в лявата част на прозореца. Чрез тези бутони могат да бъдат заредени данни по такъв начин, че оператора няма възможност да променя данните, като така те ще бъдат предпазени от неволно унищожаване и увреждане. Първият бутон „RISK REGISTER READ“ зарежда регистър на риска с всички данни от вписани рискове, случи ли се в минал период. Бутонът „ORGANISATION READ“ предоставя възможност за преглед на вписаните организации, техни екипи и техническо обезпечаване, участващи в превенцията и ликвидиране на последствията от възникване на риск. Бутонът „Used Teams in RISK“ предоставя информация за това, кои екипи са участвали в ликвидиране на последствията от възникнал риск.
- **„Редактиране“** – в средната част на прозореца са разположени три бутона съответстващи на по-горе описаната функционалност. В тази секция е възможно въвеждане, редактиране и премахване на всички видове данни писани по –горе.

Бутонът **„Open RISK Report“**, генерира отчет с всички вписани рискове, така че да е възможно отпечатването им. Бутонът **„EXIT RISK REGISTER“** е предвиден за изход от приложението с базата от данни.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Попълването на данни в базата от данни се състои от **няколко основни стъпки**, както следва:

1. Въвеждане на данни за организациите включени в плановите за защита при бедствия, чрез натискане на бутона “ORGANISATION EDIT”, от групата бутони “EDIT”, при което се зарежда диалоговият прозорец, показан на фигура 4.

Фигура 4

В основният прозорец се въвеждат данни за организацията, като име на организация, управител и заместник управител, нормативна уредба определяща функциите и начина на работа на организацията и редът за оповестяване в случай на възникнал риск.

В частта **Organisation contacts** се въвеждат данни за начините за връзка с организацията.

Предвиден е и бутон с който може да бъдат премахнати данните за организацията – **Organization Delete**. С бутона Teams Details се зарежда диалогов прозорец, в който се попълват данни за екипите с които разполага организацията – фигура 5.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Фигура 5

В този диалогов прозорец се попълват основните данни за екипа като полето **Fully equipped** се активира когато екипа се състои от персонал оборудван с необходимото техническо оборудване за да може да изпълнява възложените му задачи. В полето **Time reaction** се въвежда времето необходимо на екипа да се отправи към мястото на възникване на риска, след като е бил оповестен. Времето за реакция следва да се попълва в минути.

Полето **Is Active** е необходимо за връзка с регистъра на риска. Като регистър следва да се пазят данните за минал период от време и тъй като екипите участвали при възникнал риск се отбелязват като участвали, те не следва да бъдат изтривани, дори и да не съществуват вече или поради някакви причини да са изключени от плана за ресурсната обезпеченост при природни и предизвикани от човека бедствия. Поради тази причина е предвидено поле, което без да унищожава данни за екип участвал в справянето с възникнал риск, е възможно той да бъде изключен от екипите действащи към настоящият момент.

В долната част от диалоговият прозорец се въвеждат данни за оборудването с което разполага екипа, възможностите му и типа. Типът оборудване се избира от списък с предварително дефинирани типове оборудване.

Бутонът посочен със стрелка и **цифра 1** под него служи за изтриване на записите за показания екип. Бутонът с **цифра 2** се натиска след въвеждане на нови данни в диалоговия прозорец. В долната част на всеки диалогов прозорец има стрелки за навигация в записите на отворения диалогов прозорец – посочени със стрелката **номер 3**.

След като са първоначално въведени данните за организациите от плана за защита при бедствия може да се въвеждат и данни за възникнал риск. Това се прави от основния диалогов прозорец при натискане на бутона **Risk Register Edit**. При това се зарежда основният прозорец за въвеждане на данни за риск, показан на **фигура 6**.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Date Risk	Affected area	Short descript	Reasons	Duration	LHL	HHealth	Prop_Economy

Фигура - 6

От предварително дефинираните типове риск и съответните видове за всеки тип се определя какъв риск е възникнал. В долната част от прозореца се въвеждат и данните за риска. След избор на датата, на която е възникнал риска със стрелка от клавиатурата се премества въвеждането в съседното поле **Affected area** и се попълва описание на мястото където е възникнал рискът. Съдържанието на това поле автоматично се превръща във връзка с нов диалогов прозорец, в който се попълва по детайлно къде е възникнал риска – **фигура - 7**.

Risk Address EDIT

Address location:

State:

City:

Str name:

Number:

Фигура - 7

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Предвидена е възможност за въвеждане на данни за различни адреси и местоположения на възникване на една и съща рискова ситуация, като след всяко попълване на данните се натиска бутонът за запис и с навигационните стрелки в долната част от прозореца се създава нов запис.

След въвеждане на всички адреси на които е възникнал риска и се затвори прозореца, следва да се въведе полето **Short description** от регистъра на риска. По аналогичен начин, текста който се въведе се превръща в препратка към диалог за определяне на екипите участвали във възникналия риск. При кликане върху въведения текст ще се отвори диалоговият прозорец от **фигура - 8**.

Фигура - 8

Когато е въведена дата на възникване на риска, името на риска и наименование на областта на възникване, то тези данни ще се появят автоматично в полетата от диалоговия прозорец. Следва да бъдат избрани екипите от полето **Team Name**. Имената на екипите автоматично се актуализират в това поле, след като бъдат въведени като екипи на организация. След избор на екип, основните данни за него се запълват автоматично в останалите полета. Необходимо е всеки екип да бъде избран на нов ред от таблицата с екипите в този диалогов прозорец.

В случай на необходимо допълване на екипи след като е създаден запис за възникване на риск, не се налага преминаването през всички диалогови прозорци за достигане до този, показан на **фигура 8**. От основния диалогов прозорец може да бъде натиснат бутона **Used Teams in Risk** от раздела **EDIT**, при което ще се отвори същият диалогов прозорец. В този случай обаче е необходимо да се избере риска за който ще се направят промените, като след създаване на запис за риск, той автоматично се актуализира в списъка за избор **Affected Area**. При направен избор от този списък полетата за дата и тип на риска се попълват автоматично за да подпомогнат оператора да се ориентира по – лесно.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

5.1. Дейности:

ЦЕЛ	МЯРКА	ДЕЙНОСТ	РЕСУРСИ	НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА	РЕЗЕРВЕН ПЛАН
1. Постигане на устойчивост на обществото при бедствия	1.1. Създаване на предпоставки за изготвяне и актуализиране на оценката на риска от наводнения други природни бедствия, на карти на заплахата, и на карти на риска, за територията на община Ценово и комуните Хотареле и Гряка.	1.1.1. Идентифициране и анализ на рисковете от бедствия на областно, общинско и обектово ниво в трансгранични регион.	1. Съгласно бюджета на общината/комуната и програмите им за превенция на природните и технологичните рискове	1. Трансграничен комитет за управление на стратеги-ята /ТКУС/	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		1.1.2. Изучаване на неблагоприятните природни явления, особено в контекста на нарастващата променливост и неустойчивост на климата, даваща възможност за по-доброто разбиране на рисковете, тяхното управление, повишаване на готовността за реакция и свеждане до минимум на вредните въздействия.			
		1.1.3. Събиране, обобщаване, анализ и разпространяване на статистическа информация за природните бедствия, вредните въздействия и загубите, чрез използване възможностите на международни, национални и местни механизми за обмен. На тази основа да се предвидят мерки за предотвратяване и овладяване на последствията, които в последствия да се заложат, както при актуализирането на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия, така и в Общите планове за			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		намаляване на риска от бедствия и за защита от бедствия. 1.1.4. Идентифициране на районите, които са податливи на конкретни рискове, като често използван инструмент за всички планиращи органи и едновременно с това се предоставя съществена информация на обществеността /населението/, чрез: • непрекъснат мониторинг на свлачищните райони на територията на област Русе; • недопускане на застрояване в свлачищни райони; • надеждно отвеждане на дъждовните повърхностни води и задължително изграждане на канализационни системи за отпадните води; • изграждане на дренажни системи с цел понижаване на нивото на подпочвените води; • при необходимост изграждане на подпорни стени (бетонни или гамбионни).			
--	--	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		1.1.5. Събиране и задълбочен анализ на информацията за икономическите последствия от бедствията, което от своя страна да даде възможност за оценка на разходите и ползите от различни мерки за превенция на тези бедствия.			
	1.2. Повишаване капацитета на органите на местната изпълнителна власт и администрациите им, да изготвят и привеждат в изпълнение на качествени Програми и планове за намаляване на риска от бедствия и аварийни планове <i>/Планове за защита при бедствия/</i> .	1.2.1. Прогнозиране на възможни бедствени ситуации, чрез използване на симулационни модели с описание на сценарии с един риск и с множество рискове, създаване на съответните карти, и оценка на сценариите за най- вероятните ситуации, прогнозиране, събиране и анализ на данните, обобщаване и разпространение на информацията в т.ч. и статистическата информация за бедствията, вредните въздействия и загубите, което е възможно чрез използване на международни, национални и местни механизми.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		1.2.2. Прилагане на дисперсни, симулационни модели да се опишат сценариите на най-вероятната радиационна и химическа обстановка при авария в АЕЦ, и/или трансграничен пренос на РВ /ОВ/ или при транспортен инцидент, за целите на извършването на оценката на риска, като средство за планиране и определяне на политиката по намаляване на риска; като средство за комуникация с гражданите за риска; като средство за лицензиране на високо-рискови дейности; като оперативно средство за дейността на кризисните комисии при определяне на мястото и (възможните) ефекти от инциденти. 1.2.3. Изготвяне на подробен опис /регистър/ на съществуващи източници на информация, свързана с бедствия, както и да се създаде съвместна информационна система за събиране на данни за бедствията, каквато към момента няма.			
--	--	---	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		1.2.4. Насърчаване на превенцията и готовността за по-бърза реакция, като се подобри анализа на капацитета, ресурсите и планирането на способностите, чрез използване на подходящи за целта географски информационни системи, технологии и системи за моделиране.			
		1.2.5. Договаряне между партньорите по проекта и с тези, които разполагат с информацията за природните бедствия, да актуализират непрекъснато и динамично данните <i>/по възможност в реално време/</i> . За всички видове картите в употреба /GIS/ - да се гарантира актуализиране на основната информация съдържаща се върху тях.			
	1.3. Идентифициране и реализиране на мерки, за повишаване устойчивостта на обекти от критичната инфраструктура при бедствия, на територията на община Ценово, комуни Хотареле и	1.3.1. Изготвяне на регистър на обектите от критичната инфраструктура /ОКИ/ и планиране на подходящи териториално-устройствени мерки за повишаване устойчивостта на обектите от критичната инфраструктура при бедствия.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	Гряка.	1.3.2. Разработване на план за защита на КИ и активна работа за непрекъснато изпълнение на мерките заложи в него, за повишаване устойчивостта на обектите от критичната инфраструктура при природни бедствия, като се идентифицират и оценят рисковете за непрекъснатостта и устойчивостта на дейността им и на тази основа се предприемат и съответни превантивни мерки. 1.3.3. Приключване на техническата паспортизация на строежите, с особен акцент на обектите от КИ, и внимание върху степента на сеизмична осигуреност, вкл. и за недвижимите културни ценности от национално значение. 1.3.4. Организиране и предприемане на геозащитни и брегоукрепителни мероприятия в участъците с активна брегова ерозия по р. Дунав, р. Янтра и другите вътрешни реки в обхвата на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.			
--	--------	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		1.3.5. Организиране и упражняване на строг контрол за стриктно спазване на действащата нормативна уредба при териториално-устройственото планиране, инвестиционното проектиране и изпълнението и експлоатацията на строежите.			
		1.3.6. Предприемане на организационни и практически мерки за усилване на амортизираните и неосигурените на сеизмични въздействия сгради и съоръжения.			
		1.3.7. Изготвяне /разработване/ от общините /комуните/ - партньори по проекта, на прогнозни сценарии за последствията от силни земетресения, с цел установяване на най-уязвимите места и предприемане на допълнителни мерки при необходимост, за ефективна превантивна защита на обектите от КИ и сградите смасово пребиваване на хора.			
		1.3.8. Планиране и предприемане на нарочни превантивни мерки за подготовка на критичната инфраструктурата на територията на общините и комуните – партньори по проекта, за работа при екстремално тежки зимни условия.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	1.4.Повишаване капацитета на органите на местната изпълнителна власт и администрациите им, да изготвят и привеждат в изпълнение, качествени програми и планове за намаляване на риска от бедствия, и аварийни планове <i>/планове за защита при бедствия/</i> .	1.4.1. Създаване на програма с подходящо учебно съдържание за организиране на съвместно обучение органите на изпълнителната власт и отговорни представители от техните администрации, по проблемите на превенцията и управлението на природните рискове в условията на трансгранично сътрудничество между община Ценово и комуни Хотареле и Гряка. 1.4.2. Организиране и провеждане на съвместно посещение и обучение при разменени посещения в Националните учебни центрове на Гражданска защита, в България и Румъния, където да се отработят процедурите по координацията и взаимодействието на органите за управление, силите и средствата за бързо реагиране, в условията на трансграничното сътрудничество между община Ценово и комуни Хотареле, Гряка. По време на обучението да се акцентира на практическата подготовка на представителите на териториалните органи на изпълнителната власт, техните администрации, силите за реагиране и населението.			
2. Изграждане на капацитет за съвместно	2.1. Реализиране на съвместни мерки за намаляване на риска от бедствия в съответствие с	2.1.1. Намаляване на риска от бедствия и насърчаване културата на устойчивост, не само чрез идентифициране и информирание за	1. Съгласно бюджета на общината/ком	1. Трансграничен комитет за управление	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

управление на риска от бедствия на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка	програмите <i>/планове/</i> за намаляване на риска от бедствия.	опасностите, физическия, социалния и икономическия риск, но и чрез ефективното използване на системите за мониторинг, прогнозиране, ранно предупреждение и оповестяване. 2.1.2. Приемане и използване от всички участници по проекта, правилата на <i>„системния подход за определяне на най-добрия курс на действие в условията на несигурност чрез идентифициране, разбиране, въздействие и комуникиране по проблемите на риска“</i> в условията на трансгранично сътрудничество. При това да се установят административните детайли на процеса и да свържат процесът и хората взимащи решения, по отношение на времевата рамка, докладването, ресурсите за процеса и т.н. 2.1.3. Определяне честотата на случване и последствията, свързани с всеки възможен сценарий от природни бедствия, който е определен за анализ, като при това <i>идентификацията на риска</i> да се извършва в следната последователност: - определяне на методология за оценка на честотата и последствията; - определяне на честотата на сценариите на риска,	уната и програмите им за превенция на природните и технологичните рискове	на стратеги-ята /ТКУС/	
---	--	---	--	-------------------------------	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		• определяне на последствията на сценариите на риска и • по-нататъшно усъвършенстване на анализа на заинтересованите страни.			
		2.1.4. Определяне на приемливите рискове с оглед на последствията, на нуждите и тревогите на заинтересованите страни /участници в проекта/ чрез съвместна оценка на риска с особено внимание на: • изчисляване и интегриране на разходи и ползи и • оценка на приемливостта на риска за заинтересованите страни. При това <i>оценката на риска</i> произхожда едно от трите заключения: • настоящото ниво на риска, свързан със заплахата, е приемливо; • никое ниво на риска не е приемливо, или • заплахата може да е приемлива, но трябва да се оценят мерките за контрол на риска.			
		2.1.5. Определяне на ефективността на „контрола на риска“ от природните бедствия, преди те да са възникнали чрез: • определяне на възможните опции за контрол на риска; • оценяване на опциите за контрол на риска според различни критерии (ефективност,			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		разходи и т.н.); • оценка как заинтересованите страни приемат предложените действия, • оценка на възможностите за справяне с остатъчния риск и • оценка как заинтересованите страни приемат остатъчния риск. 2.1.6. Изпълнение на мерките - резултат от процеса на управление на риска и въвеждане на програма за наблюдение ЧРЕЗ: • разработване на планове за изпълнение; • изпълнение на избраните стратегии за контрол, финансиране и комуникации; • оценка на ефективността на процеса за вземане на решения за управление на риска и • въвеждане на процес за наблюдение. 2.1.7. Дефиниране и реализиране на съвместни <i>Мерки за предотвратяване или намаляване на последствията при радиационна авария</i>, като част от програмите и планове за намаляване на риска на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка като: • поддържане в непрекъснат режим на работа на системата за радиационен мониторинг;			
--	--	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		• поддържане на система за оповестяване при възникване на авария в АЕЦ; • разработване на аварийни планове за потенциално опасни обекти, съхраняващи и работещи с източници на йонизиращи лъчения с цел създаване на организация за аварийно реагиране и поддържане на аварийна готовност; • поддържане на екипи за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи; • периодично обучение на екипите чрез проиграване на аварийните планове; • усвояване на планове за защита при бедствия от областната администрация, общините, юридическите лица (еднолични търгоци) и населението; • своевременно информироване на населението при радиационна авария и укриване при необходимост в колективните средства за защита.			
		2.1.8. Дефиниране и реализиране на съвместни <i>Мерки за предотвратяване или намаляване на последствията при авария с опасни вещества</i>, като част от програмите и планове за намаляване на риска на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка като: • планиране дейността на органите за			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		управление и на формиранията; • предварително прогнозиране на последствията от възникване на промишлени аварии в зависимост от вида, количеството, вредното въздействие и разпространение на отделените промишлени отровни вещества; • подготовка и поддържане в готовност за действие на екипите от частите на единната спасителна система, предназначени за предотвратяване и ликвидиране на последствията от аварии с отделяне на опасни вещества; • изграждане и поддържане на локални системи за оповестяване на населението при опасности от възникване на аварии с отделяне на опасни вещества; • осигуряване на работниците, служителите и населението от застрашените зони на заразяване от промишлени отровни вещества с индивидуални средства за защита съгласно „Наредба за реда за създаване, съхраняване, обновяване, поддържане, предоставяне и отчитане на запасите от индивидуални средства за защита“, приета с ПМС № 3 от 10.01.2009 г., обн.в ДВ бр. 5 от 20.01.2009 г., в сила от 20.01.2009 г.			
--	--	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		• поддържане на колективните средства за защита /КСЗ/ в добро състояние и укриване на населението при необходимост, съгласно Наредба за изграждане, поддържане и използване на колективните средства за защита.			
		2.1.9. Дефиниране и реализиране на съвместни Мерки за предотвратяване или намаляване на последствията при бедствия вследствие инциденти с плавателни съдове, като част от програмите и плановете за намаляване на риска на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка като: • непрекъснато наблюдение на териториалните води от оторизираните власти – „Морска администрация“, ИАПД и РГС Русе; • прогнозиране и оценка на възможно развитие на инцидента и последствията от него; • преценка на базата на експертна оценка дали инцидентът би довел до бедствие и дали да бъде задействана ЕСС.			
		2.1.10. Да се дефинират и реализират			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		съвместни <i>Мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от биологично заразяване</i>, като част от програмите и планове за намаляване на риска на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка. Мерките по биологична защита са следните: • мониторинг на рисковите територии; • приемане, обработка, обобщаване и обмен на информацията; • информиране на обществото за възможните рискове и действията при биологично заразяване; • обучение на екипите от частите на единната спасителна система за действия при биологично заразяване; • планиране, създаване и съхранение на материални запаси /лекарства, ваксини, препарати, тестове и пр./ за подпомагане при биологично заразяване; • провеждане на обучение на населението по места, организирано от кметовете на общините, за предприемане на необходимите действия при възникване на биологично заразяване.			
		2.1.11. Дефиниране и реализиране на съвместни <i>Мерки за предотвратяване и намаляване на големи пожари</i>, като част от програмите и планове за намаляване на			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		риска на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка, като: а/ За горски масиви: • изследване, анализ и оценка на риска за възникване на големи пожари в горския фонд на територията на областта; • изработване на карти, класифициращи горския фонд по степен на пожарна опасност; • организиране на взаимодействие с органите на ИАГ при МЗХ за осъществяване на ефективна дейност по намаляване на предпоставките от възникване на пожари в горския фонд; • създаване на условия и провеждане на успешно пожарогасене на евентуално възникнали пожари; • ефективно взаимодействие с доброволните формирования по места. б/ За земеделски масиви: • изследване, анализ и оценка на риска за възникване на големи пожари в земеделските площи, засети със зърнено-житни култури, маслодайни и влакнодайни култури на територията на областта; • създаване на организация по осъществяването на мероприятия за обезопасяване на земеделските масиви и			
--	--	---	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		по взаимодействието с органите на КТИ при МЗХ за предприемане на конкретни мерки целящи намаляване на предпоставките от възникване на пожари. създаване на условия за провеждане на успешно пожарогасене на евентуално възникнали пожари.			
	2.2. Повишаване на способностите на отговорните местни власти и подчинените им органи за управление, сили и средства за бързо реагиране, да организират и провеждат ефективна превантивна дейност и да реагират при бедствията в съответствие с плановите за защита при бедствия <i>/аварийните планове/</i>.	2.2.1. Проучване на сега действащите, планиране на разширяване, интеграция, поддържане и изграждане на нови системи за мониторинг, прогнозиране, ранно предупреждение и оповестяване, с особено внимание на тези: - за оценка на хидроложката и метеорологическата обстановка от Националния институт по метеорология и хидрология /(НИМХ) към БАН и този на РАН/ за територията на трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка; - за оценка на сеизмичната активност /от Института по геофизика към БАН и този на РАН/ за територията на трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка; - за специализирани системи за ранно предупреждение по телефонни линии от дежурни служители в трансграничните			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка.			
		2.2.2. Осигуряване и поддържане в актуално състояние на информацията от системите на НИМХ и НИГГГ - БАН за прогноза, мониторинг и ранни предупреждения за опасни явления от хидрометеорологичен и сеизмичен произход.			
		2.2.3. Насърчаване на процеса на изграждане на локални системи за оповестяване (ЛСО) на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка, в обекти, представляващи строежи I, II и III категория по чл. 137 от Закона за устройство на територията, или осъществяващи дейност, която създава опасност за възникване на бедствие.			
		2.2.4. Проучване на възможностите и създаване на концепция да бъдат интегрирани, вече изградените на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка, локални системи за оповестяване /ЛСО/ към Националната система за ранно предупреждение и оповестяване (НСРПО) при бедствия, и реализиране на възможност за оповестяване на населението, съсредоточено в обекти с масова посещаемост.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		2.2.5. Проучване на възможностите за съвместно използване на цифровата радио-комуникационна система на МВР по „ТЕТРА стандарт“, като преносна среда между елементите на НСРПО и увеличаване на трансграничния обмен на данни в реално време, прогнози и предупреждения, като се подпомогне развитието на регионалните стандарти/ протоколи за споделяне и обмен на данни.			
		2.2.6. Проучване на възможностите и намиране на подходящите технически, и организационни решения, и практически мерки за резервиране на всички възможни средства за комуникация, оповестяване, и предупреждение при възникване на природни бедствия в трансграничната територия.			
	2.3. Създаване на условията и насоките за подготовка на съвместен план, за организация на взаимодействието и координацията между партньорите при управлението на риска от природни бедствия.	2.3.1. Проучване на Общинските програми и планове за намаляване на риска от бедствия, общинските планове за защита при бедствия (за <i>управление при кризи</i>) по отношение на: - Ред за своевременно оповестяване на персонала и населението; - Ресурсна обезпеченост във всичките й аспекти; - Автоматизиране на събирането и обработката на информацията за			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		ресурсите и от мониторинговите системи за целите на управлението на риска. 2.3.2. Проучване задълбочено на действащите закони и подзаконови нормативни актове <i>/български, румънски и на ЕС/</i>, общинското „законодателство“ и на тази основа да се подготвят необходими предложения за приемане <i>на нормативни актове/Наредби/, определящи бъдещата роля на общината/ с оглед създаването на правните предпоставки и нормалното функциониране на Системата за постоянна готовност на територията на община Ценово и комуни Хотареле, Гряка.</i> 2.3.3. Идентифициране на разликите в процесите на планиране между партньорите по проекта в следните две направления: <i>Първото</i> разграничение е между съществуващите рискови ситуации и нови такива. <i>Втората</i> разлика е между процеси, които основно са насочени към самите източници на риск (<i>опасности</i>) и тези, насочени към елементите, изложени на риск (<i>уязвимости</i>). Изготвяне на оценката на риска от наводнения и изготвят карти на заплахата и карти на риска.			
--	--	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		2.3.4. Изготвяне на съвместна оценка и картографиране на рисковете от, земетресение, ядрена и радиационна авария, геоложки риск и др.; 2.3.5. Разработване на критерии и оперативна процедура за задействане на <i>Системата за постоянна готовност</i>, при условие че се случва, случило се е или има опасност да се случи бедствие, свързано със: - Загуба на човешки живот, и/или - Увреждане на здравето на хората, и/или - Значителни вреди на имуществото и/или икономиката, и/или - Значителни последици за околната среда, свързани със замърсяване на почвата, водата или въздуха с химически, биологически или радиоактивни вещества и материали или с унищожаването на биологични видове.			
	2.4. Дефиниране на необходимостта и предпоставките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена <i>Система за постоянна готовност</i>, за целите на превенцията и	2.4.1. Провеждане на предпроектно проучване за необходимостта от създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена <i>Система за постоянна готовност</i>, за целите на превенцията и ефективното реагиране при бедствия със съответни изводи и предложения.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	ефективното реагиране при бедствия.	2.4.2. Изготвяне на техническо задание за изработване на инвестиционен проект и изграждане на ефективна, ресурсно, и технически осигурена Система за постоянна готовност, за целите на превенцията и ефективното реагиране при бедствия със съответните процедури за практическо осъществяване на координацията и взаимодействието между органите за управление, силите и средствата при природни бедствия в условията на трансгранично сътрудничество между община Ценово и комуни Хотареле, Гряка.			
3. Постигане на съгласуваност при провеждане на политиките за устойчиво развитие, адаптиране към промените в климата и намаляване на риска от бедствия	3.1. Обмен на положителен опит и добри практики между партньорите по проекта, за намаляване и предотвратяване на вредният ефект от промените в климата, повишения риск от наводнения и други природни бедствия върху човешкото здраве и сигурност, собствеността и ресурсите, както и върху околната среда, като заедно с	3.1.1. Създаване на съвместна оперативна процедура на основата на информацията от Националните центъртове за управление на водите в реално време да се обменя информация за състоянието на повърхностните води в цялата трансгранична област / метеорологичните прогнози на НИМХ – БАН, ИА"ППРД", и тези на румънска територия/, информация от системите за мониторинг на водното ниво на хидрометрични станции на реките и водното ниво на язовирите.	1. Съгласно бюджета на общината/комуната и програмите им за превенция на природните и технологичните рискове	1. Трансграничен комитет за управление на стратегията /ТКУС/	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

	европейския и световен опит, комплексно го прилага и интерпретира върху цялата им територия.	3.1.2. Разработване на съвместна оперативна процедура за наблюдение ранно откриване и оповестяване на трансгранични замърсяване на околната среда /води, въздух, почви/ от радиоактивни и отровни вещества, горски пожари и др. Централизираното събиране, обработване и анализ на информацията ще позволи взимане на ефективни решения за управление и правилно разпределение на задачите между всички участващи в управлението риска от бедствия в трансграничната територия.			
	3.2. Повишаване капацитета на администрациите, за подготовка на качествени, съгласувани общински програми за превенция и намаляване на риска от наводнения и други природни бедствия, чрез взаимен обмен на добри практики и опит.	3.2.1. Организиране обучение на отговорни служители от администрациите на партньорите по проекта, за оценка на вероятните последици от климатичните промени върху риска от наводнения, като се преразгледат и актуализират предварителната оценка на риска, картите и планове за управление на риска на територията на община Ценово и комуни Хотареле, Гряка и на тази основа да се подготви създаването на програми и планове за /превенция/ намаляване на риска от природни бедствия.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		3.2.2. Организиране и провеждане, с активното участие на БДДР обсъждане на планове за защита от наводнения на основата, на което да се актуализират същите, като усилията се съсредоточат върху превенцията, защитата и готовността, включително и прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение и оповестяване на <i>Система за постоянна готовност</i> и населението.			
	3.3. Повишаване подготовката на териториалните органи на изпълнителната власт и на силите за реагиране при бедствия, за изпълнение на планове за намаляване на риска от бедствия, планове за защита при бедствия в условията на взаимно подпомагане и съвместно трансгранично партньорство, между община Ценово, комуна Хотареле и комуна Гряка.	3.3.1. Организиране на съвместни учения <i>/щабни тренировки/</i> за подобряване подготовката на <i>Системата за постоянна готовност</i> , органите на местната изпълнителна власт, администрациите им и на силите за реагиране при бедствия.			
		3.3.2. Изготвяне на План за организация на координацията и взаимодействието на органите за управление, силите и средствата за бързо реагиране, на съвместното трансгранично сътрудничество при управление на риска от природни бедствия на територията на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

4. Постигане на устойчивост на организацията, координацията и взаимодействието на органите за управление, силите и средствата при бедствия.	4.1. Проучване <i>/преглед/</i> на терен <i>/общините, комуните и кметствата/</i>, за съществуващите и да предложи условията за изграждане на нови, общи комуникационни, и информационни технически средства, системи, и процедури, за подобряване на комуникационно-информационната среда, за устойчиво взаимодействие на органите на местната изпълнителна власт, и администрациите й ангажирани, с управлението на риска от природни бедствия, службите за бързо реагиране и доброволните формирания.	4.1.1. Извършване на проучване <i>/преглед/</i> на първоначалните данни, на съществуващото положение и изготвяне на конкретен план за работа в дейности на терен, на територията на трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка. 4.1.2. Събиране и документиране на първоначални данни за съществуващите техника и технологии за управление на риска от природни бедствия. 4.1.3. Извършване на технически <i>анализ на съществуващата комуникационна и информационна инфраструктура</i> за управление при извънредни ситуации на територията на трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка по отношение на: • съществуване на автоматизирана система за диспечерско управление (CAD) за нуждите на защитата на населението в трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка; • възможности за въвеждането на други модерни технологии, които да бъдат полезни за силите за реагиране; • възможности за автоматизирано позициониране на автомобилите,	1. Съгласно бюджета на общината/комуната и програмите им за превенция на природните и технологичните рискове	1. Трансграничен комитет за управление на стратегията /ТКУС/	
--	---	---	---	---	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		способността да се знае къде се намират силите и средствата за реагиране, както и географска информационна система (GIS) са част от технологиите, които могат да бъдат интегрирани със система CAD; съществуване на Географската информационна система (GIS).			
		4.1.4. Разработване на концептуален проект на <i>Система за постоянна готовност</i>, съчетаващ инфраструктура, технологии и оперативни политики и процедури за управление при извънредни ситуации / формулиране на концепцията за Общинска интегрирана система за управление риска при природни бедствия (<i>извънредни ситуации</i>) в трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка.			
		4.1.5. Изготвяне проект на бюджет и идентифициране източниците на средства за финансиране на концептуалния проекта, за нуждите на трансграничните община Ценово, комуна Хотареле, комуна Гряка.			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		4.1.6. Иползване на цифровата радио-комуникационна система на МВР по ТЕТРА-стандарт, като преносна среда между елементите на НСРПО и увеличаване на трансграничния обмен на данни в реално време, прогнози и предупреждения, като се подпомогне развитието на регионалните стандарти/ протоколи за споделяне и обмен на данни. 4.1.7. Гарантиране по категоричен начин чрез създаване или използване на подходящи протоколи и процедури, публичният достъп до информацията от мониторинговите средства и системи, картите на риска, като <i>първата стъпка</i> към осъзнаване на рисковете <i>от гражданите, организациите и предприятията</i>, чрез ефективна комуникационна стратегия за да се постигне доброто използване и разбиране на всяка карта на риска. 4.1.8. Формулиране на конкретни предложение за изпълнението на Стратегията, на основата на концептуалния проект на Системата за постоянна готовност, в следните по важни направления: 1. Предложения по превенцията и управлението на риска от бедствия и контрол на дейностите при кризи /извънредни			
--	--	--	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		ситуации/ от природен характер. Управлението и контролът при извънредни ситуации ще се осъществява на три нива – национално /Р. България и Р. Румъния/, областно/окръжно и общинско/Ценово, Хотареле, Гряка/. 1.1. Предложения по отношение на структурата и организацията дейността и взаимодействието между Националните центрове за управление при кризи (София, Букурещ) 1.2. Предложения по отношение на структурата и организацията дейността и взаимодействието между ОБЛАСТЕН /ОКРЪЖЕН/ център за управление при кризи (Обл.ЦУК /Окр.ЦУК/). 1.3. Предложения по отношение на структурата и организацията дейността и взаимодействието между Общинските центрове за управление при кризи (Ценово, Хотареле, Гряка) 2. Предложения за усъвършенстването и развитието на структурата, организацията на дейността и взаимодействието между Комуникационни системи. 3. Предложения по отношение на усъвършенстването и развитието на информационни системи.			
--	--	---	--	--	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

		4. Предложения по отношение на усъвършенстването и развитието на планирането и нормативна база. 5. Препоръки по отношение дейността и използването на системата на Единен Европейски номер за спешни повиквания „112“ 6. Препоръки по отношение на инсталираните и действащи Системи за мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване. 7. Препоръки по отношение на обучението на органите за управление, силите, средствата и населението за действия при бедствия.			
	4.2 Изграждане на локални и/или интегриране на съществуващите системи за ранно предупреждение и оповестяване /СРПО/, като част от Националните системи на двете държави, за надеждно ранно предупреждение и оповестяване на населението, за опасностите регистрирани от мониторинговите станции на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични обекти, институции и организации.	4.2.1. Интеграция на вече изградените на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка, ЛСО към Националната система за ранно предупреждение и оповестяване (НСРПО) при бедствия и реализиране на възможност за оповестяване на населението, съсредоточено в обекти с масова посещаемост.			

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
 телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
 ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

5.2. Ресурси за осъществяването на стратегическия план:

<u>Човешки</u> <u>Налични:</u> (напр. доброволен труд) <u>Търсени:</u>	<u>Материални</u> <u>Налични:</u> (напр. офис, офис оборудване и др.) <u>Търсени:</u>
<u>Нематериални</u> <u>Налични:</u> (напр. добро име, добри контакти) <u>Търсени:</u>	<u>Финансови</u> <u>Налични:</u> <u>Търсени:</u>

Необходимо е да се помисли за всички ресурси, като количество и вид (*материали, хора, техника и др.*), които ще бъдат нужни, за да се реализират планираните дейности. След това се остойносяват и нанасят в таблицата.

5.3. Наблюдение и оценка върху осъществяването на стратегическия план

По време на реализиране на стратегическия план се извършва наблюдение върху краткосрочните и дългосрочните цели, техния преглед и оценка. За проследяване на постигането на целите се разработват индикатори за наблюдение и контрол. Индикаторите трябва да измерват колкото е възможно по-пряко прогреса към целите, подцелите и задачите, поставени в стратегическия план. При неговото разработване се определят планови стойности за всеки от тях и за това как ще се променят тези стойности по време на изпълнението на дейностите, какви крайни стойности трябва да имат в края на планирания период. Те трябва да изхождат от теорията и практиката и да са приети от всеки един от екипа като валиден измерител за достигане на целите. Това означава индикаторите да бъдат дефинирани точно спрямо целите, да са разбираеми и да не предполагат различни интерпретации.

При разработване на стратегически план **най-често наблюдаваните индикатори са:**

а) Индикатори за резултати. Индикаторите за резултати представляват преките и непосредствените ефекти, генерирани от проекта или програмата. Те са обвързани с целите на проекта. Дават информация за промените, които влияят върху поведението на директните бенефициенти.

б) Индикатори за изпълнение на стратегическия план. Индикаторите за изпълнение измерват междинните резултати в сравнение с първоначалните количествени цели. Те се разработват по отношение на ефективност и ефикасността на реализираните дейности, качество на управление на организацията и финансово изпълнение.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

в) Индикатори за устойчивост. Индикаторите за устойчивост представляват последствията от проекта или програмата извън непосредствените ефекти върху нейните преки бенефициенти. Могат да бъдат дефинирани два вида Д. Нортън определя два вида въздействия – специфични и общи. Специфичните въздействия се проявяват след известен период от време, но са пряко свързани с предприетите действия. Общите въздействия са дългосрочни ефекти, оказващи влияние върху широка група от населението. Измерването на втория тип въздействия е комплексно и често е трудно да се установят ясни причинни зависимости.

г) Индикатори за разпространение. Разпространението на резултатите е свързано не само с тяхното популяризиране, но и с предаване на натрупания успешен опит. В този смисъл то е индикатор, както за управление на дейностите от стратегическия план по време на тяхното изпълнение, така и за успешност след приключването им. Включването на местната общност при избор на стратегия, информирането за услугите, обсъждане на междинните и крайните резултати са също част от разпространението, доколкото се популяризират промените в средата, възникват идеи как услугите да бъдат подобрени и какви нови стратегии да бъдат разработени.

По време на изпълнението, екипът ТКУС трябва непрекъснато да следи и да адаптират плана. Ако крайните срокове и цели не са постигнати, е необходимо да се потърси причината за това. Оценката ще покаже дали дейността е успешна, кое е успешно и кое, и дали има потребности, които са останали незадоволени и проблеми, които не са решени. Тези потребности и проблеми, на свой ред, трябва да се превърнат в изходна точка за разработване на резервен план за постигане на целите.

6. НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

6.1. Мониторинг на дейностите по реализация на Стратегията

Мониторингът и контролът по изпълнението на Стратегията е неразделна част от общия процес на реализиране на документа. Системата за мониторинг трябва да осигури ефективно и ефикасно изпълнение на заложените мерки и дейности, които попадат в предметния обхват на Стратегията. Ролята на системата за мониторинг е да гарантира постоянно наблюдение на резултатите, заложените в стратегическия документ и да ги популяризира. Процесът на мониторинг изисква набирането на количествени и качествени данни за изпълнение на съответните дейности. Чрез системата за мониторинг се цели да се предостави на компетентните национални, регионални и местни органи в трансграничен регион Румъния-България, както и на всички заинтересовани страни, редовна информация за напредъка по постигане на заложените цели и резултати. Основната цел е да се идентифицират отклоненията или рисковите зони при изпълнението на заложените дейности, като по този начин се подобри осъществяването на Стратегията за развитие, усъвършенстване и иновация и се улесни/подобри по-нататъшното развитие на процеса на изпълнение.

На основата на резултатите от мониторинга могат да се извършат своевременни промени и актуализации в начина на изпълнение на Стратегията. Мониторингът е от съществено значение при реализирането на стратегическия

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

документ, чието изпълнение обхваща продължителен период от време (няколко времеви фази), простира се върху различни общински територии.

6.2. Постоянен мониторинг

Стратегията предполага наличието на взаимосвързани действия и ресурси (*технически, организационни, правни, финансови, човешки и др. ресурси*) за изпълнението ѝ.

Механизмите за мониторинг и контрол на Стратегията са съобразени и със следните принципи, основни за процеса по планиране, управление и прилагане, наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на стратегически документи:

- Единство на стратегическия документ;
- Адекватност и уместност на стратегическия документ;
- Приложимост на стратегическия документ;
- Общо въздействие на стратегическия документ;
- Ефективност и ефикасност на стратегическия документ;
- Финансово управление;
- Откритост, прозрачност и публичност;
- Мониторинг и отчетност;
- Устойчивост.

Само при наличието на всички елементи и съблюдаването на изброените по-горе принципи, една Стратегията би имала реален шанс за успех и постигане на поставените цели и очакваните резултати.

Процесът на провеждане на наблюдение на изпълнението на Стратегията ще се извършва при съблюдаването на няколко основни принципи:

- Всеобхватност на обектите на мониторинг;
- Яснота и прозрачност;
- Обективност;
- Взаимен контрол и координация между отговорните институционални звена;
- Наличие на ясни правила и процедури за провеждане на наблюдение;
- Партньорство и взаимодействие с всички заинтересовани страни.

Обекти при мониторинга на Стратегията ще бъдат всички елементи за оценяваните:

- ефикасност на използваните ресурси – използваните ресурси могат да бъдат финансови, човешки, технически и всякакви други средства и/или активи;
- ефективност по отношение постигането на целите – ефективността се измерва като процентно съотношение между поставени резултати и постигнати цели.

Субектите на мониторинга върху напредъка на Стратегията са онези органи, институционални звена и/или заинтересовани страни, които са пряко или косвено заети и/или отговорни за провеждането на дейностите по наблюдение. Както следва:

- Представители на общински/областни (*окръжни*), регионални, национални власти, пряко/непряко отговорни за прилагането на оценяваната Стратегия;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Представители на местното население и структури на гражданското общество, бизнес, образователни и научни организации и др., в качеството им на заинтересовани страни или участници в процеса по наблюдение;
- Външни организации/оценители/експерти в случаи на външен мониторинг.

Ключови елементи от Системата за мониторинг:

- **Планирани резултати** – заложените резултати ясно очертават желаните ефекти – очакваната промяна в резултат от изпълнението на Стратегията;
- **Индикатори за наблюдение** – идентифицират конкретната желана промяна, като са заложени постижими целеви стойности;
- **Източници на информация, методи и периодичност на събиране на информация** - Системата за мониторинг предоставя достатъчно изчерпателна и точна информация относно конкретните източници на информация за проследяване на определените ключови индикатори, средствата за събиране на информация, както и периодичност на събиране на информация за всеки един от дефинираните индикатори.

Мониторингът и оценката са задължителни инструменти на доброто управление. Те са неделима и основна част от процеса за вземане на решения и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на Стратегията.

Тези инструменти създават и гарантират:

- **Ефективност и ефикасност на Стратегията:** институциите, организациите и заинтересованите страни постигат резултати, адекватни на обществените нужди, като наличните ресурси се използват по най-добрия начин. Лидерите и обществеността изграждат широка и дългосрочна перспектива за добро управление и развитие. Подобрене на качеството на изпълнението на Стратегията, постиганите резултати, създаваните продукти и предоставяните услуги. Подобрява се и се развива капацитетът на всички институции, организации и техните мрежи, ангажирани с реализацията на Стратегията.
- **Отчетност:** отговорите на въпроса до каква степен Стратегията постигат своите цели, доколко рационално са използвани публичните ресурси, какви са обществените въздействия. Отчетността дава възможност на всички заинтересовани страни – да преценяват степента, в която техните интереси са защитени.
- **Отговорност на управлението:** Трансграничният орган по управление на Стратегията /ТКУС/, в частност двата оперативни екипа, отговорни за управлението на Стратегията, правят публични резултатите от реализирането на Стратегията, вземат мерки при разминавания между планирани и получени резултати.
- **Прозрачност на управленските процеси:** Информацията за Стратегията, процедурите и отговорните организации за управлението са достъпни за заинтересованите страни и обществеността, каналите за комуникация между заинтересованите страни и тях са отворени.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- **Механизми за гражданско участие:** Активни граждани получават възможност да участват във вземането на решения за реализацията на Стратегията или необходимостта от нейната промяна.
- **Съгласие:** Общественият дебат позволява съгласуване на различни интереси и постигане на съгласие и подкрепа за реализацията на Стратегията. В процеса на мониторинга и оценяването на Стратегията заинтересованите страни получават възможност за влияние върху тях, което води до мобилизация и координация на обществените действия на различните заинтересовани страни.

Методиката за мониторинг и оценка се фокусира върху аналитичния обзор и сравнителния анализ на резултатите и въздействието от прилагането на Стратегията при отчитане на настъпилите социално-икономически и политически промени на местно, регионално, национално и европейско ниво.

Оценката на Стратегията е необходимо да преминава през следните основни етапи: **проучване, анализ и оценка, съгласуване и приключване.**

Методиката за осъществяване на оценка се основава на структуриран и систематичен процес на събиране, анализиране и представяне на информацията и може да бъде обобщена по следния начин:

- **Избор на логика на интервенцията:** Методиката за оценка е необходимо да насочва вниманието върху изпълнението и подобряването на качеството на планирането. Фокусът върху изпълнението се постига чрез оценка на ефикасността и ефективността, докато фокусът върху подобряването на качеството и съотнесимостта на планирането се постига чрез:
 - актуален преглед на изпълнението на Стратегията;
 - изследване на промените в контекста на Стратегията;
 - извършване на необходимите промени, за да се максимизира въздействието на Стратегията.
- **Разработване на оценителна методика** /Предлагаме да се използват „Методически правила за мониторинг и оценка на изпълнението на секторни стратегии и програми“ – разработени в изпълнение на договор №57/23.10.2012 г., част от проект № а10-13-50/20.02.2012. – вече разгледани по-горе/.

Методическият инструментариум на оценката включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират потенциала за реализация и качеството на резултатите при изпълнението на Стратегията:

- Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на местните, регионалните, националните и европейски политиката за защита при природни и предизвикани от човека бедствия за съответния програмен период;
- Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия залегнали в националните и европейското законодателство
- Отразяване и влияние върху състоянието и промените в социално-икономическия профил на трансграничен регион Румъния-България.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- Постигнати резултати, въздействие и цялостна ефективност на досегашното изпълнение на Стратегията;
- Ефективно и ефикасно използване на ресурсите за реализиране на Стратегията;
- Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на Стратегията;
- Устойчивост на постигнатите желани ефекти – ще продължат ли те да съществуват и отвъд времеви хоризонт на Стратегията?

Индикаторите за наблюдение на Стратегията не са сами по себе си достатъчна база за изготвяне на обективна оценка. За да се изготви такава, е разработен инструментариум с критерии, допълнителни индикатори и оценъчни въпроси, които да допълват количествените и качествени параметри, заложи в Стратегията. Неговата основна цел е да допринесе за поставянето на обективна оценка на Стратегията и ефективно планиране на последващите действия.

Оценката е дейност, с която се преценява систематично и обективно напредъка по пътя към даден краен резултат и неговото постигане.

Основните видове оценка на стратегически документи са: *предварителна, междинна и последваща*.

Задачата на **предварителната оценка** е да провери дали належащите цели са релевантни и отговарят на нуждите и възможностите на субектите, които ще участват в реализирането на мерките за тяхното постигане.

Междинната оценка има задачата да даде сигнал, дали изпълняваните интервенции водят към желаните промени. Поради тази причина е препоръчително този вид оценки да се извършват след като вече част от планираните действия са изпълнени. С помощта на препоръките от междинната оценка могат да се предприемат действия за промяна в хода на изпълнение на проекти и програми, ако се потвърди, че те не са ефективни и не се очаква да окажат положително въздействие.

Последващата оценка изследва най-вече въздействието от и устойчивостта на резултатите от имплементираните интервенции по стратегията. Те обикновено се извършват след определено време след приключване на дейностите, за да може да се даде възможност за прилагане на резултатите и съответно натрупване на промяна върху целевите групи/обекти.

Във връзка с разработването на Стратегията, ще се извършва само **междинна и последваща оценка**. Предварителната оценка на Стратегията беше извършена по време на поредица кръгли маси в Румъния и България.

Оценката е структуриран процес и намира израз в изготвянето на практическа преценка на Стратегията. Основната ѝ цел е да подпомогне процесите на мониторинг и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия, на базата на които ще бъдат удовлетворени местни потребности и ефикасно разпределени необходимите ресурси за достигане на желаното състояние безопасност и защита.

При нейното осъществяване следва да бъдат взети предвид:

- Изводите от предишния опит;
- Социално-икономическия контекст на осъществените дейности по Стратегията;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Стратегическия избор на приоритетите за действие и тяхната вътрешна и външна последователност;
- Количественото определяне на целите;
- Оценката на очакваното социално-икономическо въздействие и разпределението на ресурсите;
- Системата за мониторинг на Стратегията.

Получените резултати от оценката са основание за актуализиране на Стратегията или за предприемане на коригиращи действия.

Конкретната промяна и реализирания напредък от изпълнението на Стратегията и постигането на планираните резултати може да бъде проследено само на база конкретни стойности (*ключови показатели/индикатори*).

Доклади за оценка на Стратегията:

Оценката на Стратегията се извършва периодично в зависимост от типа оценка. Оперативните екипи в България и Румъния представят доклади за напредък по Стратегията. Докладите съдържат отчет за извършените дейности, идентифицираните рискове и мерки за преодоляването им.

Периодични доклади за изпълнението на Стратегията:

Управителните органи на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка определят периода, в който оперативните екипи по изпълнение на Стратегията подготвят доклади за напредък. Докладът съдържа постигнатите междинни резултати по конкретните дейности, изпълнението на Стратегията като цяло. В отчета се проследява изпълнението на индикаторите за наблюдение, заложиени в стратегическия документ.

Докладът се обсъжда на заседание на ТКУС /Комитета за управление/ и се представя за одобрение пред управителните органи.

При необходимост от коригиращи мерки и промяна в цялостната Стратегия, оперативните екипи в България и Румъния подготвят доклад за обсъждане от Комитета по управление, въз основа на който се подготвя решение за обсъждане от управителните органи.

Решение за актуализация се приема от управителните органи на двете партниращи си организации.

Междинна оценка

Междинната оценка се осъществява след началото на изпълнението на Стратегията всяка година. Към момента на разработване на Стратегията се препоръчват 2 междинни оценки, както следва:

- 1-ва междинна оценка – до края на 2020 г.
- 2-ра междинна оценка – до средата на 2021 г.

Докладът от междинната оценка се представя и приема от управителните органи на двете партниращи си организации и при необходимост се взема решение за искане на изменение на Стратегията.

Резултатите от междинната оценка се популяризират чрез подходящи канали.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Последваща оценка

Последващата оценка се извършва след определено време (*препоръчително след първата година*) от последната година от времевия диапазон на Стратегията.

Целта на последващата оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на Стратегията, да направи препоръки относно провеждането на политиките за превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия.

За постигането на тази цел се изпълняват **следните задачи**:

- Изследване на резултатите от изпълнението и общото въздействие на Стратегията;
- Актуален преглед на изпълнението на Стратегията за съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети;
- Изводи и препоръки за подобряване на политиките за превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия.

Основните критерии, които са използвани при изготвяне на последващата оценка на Стратегията, са: адекватност и уместност, приложимост, общо въздействие ефективност и ефикасност, финансово управление, откритост, прозрачност и публичност, мониторинг, отчетност и устойчивост.

В обхвата на правомощията на управителните органи на трите организации е да решат, дали ще се извършва последваща оценка на Стратегията.

6.2.1. Каталог с индикатори за постоянен мониторинг

Системата от индикаторите е неизменна част от цялостния процес, свързан с наблюдението и оценката на изпълнението на Стратегията, както и с нейната актуализация. Индикаторите обхващат широк набор от теми, които пряко кореспондират с политиките за превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия. Най-общо казано те измерват степента на изпълнение на заложените цели и мерки и обосновават необходимостта от актуализация на съответните стратегически документи.

За целите на настоящата Стратегия се използват Методическите правила за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегии и програми състоящи се от 9 принципа, към всеки от които са разработени **индикатори, оценъчни въпроси, източници на информация и скала за оценка**, като всяка от отделните групи проследява динамиката на изпълнение на дадено йерархично ниво от структурата на нейната стратегическа рамка.

Методическите правила се основават на **9 общоприети принципа** на стратегическото планиране.

Системата от индикатори и въпроси за оценка изпълнението на стратегии/програми е базирана на вече установените европейски практики по отношение формулирането на индикатори от една страна, а от друга - на навлизащите най-нови насоки в тази област.

Настоящите Методически правила имат за задача да идентифицират промените, до които е довело изпълнението на настоящата стратегия/програма и установяването

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

на причинно-следствените връзки между **цели-мерки-дейности-ресурси-резултати**.

Тук, накратко ще се обоснове техният избор.

Водещ принцип в избора на индикатори е те да бъдат количествено измерими и информацията за тях – достъпна. Всички индикатори са формулирани въз основа на ключовите тематични компоненти от съдържанието на съответното йерархично ниво от стратегическата рамка, чието изпълнение те измерват. Когато се цели оценка на въздействие или резултат, най-често използваната мерна единица става процентът, тъй като той позволява да се измери степента на промяна между начално и крайно ниво на изпълнение. При индикаторите за резултат е 0, тъй като реализацията на Стратегията е планирана да започне през втората половина на 2020 г. и към настоящия момент НЕ е целесъобразно да се поставят базови стойности, различни от 0. Друг аргумент в подкрепа на използването на нулева база е фактът, че Стратегията цели развитие политиките за превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия на територията на трансграничния регион Румъния - България“, който се обособява като такъв почти едновременно с нейния старт.

Групата на индикаторите за резултат се състои от количествени показатели, като например:

- Брой медийни публикации за изпълнени дейности по превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия на територията на община Ценово, комуни Гряка и Хотареле в трансграничния регион Румъния - България – оценява степента на медийно присъствие, която от своя страна е показател за популярност;
- Брой срещи със заинтересовани страни - показателят прави количествена оценка на ползите от съвместните дейности със заинтересованите страни;
- Брой на установените партньорства - показателят прави количествена оценка на ползите от реализирани партньорски инициативи;
- Ръст на броя доброволците посетители на обученията и тренировките по превенция и защита при природни и предизвикани от човека бедствия;
- Брой инициативи за развитие и усъвършенстване на превенцията и защитата - показателят прави количествена оценка на ползите от реализирани партньорски инициативи;
- Брой събития/форуми/обучения за повишаване на капацитет за управление – показателят дава количествена оценка на ползите от проведените интервенции за повишаване капацитета за управление.

6.2.2. Начини за събиране на информация

Мониторингът и оценката предполагат изследване на базисна изходна ситуация и проследяване с времето на промените, до които довеждат интервенциите в резултат от прилагането на Стратегията.

За осъществяване на мониторинг и извършване на оценка и наблюдение може да се използват разнообразни източници на информация, както и различни методи и подходи за нейното събиране.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

При извършване на наблюдението, оценката и контрола на Стратегията следва да се използват следните източници на информация:

А) Информация, произтичаща от интернет страниците на общинските администрации, вътрешни документи, налични в Трансграничния комитет по управление на Стратегията и др.

В тази категории документи се включват:

- Периодични доклади за изпълнение на Стратегията;
- Периодични отчети за изпълнение на Стратегията, изготвени от оперативния екип;
- Справки за реализирани дейности/проекти и инициативи по отношение на превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка в трансграничния регион Румъния - България;
- Отчети, докладни записки и други документи, произтичащи от съответните местни администрации (водещи организации при изпълнение на проекти), имащи пряко отношение към изпълнението на съответната политика или програма по превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия;
- Препоръки за актуализация на Стратегията, породени в резултат на настъпили промени или в следствие на проведена оценка.

Б) Източници на информация, произтичащи от документи, издадени от външни органи и институции:

В тази категория източници на информация могат да бъдат включени следната категория документи:

- Становища от различни институции и контролни органи, касаещи изпълнението на Стратегията;
- Междинни и последваща оценки на Стратегията;
- Препоръки за актуализация на Стратегията, породени в резултат на извършени промени или вследствие на проведена оценка.

В) Статистическа информация и информация, съдържаща се в базирани данни, събирани на общинско, областно/окръжно, национално, регионално ниво

В тази категория се включват, следните видове информация:

- Справки от Националния статистически институт по ключови показатели за сектор национална сигурност /безопасност и защита при бедствия/, за периода на оценката на конкретна политика;
- Справки от други институции и организации, събиращи и обработващи данни на регионално ниво за превенция и управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия на територията на община Ценово, комуни Хотареле и Гряка в трансграничния регион Румъния - България.

Г) Информация, получена в резултат на обратна връзка от заинтересованите страни

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

Участието и включването на всички заинтересовани страни на всеки етап от разработването и изпълнението на Стратегията е изключително важно, както за успеха на реализацията ѝ, така и за получаване на обективна и ефективна оценка от нейното изпълнение.

Различни са подходите и методите, които биха могли да се използват за получаване на обратна връзка от различните заинтересовани страни, която е гаранция за обективна оценка на Стратегията. Някои от тях са:

- Анкетно проучване;
- Онлайн проучване чрез Интернет страниците на участващите организации в Трансграничния комитет по управление на Стратегията и др.

6.2.3. Организационна структура за наблюдение и оценка

Процесът по управление, наблюдение, оценка и актуализация на Стратегията и Програмата за реализация на специфичните цели ще се извършва от Трансграничен комитет за управление на Стратегията (ТКУС), **съответно с българска и румънска съставляващи части.**

Комитетът ще се състои от ръководители и членове:

- представители на местни/общински власти;
- представители на областните/окръжни власти;
- представители на други заинтересовани страни - бизнес, инвеститори, неправителствени организации, научни организации, университети и др.

Съставът на ТКУС ще бъде допълнително уточнен от управителните органи на двете партниращи си организации. Както всеки един от аспектите на Стратегията за развитие, усъвършенстване и иновация, точната структура на Комитета ще бъде подложена на обсъждане и финално одобрение от управителните органи на общината и комуните.

Основна задача на ТКУС е да предприема инициативи за изпълнение на заложените дейности в Стратегията, да инициира и осъществява координация между заинтересованите страни, да поддържа постоянна база с възможности за кандидатстване с проектни предложения и да оказва подкрепа и съдействие в процеса на подготовката за кандидатстване, изпълнение и отчитане на проекти, финансирани чрез национални, европейски и други донорски програми.

Ръководителите ще се отчитат пред управителните си органи относно напредъка при изпълнението на Стратегията, срещаните предизвикателства и пречки.

Комитетът за управление на Стратегията ще преглежда и актуализира периодично Програмата */Планът за действие/* за реализиране на специфичните цели и бюджета за изпълнение на Стратегията. При съществена промяна на социално-икономическата ситуация, законодателната рамка или източниците на финансиране ще се предлага актуализация на Програмата.

Мониторингът и актуализацията на Програмата */Планът за действие/* за реализация на специфичните цели на Стратегията трябва да покрива минимум следните аспекти:

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Преглед и актуализация на Стратегията за реализация на специфичните цели - дейности, ключови елементи (milestones), процеси на съгласувания и одобрения, други;
- Преглед и актуализация на бюджета на Стратегията - отчет на разходите и прогноза на бъдещи възможности за финансиране.

По отношение на управлението, наблюдението и контрола върху изпълнението на Стратегията и индикаторите, ТКУС да има следните функции и отговорности:

- Организира и координира управлението, наблюдението, контрола, мониторинга, актуализацията и отчитането изпълнението на Стратегията.
- Предлага за одобрение от управителните органи на трите партниращи си организации актуализирани варианти на Програмата за реализация на специфичните цели на Стратегията.
- Координира осигуряването на съответствие на Стратегията с целите и приоритетите на общинските, областните/окръжните, регионални, трансгранични и национални стратегии, планове и програми на Стратегията и предлага актуализация на Стратегията, в случай че такова не е налице.

В заседания на ТКУС могат да бъдат включени представители на браншови организации, научни организации, представители на регионалните власти и централната власт и други заинтересовани страни в трансграничен регион Румъния-България. Информация за дейността на Комитета ще бъде публикувана на Интернет страниците на партниращите си община и комуни, като по този начин ще бъде достъпна за широката общественост. Тази практика, в комбинация с периодичните консултации и срещи със заинтересовани страни, ще осигури прозрачност при изпълнението на Стратегия на територията на трансграничния регион Румъния-България“.

Оперативните екипи на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка, представители на НПО и пр. следва да:

- Оказват на съдействие в процеса по изпълнението и управлението на дейностите, включени в Стратегията;
- Осъществяват на мониторинг относно напредъка изпълнението на дейностите, заложи в Програмата за реализация на специфичните цели на Стратегията и предварително заложените индикатори;
- Подготвят периодични отчети за напредъка на работата по изпълнение на Стратегията;
- Осъществяват необходимата административна дейност в подкрепа на работата на Комитета – координация, подготовка на документи и др.;
- Поддържат тематични бази данни, свързани с изпълнението на Стратегията със заинтересовани страни, донорски програми, възможности за финансиране и др.
- Изготвят доклади и други отчетни документи, свързани с изпълнението на Стратегията;
- Събират информация относно степента на постигане на заложените индикатори;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- Събират информация относно необходимостта от актуализация на Стратегията и др.

Участие на заинтересованите страни:

Консултирането със заинтересованите страни при приемането, изпълнението, мониторинга, контрола и оценката на документи се утвърждава като работещ механизъм, който води до повишаване на качеството на стратегическите документи, както и на легитимността на вземаните решения и на управлението като цяло. По този начин приетите решения отразяват в по-голяма степен интересите не само на авторите на стратегическия документ, но и на заинтересованите страни в тяхното многообразие.

Въвличането на заинтересованите страни в процесите по изпълнение, мониторинг и оценка на Стратегията води до:

- По-голяма прозрачност и отчетност на Комитета;
- Подобряване на качеството на Стратегията, защото Комитетът получават информация за различните възможни ефекти, които може да има, до която те иначе не биха имали достъп;
- Стратегията отговаря на и отразява в по-голяма степен обществения интерес;
- Подобряване на прилагането на Стратегията;
- Предвидимост на Стратегията;
- Отчитане на различни гледни точки и интереси.

Инструментите за включването на заинтересованите страни в управлението, мониторинга и оценката на Стратегията могат да бъдат: **подписване на Меморандум и/или Споразумения** за сътрудничество, сформирани на консултативни работни групи, обмяна на опит и други форми на неформално търсене на обратна връзка за изпълнението на Стратегията и др. Предлагаме фокусът да е насочен върху първите два инструмента като форми на структурирано сътрудничество със заинтересованите страни.

Меморандуми и/или Споразумения

Подписването на Меморандум и/или Споразумения с организации и институции, представляващи заинтересованите страни, е инструмент, който формализира процес по консултиране на Стратегията със заинтересованите страни. В **Меморандума/Споразумението** могат да бъдат разписани детайлни процедури, по които да се извършва консултирането. Правилата и процедурите, установени с документа, ще обвързват Комитета, без обаче да водят до недействителност на Стратегията, при невъзможността за включване на група от заинтересованите страни в даден етап от нейното изпълнение, контрол или оценка. Самият **Меморандум/Споразумение** е желателно да бъде разработен с участието на заинтересованите страни и при използване на добрите практики в редица европейски страни.

Консултативни работни групи

Разработеният модел на управление изисква партньорски подход и привличане на заинтересованите страни в процеса на реализация и оценка на Стратегията. С цел постигане на по-широка подкрепа и легитимирането на целите на Стратегията,

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

при необходимост ще се сформират съответни работни групи - механизъм за пряко участие на заинтересованите страни в процеса на вземане на решения, свързани с изпълнението на Стратегията.

Представители на местни и регионални власти

Представителите на местните и регионални власти ще се включват в работни срещи на консултативната група при възникване на необходимост и в съответствие с техните компетенции. Във връзка със сформирането на групите, Комитетът ще изпраща покана за включване на представители от съответните власти за участие в организираната работна среща.

Работните срещи ще подсиgurяват:

- привличане на експерти от местните и регионалните власти за включването им в екипи при разработване на проектни предложения, за изпълнение на заложените дейности в Стратегията;
- поддържане на активна комуникация с други заинтересовани страни;
- поддържане на позитивен имидж на Стратегията;
- инициране на проекти в изпълнение на Стратегията.
- изготвяне на становища и доклади по възникнали проблеми и казуси при изпълнението на Стратегията.

Представители на браншови организации (България и Румъния)

Представителите на браншовите организации ще се включват в работни срещи на консултативна група при възникване на необходимост в съответствие с техните компетенции. Във връзка със сформирането на групите, Комитетът ще изпраща покана за включване на представители от съответната браншова организация за участие в конкретно организираната работна среща. Работните срещи ще подсиgurяват:

- привличане на експерти от бранша за включването им в екипи при разработване на проектни предложения, за изпълнение на заложените дейности в Стратегията;
- поддържане на активна комуникация с други заинтересовани страни;
- поддържане на позитивен имидж на Стратегията;
- изготвяне на становища и доклади по възникнали проблеми и казуси при изпълнението на Стратегията.

Представители на образователни и научни организации/институции

Представителите на образователните и научни организации ще се включват в работни срещи на консултативната група при възникване на необходимост и в съответствие с техните компетенции. Във връзка със сформирането на групите, Комитетът ще изпраща покана за включване на представители от съответната организация за участие в организираната работна среща.

Работните срещи ще подсиgurяват:

- привличане на експерти от образователни и научни организации за включването им в екипи при разработване на проектни предложения, за изпълнение на заложените дейности в Стратегията;
- поддържане на активна комуникация с други заинтересовани страни;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- поддържане на позитивен имидж на Стратегията;
- изготвяне на становища и доклади по възникнали проблеми и казуси при изпълнението на Стратегията.

Представители на териториалните звена на централната власт

Представителите на териториалните звена на централните власти, от двете страни, ще се включват в работни срещи на консултативната група при възникване на необходимост и в съответствие с техните компетенции. Във връзка със сформирането на групите, Комитетът ще изпраща покана за включване на представители от съответната институция за участие в организираната работна среща. Работните срещи ще подсирират:

- поддържане на активна комуникация с други заинтересовани страни;
- поддържане на позитивен имидж на Стратегията;
- инициране на проекти в изпълнение на Стратегията.
- изготвяне на становища и доклади по възникнали проблеми и казуси при изпълнението на Стратегията.

Комитетът за управление на Стратегията ще се стреми да гарантира устойчивост в няколко аспекта:

- ***Финансовата устойчивост*** е свързана с постигането на резултатите от изпълнението на Стратегията и се обуславя от финансова стабилност на източниците на финансиране и реализацията на очакваните от дейностите/проектите ползи за трансграничен регион Румъния-България. Комитетът трябва да предвиди всички необходими разходи за реализацията на отделните дейности, като заложи на актуализация на бюджетите им.
- ***Институционалната устойчивост*** предполага установяване и поддържане на формални и „ad hoc“ партньорства (*консултативни работни групи*) и форми на сътрудничество между заинтересованите страни.

Успешното изпълнение на Стратегията ще се гарантира в голяма степен от доброто планиране и поставяне на подходящи контролни механизми, които Комитетът ще приложи като добро разпределение на задачите и отговорностите между включените в Комитета експерти.

Стъпките за реализиране на оценката включват изпълнението на няколко последователни и взаимосвързани процеса, както следва:

Състав на оценителния екип

Отговорни за сформирането на оценителните екипи са Ръководителите на Трансграничния комитет за управление на стратегията /ТКУС/. Техните предложения се одобряват от управителните органи на трите партниращи си организации.

Препоръчва се включването и на **представители на заинтересованите страни** с цел по-обективна и прозрачна оценка.

Численост на оценителния екип

Препоръчва се оценителният екип на Стратегията да бъде съставена от минимум трима и максимално пет души, за да бъде гъвкава и работеща структура, а решенията да бъдат вземани с 2/3 мнозинство.

Организация и структура на оценителния екип

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

Ръководителите на Комитета трябва да определят:

- структурата на оценителния екип;
- координатор;
- цели и задачи;
- срока, в който следва да бъде извършена оценката.

Събиране на необходимите за оценката данни

В разработения инструментариум за оценка са посочени и документите, които съдържат релевантна информация. Същите тези документи, голяма част от които са официални документи, могат да бъдат използвани и като документално доказателство за ефективността при прилагането и съблюдаването на принципите на стратегическото планиране и управление.

Членовете на оценителния екип имат задачата да съберат необходимите данни и информация по определените в инструментариума допълнителни показатели и въпроси, като за целта следва да получат съдействие от страна на всички участници в изпълнението на Стратегията.

Събирането на необходимите данни може да се осъществи и чрез попълване на полу-структурирани и структурирани въпросници, провеждане на интервюта, дискусии, работни срещи и др.

Оценителна работа на екипа

При стартиране работата на оценителния екип, координаторът запознава членове на екипа с методиката (*основно принципите заложи в нея*) и правилата за прилагането ѝ, а заседанието трябва да приключи с решение, което задължително включва:

- необходимите доказателствени документи, които следва да се представят и разгледат, за да бъдат събрани необходимите информация и данни - къде и как ще бъдат набавени, кой и в по какъв начин ще ги представи на комисията;
- графи за работа и за последващите заседания на оценителната комисия. Решението се представя на Ръководителите на Комитета.

На последващи заседания членовете на екипа имат задача да работят по същество и прилагат методиката, като дискутират по въпросника и събраните данни и постигат съгласие относно отговорите.

Целта е на всяко заседание е да бъдат разгледани индикаторите за наблюдение на Стратегията и допълнителните индикатори по критериите включени в инструментариума.

При необходимост от събиране на допълнителна информация и/или данни, екипът решава кой и как ще набавя тази информация за следващото заседание.

По време на всяко заседание се съставя **протокол**, в който се записва:

- присъстващите (членове на оценителния екип);
- дневен ред на заседанието – особено важно да бъдат посочени индикаторите за наблюдение и критериите, които ще бъдат разглеждани на съответното заседание;
- разисквания и дискусии по същество;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- опис на представените доказателствени материали по всеки индикатор за наблюдение и допълнителни индикатори/въпрос съгласно изискванията на методиката;
- заключения;
- решения на комисията.

След като оценителната комисия приключи своята работа, координаторът обобщава данните.

Вследствие от проведената оценка се изготвя обобщаващ доклад, в който се включва описателен анализ към събраните и обобщени данни.

Съдържанието на доклада може да следва следната примерна структура:

I. Въведение

II. Методика

III. Основни компоненти на оценката:

1. Оценка на Принцип 1: Единство на Стратегията
2. Оценка на Принцип 2: Адекватност и уместност на Стратегията
3. Оценка на Принцип 3: Приложимост на Стратегията
4. Оценка на Принцип 4: Общо въздействие на Стратегията
5. Оценка на Принцип 5: Ефективност и ефикасност на Стратегията
6. Оценка на Принцип 6: Финансово управление
7. Оценка на Принцип 7: Откритост, прозрачност и публичност
8. Оценка на Принцип 8: Мониторинг и отчетност
9. Оценка на Принцип 9: Устойчивост

IV. Оценка на изпълнението на индикаторите за наблюдение на Стратегията

V. Заключения

VI. Препоръки

VII. Приложения

7. Методология за актуализация на стратегията

7.1. Фактори изискващи създаването на стратегия и методология за актуализиране на стратегически програми

Разработената Стратегия може да се дефинира като комплексна динамична система, която се е формирала, формира се и ще се формира и в бъдеще, от една страна, на основата на развитието на превенция и управление на риска от природните и предизвиканите от човека бедствия, а от друга - в съответствие с намеренията и желанията на обществото, изразени чрез регионалното планиране и регионалната политика, формулирани при определена нормативна рамка и конкретизирани чрез разработени и приложени модели за развитие на община Ценово и комуни Хотареле и Гряка в трансграничен регион Румъния-България. Динамиката на тези процеси изисква разработване на гъвкав и адаптивен стратегически документ, който коректно

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

да отразява промените във факторите и условията за развитие. Този документ трябва да задава необходимите параметри, коригиращи посоката за повишаване капацитета на органите на местната изпълнителна власт и администрациите им, да изготвят и привеждат в изпълнение на качествени Програми и планове за намаляване на риска от бедствия и аварийни планове */Планове за защита при бедствия/*. Неразделна част от стратегическото планиране е оценката на изпълнението и последващата им актуализация, при необходимост.

За постигане на по-голяма гъвкавост на документа и актуализация вследствие на настъпили промени и/или междинни оценки на изпълнението е разработена настоящата методика.

Методологията има за цел да предостави в достъпен и синтезиран вид основните изисквания при актуализацията на Стратегията, както и практически насоки в пет основни групи:

- Обобщение на ключовите елементи за успешната актуализация на Стратегията;
- Ефективна организация на работата по актуализацията;
- Актуализация на ситуационния анализ;
- Актуализация на стратегическата част на документа;
- Система за наблюдение и индикатори;

Основните фактори, налагащи актуализация на Стратегията, са:

- Промени на икономическите и социалните условия в трансграничен регион Румъния-България;
- Актуализация на стратегически документи на национално, регионално и европейско равнище;
- Промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- Промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на Стратегията;
- Изводи, резултати и препоръки от междинни оценки.

Стратегията е разработена за периода 2020-2025 г., а нейното изпълнение ще се провежда в условията на динамично променящи се фактори и предпоставки, с оглед на реализирането на дългосрочните и краткосрочни цели на местно, регионално и европейско ниво.

7.2. Метод на кореспонденция с ключови документи, влияещи върху изпълнението на стратегията

При актуализация на Стратегията е от съществено значение, с цел по прецизното актуализиране на стратегическата рамка, да се извърши задълбочен преглед на стратегически документи на европейско и национално ниво, представящи общата рамка за управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия.

При актуализация на Стратегията е необходимо да се извърши задълбочен преглед на промените в общата рамка за управление риска и планиране в областта на превенцията и защитата от природните бедствия в трансграничния регион Румъния-България и Европейския съюз.

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

7.3. Метод на съответствие между целите, приоритетите, мерките и действията за изпълнение на стратегията

Преразглеждането и актуализацията на Стратегията се прави с цел да се изясни, дали настъпилите изменения в средата затрудняват или правят невъзможно реализирането на Стратегията и постигането на формулираните цели.

Актуализацията на Стратегията следва да се основава на следните основни принципи:

- **Реалистичност** - в нея трябва да са формулирани реалистични цели, което означава, че те трябва да бъдат съобразени не само с наличния потенциал за развитие, но и с фактори като институционална среда, тенденции в развитието на системата за превенция и управление на природните рискове, ниво на подготовка на кадрите в сектор национална сигурност, финансова обезпеченост и редица други, които могат да изиграят ролята на задържащи фактори за ефективно реализиране на Стратегия;
- **Устойчивост** - в Стратегията не бива да се съдържат задачи, мероприятия и конкретни дейности, чието решаване има изолиран, оперативен и кампаниен характер, с краткосрочен и бързо „затихващ“ във времето ефект върху изпълнението на формулираните цели в Стратегията;
- **Приемственост** - актуализацията на Стратегията не бива да започва „от нулата“ - трябва да се осигури приемственост с действащия стратегически документ, с общинските/окръжните планове, секторните стратегии и програми на национално и европейско ниво;
- **Партньорство** - Стратегията трябва да бъде резултат от съвместните усилия на редица заинтересовани страни (представители на държавните, регионалните, общинските/окръжни власти, на бизнеса, на научните и образователни институции и на неправителствения сектор).

Важен елемент от актуализацията на стратегическата част е оценка на очакванията от изпълнението на документа. За целта е нужно да се оцени и да се намери баланс между ценностите и очакванията на заинтересованите страни. Оценката ще дефинира изходните позиции при актуализацията на визията и ще се зададе необходимата яснота за политическите измерения на бъдещия актуализиран стратегически документ.

Следваща стъпка е преформулирането (актуализирането) на стратегическата част на Стратегията.

Основните принципи, върху които трябва да се основава стратегическата рамка на Стратегията, са:

- Партньорство между институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения;
- Координация вътре и между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние на областта към хоризонта на планирането;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- Концентрация на усилията, човешките и финансовите ресурси за осъществяване на набелязаните в Стратегията цели;
- Тясно обвързване и интегритет на действията, заложили в различните програми и стратегически документи на национално и европейско ниво за постигане на комплексен социално-икономически ефект;
- Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към променящите се условия на средата, в която се реализира Стратегията;
Стратегическите цели на документа конкретизират визията за развитие към хоризонта на действие на стратегическия документ.

Те следва да са:

- съобразени с обстоятелството, че Стратегията е дефинирана като стратегически документ със срочен хоризонт на действие. Това предполага по-голяма конкретност и по-ясна пространствена обусловеност. Стратегическите цели се формулират, от една страна, в съответствие с наличния потенциал за развитие на системата за превенция и управление на риска при природни бедствия, очакванията на заинтересованите страни, а от друга - с необходимостта да отразява приоритетно основните, първостепенни потребности системата за защита от бедствия;
- съвместими с целите и приоритетите за развитие на системата за превенция и управление на природните рискове в националните, регионалните и европейски стратегически документи;
- съобразени с нуждата от прилагането на интегрален подход при решаването на общите проблеми в развитието и налагането на единен подход в планирането и управлението на природните рискове;
- съобразени с изискването за повишаване на ефективността на ползване на инструментите за планиране и управление на превенцията и управлението на природните рискове, и най-вече на тези средства, постъпващи от държавния бюджет и европейските структурни и инвестиционни фондове;
- да са ясно формулирани, за да се знае какво се очаква да се постигне с развитието на системата за превенция и управление на природните рискове и какъв ще бъде ефектът от постигането му, т.е. с какво реализирането на стратегическите цели ще допринесе не само за сигурността и защитата, но и за развитието на трансграничен регион Румъния-България; следва да имат конкретна обосновка и ясни, измерими критерии за изпълнение;
- приоритетите се определят на базата на обстойния анализ (в т.ч. SWOT анализ) за постигане на съответните стратегически цели;
- необходимо е целите да са канализирани в определени приоритетни направления и конкретизирани в съответни мерки с ясен обхват и очаквани резултати;
- специфичните цели детайлизират какво искаме да постигнем в отделните приоритетни области;

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

- мерките следва да отразяват необходимите конкретни действия за изпълнение на заложените основни стратегически цели, специфични цели и приоритети за развитие на съответната област.

Характерна особеност на събирането на данни за изпълнение на целите на Стратегията в трансграничен регион Румъния-България по отношение развитието на системата за превенция и управление на природните рискове са:

- липсата на официални статистически данни на национално и европейско ниво;
- малък обем на извадки от изследвания на системата за превенция и управление на природните рискове, които не са представителни за региона.

Преди създаването на система от индикатори, трябва да се създаде пълен набор от критерии за оценка на надеждността на изходната информация и на самите индикатори. Индикаторите трябва да отговаря на следните критерии:

- Обоснованост (*целесъобразност*) - да съответстват на общите приоритети и цели на устойчивото развитие;
- Информационна обезпеченост - да е наличен постоянен източник на информация за всеки от тях;
- Възможност за представяне в количествено изражение (*възможност за поставяне на стойностни цели, и там, където е възможно за установяване на базисно положение*);
- Простота (*разбираемост*) - да са лесни за формулиране и разбиране;
- Информативност (*аналитичност*) на индикаторите - те трябва да носят достатъчно информация за извеждане на съответните изводи и вземане на решения;
- Да са комплексни, т.е. да подлежат на йерархично обвързване с индикаторите на по-ниско ниво. Основните индикатори да съответстват на комплексните.

7.4. Метод за финансово актуализиране

Общата оценка на необходимите ресурси за реализация на актуализирания документ не трябва да се разглежда като финансов план или индикативна финансова таблица, а като обща експертна оценка от гледна точка предимно на необходимите финансови ресурси.

Финансовите средства следва да бъдат оценени в следните направления:

- Национални фондове;
- Европейски фондове;
- Други донорски програми;
- Национално финансиране (местен бюджет и централен);
- Частно финансиране;
- Публично-частно финансиране.

Експертната оценка на финансовите ресурси трябва да се изведе от приоритетите на Стратегията, като не е задължително да бъде представена в абсолютни цифри и относителни дялове. Това по-скоро следва да се направи в Годишните планове за изпълнението ѝ, като дейностите, които се залагат в тях се превърнат в неразделна част от Програмния бюджет на съответната община/комуна.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

При анализа и оценката на необходимите финансови средства, трябва да се вземат под внимание ограниченията при финансирането по различните програми от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Съществен елемент при оценяването на необходимите финансови средства трябва да бъде съобразено както със степента на готовност за усвояването на тези средства през съответните години от оставащия период, така и с вероятността тези финансови средства да бъдат реално получени за съответния приоритет/дейност в съответната година.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата стратегия идентифицира стратегическите цели **за по-добра координация и ефикасна реакция на съвместно трансгранично партньорство между община Ценово, комуна Хотареле и комуна Гряка, подходите и принципите**, за намаляване на риска от бедствия и приоритетните области на действия за постигането им.

Стратегията е важна стъпка към изграждане на всеобхватна и съгласувана рамка за превенция на природните и предизвикани от човека бедствия, която ще допринесе за изграждане на интегриран подход към политиките на трите трансгранични общини в тази област.

Изпълнението на Стратегията ще гарантира, че намаляването на риска от бедствия е техен основен приоритет и ще допринесе за предотвратяване им и намаляване на последиците от тях чрез активната работа на всички нива на управление при много добра координация и съгласуваност между отговорните институции. С изпълнение на заложените в Стратегията дейности ще бъде гарантирана устойчивостта на управлението при превенцията и защитата при бедствия.

Този модел ще спомогне не само за прилагането на единен подход към политиката за намаляване на риска от бедствия, но и за осигуряване на съгласуваност между трансграничните общини при изпълнението на отделните дейности и мерки, и рационалното разходване на наличните ресурси. Осигуряването на ефективно взаимодействие при реализиране на вертикални (между общинските, областно/окръжно и национални нива на управление) и хоризонтални (между отделните администрации на общините/комуните, териториалните звена на министерствата и ведомствата на тяхна територия, частния сектор и научната общност) политики, е ключово за постигане на интегрирано управление на риска от бедствия в трансграничния регион.

9. ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ:

А) ОТ Р. БЪЛГАРИЯ:

1. **Закон за защита при бедствия**, бр. 102 на ДВ, С., 2006.Български
2. **Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България**, С., 2003.
3. **Стратегия за развитие на доброволните формирования за защита**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

при бедствия, пожари и други извънредни ситуации в Република България;

4. **ПРАВИЛНИК** за организацията и дейността на междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към министерския съвет, в сила от 13.04.2010 г., приет с пмс № 58 от 06.04.2010 г., обн. дв. бр.28 от 13 април 2010г., изм. дв. бр.7 от 21 януари 2011г., изм. и доп. дв. бр.32 от 24 април 2012г., изм. и доп. дв. бр.75 от 2 октомври 2012г., изм. дв. бр.62 от 12 юли 2013г., изм. и доп. дв. бр.25 от 18 март 2014г., изм. дв. бр.60 от 22 юли 2014г., изм. и доп. дв. бр.102 от 12 декември 2014г., изм. дв. бр.8 от 30 януари 2015г., изм. и доп. дв. бр.22 от 22 март 2016г., изм. дв. бр.40 от 27 май 2016г., изм. и доп. дв. бр.96 от 2 декември 2016г.
5. **Основни аспекти на управление на страната при кризи** от военен и невоенен характер, доклад на бригаден генерал Бойко Симитчиев пред учебно-методически сбор на Столична община, юни 2007 г.
6. **НАРЕДБА № 8121з-758** от 22 октомври 2014 г. за осъществяване на превантивна дейност от органите за пожарна безопасност и защита на населението на Министерството на вътрешните работи Обн. Д.В. бр. 90/30.10.2014г.
7. **Инструкция № Из-33/11.01.2012 г.** за реда за осъществяване на неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия (ДВ, бр. 7 от 24.01.2012 г.).
8. **Правила за организацията на дейността на Министерството на вътрешните работи при извънредни ситуации**
9. **Инструкция № Из-2401/16.09.2011 г.** за химическа, биологическа и радиационна защита при инциденти и аварии, свързани с опасни вещества и материали (ДВ, бр. 79 от 30.09.2011 г.).
10. **Инструкция № Из-2695 от 18.10.2011 г.** за реда за осъществяване на оперативна защита при наводнения.
11. **Наредба № Из-3147 от 12.12.2011 г.** за реда за осъществяване на превантивна дейност от органите за пожарна безопасност и защита на населението на Министерството на вътрешните работи (ДВ бр. 100 от 20.12.2011 г.).
12. **Инструкция № Из-33/11.01.2012 г.** за реда за осъществяване на неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия (ДВ, бр. 7 от 24.01.2012 г.).
13. **Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия – 2016-2020 г.**
14. **Наредба** за реда за създаване и организиране на дейността на доброволни формирования за предотвратяване или справяне с бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последствията от тях;
15. **Инструкция № 915-8121 г.** Условия и ред за осъществяване на оперативна защита при наводнение;
16. **Инструкция № 8121з-914** от 01 Декември 2014 за условията и реда за

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

съществуване на аварийно-възстановителни работи;

17. Инstrukция № 8121z-955 от 8 декември 2014 г. за условията и реда за извършване на операции по издирване и спасяване;

18. Инstrukция № 2 от 05 Юли 2004 за подготовката и обучението на деца, педагогическия, административен и помощен персонал в детските градини за безопасно поведение при бедствия, аварии, катастрофи и пожари;

19. Инstrukции за експлоатация на пожарна техника;

20. Инstrukция № 8121z-953 от 8 декември 2014 г. за условията и реда за осъществяване на химическа, биологична и радиационна защита при пожари, бедствия и аварии;

21. Закон за Българския червен кръст;

22. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030.

23. Национален план за защита при бедствия – 2010 г.

24. План за защита при бедствия в област - Русе – 2012 г.

25. Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия – издадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет.

26. Общ устройствен план на община Русе – предварителен проект.

27. БДС ISO 31000: „Управление на риска – принципи и указания“.

28. БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценяване на риска“.

29. План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021 г.

30. Статистическа информация от НСИ – ТСБ – Русе.

31. Статистическа информация от НИМХ – станция – Русе.

32. Методически правила за мониторинг и оценка на изпълнението на секторни стратегии и програми – Разработени в изпълнение на Договор №57/23.10.2012 г., част от Проект № А10-13-50/20.02.2012 г.

Б) ОТ Р. РУМЪНИЯ:

1. Извънредната наредба на правителството № 21/2004 на Националната система за управление на извънредните ситуации, одобрен с изменения и изпълнения на **Закон № 15/2005**;

2. Решение на правителството на Румъния № 1491 / 09.09.2004 г. за одобряване на рамков регламент относно организационната структура, задълженията, функционирането и оборудването на работните комисии и центровете за извънредни ситуации;

3. Правителствена наредба № 2288/2004 г. за одобряване на разпределението на основните функции за подкрепа, осигурени от министерствата, другите централни държавни органи и неправителствени организации в областта на превенцията и управлението на извънредни ситуации;

4. Закон № 481/2004 за гражданска защита, с последващи изменения и изпълнения д. **Заповед на министъра на администрацията и**

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., е-MS код: ROBG-417

- вътрешните работи № 1259 от 10 април 2006 г. за одобряване на норми за организиране и обезпечаване на дейността за преудпреждение и оповестяване в ситуации на гражданската защита;*
5. **Правителствена наредба № 642/2005** за одобряване на критериите за класификация на административно-териториалните единици, обществени институции и на икономическите субекти от гледна точка на гражданската защита в зависимост от вида на специфични рискове;
 6. **Правителствена наредба № 501/2005** за одобряване на критерии за осигуряването на средства за индивидуална защита на гражданите;
 7. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 1184 от 6 април 2006 г.** за одобряване на норми за организиране и обезпечаване на дейността на евакуация при аварийни ситуации;
 8. **Правителствена наредба № 2288/2004 г.** за одобряване на разпределението на основните функции за подкрепа, осигурени от министерствата, другите централни държавни органи и неправителствени организации в областта на превенцията и управлението на извънредни ситуации;
 9. **Правителствена наредба № 1.85 / 2005 г.** за одобряване на Национална стратегия за управление на риска при наводнения;
 10. **Обща заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи и министъра на околната среда и управление на водите № 638/420/2005** за одобрение на Наредбата за управление на извънредни ситуации, причинени от наводнения, опасни метеорологични явления, инциденти в хидротехнически съоръжения и инцидентни замърсявания;
 11. **Обща заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи и министъра на околната среда и управление на водите № 1995/1160/2006** за одобрение на Наредбата за предотвратяване и управление на извънредни ситуации при риск от земетресение и / или свлачища
 12. **Ръководство на областния управител и кмета** за управление на извънредни ситуации в случай на наводнение;
 13. **Правителствена наредба № 95/2003 г.** за контрол на дейности, представляващи опасност от големи аварии с опасни вещества;
 14. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 647/2005** за одобряване на методологични норми за разработване на аварийни планове при случай на произшествия с опасни вещества;
 15. **Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 142/2004** за одобряване на процедурата за оценка на доклада за сигурност по отношение на опасните дейности, които причиняват големи аварии с опасни вещества;
 16. **Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 1084/2003** относно одобряване на процедурите за оповестяване на дейностите, свързани с причинени аварии с опасни вещества;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Област Русе, Община Ценово, с. Ценово, 7139, ул. „Цар Освободител“ № 66,
телефон: +3598122/ 25 10, ел. поща: obshtina_cenovo@abv.bg

Проект: „Трансгранично партньорство между Ценово – Хотареле – Гряка срещу природни рискове“,
ДБФП № 83520/ 20.07.2018 г., e-MS код: ROBG-417

17. **Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 251/2005** относно организацията и функционирането на рискови щабове по отношение на контрола на дейностите, представляващи опасност от големи аварии с;
18. **Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 1299/2005 г.** за одобряване на процедурата за инспекция;
19. **Обща заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 2/211/118/2004** за одобряване на реда за регулиране и контрол на транспортирането на отпадъците на румънска територия;
20. **Закон № 6/1991** Присъединяване на Румъния към Конвенцията на базата на контрола на превоза на опасни отпадъци.
21. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 684/2005** за одобряване на методически норми за планирането, подготовката и намесата в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка;
22. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 683/2005** за одобряване на генериращи процедури за събиране на данни и валидиране на отговор по време на радиационна авария.
23. **Заповед CNCAN № 242** за одобряване на републиканските норми за сигурност на планирането, подготовката и намесата в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка;
24. **Закон No И307 / 2006 г.** за борба срещу пожар, с последващи изменения и изпълнения;
25. **Решение на правителството № 622/2004 г.** за създаване на условия за навлизане на пазара на строителните продукти, с последващи изменения и изпълнения (транспонира с директивата за строителните продукти 89/106 / ЕИО);
26. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 1474/2006 г.** за одобряване на регламента по отношение на планирането, организацията, подготовката и провеждането на дейността по предотвратяване на аварийни ситуации;
27. **Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 163/2006** за одобряване на общи норми за борба срещу пожар.